

ingediend op **1424** (2022-2023) – Nr. 1
29 september 2022 (2022-2023)

Ontwerp van decreet

houdende machtiging tot oprichting
van het privaatrechtelijk vormgegeven
extern verzelfstandigd agentschap
Vlaams Datanutsbedrijf
in de vorm van een naamloze vennootschap

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 26 november 2021	133
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens van 14 december 2021	145
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	155
Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit	181
Advies van het Instituut voor de Nationale Rekeningen	203
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens van 19 april 2022.....	207
Voorontwerp van decreet van 25 mei 2022	231
Advies van de Raad van State	249
Ontwerp van decreet.....	273

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024¹ stelt dat Vlaanderen smaakmaker en voortrekker moet worden op het vlak van toepassingen in de nieuwe data-economie en artificiële intelligentie. In het relanceplan Vlaamse Veerkracht² van 26 september 2020 wordt daartoe de oprichting aangekondigd van een Vlaams Datanutsbedrijf. In de beleids- en begrotingstoelichting³ bij de begrotingsopmaak 2021 werd aan het agentschap Digitaal Vlaanderen gevraagd om de oprichting van dit Vlaams Datanutsbedrijf voor te bereiden.

Het stimuleren van het delen van gegevens over de grenzen van publiek-privaat heen, is al geruime tijd een prioriteit in Vlaanderen. Omdat open data sinds begin jaren 2000 een prioriteit is van de Vlaamse overheid, worden vandaag meer dan 7000 datasets van de overheid gedeeld met de private sector. Met de opkomst en het succes van gegevensplatformen sinds een tiental jaar neemt het belang en de waarde van gegevens voor overheid, bedrijven en organisaties hand over hand toe.

We staan vandaag opnieuw op een kantelpunt. De uitdagingen die de digitale transformatie met zich meebrengt voor de maatschappij vragen naar het verhogen van kwaliteit en interoperabiliteit van gegevens, naar het omgaan met de opkomende innovatieve sensorgegevens, naar het vlotter laten stromen van gegevens ten behoeve van een meer geautomatiseerde dienstverlening, naar meer regie en controle door de burger en ondernemer en naar een versterkende gegevensdeling met bijzondere aandacht voor de gegevensbescherming als het gaat over persoonsgegevens.

Door te pionieren in de veilige technologie van datakluisen wil Vlaanderen inzetten op een versterking van de bescherming van de persoonsgegevens van haar burgers en tegelijk het vlotter laten stromen van gegevens. Daarbij moeten oplossingen breder dan de contouren van een overheid, bedrijf of economische sector kunnen gaan.

Door gegevensdeling meer vanuit een keten- of ecosysteembenadering aan te vliegen over de grenzen van overheid of private sectoren heen, wil de Vlaamse Regering verder bouwen op goede praktijken waarmee Vlaanderen op dit vlak heeft gepioneerd.

Het systeem van het Kabel- en Leiding Informatie Portaal (KLIP) is bijvoorbeeld een publiek-private samenwerking die het kostendelend uitwisselen van kabel- en leidinginformatie mogelijk maakt. Het KLIP is meer dan een technisch platform, het is een digitaal ecosysteem dat draait op juridische, organisatorische en financiële afspraken tussen publieke en voornamelijk tussen private actoren. Om de goede praktijken van KLIP navolging te doen krijgen in andere domeinen, sectoren en voor andere types van gegevens, ontbreekt het aan een neutrale derde partij die de brug tussen publieke en private gegevens kan vormen en van daaruit nieuwe data-gedreven ecosystemen in Vlaanderen kan helpen ontwikkelen. De oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf is daarom een logische volgende stap die de Vlaamse Regering zet in de evolutie van open data naar het samen veilig gegevens delen.

¹ <https://www.vlaanderen.be/publicaties/regeerakkoord-van-de-vlaamse-regering-2019-2024>

² <https://www.vlaanderen.be/publicaties/relanceplan-vlaamse-regering-vlaamse-veerkracht>

³ <https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1613798>

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Situering

In het relanceplan Vlaamse Veerkracht dat op 26 september 2020 door de Vlaamse Regering is goedgekeurd, is digitale transformatie één van de zeven speerpunten. Daarbij mikt de Vlaamse Regering op een groeistrategie die van Vlaanderen een leidende en toonaangevende data-economie en -samenleving maakt.

Met de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf zet de Vlaamse overheid de volgende logische stap in de evolutie van open data naar meer samen veilig gegevens delen, met respect voor de bescherming van persoonsgegevens.

Het opendatabeleid heeft op veel belangstelling van de Vlaamse en lokale overheden kunnen rekenen en heeft geleid tot een waardevol aanbod van ruim 7000 datasets. Bedrijven maken hier graag gebruik van om hun dienstverlening naar hun eindgebruikers toe te optimaliseren en brengen gegevens van de overheid in hun gegevensplatformen. Gegevens stromen dankzij open data en de opkomst van gegevensplatformen vlotter binnen de contouren van een organisatie.

De vraag is hoe het nu verder gaat. Er liggen stevige uitdagingen in het verschiep die gezien moeten worden in de context van een sterk toenemende meerwaarde van gegevens voor overheid, bedrijven en samenleving in het algemeen.

Burgers verwachten bijvoorbeeld steeds vaker een meer gepersonaliseerde dienstverlening van overheden en bedrijven, maar het vertrouwen dat burgers hebben in het veilig en gelimiteerd digitaal delen van persoonsgegevens met overheden en bedrijven is onvoldoende.

Open data hebben daarnaast geleid tot de beschikbaarheid van meer gegevens voor de burgers en bedrijven, maar er leven sterke vragen rond onder andere een hogere vindbaarheid, kwaliteit en interoperabiliteit van gegevens. Een andere vaststelling is dat burgers en bedrijven net als de overheden in Vlaanderen een steeds complexer wordende digitale transformatie moeten aanvliesen en dat dit de draagkracht van grote organisaties steeds vaker overstijgt.

Daartegenover staat het enorme potentieel van de nieuwe data-economie. In de context van de EU27 (Europese Unie 27 lidstaten) bedroeg haar totale waarde in 2019 325 miljard euro (2,6% van het bruto nationaal product (bnp) van de Europese Unie). De Europese Commissie verwacht dat de data-economie in 2025 flink aangroeit tot een waarde van 550 miljard euro. Het is daarom voor Vlaanderen een belangrijke uitdaging om een koppositie in Europa na te streven in deze nieuwe digitale economie.

De behoefte om gezamenlijk vanuit datagedreven ketens of ecosystemen de hierboven geschetste uitdagingen op te nemen is niet nieuw. De Vlaamse overheid pionierde reeds eerder in het faciliteren van publiek-private en private gegevensdeling met het digitale systeem rond Kabels en Leiding Informatie Portaal (KLIP). Dat systeem deelt gestandaardiseerde en vertrouwelijke gegegevens rond ligging van kabels en leidingen over de grenzen van publiek en privaat heen met het oog op het voorkomen van graafschade. De actoren van het KLIP-ecosysteem koppelen hun centrale gegevensplatformen op basis van open standaarden aan het KLIP, bundelen op die manier hun krachten en gegevens en brengen zo een duidelijke maatschappelijke meerwaarde tot stand. Het KLIP is kostendekkend op basis van de duidelijke efficiëntiewinsten die het realiseert in de bedrijfsvoering van elke actor in het ecosysteem. Ook het GIPOD-platform (GIPOD: Generiek Informatieplatform Openbaar Domein) is een voorbeeld van een datagedreven ecosysteem dat gegevens deelt over de grenzen van publiek en privaat heen. Het delen van gegevens over innames van het openbaar domein in het Vlaamse Gewest brengt

voordelen voor burger, ondernemer en overheid: van minder hinder op de weg door betere omleidingen en meer synergie in het plannen en uitvoeren van werken tot een belangrijke efficiëntieverhoging in het proces van gegevensdeling tussen de vergunningverlenende overheid, nutsbedrijven en aannemers.

De Vlaamse Regering wil ten behoeve van de ontwikkeling van de Vlaamse data-economie en de versterking van het vertrouwen van burgers in het delen van gegevens met bedrijven, in het KLIP, het GIPOD en andere voorbeelden van datagedreven ketens of ecosystemen meer navolging krijgen in andere sectoren en met andere types van gegevens. In het bijzonder moet het meer en veilig delen van persoonsgegevens in ecosystemen samen met bijzondere aandacht om de bescherming van de persoonsgegevens van de burger versterkt kunnen worden. Dat laatste kan door het delen van gegevens op een 'need to know'-basis te faciliteren. Het vertrouwen van de burger in het delen van gegevens met bedrijven versterken, kan enkel door de controle over de eigen gegevens te geven en digitaal meer proportioneel en gericht gegevens te delen dan op de analoge manier.

Als burgers vandaag persoonsgegevens, in beheer bij de overheid, willen delen met een andere overheid of een bedrijf, moet de burger noodgedwongen zelf de draaischijf van die informatie vormen. Het adres is bijvoorbeeld zowat het meest gedeelde gegeven dat een burger op veel verschillende plaatsen digitaal invult en achterlaat, zonder nadien nog enig vat te hebben op wat met die gegevens gebeurt. Of ze in het geval van een verhuis actueel te houden.

Dezelfde problematiek doet zich voor als de overheid in haar (authentieke) gegevensbronnen niet over de meest actuele gegevens beschikt en bijgevolg bijkomende gegevens moet opvragen bij de burger. Bijvoorbeeld in het kader van de manuele alarmbelprocedure in het kader van de zorgtoeslag van VUTG (Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid), moet de burger bij gebrek aan authentieke gegevensbron met actuele loongegevens zijn actueel inkomen zelf bewijzen aan de hand van loonfiches. Opnieuw is de burger noodgedwongen de draaischijf waarlangs gegevens gedeeld worden, zonder dat de gegevens bij die burger ontstaan of beheerd worden.

Deze uitdagingen aanvliezen door het ontwikkelen van nieuwe datagedreven ecosystemen, vraagt nieuwe concepten rond het delen van gegevens en in het bijzonder van persoonsgegevens.

In die zin stelt het Vlaams Datanutsbedrijf individuele datakluisen ter beschikking aan de burgers. Het gebruik van een datakluis is niet verplicht. De nieuwe technologie van datakluisen in combinatie met een datasluis, brengen de burgers in regie over hun eigen gegevens en laat hen toe te kiezen welke gegevens ze delen met welke organisaties voor welke periode. Met het relanceproject VV076 'Zelf-beheerde identiteit' wil de Vlaamse overheid maximaal inzetten op deze nieuwe technologie die de gegevensbescherming versterkt.

Datagedreven ecosystemen draaien niet enkel op gegevens en technologie. Goede afspraken zijn cruciaal. Wie deelt welke gegevens en wie mag welke gegevens waarvoor gebruiken aan welke kost? Hoe kunnen actoren in een ecosysteem investeringen delen en samen zorgen dat deze systemen duurzaam en zelf bedruipend zijn? Naast technische contracten, moeten actoren van een datagedreven ecosysteem het dus ook eens worden over organisatorische, juridische en financiële afspraken.

De Vlaamse Regering wil de geschetste uitdagingen in de evolutie van open data naar veilige gegevensdeling kunnen aangaan. Om dit succesvol te kunnen doen, moet er een veilige en duurzame brug gebouwd worden tussen de gegevens van de overheid of bedrijven en de gegevens van de burger. Alleen een neutrale derde partij kan deze brugfunctie tussen publieke en private sector enerzijds en de binnen

private sector anderzijds opnemen. Zo kan Vlaanderen de bescherming van de persoonsgegevens van de burgers versterken en zowel de publieke als de private sector van de nodige gegevensdeling voorzien om zo volledig mogelijk geautomatiseerde en gepersonaliseerde diensten voor de burger te kunnen realiseren.

De oprichting van een Vlaams Datanutsbedrijf past in het relancebeleid van de Vlaamse Regering en is in de evolutie van het opendatabeleid en de opkomst van gegevensplatformen een volgende logische stap.

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal daarom inzetten op de volgende opdrachten:

- de versterking van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger en het zorgen voor een hoger bewustzijn voor wat betreft het delen van gegevens. Door middel van de nieuwe en veilige technologie rond datakluizen in combinatie met een actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger, kunnen we digitaal een meer gerichte en proportionele gegevensdeling organiseren in vergelijking met de analoge manier. We geven hierbij de controle over de eigen gegevens aan de burger;
- de ontwikkeling van een state of the art en innovatief platform voor gegevensdeling. Een software-as-a-Service aanbod (SAAS) voor datakluizen wordt via partners in de markt gezet. Een Vlaamse datavindplaats brengt het gegevensaanbod over de grenzen van publiek-privaat heen in kaart en stimuleert hergebruik van gegevens binnen de wettelijke kaders;
- de ontwikkeling van nieuwe datagedreven ecosystemen. Door gegevens vanuit ketens over de grenzen van publiek-privaat of over de grenzen van private sectoren heen te benaderen, stromen gegevens vlotter en kunnen investeringen en onderhoudskosten gedeeld worden. Om de investeringen duurzaam te houden, wordt gesteund op een positieve businesscase om uitgaven te verantwoorden.

Deze opdrachten zijn complementair ten aanzien van de opdracht van Digitaal Vlaanderen:

- het begeleiden van de digitale transformatie van de Vlaamse overheid en de lokale besturen blijft de opdracht van Digitaal Vlaanderen. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan deze opdracht van Digitaal Vlaanderen aanvullen en versterken specifiek voor de publiek-private en private gegevensdelingsinitiatieven;
- Digitaal Vlaanderen blijft de 'one-stop-shop' voor de Vlaamse instanties voor wat betreft de digitalisering gericht op de publieke sector.

Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt een ondersteunende en faciliterende rol op ten aanzien van het vlotter laten stromen van gegevens in de private sector en de gegevensgedreven interacties die de private sector heeft met de overheden in Vlaanderen.

De Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (SERV) en de Vlaamse universiteiten (VLIR: Vlaamse Interuniversitaire Raad) roepen recent de Vlaamse Regering op om steviger te investeren in de standaardisering en ontsluiting van overheidsgegevens. Er is sprake van vier dringende werven, waaronder de vindbaarheid, kwaliteit en beschikbaarheid van de gegevens maar ook een cultuuromslag rond het delen van gegevens. De meest zinvolle invulling van deze vier werven – gezien de context van de sterk toenemende relevantie van gegevens voor overheid, bedrijven en samenleving – gebeurt publiek-privaat. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal hier als onderdeel van het plan Vlaamse Veerkracht een stuwende rol in opnemen.

2. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De noodzaak voor een datanutsbedrijf is al een tijd voelbaar in de markt en in sectoren zoals logistiek, financiële sector, kleinhandel, mobiliteit en IoT-gegevens

(Internet of Things, of: sensorgegevens van slimme toestellen en 'wearables'). De nood om gegevens te delen is groot maar het ontbreekt aan een gegevens-verkeerswisselaar tussen de actoren. Hoewel er in het verleden al een aantal initiatieven genomen zijn om hieraan tegemoet te komen (onder andere binnen de telecomsector en de nutssector), slaagt de markt er op dit ogenblik nog niet in om dit te realiseren. Dat heeft veel te maken met het gebrek aan vindbaarheid en interoperabiliteit van (gecombineerde) gegevenssets alsook met een combinatie van gebrek aan vertrouwen en afwezigheid van een veilige omgeving om tussen bestaande actoren samen te werken rond concurrentiegevoelige gegevens en persoonsgegevens. De beschikbaarheid en de inzetbaarheid van de gegevens is op die manier onvoldoende gewaarborgd, wat innovatie vandaag afremt.

Verder blijkt uit de Digimeterstudie 2021 van imec wel dat er een groeiende gegevensbewustwording speelt in de markt:

- 73% van de Vlamingen stoort zich aan het gebrek aan transparantie van bedrijven over welke gegevens ze over hen verzamelen;
- 49% stoort er zich aan dat oude persoonsgegevens ongecontroleerd blijven circuleren;
- 65% is bezorgd dat hun persoonlijke gegevens niet veilig worden bewaard door de websites en apps die ze gebruiken;
- 84% wenst een overzicht van wie welke persoonlijke gegevens van hen heeft;
- 69% zou graag ook meer controle krijgen over die persoonlijke gegevens.

De Vlaamse Regering legde in haar regeerakkoord 2019-2024 de ambitie vast om Vlaanderen een voortrekker te laten worden op het vlak van toepassingen in de nieuwe data-economie. Dit beleidskader wordt verder geconcretiseerd in het Programma Vlaanderen Radicaal Digitaal II en het Vlaamse relanceplan, waarin de Vlaamse overheid bevestigt dat burgers (hetgeen de natuurlijke personen en bedrijven omvat) meer controle moeten krijgen over hun eigen gegevens, zodat ze er doelgericht en zelfbewust mee aan de slag kunnen om zo van Vlaanderen een leidende en toonaangevende data-economie en -samenleving te maken. Daarnaast wordt er ook vanuit Europa sterk ingezet op (veilige) gegevensdeling door het ontwikkelen van nieuwe regulering en het creëren van Europese ecosystemen rond gegevensdeeldiensten en -platformen. Zo is onder andere het nieuwe kader voor een Europese Digitale Identiteit geïntroduceerd in juni 2021.

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal met zijn producten en diensten een belangrijke rol spelen binnen Vlaanderen. De domeinen en de technologie waarop het Vlaams Datanutsbedrijf wil inzetten zijn nog in volle ontwikkeling, waardoor de huidige initiatieven vaak slechts deels aan de behoeften van de markt tegemoetkomen. Vaak zijn dit oplossingen gericht op een specifieke doelgroep of bepaald segment, zowel vanuit de overheid als vanuit de private sector. Als overheidsbedrijf kan het Vlaams Datanutsbedrijf vanuit een unieke positie vertrekken, zodat het Vlaams Datanutsbedrijf niet als bedreigend wordt ervaren maar wel als aanvullend en als een partner om verder mee te groeien.

Het Vlaams Datanutsbedrijf beoogt ook de rol op te nemen van een intelligente verkeerswisselaar van gegevens, die ervoor zorgt dat er een gelijk gegevensspeelveld is voor alle actoren binnen aangesloten publiek-private of privaat-private ecosystemen. Het vertrouwen in de data-economie kan worden geborgd en versterkt door het Vlaams Datanutsbedrijf zich als een neutrale derde partij te laten richten op gegevensdeling binnen verticale sectoren, zonder dat burgers, bedrijven, organisaties en overheden in dit ecosysteem de controle over (de toegang tot) hun gegevens verliezen. Gegevens zijn de grondstof van de huidige maatschappij en economie maar die grondstof moet bewerkt worden, aan kwaliteitsstandaarden beantwoorden om meerwaarde te hebben en moet kunnen stromen.

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal deze faciliterende rol vertolken binnen de contouren van de geldende regelgeving inzake gegevensbescherming. De hierboven omschreven ambities sluiten aan bij de geformuleerde doelstelling van de AVG (algemene verordening gegevensbescherming), die het overkoepelend wettelijk kader vormt voor het verwerken van persoonsgegevens binnen de Europese Unie. Zo beoogt de AVG naast het beschermen van fundamentele rechten en vrijheden van individuen op vlak van gegevensbescherming ook het faciliteren van een vrij verkeer van persoonsgegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf beoogt in die zin de drempels voor dergelijk vrij verkeer van persoonsgegevens te verlagen met inachtneming van de rechten en waarborgen die de regelgeving aan individuen toekent. Door de controle over de gegevens te geven aan de burger door middel van een actief en fijnmazig gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger, wil het Vlaams Datanutsbedrijf een versterkende rol op het vlak van gegevensbescherming opnemen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Vertrekkend vanuit bovenstaande vaststellingen en doelstelling voorziet het ontwerp in een machtiging aan de Vlaamse Regering om, binnen de in het ontwerp vastgelegde voorwaarden, een privaatrechtelijk vormgegeven agentschap in de vorm van een naamloze vennootschap op te richten, genaamd Vlaams Datanutsbedrijf, dat tot doel heeft om gegevens vlot en veilig te laten stromen en om deze gegevens optimaal te laten samenwerken in de markt met het oog op het duurzaam stimuleren van de Vlaamse data-economie.

De doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf bestaat er in dit licht onder meer in om in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten alsook de ontwikkeling van nieuwe toepassingen te ondersteunen op vlak van gegevensdeling en een veilige gegevensdeling tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal gegevens beter vindbaar en interoperabel beschikbaar maken en gegevenssamenwerking tussen de betrokken actoren faciliteren, alsook de gegevensinfrastructuur en gegevensvaardigheden in Vlaanderen uitbouwen en de ontwikkeling van publiek-privaat of privaat-privaat datagedreven ecosystemen ondersteunen en mee realiseren. Dankzij de datakluisen zal de burger de regie in handen nemen van de eigen gegevens en deze kunnen delen in een veilige omgeving. Het faciliteren van de verzoeken van de burger en het optreden als hefboom voor het aanwakkeren van de data-economie zijn, benevens het verstrekken van vermogensvoordelen aan zijn aandeelhouders, uitdrukkelijke streefdoelen van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Daarbij wordt het Vlaams Datanutsbedrijf ook concreet belast met beleidsuitvoerende taken die zullen bijdragen aan het realiseren van die doelstellingen en het concretiseren van die doelstelling:

- de uitvoering van haalbaarheidsanalyses inzake de ontwikkeling en het beheer van toepassingen die de gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem ondersteunen;
- de ontwikkeling en het beheer van een platform voor datakluisen voor burgers. De datakluisen worden ter beschikking gesteld aan burgers. Het gebruik van een datakluis is niet verplicht en kan enkel indien een burger hier uitdrukkelijk om verzoekt, of in geval van mededeling van persoonsgegevens, indien de burger hiervoor de toestemming heeft gegeven. Een burger kan zijn datakluis activeren en in voorkomend geval deactiveren, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van deze gegevens beheren op zijn verzoek;
- de ontwikkeling en het beheer van een platform voor het geïntegreerd delen en raadplegen van metagegevens van overheidsinstanties;

- de ontwikkeling en het beheer van een platform voor het geïntegreerd delen en raadplegen van metagegevens van de burgers;
- de ontwikkeling en het beheer van een systeem dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afwikkeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de voornoemde platformen;
- het Vlaams Datanutsbedrijf neemt de taken over van het agentschap Digitaal Vlaanderen vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet;
- het Vlaams Datanutsbedrijf neemt de taken over van het agentschap Digitaal Vlaanderen vermeld in artikel 5 van het GIPOD-decreet;
- het Vlaams Datanutsbedrijf kan andere bijzondere opdrachten uitvoeren die aansluiten bij zijn doelstellingen of beleidsuitvoerende taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

Een burger kan zowel een natuurlijke persoon als een bedrijf zijn. Bijgevolg kunnen de gegevens zowel bedrijfsgevoelige gegevens zijn als persoonsgegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf is zich bewust van deze wisselwerking en waakt nauwgezet over de bescherming van de persoonsgegevens van de burger/natuurlijke persoon in geval van deling van persoonsgegevens van de burger. Het respecteren van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger is een hoogstaande prioriteit die op alle niveaus wordt gewaarborgd. Zo zal het verzoek van de burger, zijnde de eerste en noodzakelijke stap om aan gegevensdeling te kunnen doen, moeten voldoen aan de vereisten van de vrije en expliciete toestemming zoals bepaald in de algemene verordening gegevensbescherming indien er persoonsgegevens worden gedeeld.

Ook sluit het Vlaams Datanutsbedrijf waar nodig overeenkomsten, inclusief werkersovereenkomsten, met zijn partners en andere actoren die deel uitmaken van het datagedreven ecosysteem en waakt het Vlaams Datanutsbedrijf erover dat gegevens niet verwerkt worden buiten de Europese Economische Ruimte zonder de noodzakelijke waarborgen te hebben getroffen. Deze andere actoren kunnen onder andere zijn: agentschap Digitaal Vlaanderen, identificatieapplicaties zoals ItsMe, aanleverende entiteiten en ontvangende entiteiten zoals een bank, een sociaal secretariaat of een overheidsinstantie. Elk van deze actoren kunnen optreden als verwerkingsverantwoordelijke, of als verwerker van het Vlaams Datanutsbedrijf indien de betreffende actor persoonsgegevens verwerkt ten behoeve van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Er wordt een adviescomité opgericht in de schoot van het Vlaams Datanutsbedrijf met specifieke deskundigheid inzake bescherming van persoonsgegevens van burgers, datatechnologieën en informatieveiligheid. Het adviescomité adviseert over het ontwerp van beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf en de vragen tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf, telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger.

Ten slotte stelt het Vlaams Datanutsbedrijf een functionaris voor gegevensbescherming aan conform artikel 37 van de algemene verordening gegevensbescherming en artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Ook voert het Vlaams Datanutsbedrijf een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uit bij elk initiatief dat volgens de functionaris voor gegevensbescherming een significant risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen met zich meebrengt. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling zal focussen op onder andere de mogelijke risico's voor de rechten van de betrokkenen

burgers, de maatregelen om de risico's aan te pakken, en de te nemen stappen in geval van een gegevenslek.

Wat betreft het veilig delen van persoonsgegevens op basis van toestemming wordt door het Vlaams Datanutsbedrijf bijvoorbeeld onderzocht op welke manier de burger het nieuwe en officiële domicilieadres – na verhuis – kan delen met organisaties waartoe de burger verzocht heeft om de gegevensdeling uit te voeren. De gegevensdeling die daarbij plaatsvindt tussen Vlaamse instanties en het systeem van het Vlaams Datanutsbedrijf voor het veilig delen van persoonsgegevens op basis van toestemming, verloopt via de Vlaamse Dienstenintegrator, uitgevoerd door het agentschap Digitaal Vlaanderen.

Met betrekking tot de gegevensdeling tussen Vlaamse instanties en het systeem van het Vlaams Datanutsbedrijf hanteert Digitaal Vlaanderen de volgende governance:

- Digitaal Vlaanderen beheert de spelregels voor de ecosysteemactoren, waaronder de leveranciers van gekoppelde toepassingen die gebruik wensen te maken van overheidsgegevens;
- Digitaal Vlaanderen is verantwoordelijk voor het kader voor het ontwikkelen van normen en standaarden voor het ecosysteem;
- Digitaal Vlaanderen beheert het register van actoren in het ecosysteem die gebruik wensen te maken van overheidsgegevens en wijst op hun rechten, plichten en de versterkende mogelijkheden van het ecosysteem op het vlak van gegevensbescherming.

Teneinde zijn faciliterende rol ten aanzien van de burger te verwezenlijken, zal het Vlaams Datanutsbedrijf decretaal gehouden zijn tot het inwilligen van verzoeken van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) om zijn gegevens te mee te delen aan de door de burger aangewezen ontvangende entiteit, op voorwaarde dat de betrokken burger om de mededeling van die gegevens aan een bepaalde ontvangende entiteit verzoekt via zijn datakluis.

Het ontwerp legt zodoende het initiatief en de autonomie bij de burger om gebruik te maken van de mogelijkheden die het Vlaams Datanutsbedrijf biedt. Geen enkele burger is bovendien verplicht om gebruik te maken van de diensten aangeboden door het Vlaams Datanutsbedrijf.

Het Vlaams Datanutsbedrijf stelt elke burger een actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) ter beschikking waarbij de burger steeds zelf actief kan verzoeken welke gegevens die hij wenst te delen met een derde partij. Daarbij wordt de burger afdoende voorafgaand geïnformeerd over de gegevensverwerking en krijgt de burger voorafgaand aan de gegevensdeling een duidelijk en volledig overzicht van welke concrete gegevens gedeeld zullen worden. Bovendien kan de burger steeds een helder en duidelijk overzicht bekomen van welke gegevens met welke derde partijen wordt gedeeld. Elk verzoek, of in geval van persoonsgegevens, elke toestemming, kan door de burger ook op ieder moment worden ingetrokken, waarna de gegevensdeling meteen gestopt wordt. Op die manier garandeert het actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) dat elke burger regie houdt over zijn eigen gegevens. Ook zal de burger op eenvoudig verzoek zijn rechten inzake de bescherming van persoonsgegevens kunnen uitoefenen (zoals recht tot inzage, recht tot gegevenswissing en recht om een klacht in te dienen).

Daarnaast zal het Vlaams Datanutsbedrijf ook de bijzondere opdrachten uitvoeren die aansluiten bij zijn doelstelling of beleidsuitvoerende taken en die bij decreet of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

3. Totstandkomingsprocedure

3.1. Advies Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gaf advies op 24 december 2021.

3.2. Advies Gegevensbeschermingsautoriteit

De Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) gaf advies nr. 11/2022 op 21 januari 2022.

3.3. Advies Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

De Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) gaf advies nr. 2021/103 op 14 december 2021.

De Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) gaf advies nr. 2022/037 op 19 april 2022.

3.4. Advies Instituut voor de Nationale Rekeningen

Het Instituut voor de Nationale Rekeningen gaf advies INR nummer 2022-000189 op 17 februari 2022.

3.5. Advies Raad van State

De Raad van State gaf advies nr. 71.602/3 op 15 juli 2022. Het advies gaat voor-eerst in op de bevoegdheid en vervolgens bevat het een aantal algemene opmer-kingen alsook specifieke opmerkingen bij het onderzoek van de tekst.

Wat betreft de overwegingen van de Raad van State inzake de bevoegdheid

De voorliggende regeling strekt ertoe de uitwisseling van data te stimuleren en te faciliteren, en zulks met de nodige aandacht voor de bescherming van de (deels persoons)gegevens van de burger. Een duurzame Vlaamse data-economie veron-derstelt immers dat data vlot en veilig kunnen stromen op alle niveaus, waaronder ook essentieel op het niveau van de burger. De toekomstige uitdagingen op vlak van data-economie omvatten ook duidelijke wisselwerkingen: burgers verwach-ten meer gepersonaliseerde dienstverlening maar dit veronderstelt dan ook dat burgers hun gegevens delen, en dus erop kunnen vertrouwen dat hun data veilig gedeeld worden. Diverse toekomstige economische initiatieven en innovaties zul-len afhangen van de mate waarin burgers gegevens laten stromen. Daarom dat kan worden gesteld, in tegenstelling tot punt 3.6.2 van het advies van de Raad van State, dat de datakluis waarmee een veilige gegevensdeling wordt beoogd en die burgers moet toelaten hun rechten inzake gegevensbescherming optimaal uit te oefenen, wel degelijk een instrument van economisch beleid is.

Samenwerking rond veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsin-stanties is met andere woorden cruciaal om de data-economiedoelstellingen te bereiken.

In dat kader wordt in het ontwerp en de toelichting, ook in lijn met de adviezen van de GBA en VTC, veel aandacht besteed aan het aspect van de bescherming van persoonsgegevens. In de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf worden de nodige waarborgen opgenomen om de bescherming van (persoons)gegevens te garanderen. En daarnaast bevat het ontwerp van decreet ook het noodzake-lijke decretale kader voor de gegevensdeling door het Vlaams Datanutsbedrijf zelf (cf. het door de Raad van State verderop ook aangehaalde legaliteitsbeginsel in

navolging van artikel 22 van de Grondwet). Het initiatief beoogt niet de eigenlijke regulering van de bescherming van (persoons)gegevens maar wel de inbedding van het bestaande regelgevende kader inzake persoonsgegevens in de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf – dit net opdat de regels inzake persoonsbescherming zouden nageleefd worden in een context van vlottere en veilige gegevensdeling en de burger ter zake het nodige comfort zou hebben.

Hoe dan ook, zoals ook bevestigd door de Raad van State, kan bovendien veelal een duidelijke aanknopng gevonden worden met de materiële bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Voor zover in bepaalde bepalingen al sprake zou zijn van het reguleren van de bescherming van de persoonsgegevens, kan de bevoegdheid van de decreetgever aldus daarop gesteund worden.

Louter voor zoveel als nodig, indien op bepaalde punten alsnog geoordeeld zou worden dat sprake is van het reguleren van de bescherming van de persoonsgegevens en er voor bepaalde gegevensuitwisselingen alsnog geen beroep zou kunnen worden gedaan op de materiële bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of Vlaamse Gewest en/of de bevoegdheid van artikel 9, BWHI (bijzondere wet tot hervorming der instellingen), staat hoe dan ook vast dat de doelstellingen en maatregelen die het voorwerp zijn van het ontwerp passen in de impliciete bevoegdheden: zoals uitgebreid uiteengezet in de memorie en de toelichting van de gemachtigde aan de afdeling Wetgeving, Raad van State, zijn de datakluisen een integraal onderdeel van het datagedreven ecosysteem dat beoogd wordt met voorliggend initiatief en betreft het een regeling die talrijke raakpunten heeft met de materiële en eigen bevoegdheden van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap. Het is onmiskenbaar zo dat de doelstellingen niet afdoende kunnen bereikt worden indien geen generieke werking mogelijk zou zijn van de datakluisen en de burger – eenmaal deze zelf vrijwillig heeft geopteerd voor het gebruik van de datakluis – het gebruik van de kluis zou moeten doen afhangen van de vraag of de gegevensuitwisseling die hij wenst te doen al dan niet onmiddellijk aansluit bij een materiële bevoegdheid van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap dan wel een uitwisseling betreft met een Vlaamse instantie. Dergelijke beperking zou het genomen initiatief en de doelstellingen inzake onder meer de Vlaamse data-economie volledig ondermijnen. Het vrijwillig gebruik van de datakluis door de burger zorgt er trouwens voor dat het voorliggende initiatief geenszins andere initiatieven uitsluit.

Er is verder tegemoetgekomen aan de bemerking van de Raad van State dat uit artikel 5, §2, vierde lid, geen verplichting mag voortvloeien voor overheidsinstanties die niet onder de bevoegdheid vallen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest om gegevens te ontvangen via het Vlaams Datanutsbedrijf. Deze bepaling is in die zin verduidelijkt. Daarbij is er volledigheidshalve op te wijzen dat een deel van de overheidsinstanties in de zin van dit vierde lid wel kan behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, maar niet vervat zijn onder het toepassingsgebied van de Vlaamse instanties in de zin van het voorliggende ontwerp.

Wat betreft de algemene opmerkingen inzake de conformiteit met het Europese mededingingsrecht (artikel 102 en 106, VWEU (Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie))

De kernactiviteiten van het Vlaams Datanutsbedrijf zijn in eerste instantie niet-economisch (commercieel) van aard, en zijn in die hoedanigheid niet onderhevig aan het mededingingsrecht. Dit wordt bevestigd door het Hof van Justitie (Compass-Datenbank, C-138/11, §§ 40-42). Het wordt ook weerspiegeld in de Opendatarichtlijn (richtlijn (EU) 2019/1024). Deze richtlijn spoort aan tot het vlot, en doorgaans kosteloos, ter beschikking stellen van informatie door de publieke sector, ook via hoogwaardige datasets. De bundeling van informatie van Vlaamse

overheidsinstellingen en de plicht van deze instellingen om informatie over te maken aan het Vlaams Datanutsbedrijf staat dan ook op zich los van enige economische activiteit, en impliceert op zich geen toekenning van enig exclusief recht in de zin van artikel 106, VWEU.

Bovendien moet worden beklemtoond dat het de gebruiker zelf is die uiteindelijk beslist om al of niet een datakluis te gebruiken, en die al of niet beslist om toegang tot de datakluis mogelijk te maken voor commerciële applicaties. Het Vlaams Datanutsbedrijf verkrijgt geen exclusief recht voor het uitbouwen van datakluisen. Evenmin is er enig exclusief recht voor bepaalde commerciële applicaties vanwege het Vlaams Datanutsbedrijf. Uiteraard is zulks te bewaken maar het is prematuur om vooraf te gewagen van een mogelijke machtspositie in hoofde van het Vlaams Datanutsbedrijf binnen een concrete geografische en productmarkt (wat op zich niet onwettig is), laat staan van een mogelijk (onwettig) misbruik van dergelijke machtspositie.

Wat betreft de algemene opmerkingen inzake het staatssteunrecht (artikel 107 en 108, VWEU)

Zoals aangegeven zijn de activiteiten van het Vlaams Datanutsbedrijf in de eerste plaats niet-economisch (commercieel) van aard, en zijn zij in die mate niet onderhevig aan de staatssteunregels. Dit komt ook tot uiting in de Opendatarichtlijn, die net aanstuurt op (doorgaans) kosteloze terbeschikkingstelling van informatie door de overheid, ook via hoogwaardige datasets (bijv. preambule, paragraaf 36, artikel 6).

Wat mogelijke staatssteun in hoofde van ondernemingen/gebruikers betreft, dient vastgesteld dat het loutere doorgeven van informatie *op zich* nog geen aanwending van 'staatsmiddelen' impliceert. Maatregelen met een zuiver algemene strekking vallen bovendien niet onder artikel 107(1), VWEU, bij gebrek aan 'selectiviteit'. In de mate de diensten van het Vlaams Datanutsbedrijf op gelijke voorwaarden openstaan voor de hele private sector, en niet gericht zijn op specifieke ondernemingen of sectoren, lijkt aan het selectiviteitscriterium niet te zijn voldaan.

De vraag naar mogelijke staatssteun in hoofde van gebruikers is een aandachtspunt in de mate dat het Vlaams Datanutsbedrijf zal overgaan tot het ontwikkelen en aanbieden van commerciële applicaties aan ondernemingen. In dit stadium zal het Vlaams Datanutsbedrijf er effectief over moeten waken dat een marktconforme prijs wordt aangerekend. In het huidige stadium lijkt het echter prematuur om de Commissie te raadplegen over de toepassing van de staatssteunregels.

In zoverre de activiteiten van het Vlaams Datanutsbedrijf niet-economisch van aard zijn, levert de financiering in hoofde van het Vlaams Datanutsbedrijf zelf evenmin staatssteun op. Ook bij louter incidenteel gebruik voor economische doeleinden van bepaalde infrastructuur blijft de financiering van deze infrastructuur buiten de toepassing van de staatssteunregels vallen (Commissiemededeling inzake het begrip staatssteun, paragraaf 207 en voetnoot 305).

Ook indien sommige beleidsuitvoerende taken als dienst van algemeen economisch belang (DAEB) zouden worden gekwalificeerd, dan betekent dit nog niet dat een aanmelding van het ontwerp van decreet bij de Europese Commissie vereist is. De nadere modaliteiten van de taken van het Vlaams Datanutsbedrijf zullen immers nog worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, samen met nadere modaliteiten inzake de financiële situatie en de voorwaarden om personeel, middelen en infrastructuur ter beschikking te stellen. Het uitgangspunt is dat deze samenwerkingsovereenkomst waar nodig verder het onderscheid kan maken tussen de beleidsuitvoerende taken van het Vlaams Datanutsbedrijf en andere, economische activiteiten die het Vlaams Datanutsbedrijf conform artikel 4, §5, van het ontwerp van decreet kan

ontwikkelen, evenals de respectievelijke financiering, en dat er in voorkomend geval gebruik zal worden gemaakt van een gescheiden boekhouding.

Wat betreft de bestaanbaarheid met artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980

In navolging van de opmerking van de Raad van State is de derde paragraaf van artikel 4, op grond waarvan de Vlaamse Regering de doelstellingen van het Vlaams Datanutsbedrijf nader kan bepalen, geschrapt. De bepaling beoogde veeleer te bevestigen dat eventuele tekstuele verfijning bij de statutaire omschrijving mogelijk is, wat evenwel ook zonder die decretale precisering mogelijk blijft.

De doelstelling en de beleidsuitvoerende taken worden in het decreet verder niet bijkomend gepreciseerd: de bevoegdheden van het Vlaams Datanutsbedrijf zijn in het ontwerp wel degelijk afdoende omschreven en in voorliggende memorie toegelicht en ook door de VTC als voldoende duidelijk aanvaard (zie advies VTC van 19 april 2022, nr. 73). Er is weliswaar een zekere appreciatiemarge begrepen in de omschrijving van de beleidsuitvoerende taken, in die zin dat de concrete casussen van het Vlaamse Datanutsbedrijf nog niet allemaal precies bepaald zijn. Dat laatste is immers niet nodig en ook niet mogelijk op heden, gelet op het evolutieve karakter van de digitale wereld en het feit dat het Vlaams Datanutsbedrijf net daar moet op inspelen en een hefboom moet vormen voor de data-economie. De afbakening is daarom in eerder abstracte termen gesteld, maar de voorliggende regeling bevat wel de essentiële elementen van de doelstellingen en de beleidsuitvoerende taken.

Daarbij is het verder gebruikelijk dat de beleidsuitvoerende taken nader geconcretiseerd worden in de samenwerkingsovereenkomst met een privaatrechtelijk vormgegeven agentschap. Het gaat daarbij niet om essentiële elementen van de bevoegdheid van het Vlaams Datanutsbedrijf maar wel om concretisering van de invulling en aanpak van de uit te voeren taken. Verder is het gebruikelijk dat een privaatrechtelijk vormgegeven agentschap de mogelijkheid krijgt om activiteiten, taken en bedrijvigheden te verrichten die bijdragen aan haar doelstellingen en taken.

Punt 8° van artikel 5, §1, is in tegenstelling tot wat de Raad van State lijkt aan te geven niet te aanzien als een bevestiging van de noodzaak van nadere invulling, maar sluit eerder aan bij de praktijk om een – overigens meer verregaande – machtiging te geven aan de Vlaamse Regering om bijzondere opdrachten toe te kennen aan een verzelfstandigd agentschap welke aansluiten bij de doelstellingen of beleidsuitvoerende taken.

Wat betreft de bemerking inzake het wettigheidsbeginsel in artikel 22 van de Grondwet

Om de hoger aangegeven redenen dringen zich geen aanpassingen op aan de omschrijving van de doelstellingen en de beleidsuitvoerende taken, en hoeft dus niet te worden ingegaan op de suggestie van de Raad van State in punt 6.2 om de doelstellingen en beleidsuitvoerende taken nader te verduidelijken in het decreet. In haar advies van 19 april 2022 (nr. 73) aanvaardde ook de VTC trouwens dat samen gelezen met de memorie van toelichting de doelstellingen van het Vlaams Datanutsbedrijf voldoende duidelijk zijn.

Zoals verder blijkt uit voorliggende memorie is verder algemeen in ruime mate tegemoetgekomen aan de vragen van de toezichthoudende autoriteiten (VTC en GBA).

De Raad van State is verder van oordeel dat de maximale bewaartermijnen van persoonsgegevens nader decretaal moeten afgebakend worden. In navolging van

die bemerking van de Raad van State en volgens diens suggesties is artikel 27 aangevuld.

Wat betreft de bemerkingen bij het onderzoek van de tekst

De opmerking bij artikel 6 heeft geen aanleiding gegeven tot aanpassingen. Zoals uiteengezet, zal de samenwerkingsovereenkomst niet de essentiële elementen bepalen van de doelstellingen en beleidsuitvoerende taken welke immers reeds afdoende vervat zijn in de artikel 4 en 5. Verder is de werking en het toezicht op het Vlaams Datanutsbedrijf uitgebreid geregeld. De tekst van artikel 6 gaat inzake de rapporterings- en informatieplichten reeds verder dan gewoonlijk door een specifiek rapport te eisen met een onderdeel over de naleving van de bescherming van persoonsgegevens. Tevens zijn talrijke waarborgen en controlemechanismen ingevoegd (regeringscommissarissen, adviescomité enzovoort). De regeling van artikel 6 sluit voor het overige ook meer algemeen aan bij de decretale regels aangaande de samenwerkingsovereenkomst van talrijke andere agentschappen.

Artikel 7, 10 en 11 werden aangepast in navolging van bepaalde opmerkingen van de Raad van State.

De repliek op voornoemde adviezen van de SERV, GBA en VTC zijn opgenomen in de onderstaande overzichtstabel.

Advies SERV van 24 december 2021

https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20211224_Vlaams_Datanutsbedrijf_ADV.pdf

Onderwerp	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
Algemene bemerkingen, blz.9	Wees duidelijker over de onzekerheden en uitdagingen De SERV vraagt om transparanter te zijn over de onzekerheden en uitdagingen die gepaard gaan met de ambities van de beoogde digitale transformatie via het Vlaams Datanutsbedrijf. Tegelijk wenst de SERV te wijzen op de vele onzekerheden en uitdagingen verbonden aan de oprichting van een Vlaams Datanutsbedrijf. Wat opvalt in het dossier is de vanzelfsprekendheid waarmee zaken worden geponeerd, terwijl een project als dit grensverleggend zal zijn. De SERV meent dat Vlaanderen moet gaan voor gedurfde keuzes om de digitale transformatie van de overheid, economie en samenleving te ondersteunen. Maar de complexiteit mag niet worden onderschat. Of het kader vastgelegd in het voorontwerp van decreet voldoende zal zijn om de effectiviteit van het Vlaams Datanutsbedrijf te verzekeren, valt dan ook moeilijk te beoordelen op dit moment. Daarvoor is het zeker nog wachten op de samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. En dan nog blijven er tal van onzekerheden en uitdagingen. Het lijkt wenselijk om daar transparant(er) over te zijn.	De belangrijkste risico's houden verband met de juridische opzet, de operationele opzet en de bedrijfsopbrengsten. Deze onderwerpen zijn opgenomen in een "macroplanning voor de oprichting van DNB", die regelmatig wordt geëvalueerd door het kernteam van DNB en het DV Directiecomité. De risico's en uitdagingen in verband met de oprichting van DNB zullen ook worden geformaliseerd volgens het "Risicoregister Digitaal Vlaanderen". Het is vermeldenswaard dat de huidige contacten met externe partijen voor het opbouwen van onze use cases veelbelovend zijn en aantonen dat ons aanbod echt beantwoordt aan de bestaande vraag.
Algemene bemerkingen, blz.10-12	Vul de doelstellingen en opdrachten concreter in De SERV vraagt om de doelstellingen en opdrachten van het Vlaams Datanutsbedrijf op	

	enkele punten concreter te omschrijven. Art. 4 bevat de algemene doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf: "Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling data vlot en veilig te laten stromen en te laten samenwerken in de markt met het oog op het stimuleren van de Vlaamse data-economie op een duurzame wijze, waaronder: • 1° data vindbaar maken, interoperabel beschikbaar maken en data-samenwerking tussen partijen faciliteren; • 2° inzetten op dienstverlening om de waarde van data te verhogen, de data-infrastructuur en data-vaardigheden in Vlaanderen uit te bouwen en de ontwikkeling van data gedreven ecosystemen te ondersteunen en realiseren; • 3° het meebouwen aan een data gedreven ecosysteem van datakluisen die burgers de regie verlenen over de eigen data." Deze formulering is op meerdere vlakken erg vaag doordat enkele begrippen niet duidelijk zijn of niet zijn gedefinieerd in art. 2. Betekent 'op duurzame wijze' hier 'lang durend' of 'het milieu weinig belastend'. Concreet: wordt de energie- en milieu-impact een aandachtspunt in bv. contracten die het Vlaams Datanutsbedrijf afsluit met partners of in het eigen structureel onderzoek? Welke 'partijen' worden bedoeld in art. 2, 1°? (ook tussen overheidsdiensten bv.? Cf. afbakening t.o.v. rol Digitaal Vlaanderen). Welke 'dienstverlening' wordt bedoeld in art. 2, 2°? (bv. dienstverlening om data-vaardigheden in Vlaanderen uit te bouwen?).	Zie aanpassingen in artikel 4 (Doelstelling) en artikel 5 (Taken). De gevolgen van het delen van gegevens voor energie en milieu zijn nog niet formeel opgenomen in contracten met derde partijen, maar kunnen als nodig worden geïntegreerd. "Partijen" is niet meer gebruikt. Well 'Entiteit (burgers & overheidsinstanties) zoal aangepast in Art.2. Burgers zijn 'burgers' als vermeld in artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (alle natuurlijke personen, groeperingen van natuurlijke personen, rechtspersonen of groeperingen van rechtspersonen). Onder "dienstverlener" wordt verstaan 'Entiteiten'.
--	--	---

	Een definitie van 'interoperabiliteit' in art. 2 zou het ook duidelijker maken dat het Vlaams Data-nutsbedrijf niet enkel interoperabiliteit op semantisch en technisch vlak nastreeft – zoals de tekst nu lijkt te suggereren – maar ook juridische, organisatorische en culturele interoperabiliteit ambieert (zie ook verder). Hiermee zou het voorontwerp ook nauwer aansluiten bij de intenties in de memorie (p. 5) en bij de geponeerde visie in het business plan (p. 6). Het European Interoperability Framework (EIF) en uitbreidingen zoals het European Interoperability Framework for Smart Cities and Communities (EIF4SCC5) bieden mogelijke handvaten. Daarnaast lijken minstens twee belangrijke doelstellingen die worden vermeld in de memorie van toelichting onderbelicht in de huidige formulering. • Ten eerste legt de memorie terecht een klemtoon op de rol van het Vlaams Datanutsbedrijf in de versterking van de privacy van de burger en het zorgen voor een groter bewustzijn in het delen van data. Die doelstelling lijkt nu te ontbreken in het voorontwerp. De SERV vraagt om naast 'regie' ook 'zeggenschap' over de eigen gegevens mee op te nemen. Daarnaast vraagt de SERV ook om de controle en de handhaving van de toegang en het gebruik van persoonsgegevens in de memorie van toelichting te verduidelijken en de relatie met (voorzien) Europese regelgeving (cf. infra) op dit vlak te verduidelijken. • Ten tweede ontbreekt een verwijzing naar de belangrijke datagovernancerol die het Vlaams Datanutsbedrijf zou moeten spelen. Er wordt zowel in	Onder 'interoperabiliteit' wordt verstaan het interoperabiliteitsprogramma Open Standaarden voor Linkende Organisatie (OSLO) dat samen met Digitaal Vlaanderen verder wordt ondersteund, en waarvoor er een zeer intensieve samenwerking is met het 'Interoperable Europe' sinds 2015 (voorheen ISA²). Het zorgen voor een groter bewustzijn in het delen van data is deel van art. 4, §1 "Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten". De controle van de toegang en het gebruik van persoonsgegevens wordt verzekerd door het Adviescomité (zie Hoofdstuk 8 - Het Advies Comité). De datagovernance wordt verzekerd door het Adviescomité (zie Hoofdstuk 8 - Het Advies Comité) die de raad van bestuur adviseert inzake gebruikers- en toegangsbeheer.
--	--	--

	het voorontwerp van decreet als in de memorie van toelichting veel gefocust op het ontwikkelen van specifieke projecten, maar minder op de rol van intelligente verkeerswisselaar die data gedreven ecosystemen opzet en een gelijk data-speelveld creëert voor alle spelers binnen en tussen data gedreven ecosystemen. Naast het stroomlijnen van de data-uitwisseling zorgt een intelligente verkeerswisselaar ook voor organisatorische, juridische en financiële afspraken, onder andere over data-eigenaarschap, incentives en gebruiksrechten ten aanzien van gedeelde data (bv. wie de investeringen maakt, wie welke data deelt en wie welke data waarvoor mag gebruiken aan welke vergoeding). Zeker op het moment dat het Vlaams Datanutsbedrijf (het moederbedrijf) minder zelf diensten en producten gaat ontwikkelen zal deze rol juist aan belang winnen. Deze rol mag niet worden onderschat. De private sector beschikt over heel wat data die in eerste instantie voor eigen gebruik (procesoptimalisaties, verbetering van productaanbod ...) worden ingezet maar die door datadeling (in het bijzonder ook naar de overheid, kmo's en startups) grote voordelen voor de economie en de samenleving kunnen opleveren. Drempels voor de uitwisseling van private datacollecties zijn divers en zeker niet alleen technisch of semantisch. De SERV ziet vanuit die data governance rol een bijkomende opdracht voor het Datanutsbedrijf als publiek-privaat platform om standaarden uit te werken en te promoten, voortbouwend op initiatieven zoals het OSLO-interoperabiliteitsprogramma. Interoperabiliteit is een noodzakelijke voorwaarde om het potentieel van	Het operationeel verwerken van gegevens is uitgewerkt in Hoofdstuk 10 - 'Verwerking van gegevens'. Het Vlaams DNB gaat het interoperabiliteitsprogramma Open Standaarden voor Linkende Organisatie (OSLO) samen met Digitaal Vlaanderen verder ondersteunen.
--	---	--

	de data-economie waar te maken. Deze rol wordt vermeld in het business plan binnen de rol van data broker (business plan, p. 11), maar lijkt niet terug te komen in het voorontwerp van decreet, tenzij het gaat over de semantische en technische interoperabiliteit van de data. Interoperabiliteit heeft echter ook juridische, organisatorische en culturele elementen. Een intelligente verkeerswisselaar zou moeten inzetten op het bewerkstellingen van deze interoperabiliteit in de data-economie en over datarumtes heen. Het kan immers niet de bedoeling zijn om oude silo's af te willen breken en er nieuwe in de plaats te zetten. De Vlaamse Regering lijkt dit met de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf ook wel aan te geven (bv. memorie van toelichting, p. 5; business plan, p. 6), maar dit zou concreter in het voorontwerp kunnen, bijvoorbeeld door het opnemen van een rol inzake het bewerkstellingen van interoperabiliteit en door het verankeren van een principe van het streven naar 'interoperability-by-default' voor alle projecten, producten en diensten waar het Vlaams Datanutsbedrijf in betrokken is. Daarnaast suggereert de SERV om enkele bijkomende doelstellingen of principes op te nemen, zoals: • Het reguleren van de kwaliteit en het gebruik van de data. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal immers zelf geen data beheren maar vooral als 'trusted intermediary' opereren. • Het principe van 'Data voor het algemeen belang' (Data for the public good) (cf. Europese datastrategie, pp. 6-7). Dit principe omvat dat data gegenereerd door de overheid en de (toegevoegde) waarde ervan aan de	Het reguleren van het gebruik van data is een rol van het Adviescomité (zie Hoofdstuk 8 – Het Advies Comité) die de raad van bestuur adviseert inzake gebruikers- en toegangsbeheer. Een use case gebaseerd op het delen van data tussen publieke en/of private partijen met het oog op het verkrijgen van inzichten voor 'Data for the public good' maakt momenteel nog geen deel uit van onze gekende use cases.
--	---	--

	gemeenschap ten goede moeten komen. Tegelijk heeft sommige private data ook waarde als publiek goed. Het is met name in deze omgekeerde beweging (het stromen van data van de private sector naar de publieke sector) dat de doelstellingen nog concreter kunnen. • Het inzetten op bredere kennisuitwisseling en kennisontwikkeling bij de diverse spelers in het data-ecosysteem, ook om Europees een leidende rol te spelen in de uitbouw van de data-economie (ruimer dan 'de uitvoering van haalbaarheidsanalyses en het onderzoek over de digitale transformatie van data gedreven ecosystemen', cf. art. 5). In dat verband vraagt de SERV om het ondersteunen van spelers in data gedreven ecosystemen verder te verduidelijken. • Als het gaat over use cases wordt er niet echt gefocust op stimulering van Business-to-Business (B2B) datadeling en welk terugverdienmodel erachter zit. De parameters waartegen het mogelijke succes van business cases wordt afgemeten zijn op dit moment onduidelijk. Er wordt niet concreet aangegeven wat de criteria zijn om de business cases te realiseren. • Het centraler zetten van het 'faciliteren van burgers' (art. 4, §1, tweede lid). De SERV meent dat een goede begeleiding van bedrijven en burgers, alsook het versterken van hun kennis en vaardigheden cruciale succescriteria zijn van de beoogde digitale transformatie. In het business plan (SD/OD) komt het faciliteren van burgers en ondernemingen (in het bijzonder kmo's) niet terug. • Het belang van het uitbouwen van een cultuur van data-uitwisseling.	Het inzetten op bredere kennisuitwisseling en kennisontwikkeling is deel van de haalbaarheidsstudies maar ook deel van de ontwikkeling van een platform voor datakluisen voor burgers (zie art. 5). De manier waarop de partijen in een ecosysteem zullen worden ondersteund zijn is sterk afhankelijk van de ecosystemen en gaat deel uitmaken van de haalbaarheidsstudies. In het takenpakket van DNB zit naast het aanbieden van een datadelingsplatform ook een taak om oplossingen te bieden rond terugverdienmodellen binnen elke use case. DNB heeft een samenwerking met Solidlab waar één van de doelstellingen o.a. is om de adoptie bij de burger te verhogen inzake Solid technologie en datakluisen.
--	--	---

Algemene bemerkingen, blz.12 -13	Verduidelijk de taakstelling in het kader van de taken van algemeen belang De SERV vraagt om de voorgestelde taakverdeling tussen het Vlaams Datanutsbedrijf en Digitaal Vlaanderen nader te motiveren en om de afstemming met de rol die private partijen kunnen spelen te bewaken. Het voorontwerp van decreet omschrijft in art. 5, §1 de taken van algemeen belang waarmee het Vlaams Datanutsbedrijf wordt belast. Van belang voor de SERV is hier een goede afstemming met de taken van Digitaal Vlaanderen en met de rol die private partijen (kunnen) opnemen. Wat dat laatste betreft, maakt de SERV enig voorbehoud bij de taak van algemeen belang rond 'de uitvoering van haalbaarheidsanalyses en het onderzoek over de digitale transformatie van data gedreven ecosystemen'. Het kan niet de bedoeling zijn om met het Vlaams Datanutsbedrijf de markt van dit soort analyses en onderzoek te gaan verstoren. Een ander voorbeeld is de taak van het Vlaams Datanutsbedrijf om te zorgen voor de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor het leveren van een digitale identiteit op verzoek van een burger (art. 5 §1, 7°). Volgens het voorstel tot aanpassing van de Europese Verordening 910/2014 wordt het uitgeven van een European Digital Identity Wallet opgelegd aan de Lidstaten. De portemonnees voor digitale identiteit kunnen uitgegeven worden door een Lidstaat, op grond Het Vlaams Datanutsbedrijf zal zich concentreren op ecosystemen en producten die steunen op "public to private", "private to public" of "private to private" gegevensuitwisselingen, terwijl Digitaal Vlaanderen zich zal concentreren op ecosystemen en producten die steunen op "public to public" gegevensuitwisselingen. DNB en Digitaal Vlaanderen zullen op één lijn zitten en samenwerken in co-creatie rond verschillende onderwerpen die voor beide partijen van belang zijn, waaronder (niet exhaustief): Delen van leads, haalbaarheidsstudies, opzetten van digitale identiteit, OSLO interoperabiliteitsstandaarden. De uitvoering van haalbaarheidsstudies inzake de digitale transformatie van data gedreven ecosystemen worden gedaan zonder verwerking van persoonsgegevens en in samenwerking met relevante derde partijen zonder dat dit marktverstorend is maar wel op basis van concrete behoeften van die derde partijen. DNB kiest voor de Solid technologie. Deze technologie maakt het mogelijk voor elke burger om een digitale sleutel te genereren conform de huidige wetgeving.
---	--

	van een mandaat van een Lidstaat, of door een onafhankelijke partij maar erkend door een Lidstaat. Ze kunnen dus ook zowel door bedrijven als in publiek-private samenwerking uitgegeven worden. In Nederland lijkt te worden gekozen voor een regime van 'open toelating' waarbij marktwerking wordt ingezet binnen het digitale domein en waarbij door de markt uitgegeven digitale middelen erkend en gecertificeerd worden door de overheid, die bovendien toeziet op werking en gebruik. De SERV vraagt nader te concretiseren wat het standpunt van de Vlaamse Regering is. Zoals verder in het advies (cf. infra) aangegeven roept de SERV op om maximaal met de federale overheid af te stemmen en om vanuit het principe van gebruikersgerichtheid dubbel werk en dubbele producten te vermijden. Wat de afstemming met de taken van Digitaal Vlaanderen betreft, is dit voor de SERV niet steeds eenduidig. Digitaal Vlaanderen begeleidt de Vlaamse overheid en de lokale besturen in hun digitale transformatie en zorgt voor gegevensdeling tussen publieke instanties en het is de bedoeling dat daar niet wordt aan geraakt. De memorie van toelichting (pp. 9-10) hanteert ter zake de volgende taakafbakening: • Digitaal Vlaanderen beheert de spelregels voor de ecosysteem actoren waaronder de leveranciers van gekoppelde toepassingen die gebruik wensen te maken van overheidsdata; • Digitaal Vlaanderen is verantwoordelijk voor het kader voor het ontwikkelen van normen en standaarden voor het ecosysteem; • Digitaal Vlaanderen beheert het register van	Ondertussen worden ook initiatieven hieromtrent op het vlak van Europese wetgeving en de implicaties ervan op lidstaatniveau opgevolgd. De operationele samenwerking met de Vlaamse instanties is beschreven in Hoofdstuk 10 'verwerking van gegevens'. Dit omvat het 'meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf', het 'verwerken van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf' en het 'meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf'.
--	---	--

	ecosysteem actoren die gebruik wensen te maken van overheidsdata en wijst op hun rechten, plichten en de privacy versterkende mogelijkheden van het ecosysteem. Het is onduidelijk waarom deze taken thuishoren bij Digitaal Vlaanderen en niet bij het Datanuts-bedrijf. Het lijkt bovendien logischer dat het Vlaams Datanutsbedrijf in co-creatie met alle belanghebbenden zelf de bedoelde standaarden uitwerkt (en Digitaal Vlaanderen daarbij uiteraard betreft).	
Algemene biz.14 bemerkingen,	Motiveer de keuze voor het statuut uitgebreider De SERV vraagt om de keuze van de Vlaamse Regering om het Vlaams Datanutsbedrijf op te richten als een Naamloze Vennootschap met een publiekrechtelijk karakter nader te motiveren. De Vlaamse Regering stelt voor om het Vlaams Datanutsbedrijf als 'instelling met een publieke taak' (art. 1.3, 6° van het bestuursdecreet) op te richten. Hiermee zou het Vlaams Datanutsbedrijf buiten de Vlaamse overheid vallen, maar toch onder bepaalde verplichting van het bestuursdecreet ressorteren (wat de publiek taken betreft: o.a. communicatie tussen burgers en de overheid, de toegang tot bestuursdocumenten (openbaarheid), open data en hergebruik van overheidsinformatie, evenals het decreet elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer). De SERV is het daar niet noodzakelijk mee oneens, maar mist een analyse van de voor- én nadelen van de	Na advies van SERV, VTC en GBA zijn de pro's en contra's van NV, privaatrechtelijke EVA en publiekrechtelijke EVA opnieuw beoordeeld aan de hand van criteria die verband houden met doelstelling & taken, strategie, commercieel, operationeel en financieel. Uit de beoordeling is geconcludeerd dat een privaatrechtelijke EVA (onder de vorm van NV) de meest geschikte rechtsvorm is voor DNB. Dit betekent ook dat – zoals gevraagd door de SERV – een duidelijker kader voor het agentschap wordt geboden en het ingebed wordt in de verzelfstandigingsvormen van het Bestuursdecreet. DNB kan zijn taken via dochterondernemingen vervullen doch enkel mits machtiging van de Vlaamse Regering en binnen de

	voorgestelde keuze in vergelijking met alternatieve opties. Er wordt nu snel geconcludeerd dat het opzetten van het datanutsbedrijf niet kan binnen de bestaande structuren/kaders. Ook over de mogelijkheid tot oprichting van dochterondernemingen is het dossier nog vaag.	voorwaarden die deze daarvoor zou bepalen.
Algemene biz.14 - 15 bemerkingen,	Concretiseer de governance en financiering van het Vlaams Datanutsbedrijf De SERV vraagt om diverse aspecten van de governance en financiering van het Vlaams Datanutsbedrijf te verduidelijken. Volgens de SERV zijn er nog diverse punten in de voorgestelde governance en financiering van het Vlaams Datanutsbedrijf die om verduidelijking vragen in de memorie van toelichting en/of aanpassingen vergen aan het voorontwerp van decreet. Zo is de relatie met de Vlaamse Regering (de aansturing en onafhankelijkheid), met de Vlaamse overheid en met private partners en andere stakeholders soms nog onduidelijk. Vragen zijn: • Hoe zal het Vlaams Datanutsbedrijf worden beheerd? Hoe wordt de Raad van Bestuur samengesteld? Het is voor de SERV evident dat de Vlaamse Regering de bepalingen over deugdelijk bestuur (art. III.22 tot en met III.60 van het bestuursdecreet) maximaal opneemt als leidraad om de onafhankelijkheid van het Vlaams Datanutsbedrijf te garanderen. • Hoe worden strategische en operationele doelstellingen opgevolgd? Op welke manier wordt daarover publieke transparantie gegeven, ook aan het	De corporate governance is verder uitgewerkt in de nieuwe versie van het decreet met 3 pijlers: De RvB, een adviescomité ('Hoofdstuk 8 – Het adviescomité') en twee regeringscommissarissen ('Hoofdstuk 9 – Toezicht') De raad van bestuur wordt samengesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders. Het Vlaamse Gewest en/of de Vlaamse Gemeenschap beschikken samen altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf, daardoor meerderheid in de algemene vergadering van aandeelhouders. Strategische en operationele doelstellingen worden door de raad van bestuur opgevolgd. Een jaarlijkse actualisering van de ambitie, het bedrijfsplan en het financieel plan, die

	Vlaams Parlement? • Waarom vallen de activiteiten, taken en bedrijvigheden die het Vlaams Datanutsbedrijf kan ontwikkelen naast de in artikel 5 bedoelde taken van algemeen belang en die rechtstreeks of onrechtstreeks verenigbaar zijn met zijn doelstellingen, buiten het toezichtmechanisme zoals o.m. in de samenwerkingsovereenkomst zal worden uitgewerkt (memorie van toelichting, p. 16). • Hoe wordt de 'vraaggestuurde werking' met private partners en andere stakeholders vorm gegeven, onder andere bij de concretisering van de vraag naar en uitwerking van producten en diensten, het identificeren en selecteren van relevante business cases of het samenbrengen van organisaties?	vervolgens in de loop van het jaar wordt gecontroleerd (en zo nodig aangepast) wordt voorzien. De rechtsvorm en corporate governance zijn verder uitgewerkt in de nieuwe versie van het decreet. Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt opgericht als een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap als vermeld in artikel III.14 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de digitalisering, duidt de Vlaamse Regering bij het Vlaams Datanutsbedrijf een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat de taken, door het Vlaams Datanutsbedrijf worden uitgeoefend conform de wetten, de decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de Vlaamse samenwerkingsovereenkomst. Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begroting, wijst de Vlaamse Regering een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat alle beslissingen van het Datanutsbedrijf met een budgettaire of financiële weerslag worden genomen conform de wetten en de decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6. Opportunities worden gekanaliseerd en gescreend door het DNB Sales & Partners team en vervolgens ter beslissing voorgelegd aan het Management Team (momenteel het 'Kernteam') binnen DNB. Indien besloten wordt om een opportunity te onderzoeken, wordt een business case opgestart waarin de verschillende elementen van de opportunity worden geanalyseerd (een vergelijkbare aanpak als DV). De uitkomst van de business case wordt wederom voorgelegd aan het
--	--	--

	• De Vlaamse Regering richt het Vlaams Datanutsbedrijf op en brengt er bijna € 25 mln kapitaal in. Het gaat diensten Software as a service (SaaS) aanbieden en data tools ontwikkelen. In de praktijk zal de Vlaamse overheid zelf veel van deze tools gebruiken en aanvullen met eigen data. De Vlaamse Regering wil wellicht de suggestie van dubbele financiering vermijden, maar de financieringsstromen zijn nog niet helemaal helder. • Krijgt het Vlaams Datanutsbedrijf een rol in de governance van de digitale Vlaamse overheid (bv. Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid)? • Hoe wordt de neutraliteit van het Vlaams Datanutsbedrijf gewaarborgd? Art. 7 maakt immers de inbreng van privékapitaal in het moederbedrijf mogelijk. Welke partijen heeft men dan juist voor ogen? • Is de problematiek van staatssteun voldoende afgedekt indien het Vlaams Datanutsbedrijf zelf economische activiteiten gaat ontwikkelen terwijl het ondertussen een beroep kan blijven doen op werkingstoelagen en personeel van de Vlaamse overheid?	Management Team (momenteel het Kernteam) binnen DNB. In het geval van een positieve uitkomst, wordt besloten om een nieuwe oplossing / use case te ontwikkelen samen met de actoren die deelnemen aan het ecosysteem rond deze use case. Bij de opstart van het Vlaams Datanutsbedrijf wordt een eenmalige kapitaalbreng gedaan vanuit het Agentschap Digitaal Vlaanderen. Naast de kapitaalbreng wordt vanuit Agentschap Digitaal Vlaanderen een bedrag ter beschikking gesteld in de vorm van exploitatiemiddelen. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal, door zijn activiteiten, bijdragen aan de data economie in Vlaanderen. De manier en de governance (bv in Stuurorgaan Vlaams Informatie & ICT-beleid) is noch te bepalen. De partijen die privékapitaal kunnen inbrengen zijn nog niet bepaald. Er is voor de verdere uitbouw van meer commerciële activiteiten ook de mogelijkheid ingeschreven in het ontwerp om dochterondernemingen op te richten en in dat kader privaat-publiek kapitaal na te streven. De samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest is beschreven in Hoofdstuk 4. Werkingstoelagen (in de vorm van exploitatiemiddelen) zijn gepland t.e.m. 2024. De inkomsten in de eerste jaren zullen voor meer dan 50% uit publieke taken
--	---	--

	Hoe verhoudt de vooropgestelde dataverbruiksvergoeding (memorie van toelichting, p. 8) zich tot de Open Data Richtlijn (art. 6 met betrekking tot de Tarifieringsbeginselen) waarbij voor het hergebruik geen vergoeding mag worden aangerekend en tot artikel II.55, e.v. van het bestuursdecreet waardoor hergebruik van de hoogwaardige datasets (vermeld in artikel II.62/3) kosteloos is voor de gebruiker.	komen. DNB blijft Open Data & HV-Datasets publiceren in lijn met de vermelde richtlijn. DNB gaat een verdienmodel implementeren. Het verdienmodel is niet gebaseerd op de gegevens zelf (DNB 'verkoop' geen data), maar op de toegevoegde waarde die wordt gecreëerd door de use cases (DNB 'verkoop' meerwaardediensten). Als zodanig zullen de componenten en de toepassing van het verdienmodel worden aangepast aan de use cases.
Algemene biz.15 - 16 bemerkingen,	Zorg voor versterkte inspanningen op het vlak van de digitale overheid De SERV vraagt versterkte inspanningen op het vlak van de digitale overheid. Dat is nodig om de doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf te realiseren. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal enkel in haar doelstelling van het vrijmaken van het potentieel van data slagen indien de uitbouw van de digitale overheidsinfrastructuur en data-infrastructuren worden versterkt. Het VIP steunt bijvoorbeeld in belangrijke mate op authentieke gegevensbronnen en andere overheidsdata. Het business plan (p. 17-18) omschrijft dit terecht ook als een bedreiging voor het behalen van de doelstellingen van het Vlaams Datanutsbedrijf. Ook het gegeven dat toegang tot (het delen van) bepaalde datasets mogelijk beperkt zou kunnen zijn, o.a. als gevolg van regelgeving of de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende overheden in België, wordt in het business plan gezien als een bedreigende factor.	Het feit dat de Vlaamse Overheid bereid is DNB op te richten, is een onderdeel van het 'Relance'-plan en betekent dat de nadruk wordt gelegd op het stimuleren van de data-economie. De manier waarop DNB zal inspelen op andere initiatieven van de Vlaamse Overheid om de data-infrastructuur uit te breiden, zal samen met Digitaal Vlaanderen en de Vlaams Overheid worden bepaald naarmate die initiatieven worden opgestart. Het is nu nog te vroeg om hierover een definitief standpunt in te nemen.

	De Vlaamse Regering nam eerder al initiatieven om daaraan te verhelpen, zoals investeringen in gegevensdelingsplatformen en -infrastructuren, het opzetten en erkennen van nieuwe authentieke gegevensbronnen, het installeren van een Bureau Digitale Transformatie en het Open Data Actieplan. De SERV staat positief ten aanzien van deze investeringen en vraagt dat deze volgehouden en zo mogelijk versterkt worden. Daarnaast is afstemming met de federale overheid (en lokale overheden) belangrijk om het Vlaams Datanutsbedrijf in haar doelstellingen te doen slagen (zie ook verder). De datakluisen zullen immers gevuld (moeten) worden met federale gegevens van (o.a.) het Rijksregister, de KBO, gegevensbronnen bij de FOD Financiën en de RSZ.18 De SERV vraagt in dit verband dat de Vlaamse Regering de interbestuurlijke samenwerking versterkt om vanuit de visie van een 'integrale overheid' een performante data-infrastructuur te realiseren.	
Belangrijkste projecten op korte termijn blz. 17-18	Maak de belangrijkste uitdagingen transparant De SERV ziet nog belangrijke uitdagingen, o.a. op het vlak van informatieveiligheid, privacy, het risico op oneigenlijk gebruik van persoonsgegevens, transparantie, afdwingbaarheid, financiering, en het overtuigen van het gebruik ervan door burgers, ondernemingen, verenigingen en overheden. De SERV vraagt om deze opportuniteit zeker te grijpen maar roept tegelijk op om behoedzaam te werk te	SOLID kan een aantal problemen en hinderpalen die nu de data economie in de weg staan oplossen om samen met partners,

	gaan omdat er nog onverwachte gevolgen kunnen zijn en onduidelijkheden op het vlak van de concrete uitwerking. • De implementatie van de SOLID componenten (standaarden, specificaties, ecosysteem enz.) staat nog niet op punt. • Het werken met persoonlijke datakluisen zet de business modellen van grote technologiebedrijven op zijn kop. Het model vraagt ook dat burgers hun verwachtingen en gedrag aanpassen. • Projecten als My Digital Move en My Professional Data zijn goed, maar daar gaat het 'simpelweg' om een tijdelijke mededeling van data zonder dat de datagebruiker er een financieel voordeel uit wil halen door de burger of onderneming op basis van die data een dienst aan te bieden. • Over de financiële modellen achter het krijgen van	te implementeren en use cases daarop te bouwen. Dit innovatief concept gaat een aantal belangrijke uitdagingen met zich meebrengen. Op het vlak van informatieveiligheid, privacy, het risico op oneigenlijk gebruik en transparantie zal het DNB een belangrijke rol spelen in het ecosysteem. Het overtuigen van burgers, ondernemingen, verenigingen en overheden is inderdaad een absolute voorwaarde om de data-economie op gang te trekken. Het succes hangt af van een complex samenspel van verschillende factoren zoals gebruikersgemak en gebruiksvriendelijkheid, voldoende groot aanbod van data, voldoende toepassingen die het verschil maken, vertrouwen in de veiligheid en bescherming van de eigen data en de transparantie over waarvoor toestemmingen verleend worden. Het Vlaams datanutsbedrijf zal partners uit de bedrijfswereld, de academische wereld en de overheden samenbrengen om samen deze doelstellingen te realiseren. Omdat SOLID een nieuwe technologie is, zullen er nog onverwachte gevolgen of hinderpalen opduiken in de praktische uitwerking. De eerste use cases (My Digital Move en My Professional Data) focussen zich op concrete processen waar datadeling op basis van consent van de burger een voordeel oplevert omdat hij minder data moet delen, een snellere dienstverlening kan krijgen en minder administratieve handelingen moet verrichten. Ook voor de ontvanger van data zijn er heel wat voordelen ivm het verbeteren van hun dienstverlening en het verlagen van de administratieve lasten. Deze use cases leggen de basis om vervolgens andere use cases aan te bieden. DNB is een verdienmodel aan het oprichten.
--	---	---

	dienstverlening is er nog grote onzekerheid, zowel voor burgers als voor ondernemingen.	
Belangrijkste projecten op korte termijn blz. 18-19	Werk aan de realisatie van de nodige succesvoorwaarden Volgens de SERV zijn goede afsprakenkaders, vertrouwen en positieve gebruikerservaringen belangrijke succesvoorwaarden. Het gebruik van persoonlijk datakluizen in de publieke dienstverlening vergt bovendien specifieke aandacht. De SERV meent dat het uitbouwen van een ecosysteem van datakluizen nood heeft aan een zo breed mogelijke coalitie van burgers, ondernemingen, verenigingen en overheden. De SERV wijst in dat verband (niet-exhaustief) op enkele belangrijke randvoorwaarden voor succes, en met name op het belang van: • Goede afsprakenkaders. Een intelligent kluisensysteem, standaarden en specificaties zijn op zichzelf niet voldoende om vertrouwen te creëren. De SERV wijst op het belang van transparante en gehandhaafde afspraken voor alle betrokken partijen en een effectieve controle/sanctionering (bv. wat als een bedrijf toestemming vraagt tot alle data in een kluis voor onbeperkte tijd om toegang tot de eigen diensten te krijgen? Wat als data toch langer wordt bijgehouden?20 ...). • Vertrouwen. De SERV meent dat om vertrouwen van burgers en bedrijven op te bouwen en het opgebouwde krediet niet te verliezen er best stapsgewijs en met goede use cases wordt gewerkt (zoals bv. My Digital	Goede afsprakenkaders en een positieve gebruikerservaring gaan vertrouwen opbouwen. Daarvoor wordt geïnvesteerd in haalbaarheidsstudies en gebruikersonderzoeken om te leren wat de factoren zijn die vertrouwen bieden en wat de ideale gebruikerservaring is. Daarnaast wordt ook zo veel mogelijk samengewerkt met partners en portalen die gebruikers vandaag reeds vertrouwen, zodat er een stevig fundament is. Daarvoor wordt nauw samengewerkt met Solidlab. Om een correcte verwerkingsgrond te hebben voor het gehele datadelingsproces, is het belangrijk om de complete dataflow goed te begrijpen en de verwerkingsgrond stap voor stap te bepalen. Niet enkel het deel van de kluizen. Het is belangrijk

	Move). Het initiatief rond de persoonlijke datakluisen staat of valt immers met de brede invoering en aanvaarding ervan, maar er wordt weinig uitgelegd hoe vrouwen concreet tot stand gebracht zal worden. Het risico bestaat bv. dat de burger zou denken dat private data opgeslagen in de persoonlijke datakluisen ook publiek wordt opgeslagen en door de overheid kan bekeken worden. • Een positieve gebruikservaring. Niet alleen vrouwen, maar ook gebruikservaring dient centraal te staan om gebruikers te overtuigen van het nut van datakluisen voor publieke en private dienstverlening. Hoewel de SERV zich achter het principe van actief toestemmingsbeheer schaaft, kan dit zeer snel zeer omslachtig worden. De SERV vraagt in dit kader eveneens extra aandacht voor digitale inclusie (o.a. mandatenbeheer, ondersteuning en opleidingen), opdat iedereen van de voordelen van datakluisen kan meegenieten. De SERV wijst daarnaast ook op enkele onduidelijkheden op het vlak van het gebruik van persoonlijk datakluisen in de publieke dienstverlening. • Het is momenteel nog niet duidelijk wat de rol van Mijn Burgerprofiel/e-Loket voor Ondernemers/Verenigingenloket in het systeem van persoonlijke datakluisen zal zijn. Worden deze gepositioneerd als dé masterview voor het actief	om voor elke dienstverlening deze oefening te doen en transparantie te bieden. Maar dus ook om een dienstverlening in zijn totaliteit te bekijken, Solid zal niet altijd de enige achterliggende technologie zijn voor datadeling. Zeker binnen overheidscontext bestaat een proces voor datadeling tussen overheden, het ene vangt het andere niet. De kracht ligt in de complementariteit. Burgers moeten inderdaad de keuze kunnen maken of ze datadeling al dan niet (via Solid) willen doen met derde partijen. Het is vooral zaak om ervoor te zorgen dat het data delen via Solid het de burger gemakkelijker maakt en dus dat de bereidheid en het vertrouwen groeit. Het geven van een valse keuze gaat volledig in tegen het principe van Solid en moet dan ook worden vermeden. Het gebruik van de kluis is niet verplicht voor de burger, daardoor gaat de Vlaamse Overheid altijd voor alternatieven zorgen. Om het gebruik van de digitale oplossingen te verhogen, zal het Vlaams Databedrijf, samen met partners specifieke aandacht besteden aan het onboarden van burgers in de verschillende usecases (o.a. FAQ, training en andere ondersteunende acties) Voor de burger wordt Mijn Burgerprofiel naar voor geschoven vanuit Digitaal Vlaanderen en Databedrijf als dé masterview. Op termijn zou het e-loket voor Ondernemers en het Verenigingenloket die rol kunnen opnemen voor respectievelijk ondernemers en verenigingen.
--	---	---

	toestemmingsbeheer van zowel publieke als private data, of enkel voor de publieke (Vlaamse en lokale) data? En voorziet het Vlaams Data-nutsbedrijf dan een apart geïntegreerd actief toestemmingsbeheer? Of ambieert de Vlaamse Regering een model gelijkaardig aan dat van de Human Interface Providers in het eBox-model? Indien men ervoor opteert om Mijn Burgerprofiel/e-Loket voor Ondernemers/Verenigingenloket naar voren te schuiven als het geïntegreerde kanaal vraagt de SERV om hier zeer transparant over te communiceren, opdat burgers en bedrijven niet de indruk zouden krijgen dat de private data bij de overheid wordt opgeslagen of dat de overheid daar zicht op zou kunnen krijgen. Het lijkt volgens de SERV ook aangewezen om te onderzoeken of gelijkaardige bepalingen als in art. II.7, vijfde en zesde lid van het bestuursdecreet in het voorontwerp moeten opgenomen worden, zodat duidelijk wordt dat de overheid niet in de datakluis kan, en of art. II.7 van het bestuursdecreet dient aangepast te worden. • Burgers moeten steeds een vrije en geïnformeerde toestemming kunnen geven. Dit wil zeggen dat ze geen nadelen mogen ondervinden als ze hun toestemming niet geven. Dit staat mogelijks in conflict met de financiële modellen die het datanutsbedrijf samen met de aangesloten partijen wil opzetten. Wellicht moet hier duidelijk het onderscheid worden gemaakt tussen het gebruik van een kluis voor publieke data en het gebruik van één of meerdere kluizen voor private data. Minstens die met publieke data worden dan gehost op de SOLID server van het Vlaams Datanutsbedrijf.	Zie art. 5, §1, 2de lid: "een platform voor datakluisen voor burgers ontwikkelen en beheren. De datakluisen worden ter beschikking gesteld aan burgers. Het gebruik van een datakluis is voor burgers niet verplicht. Een burger kan uitsluitend op zijn uitdrukkelijk verzoek zijn datakluis activeren en in voorkomend geval deactiveren, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van die gegevens beheren op zijn verzoek, en in geval van mededeling van persoonsgegevens, op voorwaarde dat de burger zijn toestemming verleent als vermeld in artikel 29 van dit decreet" Zie art. 29, §1. "een toestemming van een burger wordt altijd uitdrukkelijk verleend ..." Zie art. 29, §2: "De toestemming van een burger wordt gevraagd voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. De toestemming geldt altijd
--	---	--

	• Toestemming is goed als verwerkingsgrond van persoonsgegevens voor meer commerciële partijen, maar een goed afsprakenkader tussen alle partijen moet garanderen dat de toestemming en regie op de eigen data geen valse keuze wordt Het principe doortrekken naar de overheidscontext is niet altijd wenselijk bijvoorbeeld in kader van automatische rechtentoekenning. Gegevens kunnen blijven verwerken op basis van een wettelijke basis via machtigingen en protocollen blijft dan ook belangrijk. Ook voor digitale inclusie is er meer aandacht nodig. • Voorziet de Vlaamse Regering in capaciteit voor een persoonlijke datakluis voor iedere burger? Is dit betalend of gratis (voor wat publieke dienstverlening betreft)? • Zijn My Digital Move en My Professional Data publieke diensten? Gaan die gratis zijn? • Wat is de impact op de (data en dienstverlening door de) lokale besturen? Hierover bevat de nota aan de Vlaamse Regering weinig informatie.	voor een beperkte termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld. Gedurende die termijn wordt aan de burger op regelmatige tijdstippen gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van die termijn wordt aan de burger gevraagd of hij zijn toestemming wenst te vernieuwen, waarna opnieuw op regelmatige tijdstippen aan de burger wordt gevraagd of zijn toestemming nog geldt”. Voor elke burger wordt een gratis kluis voorzien. My Digital Move en My Professional Data zijn geen publieke diensten. Daar zal een financieringsmodel achter zitten richting de private sector. De manier waarop dit zal worden opgezet, zal wel afhangen of het publieke dan wel private data betreft. Lokale besturen kunnen, als ze dat willen, mee instappen in het ecosysteem. In beide projecten die voorliggen kunnen ze zeker een rol spelen. Er zijn vandaag al bepaalde lokale besturen betrokken.
Belangrijkste projecten op korte termijn blz. 19-21	Stem beter af en werk intenser samen met het federale niveau De SERV dringt erop aan dat er meer overleg is met het federale niveau om beter samen te	

	werken om synergiën te benutten en dubbel werk en parallelle initiatieven te vermijden. In haar datastrategie omschrijft de Europese Commissie (p. 6) pertinent dat 'versnippering tussen de lidstaten een groot risico vormt voor de visie van een gemeenschappelijke Europese data-ruimte en voor de verdere ontwikkeling van een echte interne markt voor data.' Deze waarschuwing geldt volgens de SERV ook binnen België. In het voorgelegde dossier wordt echter erg weinig gezegd over afstemming en samenwerking met federale niveau. Nochtans zijn er tal van linken (en deels dubbele initiatieven). De SERV vraagt daarom aan de Vlaamse Regering, Digitaal Vlaanderen (en het Vlaams Datanuts-bedrijf) om nog nauwer samen te werken met de federale overheid (en met de andere gefedereerde entiteiten en de lokale overheden), zeker voor wat het uitbouwen van de infrastructuur van datakluisen, de standaarden en het ontwikkelen van publieke diensten daarbovenop betreft. Een gebrek aan een gebruikersgericht perspectief ten aanzien van de integrale overheid kan burgers, ondernemingen en verenigingen immers ontmoedigen om gebruik te maken van persoonlijke datakluisen. Het werken met verschillende standaarden en verschillende systemen zou het potentieel dat deze technologie biedt voor een efficiënte en effectieve dienstverlening op maat ondergraven en de doelstellingen in het kader van de regie van de gebruiker over de eigen overheidsdata mogelijk ondermijnen.	De afstemming en samenwerking met de federale overheid gebeurt op 2 niveaus: 1) Raad van bestuur. Het is onze doel om zetels in de Raad van Bestuur voor te behouden aan mensen die zeer goed verbonden zijn met de nationale (en EU) initiatieven, zodat DNB-initiatieven kunnen worden gekoppeld aan nationale initiatieven of nationale initiatieven kunnen worden benut binnen DNB-initiatieven. Ook de regeringscommissarissen zullen een sleutelrol spelen bij dergelijke bruggen. 2) Use Cases Synergiën en coördinatie zullen ook worden benut voor elke use-case. Zo wordt de federale overheid structureel betrokken bij My Professional Data. Er is dus wel degelijk een nauwe samenwerking.
--	--	--

	Het ecosysteem van persoonlijke datakluisen zal waarschijnlijk ook de vraag naar machtigingen en protocollen doen toenemen. De SERV wees eerder in het kader van de mededeling van persoonsgegevens voor wetenschappelijk onderzoek al op de noodzaak aan voldoende capaciteit bij de privacy-autoriteiten en functionarissen van gegevensbescherming om aanvragen tot machtigingen en het afsluiten van protocollen efficiënter af te handelen (zonder afbreuk te doen aan hun effectiviteit). Er is zeker afstemming nodig voor het uitwerken van de digitale identiteit. Veel data op dit vlak zijn federale data (bv. rijbewijs, paspoort). De federale Regering heeft eveneens ambities uitgesproken op vlak van de ontwikkeling van een portemonnee voor digitale identiteit (Digital Wallet). De Europese Commissie heeft een hierover voorstel gedaan rond het creëren van een Europees kader voor Europese portemonnees voor digitale identiteit. De SERV vraagt dat hierover goed wordt afgestemd en samengewerkt om dubbel werk en dubbele producten te vermijden. Afstemming met de federale overheid is ook nodig op het vlak van de regulering van de data-economie. De Datagovernanceverordening zal waarschijnlijk nieuwe rollen op het vlak van de regulering van de data-economie creëren (bv. een bevoegde autoriteit voor het aanmeldingskader en toezicht in art. 12 en 13 van de verordening; voor registratie bevoegde autoriteiten in art. 20; ...). Gelet op het voornemen van de Vlaamse Regering om via het Vlaams Datanutsbedrijf eigen	
--	--	--

	producten en diensten te ontwikkelen én privékapitaal aan te trekken, is het niet aangewezen dat het datanutsbedrijf rollen inzake regulering op zich neemt. In zijn beleidsnota Digitalisering, Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en Regie der gebouwen 2022 stelt de bevoegde federale staatssecretaris voor om een denkoefening op gang te brengen om het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) om te vormen tot een Digitale Regulator. De SERV vraagt dat de Vlaamse Regering spoedig afstemt met de federale Regering om tot een efficiënte en effectieve regulering van de data-economie te komen. Dit is namelijk ook onderdeel van wat nodig is om bedrijven in Vlaanderen in koppositie te brengen op de Europese datamarkt. Naast coördinatie van wetgevende initiatieven is ook een beleidsmatige afstemming cruciaal, onder andere inzake dataspace die ondersteund worden door het Digital Europes Programme, in het bijzonder de Health Data Space en Green Data Space, en het European High Impact Project dat inzet op de concrete uitwerking van de governance van de dataruimtes.	
Belangrijkste projecten op korte termijn blz. 21	Ga meer proactief om met Europese initiatieven De SERV adviseert dat de Vlaamse Regering meer proactief zou omgaan met aankomende Europese regelgeving en daarover de publieke dialoog zou organiseren. De Europese Commissie heeft een voorstel gedaan voor een verordening betreffende een Europese datagovernance (Datagovernanceverordening).	Het Vlaams Datanutsbedrijf volgt de Federale en Europese ontwikkelingen op de voet op, samen met DV:

	Verscheidene aspecten van het voorstel van Datagovernanceverordening zullen een impact hebben op de werking van het Vlaams Datanuts-bedrijf en een kader scheppen waarbinnen het Vlaams Datanutsbedrijf opereert en de data-economie zich vormgeeft. De SERV vraagt dan ook dat maximaal op de bepalingen van de Data-governanceverordening geanticipeerd wordt. Daarnaast zijn er nog linken met andere relevante Europese wetgeving en initiatieven, zoals o.a.: • de (aangekondigde) Verordening Digitale Identiteit; • de (aangekondigde) Data Act (zie ook Europese datastrategie, p. 12, 14, 19 en 20) • de Open Data Richtlijn; • de (herziening van) INSPIRE. In dat verband adviseert de SERV dat de Vlaamse Regering meer proactief zou omgaan met aankomende Europese regelgeving door voldoende tijdig transparant te zijn over de standpunten, implicaties en over wijze waarop men denkt deze regelgeving in Vlaanderen te zullen omzetten in intern recht, en door daarover de publieke dialoog te organiseren. Ook hier is o.a. Nederland een voorbeeld dat navolging verdient.	- Op Europees niveau wil het Vlaams Datanutsbedrijf met haar projecten mee invulling geven aan de adoptie van de Europese dataspaces en GAIA-X in Vlaanderen. - Het Digital Europe Programme (DEP) zal een hefboom zijn voor het initiëren van de Europese dataruimtes, het Vlaamse Datanutsbedrijf zal deze strategie maximaal mee invulling geven. Vandaag wordt reeds actief deelgenomen aan GAIA-X via samenwerking en afstemming met ILVO, imec en Agoria, Interoperable Europe (voorheen ISA²) via de EC en het European Identity Framework via afstemming met FOD BOSA. Dit met het oog op het ondersteunen van de data-economie in lijn met de Europese goede praktijken. - Er wordt geanticipeerd op de data governance verordening door hergebruik van de beschermde overheidsgegevens die geen open data zijn (het Datanutsbedrijf is een implementatie van het concept data-intermediary, de eerste implementatie in de EC). - Onder 'Verordening Digitale Identiteit' wordt verstaan de 'European Digital Identity Framework'. Binnen het interfederaal ICEG is het belang van interoperabiliteit in kader van (inter)federale data reeds geagendeerd.
Belangrijkste projecten op korte termijn blz. 22	Gebruik de datavindplaats om de nodige stappen vooruit te zetten op het vlak van vindbaarheid van (overheids)data De SERV verwelkomt de voorziene inspanningen om een Vlaamse Datavindplaats te realiseren en formuleert ter zake enkele aanvullende	

	aandachtspunten. De SERV waardeert de ontwikkeling van een Datavindplaats (art. 5, §1, 3°) om de vindbaarheid van data te verhogen. Een goede vindbaarheid van data is vandaag immers een belangrijk probleem voor zowel overheden als bedrijven. Een Datavindplaats is niet enkel voordelig voor ondernemingen, maar ook voor burgers, verenigingen, en overheden. Terzake wenst de SERV volgende vragen en aanbevelingen te formuleren: • In lijn met een eerdere oproep samen met de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) vraagt de SERV om prioriteit te geven aan high value datasets. • De SERV vraagt om niet enkel metadata op te nemen in de Datavindplaats, maar ook informatie over de kwaliteit van de data. Dit maakt het voor een gebruiker meteen duidelijk wat de meerwaarde is. • De Datavindplaats kan een incentive zijn om de bruikbaarheid en kwaliteit van open data verder te verhogen. • De nota VR en de memorie van toelichting zouden meer duidelijkheid kunnen geven ten aanzien van de verwachtingen over de toename van het gebruik van open data. • Om het potentieel van een Datavindplaats voor ondernemingen te maximaliseren en de las-ten te minimaliseren (vermijden nieuwe silo's) meent de SERV dat er snel naar ontsluiting van federale data	Vandaag kunnen alle datasets én services beschreven worden uit de domeinen van de Geografische gegevens, Open data én de zogenaamde 'Gesloten' gegevens. Er wordt stelselmatig gewerkt aan het uitbreiden van het aanbod. Het is de bedoeling om de "data catalogus" bij te houden. Het Inspire-initiatief van de EU voorziet een set van "High value data" ('priority datasets'). Op basis van de catalogus en de set van 'high value data' kan DNB dan de ontbrekende data sets identificeren/prioriteren in het uitbouwen van de Datavindplaats. Er werd gekozen om in eerste instantie de metadata te ontsluiten. Het aanbieden van informatie over de kwaliteit van data is zeker een meerwaarde maar moet weloverwogen worden aangepakt. Zo moet het duidelijk zijn welke de criteria zijn die bepalen wat de kwaliteit is en moet een proces opgezet worden die onterechte negatieve opmerkingen kan opsporen en corrigeren. De datavindplaats werkt op basis van gefedereerde uitwisseling. Dit wil zeggen dat de metadata die zich in de catalogus bevinden ook ontsloten worden naar het Federale en Europese niveau. Omgekeerd kunnen ook metadata van andere niveaus ontsloten worden, indien ze volgens dezelfde standaarden beschikbaar worden gesteld. Er wordt zeer actief deelgenomen aan fora op federaal en Europees niveau met als doel maximaal in te zetten via de interoperabiliteit op het 'once only' principe.
--	---	--

	moet worden gestreefd, evenals data van andere gefedereerde entiteiten, lokale overheden en op termijn Europese data.	
--	---	--

Advies Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) nr. 11/2022 van 21 januari 2022
<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-11-2022.pdf>

Randnummer	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
Algemene opmerkingen Nr. 10 (blz. 6)	Zoals ook hierna zal blijken, schiet het ontwerp van decreet schromelijk tekort op het vlak van een duidelijke, concrete en nauwkeurige beschrijving de essentiële elementen van de gegevensverwerkingen die het in het leven wil roepen. De uitermate ruime, vage en abstracte formuleringen laten niet toe een duidelijk inzicht te krijgen in alle concrete activiteiten die het Vlaams Datanutsbedrijf zal ontwikkelen, enerzijds en een bevattelijk zicht te krijgen op de gegevensverwerkingen die het Vlaams Datanutsbedrijf daarbij zal ontplooien, anderzijds. Een gebrekkige voorzienbaarheid tast dus onvermijdelijk ook de wettelijkheid van de norm aan.	De nieuwe versie van het decreet bevat meer duidelijkheid over het operationeel verwerken van gegevens in Hoofdstuk 10 – ‘Verwerking van gegevens’ (incl ‘Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf’, ‘Verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf’ en ‘Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf’. Ook bevat het decreet uitdrukkelijk aanvullende bepalingen inzake het verwerken van persoonsgegevens in (Hoofdstuk 11 – ‘Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens’) waarin de categorieën van persoonsgegevens, de categorieën van betrokkenen, de doeleinden van verwerking, de verwerkingsverantwoordelijken en de bewaartermijn worden gespecificeerd. De nieuwe versie van het decreet bevat meer duidelijkheid over het soort gegevens (zie art. 18 & 24). De precieze gegevens die worden beheerd, hangen af van de use cases; al deze gegevens vallen binnen de grenzen van de in de artikelen 18 en 24 beschreven gegevenstypes.
Algemene opmerkingen Nr. 11 (blz. 6)	Artikel 6 van de AVG leert dat gegevensverwerkingen niet enkel een rechtsgrond kunnen vinden in een wet/decreet, maar tevens in (o.a.) de toestemming van de betrokkene, een overeenkomst waarbij hij partij is, ... Voor zover ook bijzondere categorieën van persoonsgegevens worden verwerkt moet ook een rechtsgrond uit artikel 9, §2 AVG de uitzonderlijke verwerking van deze gevoelige gegevens rechtvaardigen. Voor zover ook	Het decreet bevat uitdrukkelijk aanvullende bepalingen inzake het verwerken van persoonsgegevens in (Hoofdstuk 11 – ‘Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens’) waarin de categorieën van persoonsgegevens, de categorieën van betrokkenen, de doeleinden van verwerking, de verwerkingsverantwoordelijken en de bewaartermijn worden gespecificeerd. Verwerking van persoonsgegevens, inclusief gevoelige en strafrechtelijke persoonsgegevens, valt onder de AVG, waarbij rekening zal worden gehouden met de specifieke vereisten in dat verband.

	persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten worden geïsoleerd, is een verwerking op basis van toestemming zelfs niet mogelijk gelet op het bepaalde in artikel 10 AVG.	
Algemene opmerkingen Nr. 12 (blz. 6)	Doorheen het ontwerp van decreet en diens Memorie van toelichting wordt veelal de nadruk gelegd het verlenen aan burgers de regie over de eigen data en een actief toestemmingsbeheer. Na bevraging terzake, stelt de aanvrager niettemin: "Nee, niet elke verwerking van persoonsgegevens is gedekt door toestemming. Andere mogelijkheden zijn protocollen/machtigingen en overeenkomsten tussen een burger en een derde."	Zie Hoofdstuk 10 – Afdeling 1 'Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf' en Afdeling 3. 'Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf', met verwijzing naar artikel 29 indien het om persoonsgegevens gaat Deze beschrijven meer in detail de nodige toestemming van de burger (conform AVG). Artikel 13 voorziet ook een mogelijkheid, naast mededeling van gegevens aan DNB op zijn verzoek cq. op basis van zijn toestemming, tot mededeling van gegevens aan DNB indien de aanleverende entiteit gemachtigd is tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven.
Algemene opmerkingen Nr. 13 (blz. 6-7)	Het blijft dus voor de Autoriteit absoluut onduidelijk welke concrete gegevensverwerkingen die het Vlaams Datanutsbedrijf zal doorvoeren, hun rechtsgrond vinden in het ontwerp van decreet dat voor advies voorligt en welke gegevensverwerkingen hun rechtsgrond elders vinden: andere regelgevende bepalingen of de toestemming van de betrokkene of een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is,	De precieze gegevens die worden beheerd, hangen af van de use cases. Voor elke use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden. Hoofdstuk 10 – Afdeling 1 'Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf' en Afdeling 3. 'Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf', met verwijzing naar artikel 29 indien het om persoonsgegevens gaat Deze beschrijven meer in detail de nodige toestemming van de burger (conform AVG).

		De toestemming, vermeld in §1, geldt met behoud van de toepassing van de andere verwerkingsgronden van de aanleverende of ontvangende entiteiten, vermeld in artikel 6 van de algemene verordening gegevensbescherming. Artikel 13 voorziet ook een mogelijkheid, naast mededeling van gegevens aan DNB op zijn verzoek cq. op basis van zijn toestemming, tot mededeling van gegevens aan DNB indien de aanleverende entiteit gemachtigd is tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven.
Algemene opmerkingen Nr. 14 (blz. 7)	De Autoriteit stelt ook vast dat de taken en opdrachten die het ontwerp van decreet (en diens Memorie van toelichting) toedichten aan het Vlaams Datanutsbedrijf doen denken of parallel lijken of mogelijk overlappen met deze van andere (diensten)integratoren/facilitatoren van gegevensdeling zoals de Vlaamse DienstenIntegrator (VDI), de Federale DienstenIntegrator, de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, het eHealthplatform, Het ontwerp van decreet verwijst enkel naar de VDI18 maar zelfs ten opzichte van deze speler blijft de afbakening van het respectievelijke werkveld onduidelijk	DNB is geen tegenhanger van MAGDA (VDI) of een ander platform. Zie artikel 5, §4: "Behoudens uitdrukkelijke afwijking, laat het Vlaams Datanutsbedrijf bestaande toepassingen inzake het opslaan en meedelen van gegevens van de burger onverlet". Coördinatie met bestaande en geplande initiatieven is van cruciaal belang (er is reeds afstemming met andere, gelijkaardige initiatieven). Het gegeven dat er meerdere datakluisprojecten zullen ontstaan of reeds bestaan vormen op zich geen probleem. Belangrijke voorwaarde is wel dat deze kluizen met elkaar zullen moeten kunnen 'spreken'. Zoals je ook vandaag via één applicatie verschillende e-mailadressen kunt beheren en opvolgen. Er hoeft geen concurrentie te zijn, bij slimme samenwerking wordt het verhaal van de kluizen des te relevanter en kan dit bijdragen aan ieders succes.
Algemene opmerkingen Nr. 15 (blz. 7)	Ook de verhouding van het ontwerp van decreet ten opzichte van aangrenzende regelgevingsdomeinen zoals hergebruik van overheidsinformatie, openbaarheid van	DNB zal als privaatrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap zijn en in dezelfde mate onderworpen zijn aan deze bepalingen als andere private EVA's. Voor het overige zijn er inzake de verwerking van gegevens in Hoofdstuk 10 een aantal specifieke bepalingen opgenomen. Hoofdstuk 10

	bestuursdocumenten, digitale/elektronische identificatie van burgers, ... wordt niet uitgeklaard.	vermeldt bij elke afdeling (Afdeling 1 'Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf', Afdeling 2 'Verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf' en Afdeling 3 'Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf') dat deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van hoofdstuk 8. De uitzonderingen zoals bepaald in artikel II.34 2° en in artikel II.36 §1,1° van het Bestuursdecreet blijven onverkort geldig.
Algemene opmerkingen Nr. 16 (blz. 7-8)	Door het uitermate ruime, algemene, vage, slecht afgebakende en vaak abstracte opzet van het ontwerp van decreet ziet de Autoriteit haar wettelijke adviestaak bemoeilijkt. Een gebrek aan concrete, specifieke en voorzienbare doeleinden en omkadering maakt een toetsing aan de meest essentiële principes inzake gegevensbescherming (zoals daar zijn: doelbinding, minimale gegevensverwerking, opslagbeperking, integriteit en vertrouwelijkheid) onmogelijk. Het verdient alleszins aanbeveling in het ontwerp van decreet een afzonderlijke bepaling op te nemen waarin duidelijk en ondubbelzinnig wordt vermeld dat het (ontwerp van) decreet geen enkele afbreuk doet aan het beschermingsniveau voor het individu in verband met de verwerking van zijn persoonsgegevens zoals deze voortvloeit uit de actueel geldende nationale en internationale regelgeving op het vlak van gegevensbescherming, inzonderheid de AVG en de WVG.	Art. 14, art. 19 en art. 21, §2 bevatten het principe van de doelbinding inzake respectievelijk het meedelen van gegevens aan DNB, de verwerking van gegevens door DNB en het ontvangen van gegevens via DNB. Art. 19, §2 vermeldt: "Persoonsgegevens worden verwerkt met inachtneming van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens." Art. 19, §3 vermeldt: "Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt passende maatregelen met het oog op de veiligheid, vertrouwelijkheid en integriteit van de toepassingen en van de gegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt. Het adviescomité, vermeld in artikel 11, §1, verstrekt daarover advies conform artikel 10, §2, als dat nodig is." Ook bevat het decreet uitdrukkelijk aanvullende bepalingen inzake het verwerken van persoonsgegevens in (Hoofdstuk 11 – 'Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens') waarin de categorieën van persoonsgegevens, de categorieën van betrokkenen, de doeleinden van verwerking, de verwerkingsverantwoordelijken en de bewaartermijn worden gespecificeerd.

Algemene opmerkingen Nr. 17 (blz. 8)	De Autoriteit is tot slot bezorgd omtrent het statuut van het Vlaams Datanutsbedrijf en de kennelijke bedoeling om (volledig) te evolueren naar een marktgericht, (louter) commercieel bedrijf en in welke mate dit een volledig onafhankelijke, neutrale ... uitoefening van taken en opdrachten die het ontwerp van decreet beschrijft als 'taken van algemeen belang', los van enig belangenconflict, in de weg staat.²⁰ Ze kan zich niet van de indruk ontdoen dat onder het mom dat burgers de regie over de eigen data wordt verleend, een systeem wordt opgezet waarbij op termijn de gegevensbescherming van de burger het zal moeten afleggen tegen commerciële en financiële overwegingen. De Autoriteit heeft ernstige bedenkingen bij de verenigbaarheid van het uitvoeren van "taken van algemeen belang", enerzijds, met het streven naar "het versterken van vermogensvoordelen aan aandeelhouders" van het Vlaams Datanutsbedrijf, anderzijds. (zie artikel 4, §1, tweede lid, van het ontwerp van decreet).	Na advies van SERV, VTC en GBA zijn de pro's en contra's van NV, privaatrechtelijke EVA en publiekrechtelijke EVA opnieuw beoordeeld aan de hand van criteria die verband houden met taken en doelstellingen, strategie, commerciële, operationele en financiële aspecten. Uit de beoordeling volgt dat een privaatrechtelijke EVA (onder de vorm van NV) de meest geschikte rechtsvorm is voor DNB. Dit biedt een duidelijker kader voor het agentschap, waarbij zij is ingebed in de verzelfstandigingsvormen van het Bestuursdecreet. Een EVA stelt DNB in staat om publieke en private activiteiten te combineren. Een EVA stelt ook de overheid in staat de activiteiten te controleren teneinde de burgers te beschermen en de manier waarop gegevens worden opgeslagen/verwerkt te beveiligen. Het is geenszins ongebruikelijk dat agentschappen naast het verrichten van de taken die hen zijn toevertrouwd door de decreetgever andere, ook commerciële, activiteiten die daarmee verzoenbaar zijn – of meer, ook bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen en de beleidsuitvoerende taken van het agentschap – kunnen verrichten. Dit geldt bv. ook voor andere agentschappen zoals de VRT, VITO, ...
Meer punctuele opmerkingen Doelende Nr. 18 (blz. 8)	Volgens artikel 5.1.b) AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.	De doelstelling is beschreven in art. 4. De algemene taken zijn beschreven in Art. 5. De gegevens zijn beschreven in art. 18 (en art. 24 voor persoonsgegevens). Art. 25 vermeldt: De persoonsgegevens worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op de doelstellingen, vermeld in artikel 4 en

Meer opmerkingen Doeleinde Nr. 19 (blz. 8-9)			Artikel 4 van het ontwerp van decreet stipuleert het volgende: "§1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling data vlot en veilig te laten stromen en te laten samenwerken in de markt met het oog op het stimuleren van de Vlaamse data-economie op een duurzame wijze, waaronder: 1° data vindbaar maken, interoperabel beschikbaar maken en data-samenwerking tussen partijen faciliteren; 2° inzetten op dienstverlening om de waarde van data te verhogen, de data-infrastructuur en data-vaardigheden in Vlaanderen uit te bouwen en de ontwikkeling van data gedreven ecosystemen te ondersteunen en realiseren; 3° het meebouwen aan een data gedreven ecosysteem van datakluisen die burgers de regie verlenen over de eigen data. In het kader van die doelstelling is het Vlaams Datanutsbedrijf daarnaast belast met de taken van algemeen belang, vermeld in artikel 5, §1, en streeft het, naast het verstrekken van vermogensvoordelen aan zijn aandeelhouders,	de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5. De precieze doeleinden en gegevens hangen af van de use cases. Voor elke use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden	Art. 4 is verwerkt in de nieuwe versie van het decreet.
---	--	--	--	---	--

	ook de facilitering van burgers na en fungeert het Vlaams Datanutsbedrijf als hefboom voor het aanwakken van de data-economie. De Vlaamse Regering kan de doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf nader bepalen. §2. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in het kader van zijn doelstelling deelnemen aan andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden. §3. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan naast de taken van algemeen belang, vermeld in artikel 5, §1, alle activiteiten, taken en bedrijvigheden ontwikkelen die rechtstreeks of onrechtstreeks verenigbaar zijn met zijn doelstelling	
Meer punctuele opmerkingen - Doelende Nr. 20 (blz. 9-10)	Artikel 5 van het ontwerp van decreet bepaalt: "§1. Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt belast met de uitvoering van de volgende taken van algemeen belang: 1° de uitvoering van haalbaarheidsanalyses en het onderzoek over de digitale transformatie van data gedreven ecosystemen; 2° de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor het veilig delen van gegevens, inclusief persoonsgegevens, in voorkomend geval op basis van toestemming. Dat systeem bevat onder meer de faciliteiten voor de decentrale opslag van persoonsgegevens of de koppeling naar de achterliggende gegevensbron, het beheer van de toestemming, de aansluiting van gegevensbronnen met hun afnemers, de	Art. 5 is verwerkt in de nieuwe versie van het decreet.

	voorziening van een interface en de audit-logging instrumenten om de transacties op het systeem te monitoren. De gegevensdeling tussen de overheidsinstanties en het systeem verloopt via het Agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstintegrator; 3° de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor geïntegreerde raadpleging van de metagegevens van de overheidsinstanties; 4° de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor de decentrale verwerking van aanvragen tot raadpleging en geïntegreerde deling van gegevens die zijn opgenomen in gegevensbronnen, voor zover de deling van gegevens kadert binnen een data gedreven ecosysteem; 5° de ontwikkeling en het beheer van een systeem dat, met het oog op de totstandkoming van een duurzaam economisch model ten behoeve van de systemen, vermeld in deze paragraaf, zorg draagt voor de afwikkeling van de transacties tussen de betrokken partijen en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang tot de systemen; 6° de uitoefening van de taken, vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 14 maart 2008; 7° de ontwikkeling en het beheer van een	
--	--	--

	systeem voor het leveren van een digitale identiteit op verzoek van een burger; 8° de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstelling of taken die bij het decreet of door de Vlaamse Regering worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf. §2. De Vlaamse instanties gebruiken het systeem, vermeld in §1, 2°, voor het meedelen van de door de Vlaamse instanties beheerde persoonsgegevens en het afnemen van persoonsgegevens door de Vlaamse instanties, telkens op basis van toestemming van de burger. Het Vlaamse Datanutsbedrijf biedt onder de voorwaarden, bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, daartoe aan de Vlaamse instanties de nodige ondersteuning. Onder de voorwaarden, bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, staat het Vlaams Datanutsbedrijf daarnaast in voor het meedelen van de door overheidsinstanties, ander dan de Vlaamse instanties, beheerde persoonsgegevens en het afnemen van persoonsgegevens door overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties, telkens op basis van toestemming van de burger. §3. De Vlaamse Regering kan de taken van algemeen belang, vermeld in paragraaf 1, nader bepalen. §4. De Vlaamse Regering kan het Vlaams	
--	---	--

Meer opmerkingen Doeleinde Nr. 21 (blz. 10-11)	Datanutsbedrijf machtigen om, in voorkomend geval, onder de bijzondere voorwaarden die zij bepaalt, een rechtspersoon waarin het Vlaams Datanutsbedrijf deelneemt, te betrekken bij de uitvoering van zijn taken van algemeen belang."	
	De Autoriteit stelt vast dat de formulering van de diverse doeleinden, taken en opdrachten die het Vlaams Datanutsbedrijf zal beogen met de verwerking van persoonsgegevens uitermate ruim, algemeen, vaak abstract en weinig concreet en precies zijn. Het laat een ruime marge voor een subjectieve invulling. Doeleinden moet voldoende precies zijn zodat een rechtsonderhorige duidelijkheid heeft over de exacte redenen die aanleiding geven tot de verwerking van zijn of haar persoonsgegevens. Hij moet bij de lectuur ervan kunnen opmaken welke gegevensverwerkingen nodig zijn om het doeleinde te realiseren. Dit is hier niet het geval.	Art. 14, art. 19 en art. 21, §2, bevatten het principe van de doelbinding inzake respectievelijk het meedelen van gegevens aan DNB, de verwerking van gegevens door DNB en het ontvangen van gegevens via DNB. Artikel 25 stelt dat persoonsgegevens kunnen worden verwerkt voor de doeleinden en uitvoerende taken van DNB. De memorie verduidelijkt dat hiermee in het bijzonder wordt bedoeld de taken van het aanbieden van een platform voor datakluisen voor burgers, een platform dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen en de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstellingen of beleidsuitvoerende taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf. Ook kan het Vlaams Datanutsbedrijf persoonsgegevens verwerken bij het uitvoeren van de taken vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en artikel 5 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014. De precieze doeleinden en gegevens hangen af van de use cases. Voor elke use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden

Meer opmerkingen Doelende Nr. 22 (blz. 11)	De beschrijving van de diverse doeleinden, taken en opdrachten zit doorspekt met vage, uitermate ruime en abstracte begrippen (zoals o.a. "stimuleren of aanwakkeren van de Vlaamse data-economie", "data-samenwerking", "waarde van data verhogen", "data-infrastructuur", "data-vaardigheden", "ontwikkeling en beheer van systemen" voor o.a.: "veilig delen van gegevens", "geïntegreerde raadpleging" ervan, ..., "totstandkoming van een duurzaam economisch model ten behoeve van (voormelde) systemen", "digitale identiteit", ...) die het onmogelijk maken een concreet beeld te krijgen van de precieze gegevensverwerkingsdoeleinden. Ook de Memorie van toelichting biedt hier geen soelaas. Zo beperkt ze zich bij de toelichting van de in artikel 5 van het ontwerp van decreet vaak abstract omschreven taken (van algemeen belang) tot het formuleren van enkele (kennelijk niet exhaustieve) voorbeelden, welke dus evenmin een volledig en precies beeld geven van de beoogde verwerkingsdoeleinden. Hoe dan ook moet de wettekst voldoende duidelijk zijn. Er kan niet	Concreet wil dit zeggen dat een DPIA (en eventueel DTIA) zal worden opgemaakt en indien het daaruit nodig blijkt. Het adviescomité (Zie Hoofdstuk 8) zorgt ervoor dat alleen organisaties die aan de eisen (waaronder deze van AVG) voldoen, toegang krijgen tot het vertrouwde ecosysteem.	Art. 14, art. 19 en art. 21, §2, bevatten het principe van de doelbinding inzake respectievelijk het meedelen van gegevens aan DNB, de verwerking van gegevens door DNB en het ontvangen van gegevens via DNB. Artikel 25 stelt dat persoonsgegevens kunnen worden verwerkt voor de doeleinden en uitvoerende taken van DNB. De memorie verduidelijkt dat hiermee in het bijzonder wordt bedoeld de taken van het aanbieden van een platform voor datakluisen voor burgers, een platform dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen en de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstellingen of beleidsuitvoerende taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf. Ook kan het Vlaams Datanutsbedrijf persoonsgegevens verwerken bij het uitvoeren van de taken vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en artikel 5 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014. De precieze doeleinden en gegevens hangen af van de use cases. Voor elke use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden.
---	--	---	--

	van de burger verwacht worden dat hij de Memorie van toelichting moet bestuderen om te begrijpen wat er in de wet staat.	Concreet wil dit zeggen dat een DPIA (en eventueel DTIA) zal worden opgemaakt en indien het daaruit nodig blijkt. Het adviescomité (Zie Hoofdstuk 8) zorgt ervoor dat alleen organisaties die aan de eisen (waaronder deze van AVG) voldoen, toegang krijgen tot het vertrouwde ecosysteem.
Meer punctuele opmerkingen Doeleinde Nr. 23 (blz. 11)	Gelet op het voorgaande, moet de Autoriteit vaststellen dat de in artikelen 4 en 5 van het ontwerp van decreet beschreven doelstellingen en opdrachten waarvoor het Vlaams Datanutsbedrijf (ook) persoonsgegevens wil verwerken, geenszins kunnen worden beschouwd als welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd in de zin van artikel 5.1.b) AVG.	De nieuwe versie van het decreet bevat meer duidelijkheid over verwerking van persoonsgegevens (zie Hoofdstuk 11 – Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens), conform AVG.
Meer punctuele opmerkingen Doeleinde Nr. 24 (blz. 11)	Onduidelijkheid omtrent de beoogde doeleinden laat ook niet toe om de daarmee gepaard gaande gegevensverwerkingen (zelfs maar marginaal) te toetsen aan het principe van minimale gegevensverwerking. Het gaat uiteraard niet op om de beoogde verwerkingsdoeleinden dermate ruim en allesomvattend te formuleren, teneinde daarmee een blanco cheque te verstrekken aan de verwerkingsverantwoordelijk om terzake alle mogelijke persoonsgegevens (zonder enige beperking) te kunnen verwerken. (cf. infra)	De operationele verwerking van gegevens is beschreven in Hoofdstuk 10 'verwerking van gegevens'. Dit omvat het 'meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf', het 'verwerken van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf' en meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf'. Art. 14, art. 19 en art. 21, §2, bevatten het principe van de doelbinding inzake respectievelijk het meedelen van gegevens aan DNB, de verwerking van gegevens door DNB en het ontvangen van gegevens via DNB.
Meer punctuele opmerkingen Doeleinde	Artikel 4, §2, van het ontwerp van decreet voorziet ook nog in de mogelijkheid voor het Vlaams Datanutsbedrijf om in het kader van	Art. 4 is verwerkt in de nieuwe versie van het decreet: Zie Art. 4, § 3: "Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in het kader van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, andere binnenlandse en buitenlandse

Nr. 25 (blz. 11-12)	zijn doelstellingen deel te nemen "aan andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden". De Memorie van toelichting voegt daaraan toe: "Dit sluit ook naadloos aan bij de visie dat het Vlaams Datanutsbedrijf ook concrete diensten moet kunnen aanbieden en commercialiseren die verenigbaar zijn met zijn doelstellingen. Zij moet daarbij de mogelijkheid hebben om deze activiteiten te verrichten via dochterondernemingen." 23 Afgezien van reeds eerder geformuleerde bezorgdheid omtrent de (toekomstige) commerciële uitbouw van het Vlaams Datanutsbedrijf, verontrust deze kennelijk onbeperkte mogelijkheid van samenwerking met niet nader bepaalde rechtspersonen en samenwerkingsverbanden, welke ook in derde landen kunnen gevestigd zijn, de Autoriteit enigszins, inzonderheid gelet op het feit deze -zoals bevestigd ook door de aanvrager- uiteraard gepaard kan gaan met een uitwisseling van persoonsgegevens.	rechtspersonen en samenwerkingsverbanden oprichten of eraan deelnemen, al dan niet met een meerderheidsdeelnahme, onder voorbehoud van artikel 12 tot en met 30"
Meer punctuele opmerkingen - Doeleinde Nr. 26 (blz. 12)	Het feit dat artikel 4, §3, van het ontwerp van decreet toelaat dat het Vlaams Datanutsbedrijf, naast voormelde taken van algemeen belang (welke reeds uitermate ruim, vaag en soms abstract zijn geformuleerd), "alle activiteiten, taken en bedrijvigheden (kan) ontwikkelen die rechtstreeks of onrechtstreeks verenigbaar zijn met zijn doelstelling", druist in tegen het	Art. 4 is verwerkt in de nieuwe versie van het decreet: Zie art. 4, § 3: "Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in het kader van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden oprichten of eraan deelnemen, al dan niet met een meerderheidsdeelnahme, onder voorbehoud van artikel 12 tot en met 30" Zie art. 4., §4: "Het Vlaams Datanutsbedrijf kan alle activiteiten, taken en

	doelbindingsprincipe van artikel 5.1, b) AVG voor zover deze de verwerking van persoonsgegevens impliceren, daar zij geenszins beantwoorden aan "welbepaalde en uitdrukkelijk omschreven doeleinden". Het baart de Autoriteit des te meer zorgen dat de Memorie van toelichting terzake bepaalt: "Deze andere activiteiten, taken en bedrijvigheden vallen buiten het toezichtmechanisme zoals o.m. in de samenwerkingsovereenkomst zal worden uitgewerkt."	bedrijvigheden verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5".
Meer punctuele opmerkingen - Doeleinde Nr. 27 (blz. 12)	Omtrent "de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor het leveren van een digitale identiteit op verzoek van een burger" stelt de Autoriteit zich de vraag of het aangewezen is zulks op regionaal/Vlaams niveau te organiseren? Hoe verhoudt zich dit tot de eID, itsme, ... ?	DNB is geen tegenhanger van een ander platform. Zie artikel 5, §4: "Behoudens uitdrukkelijke afwijking, laat het Vlaams Datanutsbedrijf bestaande toepassingen inzake het opslaan en meedelen van gegevens van de burger onverlet". Vanuit het principe van een open ecosysteem, moet het mogelijk zijn voor de burger, ondernemer, ... om zelf te kiezen welke fronttoepassing die wil gebruiken als masterview over de kluizen heen. Dit betekent dat er meerdere partijen deze masterview op dezelfde data kunnen aanbieden. Het is niet de bedoeling een nieuwe manier van authenticatie op te zetten (daarom wordt samengewerkt met bestaande authenticatiesystemen zoals Itsme).
Meer punctuele opmerkingen - Doeleinde Nr. 28 (blz. 12)	Wat de "bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstelling" betreffen, waarvan sprake in artikel 5, §1, 8°, van het ontwerp van decreet, merkt de Autoriteit op dat deze enkel bij decreet aan het Vlaams Datanutsbedrijf kunnen worden toegewezen en niet door de Vlaamse Regering, die weliswaar decretaal	Art. 5, §1 is verwerkt in de nieuwe versie van het decreet: "haalbaarheidsstudies uitvoeren over de ontwikkeling en het beheer van toepassingen die de gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem ondersteunen".

Meer punctuele opmerkingen – van Categorieën van persoonsgegevens Nr. 29 (blz. 12)	toegewezen taken nader kan bepalen. Artikel 5.1.c), AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden ('minimale gegevensverwerking').	Het decreet bevat uitdrukkelijk aanvullende bepalingen inzake het verwerken van persoonsgegevens in (Hoofdstuk 11 – 'Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens') waarin de categorieën van persoonsgegevens, de categorieën van betrokkenen, de doeleinden van verwerking, de verwerkingsverantwoordelijken en de bewaartermijn worden gespecificeerd. Art. 24 vermeldt: De gegevens die worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten: 1° contact en identificatiegegevens; 2° gegevens over gezinssamenstelling 3° beroep- en opleidingsgegevens; 4° financiële gegevens; 5° het identificatienummer van het Rijksregister; 6° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid; 7° het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen; 8° kadastrale gegevens. §2. "De persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, hebben betrekking op de natuurlijke personen die hun datakluis, vermeld in artikel 5, §1, 2°, hebben geactiveerd." Art. 25 vermeldt "De persoonsgegevens, vermeld in artikel 24, worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op de doelstellingen, vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5" (conform AVG)
---	--	---

Meer punctuele opmerkingen – van Categorieën persoonsgegevens Nr. 30 (blz. 13)	Artikel 14 van het ontwerp van decreet stipuleert wat volgt: "§1 Het Vlaamse Datanutsbedrijf verwerkt, beveiligd en bewaart in het kader van de uitvoering van zijn taken van algemeen belang als vermeld in artikel 5, §1, de volgende gegevens 1° gegevens die gekoppeld zijn aan natuurlijke personen; 2° gegevens die gekoppeld zijn aan een onroerend goed of een onroerend recht; 3° gegevens die gekoppeld zijn aan een onderneming, al dan niet een natuurlijke persoon. §2. Bij de verwerking van gegevens met toepassing van dit decreet worden de volgende identificatiemiddelen gebruikt: 1° het identificatienummer van het Rijksregister, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister opgenomen is; 2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen; 3° het ondernemingsnummer, als de gegevens betrekking hebben op een onderneming die is opgenomen in de Kruispuntbank van Ondernemingen; 4° de identificator, vermeld in artikel 2, 9°, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand, als de gegevens betrekking hebben op adressen	Het decreet bevat uitdrukkelijk aanvullende bepalingen inzake het verwerken van persoonsgegevens in (Hoofdstuk 11 – 'Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens') waarin de categorieën van persoonsgegevens, de categorieën van betrokkenen, de doeleinden van verwerking, de verwerkingsverantwoordelijken en de bewaartermijn worden gespecificeerd. Art. 24 vermeldt: De gegevens die worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten: 1° contact en identificatiegegevens; 2° gegevens over gezinssamenstelling 3° beroep- en opleidingsgegevens; 4° financiële gegevens; 5° het identificatienummer van het Rijksregister; 6° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid; 7° het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen; 8° kadastrale gegevens. §2. "De persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, hebben betrekking op de natuurlijke personen die hun datakluis, vermeld in artikel 5, §1, 2°, hebben geactiveerd." Art. 25. vermeldt "De persoonsgegevens, vermeld in artikel 24, worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op de doelstellingen, vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5" (conform AVG) De identificatoren zijn opgenomen in artikel 18, §2, met behoud van de bepalingen van hoofdstuk 11.
---	---	--

	als vermeld in artikel 6 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand; 5° het kadastraal perceelsnummer, als de gegevens betrekking hebben op percelen; 6° de identificatoren van de geografische objecten van het Grootchalig Referentie Bestand, vermeld in punt 4.3 van de bijlage bij het ministerieel besluit van 11 maart 2005 houdende goedkeuring van de GRB-specificaties in uitvoering van het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootchalig Referentie Bestand, als de gegevens betrekking hebben op of verwijzen naar exemplaren van het GRB. §3. Voor de gegevens die niet onder de toepassing van paragraaf 1 vallen, kan de Vlaamse Regering het gebruik van andere identificatiemiddelen opleggen."	De nieuwe versie van het decreet bevat ook meer duidelijkheid over de manier waarop gegevensbescherming wordt gewaarborgd (zie artikel 10 over de rol van het adviescomité en artikel 11 over de benoeming van twee regeringscommissarissen).
Meer punctuele opmerkingen - van Categorieën van persoonsgegevens Nr. 31 (blz. 13)	Artikel 14, §1, 1° van het ontwerp van decreet impliceert dat het Vlaamse Datanutsbedrijf alle mogelijk persoonsgegevens (zonder enige beperking) kan verwerken in het kader van de haar opgedragen taken in navolging van artikel 5 van het ontwerp van decreet. Hoewel deze niet uitdrukkelijk worden vermeld, kan uit deze allesomvattende bepaling worden afgeleid dat de speciale categorieën van persoonsgegevens, waarvan sprake in artikelen 9 en 10 AVG, hiervan niet zijn uitgesloten.	Art. 18, §2, vermeldt: "Met behoud van de toepassing van de bepalingen van artikel 23 tot en met 30 van dit decreet, kan het Vlaams Datanutsbedrijf de volgende gegevens verwerken: 1° gegevens die betrekking hebben op natuurlijke personen als vermeld in artikel 24, §1, van dit decreet; 2° gegevens die betrekking hebben op een onroerend goed of een onroerend recht; 3° gegevens die betrekking hebben op een rechtspersoon of iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid; 4° geografische gegevens als vermeld in artikel 3, 3°, van het GDI-decreet van 20 februari 2009 Art. 24 vermeldt: De gegevens die worden verwerkt door het Vlaams

		Datanutsbedrijf, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten: 1° contact en identificatiegegevens; 2° gegevens over gezinssamenstelling 3° beroep- en opleidingsgegevens; 4° financiële gegevens; 5° het identificatienummer van het Rijksregister; 6° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid; 7° het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen; 8° kadastrale gegevens. §2. De persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, hebben betrekking op de natuurlijke personen die hun datakluis, vermeld in artikel 5, §1, 2°, hebben geactiveerd.
Meer punctuele opmerkingen – van Categorieën persoonsgegevens Nr. 32 (blz. 14)	Het spreekt voor zich dat een allesomvattende bepaling, zoals voormeld artikel 14 van het ontwerp van decreet, een blanco cheque uitmaakt in hoofdte van de verwerkingsverantwoordelijke welke uiteraard niet beantwoordt aan het principe van minimale gegevensverwerking conform artikel 5.1.c) AVG. Ook een uitermate ruime formulering van de verwerkingsdoeleinden kan zulks geenszins rechtvaardigen.	Het decreet bevat uitdrukkelijk aanvullende bepalingen inzake het verwerken van persoonsgegevens in (Hoofdstuk 11 – ‘Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens’) waarin de categorieën van persoonsgegevens, de categorieën van betrokkenen, de doeleinden van verwerking, de verwerkingsverantwoordelijken en de bewaartermijn worden gespecificeerd. Art. 24 vermeldt: De gegevens die worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten: 1° contact en identificatiegegevens; 2° gegevens over gezinssamenstelling 3° beroep- en opleidingsgegevens; 4° financiële gegevens; 5° het identificatienummer van het Rijksregister; 6° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale

		Zekerheid; 7° het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen; 8° kadastrale gegevens. §2. De persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, hebben betrekking op de natuurlijke personen die hun datakluis, vermeld in artikel 5, §1, 2°, hebben geactiveerd. Art. 25. vermeldt "De persoonsgegevens, vermeld in artikel 24, worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op de doelstellingen, vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5. De nieuwe versie van het decreet bevat ook meer duidelijkheid over de manier waarop gegevensbescherming wordt gewaarborgd (zie artikel 10 - Rol adviescomité en artikel 11 - Benoeming regeringscommissarissen).
Meer punctuele opmerkingen - van Categorieën van persoonsgegevens Nr. 33 (blz. 14)	Wat het uitvoeren van haalbaarheidsanalyses en onderzoeken (zie artikel 5, §1, 1°, van het ontwerp van decreet) betreft, wijst de Autoriteit in deze context ook op de toepasselijkheid van artikel 89. 1 AVG betreffende verwerkingen met het oog op wetenschappelijke of statistische doeleinden. Deze moet worden omkaderd door passende waarborgen waarbij technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de naleving van het beginsel van de minimale gegevensverwerking te verzekeren. Wanneer dergelijke doeleinden kunnen worden verwezenlijkt door verdere verwerking die de identificatie van de	Art. 5, 1° "haalbaarheidsstudies uitvoeren over de ontwikkeling en het beheer van toepassingen die de gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem ondersteunen". Hierbij kan gedacht worden aan de uitvoering van haalbaarheidsstudies waarbij de gegevensuitwisseling tussen sectoren vereenvoudigd en gedigitaliseerd wordt. In deze haalbaarheidsstudies kunnen ook nieuwe toepassingen worden onderzocht. Bij dergelijke haalbaarheidsstudies worden geen persoonsgegevens verwerkt.

	betrokkenen niet of niet langer toelaat, dient op deze wijze te werk te worden gedaan.	
Meer punctuele opmerkingen – van Categorieën van persoonsgegevens Nr. 34 (blz. 14)	De (verdere) verwerking voor onderzoeksdoeleinden gebeurt dus bij voorkeur aan de hand van anonieme gegevens. Indien het niet mogelijk is om met anonieme gegevens het beoogde verwerkingsdoeleinde te bereiken, kunnen gepseudonimiseerde persoonsgegevens worden gebruikt. Indien ook deze niet toelaten het beoogde doeleinde te verwezenlijken kunnen, slechts in laatste instantie, ook niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens worden aangewend.	Bij dergelijke haalbaarheidsstudies worden geen persoonsgegevens verwerkt.
Meer punctuele opmerkingen – van Categorieën van persoonsgegevens Nr. 35 (blz. 14)	In dit verband herhaalt de Autoriteit dat de identificatie van een persoon niet enkel slaat op de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te achterhalen maar eveneens op de mogelijkheid om hem te identificeren via een proces van individualisering, correlatie of gevolgtrekking.	/ (Verduidelijking, geen vraag)
Meer punctuele opmerkingen – van Categorieën van persoonsgegevens Nr. 36 (blz. 14)	Transparantie m.b.t. de gebruikte anonimiseringsmethode en een analyse van de risico's verbonden aan heridentificatie zijn elementen die bijdragen tot een weloverwogen aanpak van het anonimisatieproces. Voor het overige verwijst de Autoriteit naar advies 05/2014 van de Werkgroep « Artikel 29 » over gegevensbescherming, voorganger van het Europees Comité voor gegevensbescherming, over de	DNB zal met betrekking tot de kluizeninfrastructuur geen geanonimiseerde data verwerken.

	anonymiseringstechnieken.	
Meer punctuele opmerkingen – van Categorieën van persoonsgegevens Nr. 37 (blz. 15)	De Autoriteit vestigt, voor de volledigheid, de aandacht van de aanvrager op het feit dat er dus een verschil bestaat tussen gepseudonimiseerde gegevens, die in artikel 4.5) van de AVG worden gedefinieerd als gegevens die "niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt" en geanonimiseerde gegevens, die niet langer met redelijke middelen aan een bepaalde persoon kunnen worden toegeschreven, en dat enkel deze laatste geen persoonsgegevens meer vormen en dus overeenkomstig overweging 26 zijn uitgesloten van de werkingssfeer van de AVG.	/ (Verduidelijking, geen vraag)
Meer punctuele opmerkingen – van Categorieën van persoonsgegevens Nr. 38 (blz. 15)	Derhalve, rekening houdend met de definitie van persoonsgegevens in artikel 4, 1), van de AVG31, moet ervoor worden gezorgd dat aan de vereiste hoge normen voor anonimisering wordt voldaan en dat de gegevens niet eenvoudigweg worden gepseudonimiseerd. De verwerking van dergelijke gegevens, zelfs al zijn ze gepseudonimiseerd, moet immers worden gezien als een verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in de AVG.	/ (Verduidelijking, geen vraag)
Meer punctuele opmerkingen – van Categorieën van persoonsgegevens	Uit het voorgaande volgt dat als er sprake is van pseudonimisering (en niet anonimisering): - er moet worden verwezen naar het verslag van het Europees Agentschap voor	/ (Verduidelijking, geen vraag)

Nr. 39 (blz. 15)	Cyberbeveiliging betreffende technieken en goede praktijken voor pseudonimisering; - deze verwerking moet worden omkaderd met alle vereiste waarborgen en moet voldoen aan de heersende beginselen ter zake.	
Meer punctuele opmerkingen – van Categorieën van persoonsgegevens Nr. 40 (blz. 15)	Wat het Rijksregisternummer betreft, wijst de Autoriteit erop dat het gebruik ervan niet vrij is en strikt wordt geregeld door artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.	In overleg met de diensten van het Rijksregister wordt onderzocht om de mogelijkheden, beperkingen en voorwaarden te kennen en volgen.
Meer punctuele opmerkingen – van de Bewaartermijn van de gegevens Nr. 41 (blz. 16)	Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.	/ (Verduidelijking, geen vraag)
Meer punctuele opmerkingen – van de Bewaartermijn van de gegevens Nr. 42 (blz. 16)	Artikel 16 van het ontwerp van decreet vermeldt: "De persoonsgegevens, verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, worden niet langer bewaard dan dat ze noodzakelijk zijn om de doeleinden, vermeld in artikel 5, te bereiken of tot wanneer de betrokkene verzoekt om de persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden daarvoor onder de algemene verordening gegevensbescherming."	Thema nu opgenomen in art. 27: "De persoonsgegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is om de doeleinden, vermeld in artikel 25 van dit decreet, te bereiken en conform artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot de betrokkene vraagt om de persoonsgegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming".
Meer punctuele opmerkingen – van de Bewaartermijn van de gegevens	Deze bepaling beperkt zich eigenlijk tot het herhalen/parafraseren van of verwijzen naar de principes inzake maximale bewaartermijn van persoonsgegevens, zoals deze zijn	Het nieuwe art. 27 vermeldt in de mate van het mogelijke de concrete criteria tot het bepalen van een bewaartermijn.

Nr. 43 (blz. 16)	opgenomen in de AVG en biedt dus weinig concrete meerwaarde.	Voor elke use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Bewaaringstermijnen en modaliteiten kunnen op dat moment vastgelegd worden (conform richtlijnen in art. 26 AVG).
Meer punctuele opmerkingen – Bewaartermijn van de gegevens Nr. 44 (blz. 16)	De Autoriteit begrijpt dat het in de voorliggende context vastleggen van eenvoudige bewaaringstermijnen niet altijd evident is. Er dient wel minstens een bewaarsbeleid te worden bepaald dat voor de diverse toepassingen elementen bevat zoals de relevante bewaaringstermijnen van de gegevens of criteria om de vereiste bewaaringstermijn te berekenen in functie van relevante factoren, de bewaarmodaliteiten qua vorm (bv. bewaaring in anonieme of gecodeerde vorm al dan niet via pseudoniem of andere methode), de plaats van opslag, de methodes van en het interne toezicht op schrapping van verouderde of irrelevant geworden gegevens,....	
Meer punctuele opmerkingen – Verwerkingsverantwoordelijke Nr. 45 (blz. 16)	Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.	/ (Verduidelijking, geen vraag).
Meer punctuele opmerkingen – Verwerkingsverantwoordelijke Nr. 46 (blz. 16)	Artikel 15 van het ontwerp van decreet bepaalt: "Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot zijn eigen verwerkingsactiviteiten als vermeld in artikel 5, §1".	In de nieuwe versie van decreet: Art. 25: "De persoonsgegevens, vermeld in artikel 24, worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op de doelstellingen, vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5. Art. 26, §1. In dit artikel wordt verstaan onder verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de eigen verwerkingsactiviteiten,

Meer punctuele opmerkingen - Verwerkingsverantwoordelijke Nr. 47 (blz. 17)	Aangezien zowel de tekst van het ontwerp van decreet als diens Memorie van toelichting vooral de dienstverlenende/ondersteunende/faciliterende rol van het Vlaams Datanutsbedrijf ten behoeve/in opdracht van burgers (natuurlijke personen en rechtspersonen/bedrijven) lijken te benadrukken, bevroeg de Autoriteit de aanvrager omtrent de 'eigen verwerkingsactiviteiten' waarvoor het Vlaams Datanutsbedrijf als verwerkingsverantwoordelijke optreedt. De aanvrager antwoorde terzake: "Specifieke voor de opdrachten vermeld in artikel 5, §1, 2°, 4°, 5° en 7° zal case per case onderzocht worden of het Datanutsbedrijf zal optreden als verwerkingsverantwoordelijke en zal er ook onderzocht worden of er een decretale basis voor de specifieke gegevensverwerking moet zijn en wat de kwalificatie van het Datanutsbedrijf dan is." De aanvrager vermeldde ook: "Het Datanutsbedrijf zal zelf geen gegevensbronnen beheren."	vermeld in artikel 25. §2. De aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf. §3. De ontvangende entiteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens die ze ontvangt conform artikel 21, §1"
Meer punctuele	Artikel 17 van het ontwerp van decreet	/
Meer punctuele	Artikel 17 van het ontwerp van decreet	In de nieuwe versie van decreet:

opmerkingen Verwerkings- verantwoordelijke Nr. 48 (blz. 17)	-	bepaalt: "De aanleverende respectievelijke de ontvangende entiteiten treden elk afzonderlijk op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot het meedelen van gegevens krachtens artikel 10, respectievelijk het ontvangen van gegevens krachtens artikel 11."	Art. 26. §1. In dit artikel wordt verstaan onder verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de eigen verwerkingsactiviteiten, vermeld in artikel 25. §2. De aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf. §3. De ontvangende entiteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens die ze ontvangt conform artikel 21, §1"
Meer opmerkingen Verwerkings- verantwoordelijke Nr. 49 (blz. 17)	Meer punctuele opmerkingen -	Voormelde bepalingen laten niet toe op eenduidige wijze de rol en verantwoordelijkheid van de het Vlaams Datanutsbedrijf, noch van de andere betrokken actoren ten aanzien van de voorgenomen gegevensverwerkingen uit te klaren.	De rol en operationele samenwerking met externe partijen is beschreven in meer detail in Hoofdstuk 10 'verwerking van gegevens'. Dit omvat het 'meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf', het 'verwerken van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf' en 'meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf'. Art. 14, art. 19 en art. 21, §2 bevatten het principe van de doelbinding inzake respectievelijk het meedelen van gegevens aan DNB, de verwerking van gegevens door DNB en het ontvangen van gegevens via DNB.
Meer opmerkingen Verwerkings- verantwoordelijke Nr. 50 (blz. 17)	Meer punctuele opmerkingen -	Een transparante aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) is niettemin van cruciaal belang, inzonderheid, om de betrokkenen toelaten te allen tijde te weten tot wie zich te richten met het oog op de uitoefening van de hem krachtens de AVG toegekende rechten.	Voor elke (nieuwe) use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken partijen en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke partij worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen.
Meer opmerkingen	Meer punctuele opmerkingen -	De Autoriteit brengt hierbij het volgende in herinnering: De aanduiding van een	Art. 26. §1. In dit artikel wordt verstaan onder verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als

Verwerkingsverantwoordelijke Nr. 51 (blz. 17)	verwerkingsverantwoordelijke in de regelgeving moet in overeenstemming zijn met de rol die deze actor in de praktijk speelt en met de zeggenschap die hij heeft over welke essentiële middelen voor de verwerking worden ingezet. Anders oordelen, zou niet alleen in strijd zijn met de letter van de tekst van de AVG, maar zou ook de doelstelling van de AVG om een consistent en hoog beschermingsniveau voor natuurlijke personen te waarborgen in gevaar kunnen brengen	vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de eigen verwerkingsactiviteiten, vermeld in artikel 25. §2. De aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf. §3. De ontvangende entiteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens die ze ontvangt conform artikel 21, §1” Voor elke (nieuwe) use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken partijen en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke partij worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen.
Meer punctuele opmerkingen – Verwerkingsverantwoordelijke Nr. 52 (blz. 18)	Voor zover een verwerkingsverantwoordelijke beroep zou doen op een verwerker moet zulks worden geregeld in een overeenkomst conform artikel 28 AVG.	Voor elke (nieuwe) use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken partijen en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke partij worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen.
Meer punctuele opmerkingen – Varia - Toezicht Nr. 53 (blz. 18)	Artikel 10 van het ontwerp van decreet voorziet dat de Vlaamse Regering bij het Vlaams Datanutsbedrijf twee regeringscommissarissen aanduidt die er o.a. op toezien dat "de taken, vermeld in artikel 5, door het Datanutsbedrijf worden uitgeoefend conform de wetten, de decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6."	In de nieuwe versie van decreet blijkt uit artikel 11 duidelijk dat er twee regeringscommissarissen worden aangeduid.

Meer punctuele opmerkingen – Varia - Toezicht Nr. 54 (blz. 18)	Aangezien een belangrijk deel van de taken van voormelde regeringscommissarissen in het kader van het ontwerp van decreet betrekking zullen hebben op de verwerking van persoonsgegevens, bestaat het risico dat zij zich op het terrein zullen begeven van de bevoegdheden en taken van de Autoriteit. Het is dienvolgens van belang dat het ontwerp van decreet uitdrukkelijk bepaalt dat het toezicht in hoofde van voormelde regeringscommissarissen op generlei wijze afbreuk kan doen aan de rol van de Autoriteit als onafhankelijke toezichthouder inzake gegevensbescherming en de dienvolgens aan de Autoriteit ingevolge de AVG en de WVG toegekende bevoegdheden.	Zie art. 11. De regeringscommissarissen zullen niet de taken van de autoriteit overnemen. De bevoegdheden van de autoriteit blijven onverlet.
Meer punctuele opmerkingen – Varia – Gegevensbeschermings effectbeoordeling Nr. 55 (blz. 18)	Artikel 35 AVG schrijft voor dat wanneer een verwerking -in het bijzonder een verwerking waarbij nieuwe technologieën worden gebruikt- gelet op de aard, de omvang, de context en de doeleinden daarvan waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen, het voorwerp moet uitmaken van een beoordeling het van effect van de beoogde verwerkingsactiviteiten op de bescherming van persoonsgegevens. De Autoriteit is van oordeel dat dergelijk gegevensbeschermingseffectbeoordeling in onderhavige context ontegensprekelijk aan de orde is.	DNB zal een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitvoeren bij elk initiatief dat volgens de functionaris voor gegevensbescherming een significant risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen met zich meebrengt. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling zal focussen op o.a. de mogelijke risico's voor de rechten van de betrokken burgers, de maatregelen om de risico's aan te pakken, en de te nemen stappen in geval van een gegevenslek. De precieze doeleinden en gegevens hangen af van de use cases. Voor elke use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden.

Advies Vlaams Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) nr. 2021/103 van 14 december 2021
https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2021_103_advies.pdf

Randnummer	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
Het concept van de persoonlijke datakluisen heeft potentieel Nr. 14 (blz. 3)	Volgens de VTC heeft het concept van het gebruik van "PODS" (personal online data stores) of persoonlijke datakluisen zeker potentieel als een manier om de burger controle te geven over gegevensdeling en, onder voorwaarden, privacy versterkend kan werken. Het heeft o.m. als potentieel voordeel dat de burger niet meer afhankelijk is van centrale opslag van gegevens, en dat hij niet meer centraal gemonitord kan worden, afhankelijk van de implementatiekeuzes.	/
Het project en ontwerp is te weinig uitgewerkt Nr. 15 (blz. 3)	De VTC vreest evenwel dat het project en het Ontwerp nu nog te weinig uitgewerkt zijn. Met name – zoals hieronder kort besproken zal worden – bevat het Ontwerp momenteel te weinig waarborgen over de controle over het ecosysteem, inclusief de basisvragen waar de PODS zich zullen mogen bevinden, wie gegevens uit de PODS mag afnemen, en aan welke waarborgen zij daarbij moeten voldoen. Deze vragen worden niet beantwoord in het Ontwerp, en evenmin bevat het Ontwerp garanties die zouden verzekeren dat deze vragen structureel worden opgevolgd.	De corporate governance is verder uitgewerkt in de nieuwe versie van het decreet met 3 pijlers: De RvB, een adviescomité ('Hoofdstuk 8 – Het adviescomité') en twee regeringscommissarissen ('Hoofdstuk 9 – Toezicht'). Het operationeel verwerken van gegevens is uitgewerkt in Hoofdstuk 10 – 'Verwerking van gegevens' (incl 'Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf', 'Verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf' en 'Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf') met aanvullende bepalingen inzake het verwerken van persoonsgegevens in Hoofdstuk 11 – 'Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens'. Waar mogen PODs zich "bevinden": Op EU grondgebied onder verantwoordelijkheid van een EU uitbater onder Europees recht. Wie gegevens uit de PODS mag afnemen: Ontvangende entiteiten (Data Gebruikers), juridische

		entiteiten die een wettelijke recht hebben om de data te gebruiken: zie Hoofdstuk 10 – Afdeling 3. Aan welke waarborgen moeten de ontvangende entiteiten voldoen: Zie Hoofdstuk 10 – Afdeling 3 'Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf'. Voor persoonsgegevens is er een principeel kopieerverbod ingevoerd (zie art. 30, §1) alsook de mogelijkheid voor de burger om een logboek op te vragen tot 6 maanden terug in de tijd van alle ontvangende entiteiten van zijn persoonsgegevens (zie art. 30, §3). Garanties voor structurele opvolging (aka governance): Opvolging door het adviescomité. Zie art. 10, §2: Het adviescomité adviseert de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over het ontwerp van beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf en de vragen tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf, telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger.
De stap naar een Vlaamse overheidsdienst lijkt te vroeg Nr. 16 (blz. 3)	De stap van een onderzoeksproject naar een Vlaamse overheidsdienst – die, volgens bepaalde politieke verklaringen in de pers die echter niet herhaald lijken te worden in de Memorie, dan ook nog in private handen zal komen – lijkt, voor zover gerechtvaardigd, minstens te vroeg te worden gezet	Zie art. 3: Het Vlaams Datanutsbedrijf is een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap als vermeld in artikel III.14 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Zie art. 7: Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap beschikken altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf en over de meerderheid van het totale aantal stemrechten dat verbonden is aan de aandelen..

Gebrek aan garanties Nr. 17 (blz. 3)	Dit is overigens geen detailkwestie: het is volgens de VTC niet verdedigbaar dat burgers aangemoedigd worden om hun gegevens toe te vertrouwen aan een publieke instantie – die minstens impliciet van een bepaald vertrouwen kan genieten – indien men van bij het begin de intentie heeft om de gegevens op een ongedefinieerd later moment toe te vertrouwen aan een privé-instantie. Pod-technologie kan garanties bieden om misbruiken van een dergelijke aanpassing te minimaliseren; maar net deze garanties ontbreken in het Ontwerp.	Na advies van SERV, VTC en GBA zijn de pro's en contra's van NV, privaatrechtelijke EVA en publiekrechtelijke EVA opnieuw beoordeeld aan de hand van criteria die verband houden met doelstelling & taken, strategie, commercieel, operationeel en financieel. Uit de beoordeling is geconcludeerd dat een privaatrechtelijke EVA (onder de vorm van NV) de meest geschikte rechtsvorm is voor DNB. Een EVA stelt DNB in staat om publieke en private activiteiten te combineren. Een EVA stelt ook de overheid in staat de activiteiten te controleren teneinde de burgers te beschermen en de manier waarop gegevens worden opgeslagen/verwerkt te beveiligen. Op die manier wordt DNB ingebed in de gekende verzelfstandigingsvormen, met behoud van de benodigde flexibiliteit en herkenbaarheid qua rechtsvorm. Er is decretaal ingeschreven dat het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap direct of indirect samen steeds over de meerderheid van de aandelen beschikken. DNB zal haar beleidsuitvoerende taken ook niet zomaar kunnen overlaten aan private entiteiten. Zij kan ertoe gemachtigd worden door de Vlaamse Regering om een dochteronderneming te betrekken bij haar beleidsuitvoerende taken, maar zulks zal enkel mogelijk zijn binnen de daarvoor geldende voorwaarden. DNB zal een privaatrechtelijk vormgegeven agentschap zijn.
Onduidelijk of onder toepassing van publiekrechtelijke regels Nr. 18 (blz. 3)	Door het Vlaams Datanutsbedrijf op te richten als een privaatrechtelijk vormgegeven verzelfstandigde entiteit buiten het bestuursdecreet, is trouwens onduidelijk in welke mate deze instelling zal beheerst worden door publiekrechtelijke regels, of het op te richten Vlaams Datanutsbedrijf onder het toezicht valt van de VTC en in welke mate bepalingen inzake het bestuurlijk	

	elektronisch gegevensverkeer uit het Bestuursdecreet uitwerking zullen hebben.	
Onduidelijkheid m.b.t. de gegevensbescherming Nr. 19 (blz. 3)	De VTC is van oordeel dat er wat de gegevensverwerking betreft te veel onduidelijkheid is in het Ontwerp en dat er voor wat betreft gegevensbescherming geen kader wordt geschetst noch worden de waarborgen voor gegevensbescherming op een voldoende wijze beschreven	De nieuwe versie van het decreet bevat meer duidelijkheid over het soort gegevens (zie art. 18 en 24), de verwerking van gegevens (zie hoofdstuk 10 – Verwerking van gegevens) en de manier waarop gegevensbescherming wordt gewaarborgd (zie hoofdstuk 8 – Het Adviescomité en Hoofdstuk 9 – Toezicht). Ook bevat het decreet uitdrukkelijk aanvullende bepalingen inzake het verwerken van persoonsgegevens in (Hoofdstuk 11 – ‘Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens’) waarin de categorieën van persoonsgegevens, de categorieën van betrokkenen, de doeleinden van verwerking, de verwerkingsverantwoordelijken en de bewaartermijn worden gespecificeerd. /
Gebrek aan kader voor gegevensbescherming Nr. 20 (blz. 3)	Door dit gebrek aan kader en onduidelijkheden is het voor de VTC moeilijk om gericht te adviseren en ze zal zich hierna grotendeels beperken tot meer algemene vragen en opmerkingen	
De modaliteiten van de verwerking zelf Nr. 21 (blz. 4)	Het is niet duidelijk welke gegevens voor welke doeleinden verwerkt worden door het DNB zelf. Het Ontwerp verwijst naar ‘taken van algemeen belang’ van het DNB, en naar haar ‘doelstellingen’ – die de Vlaamse Regering later mag bepalen – maar biedt geen bepaling of beperking van de doeleinden van haar gegevensverwerking, en bijgevolg ook niet van het soort verwerkingen van persoonsgegevens die zij kan faciliteren.	De nieuwe versie van het decreet bevat meer duidelijkheid over het soort gegevens (zie art. 18 en 24). De precieze gegevens die worden beheerd, hangen af van de use cases; al deze gegevens vallen binnen de grenzen van de in de artikelen 18 en 24 beschreven gegevenstypen. Art. 14, art. 19 en art. 21, §2 bevatten het principe van de doelbinding inzake respectievelijk het meedelen van gegevens aan DNB, de verwerking van gegevens door DNB en het ontvangen van gegevens via DNB. Art. 14 vermeldt: “De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, delen enkel die gegevens mee aan het Vlaams Datanutsbedrijf die noodzakelijk zijn om aan het

	verzoek van de burger tegemoet te komen, of voor de aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 en §2, enkel die gegevens die noodzakelijk zijn om de gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm uit te voeren”. Art. 19 vermeldt: “Het Vlaams Datanutsbedrijf voert geen andere verwerkingen uit dan diegene die noodzakelijk zijn om de doelstellingen, vermeld in artikel 4, en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, te bereiken”. Art. 21, §2 vermeldt: “In het geval, vermeld in paragraaf 1, krijgen de ontvangende entiteiten alleen toegang tot de gegevens die noodzakelijk zijn om hun respectieve taken uit te oefenen”. Ook bevat het decreet uitdrukkelijk aanvullende bepalingen inzake het verwerken van persoonsgegevens in (Hoofdstuk 11 – ‘Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens’) waarin de categorieën van persoonsgegevens, de categorieën van betrokkenen, de doeleinden van verwerking, de verwerkingsverantwoordelijken en de bewaartermijn worden gespecificeerd. De nieuwe versie van het decreet bevat meer duidelijkheid over de verwerkingsverantwoordelijkheid van de actoren, incl. ‘aanleverende entiteiten’, ‘DNB’ en ‘ontvangende entiteiten’ (Zie Hoofdstuk 10 – Verwerking van gegevens). Art. 26 verduidelijkt dat DNB, de aanleverende entiteiten en de ontvangende entiteiten elk optreden als verwerkingsverantwoordelijke voor hun eigen verwerkingsactiviteiten. Art. 26. §1. In dit artikel wordt verstaan onder
De modaliteiten van de verwerking zelf Nr. 22 (blz. 4)	Voor wat betreft het aanduiden van de hoedanigheden, wordt enkel de rol van het DNB in beperkte mate uitgewerkt (als verwerkingsverantwoordelijke). In een eco-systeem zoals voorgesteld, is het echter belangrijk dat de hoedanigheid van alle actoren wordt vastgelegd. Enkel op die manier kunnen voldoende garanties worden geboden voor de betrokkenen. Zo is de verhouding met de POD-aanbieders niet duidelijk. Nemen zij een verwerkersrol op? Als een TTP? Het is bovendien niet duidelijk wie aanbieder mag zijn, en wat

	zij mogen doen of niet doen met de persoonsgegevens in de PODS.	verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de eigen verwerkingsactiviteiten, vermeld in artikel 25. §2. De aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf. §3. De ontvangende entiteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens die ze ontvangt conform artikel 21, §1" Voor elke use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden. Afhankelijk van de dataflow kan de POD-aanbieder optreden als verwerkersverantwoordelijke of als verwerker voor een verwerkersverantwoordelijke. De POD-aanbieder heeft geen toegang tot de gegevens die in de PODs worden opgeslagen.
De modaliteiten van de verwerking zelf Nr. 23 (blz. 4)	Het is op basis van de voorgelegde teksten niet duidelijk waar de data komen te staan (hosting problematiek). In een gegevensbeschermingsimpactanalyse die bij het Ontwerp wordt gevoegd zou dit kunnen uitgewerkt worden. Een basisconcept van de technologie is dat de data gedecentraliseerd zitten in de PODS, maar dan lijkt het moeilijk om controle te houden over de	Waar de data komen te staan (hosting problematiek): Op EU grondgebied onder verantwoordelijkheid van een EU-uitbater onder Europees recht. Gegevensbeschermingsimpactanalyse: DNB zal een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitvoeren bij elk initiatief dat volgens de functionaris voor

	verwerkingen, des te meer omdat dus niet duidelijk is wie (bv. ook het DNB zelf?) PODS mag aanbieden.	gegevensbescherming een significant risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen met zich meebrengt. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling zal focussen op o.a. de mogelijke risico's voor de rechten van de betrokken burgers, de maatregelen om de risico's aan te pakken, en de te nemen stappen in geval van een gegevenslek. Hoofdstuk 8 – Het Adviescomité / §2: Het adviescomité adviseert de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over de vraag tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf in het geval de vraag tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf de verwerking van persoonsgegevens betreft, dit op basis van het aanvraagdossier en in voorkomend geval ook op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die door de aanvrager werd opgesteld. Wie mag PODS aanbieden: - DNB met een eigen POD aanbod - Derden kunnen ook POD aanbieder worden indien voorgedragen door het adviescomité als erkende vertrouwde organisatie (validatie van technische, fysieke en organisatorische beveiligingsmechanismen)
De modaliteiten van de verwerking zelf Nr. 24 (blz. 4)	Andere vragen die zich stellen, zijn wie toezicht houdt op afnemers, wat de use cases zijn, waar de burger terecht kan voor klachten, ...	Toezicht: Toezicht op afnemers en toegang tot toepassingen is deel van de rol de RvB, een adviescomité ('Hoofdstuk 8 – Het adviescomité') en twee regeringscommissarissen ('Hoofdstuk 9 – Toezicht') Waar kunnen burgers terecht voor klachten: Voor elke nieuwe use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen

De doeleinde van de verwerking Nr. 25 (blz. 4)		(verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden. Binnen dit kader wordt bij elke use case voorzien dat de burger op eenvoudig verzoek zijn rechten inzake de bescherming van persoonsgegevens kunnen uitoefenen (zoals recht tot inzage, recht tot gegevenswissing en recht om een klacht in te dienen), o.a. via de DPO.
	Er worden doelstellingen van het DNB in het Ontwerp vermeld, maar er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen doelstellingen van een organisatie en verwerkingsdoeleinden. Het ontwerp bevat in hoofdzaak doelstellingen en taken voor de organisatie. Deze doelstellingen van de organisatie en taken zijn te vaag geformuleerd om er doeleinden in de zin van de AVG uit af te leiden. Het is op basis van het Ontwerp niet mogelijk om te voorspellen wat voor gegevens er in een POD zullen komen, waar die gegevens zich zullen bevinden, naar wie ze ontsloten kunnen worden, en voor welke doeleinden.	Wat voor gegevens: - De nieuwe versie van het decreet bevat meer duidelijkheid over het soort gegevens (zie art. 18 en 24). - Het Hoofdstuk 11- 'Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens' schetst de grenzen en voorwaarden met betrekking tot persoonsgegevens inclusief de categorieën van persoonsgegevens - De precieze gegevens die worden beheerd, hangen af van de use cases; al deze gegevens vallen binnen de grenzen van de in de artikelen 18 en 24 beschreven gegevenscategorieën. Waar de gegevens zich zullen bevinden: Op EU grondgebied onder verantwoordelijkheid van een EU-uitbater onder Europees recht. Met wie worden de gegevens ontsloten: De 'ontvangende entiteiten' (zie Hoofdstuk 10 – Verwerking van gegevens Afdeling 3 'Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf). Art. 21, §2 vermeldt ook: 'In het geval, vermeld in paragraaf 1, krijgen de ontvangende entiteiten alleen toegang tot de

		gegevens die noodzakelijk zijn om hun respectieve taken uit te oefenen". Voor welke doeleinden: Art. 14, art. 19 en art. 21, §2 bevatten het principe van de doelbinding inzake respectievelijk het meedelen van gegevens aan DNB, de verwerking van gegevens door DNB en het ontvangen van gegevens via DNB. Artikel 25 stelt dat persoonsgegevens kunnen worden verwerkt voor de doeleinden en uitvoerende taken van DNB. De memorie verduidelijkt dat hiermee in het bijzonder wordt bedoeld de taken van het aanbieden van een platform voor datakluizen voor burgers, een platform dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen en de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstellingen of beleidsuitvoerende taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf. Ook kan het Vlaams Datanutsbedrijf persoonsgegevens verwerken bij het uitvoeren van de taken vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en artikel 5 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014.
De doeleinde van de verwerking Nr. 26 (blz. 4)	Op deze manier is het ook niet duidelijk waar het DNB als verwerkingsverantwoordelijke verantwoordelijk voor is. Artikel 15 van het Ontwerp verwijst hiervoor naar de "eigen verwerkingsactiviteiten als vermeld in artikel 5, §1", maar dat artikel bevat dus enkel een brede opsomming van taken van algemeen belang, waaruit niet afgeleid kan worden welke verwerkingstaken precies tot de verantwoordelijkheid van het DNB behoren.	Art. 25 vermeldt: De persoonsgegevens worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op de doelstellingen, vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5. De memorie verduidelijkt welke taken hiermee in het bijzonder worden bedoeld. Art. 26, §1. In dit artikel wordt verstaan onder verwerkingsverantwoordelijke: een

		verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de eigen verwerkingsactiviteiten, vermeld in artikel 25. De verwerkingstaken omvatten de taken die nodig zijn voor het opzetten van een opslag van gegevens, de koppeling naar de achterliggende gegevensbron, het beheer van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming), de aansluiting van gegevensbronnen met hun afnemers, de voorziening van een interface en de audit-/transactie logging om de transacties op het systeem te monitoren.
De doeleinde van de verwerking Nr. 27 (blz. 4)	Artikel 5, §2 vermeldt taken, maar dat past niet in de context van een privébedrijf.	Zie art. 3: Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt opgericht als een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap als vermeld in artikel III.14 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. DNB is geen louter privaats bedrijf maar een verzelfstandigd agentschap van de Vlaamse overheid, belast met beleidsuitvoerende taken en ingebed in het Bestuursdecreet. De nodige waarborgen zijn bovendien in het decreet opgenomen terzake de uitvoering en controle op de beleidsuitvoerende taken.
De doeleinde van de verwerking Nr. 28 (blz. 4)	De VTC adviseert de doeleinden voor de verwerkingen van persoonsgegevens decretaal vast te leggen	Zie art. 25: De persoonsgegevens worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op de doelstellingen, vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5. De memorie verduidelijkt welke taken hiermee in het bijzonder worden bedoeld.
De doeleinde van de verwerking	Bepaalde taken moeten ook duidelijker onderscheiden en geregeld worden: gegevensdeling van	DNB zal met betrekking tot de kluizeninfrastructuur geen geanonimiseerde data verwerken.

Nr. 29 (blz. 4)	(geanonimiseerde) overheidsdata en het opzetten van een kluisinfrastructuur (met geïndividualiseerde data) zijn zeer verschillende taken die absoluut niet mogen vermengd worden.	
De governance van de gegevensverwerking en het ecosysteem Nr. 30 (blz. 4-5)	Het beheermodel is niet duidelijk. Het Ontwerp bepaalt niet wie toelaatbare pod-aanbieders zijn, wie toelaatbare afnemers zijn, en wie controle hierop uitvoert. De VTC begrijpt dat het over een innovatief project gaat waarbij niet alle details vooraf vastgelegd kunnen worden; maar in dat geval moet er minstens een sterke governance-laag in het decreet worden opgenomen, m.a.w. een institutioneel kader dat deze vragen later op een betrouwbare manier kan invullen, zonder afbreuk te doen aan bestaande regelgeving. Dit geldt zowel voor gegevensbescherming als voor informatieveiligheid. Als er bijvoorbeeld een ethisch comité wordt ingeschakeld, dan moet dat in het decreet worden opgelegd. (cf. verdiepingsdecreet VDAB). Het Ontwerp bevat hierover geen principes. Er worden wel twee regeringscommissarissen voorzien, maar deze worden niet belast met taken of verantwoordelijkheden inzake gegevensbescherming.	Het operationeel verwerken van gegevens is uitgewerkt in Hoofdstuk 10 - 'Verwerking van gegevens' (incl 'Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf' (beschrijving van toelaatbare 'aanleverende entiteiten'), 'Verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf' en 'Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf' (beschrijving van toelaatbare 'ontvangende entiteiten'). Wie mag PODS aanbieden: - DNB met een eigen POD aanbod, al dan niet via verwerkers - Derden kunnen ook POD aanbieder worden indien voorgedragen door het adviescomité als erkende vertrouwde organisatie (validatie van technische, fysieke en organisatorische beveiligingsmechanismen) Art. 10, §2 beschrijft de rol van het Adviescomité, incl rol in de vragen tot toegang op toepassing: 'Het adviescomité adviseert op vraag van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over het ontwerp van beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, het ontwerp van Vlaams gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf en de vragen tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf, telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger' Het adviescomité kan het advies van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf (DPO DNB) inwinnen vooraleer advies te verlenen aan de raad van

		bestuur Art. 11 beschrijft de rol van de regeringscommissarissen: 'Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de digitalisering, wijst de Vlaamse Regering bij het Vlaams Datanutsbedrijf een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat de taken, vermeld in artikel 5, door het Vlaams Datanutsbedrijf worden uitgeoefend conform de wetten en de decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6. Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begroting, wijst de Vlaamse Regering een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat alle beslissingen van het Datanutsbedrijf met een budgettaire of financiële weerslag worden genomen conform de wetten en de decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6. ...'
De governance van de gegevensverwerking en het ecosysteem Nr. 31 (biz. 5)	De VTC is van oordeel dat er een afsprakenkader moet komen en dat dat moet afgedwongen worden bijvoorbeeld in de vorm van protocollen met de afnemers waarin onder meer de specifieke doelen en bewaartermijnen worden bepaald.	Voor elke nieuwe use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden. Zie ook art. 27. De persoonsgegevens, verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, worden niet langer bewaard dan dat ze noodzakelijk zijn om de doeleinden, vermeld in artikel 25, te bereiken en conform de voorwaarden bepaald in artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot wanneer de betrokkene verzoekt om de persoonsgegevens die

		door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden, bepaald in de algemene verordening gegevensbescherming. Zie ook art. 30, §1. Als dat nodig is, kan de raad van bestuur, in overleg met de aanleverende entiteit, zoals bedoeld in artikel 13, §1 tot en met §3, en na advies van het adviescomité, instemmen dat de ontvangende entiteit een kopie mag maken van de persoonsgegevens, met de loutere bedoeling de latere terbeschikkingstelling van die persoonsgegevens efficiënter te doen verlopen, op voorwaarde dat de ontvangende entiteit: 1° de persoonsgegevens niet wijzigt; 2° de persoonsgegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken aanleverende entiteit; 3° onmiddellijk de verwerkte persoonsgegevens verwijderd of de toegang ertoe onmogelijk maakt, zodra de ontvangende entiteit er daadwerkelijk kennis van heeft dat de persoonsgegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden, dat de toegang tot die persoonsgegevens onmogelijk werd gemaakt, of zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken. §2. Elke burger heeft het recht om te weten welke ontvangende entiteiten, gedurende de laatste zes maanden persoonsgegevens over hem via het Vlaams Datanutsbedrijf hebben geraadpleegd of bijgewerkt.
De governance van de gegevensverwerking en het ecosysteem Nr. 32 (blz. 5)	Volgens de VTC is het aangewezen een aparte governance op te zetten voor elke te onderscheiden taak en dat daarbij zowel gegevensbescherming als cyberveiligheid bewaakt worden.	Governance met betrekking tot gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens en met betrekking tot veiligheidsbeleid en -beheer is onderdeel binnen de rol van het Adviescomité. Zie art. 10, §2: "Het adviescomité adviseert op

		vraag van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over het ontwerp van beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf en de vragen tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf, telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger”. Zie ook art. 19, §3: Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt passende maatregelen met het oog op de veiligheid, vertrouwelijkheid en integriteit van de toepassingen en van de gegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt. Het adviescomité, vermeld in artikel 11, §1, verstrekt daarover advies conform artikel 10, §2, als dat nodig is.
Risicoanalyse Nr. 33 (blz. 5)	De VTC wijst erop dat het hier om een nieuwe technologie gaat een de gegevensbeschermingsimpactanalyse (GEB) vereist is (artikel 35, AVG). Mogelijk zijn ook criteria van toepassing die de VTC heeft opgenomen in de lijst met verwerkingen waarvoor een GEB vereist is.	Elk concreet gebruik van de diensten van het DNB waar persoonsgegevens verwerkt worden, zal opgezet worden binnen de richtlijnen van de AVG. DNB zal een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitvoeren bij elk initiatief dat volgens de functionaris voor gegevensbescherming een significant risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen met zich meebrengt. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling zal focussen op o.a. de mogelijke risico's voor de rechten van de betrokken burgers, de maatregelen om de risico's aan te pakken, en de te nemen stappen in geval van een gegevenslek.
Risicoanalyse Nr. 34 (blz. 5)	De VTC is van oordeel dat om het Ontwerp te beoordelen al een GEB nodig is. Die zou ondermeer moeten duidelijk maken wat nu nog niet concreet genoeg is. Bijvoorbeeld, als er zich een datalek voordoet, wie is dan verantwoordelijk of hoe de rechten van de betrokkenen verzekerd zijn, hoe wordt	Elk concreet gebruik van de diensten van het DNB waar persoonsgegevens verwerkt worden, zal opgezet worden binnen de richtlijnen van de AVG. DNB zal een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitvoeren bij elk initiatief dat volgens de functionaris voor gegevensbescherming een significant risico voor de rechten en

	vermeden dat de betrokkene van een organisatie naar een andere gestuurd wordt. Zie ook de in de vorige punten al aangehaalde vragen die in de GEB kunnen beantwoord worden.	vrijheden van de betrokkenen met zich meebrengt. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling zal focussen op o.a. de mogelijke risico's voor de rechten van de betrokken burgers, de maatregelen om de risico's aan te pakken, en de te nemen stappen in geval van een gegevenslek.
Permanente controle door de overheid vereist Nr. 35 (blz. 5)	De VTC is ervan overtuigd dat een permanente controle door overheid vereist is, temeer omdat minstens initieel de gebruikers (correct) geïnformeerd moeten worden dat een Vlaamse instantie (het DNB) hun gegevens zal beheren. Als (mede) op basis daarvan het vertrouwen van de burger wordt gewonnen, houdt het geen pas om later deze garantie onder hun voeten weg te trekken.	De burger wordt afdoende voorafgaand geïnformeerd over de gegevensverwerking en de burger krijgt voorafgaand aan de gegevensdeling een duidelijk en volledig overzicht van welke concrete gegevens gedeeld zullen worden. De burger heeft hierbij de mogelijkheid om het gegevensdelen alsnog niet te laten doorgaan. Bovendien kan de burger steeds een helder en duidelijk overzicht bekomen van welke gegevens met welke derde partijen wordt gedeeld door een logboek te kunnen opvragen tot 6 maanden terug in de tijd van alle ontvangende entiteiten van zijn persoonsgegevens Art. 30, §3 vermeldt: Elke burger heeft het recht om te weten welke ontvangende entiteiten, gedurende de laatste zes maanden persoonsgegevens over hem via het Vlaams Datanutsbedrijf hebben geraadpleegd of bijgewerkt. Verder wordt DNB ingericht als een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, binnen een duidelijk decretaal kader. De controle door de overheid zal onder meer worden bevestigd door: - RvB & Aandeelhouders (Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap beschikken altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf. - Het Adviescomité (leden worden benoemd door de Vlaamse Regering) - Afspraken in de samenwerkingsovereenkomst

Aandacht voor waarborgen indien privé- instantie Nr. 36 (blz. 5)	De GEB moet duidelijk maken welke waarborgen wegvallen wanneer er zou worden overgegaan tot de privatisering, en over welke mogelijkheden de burgers dan beschikken om hun rechten te laten gelden. Minimaal mogen de persoonsgegevens van de burgers niet zonder meer worden overhandigd aan een privé-instantie, zelfs indien de doeleinden hetzelfde zouden blijven (hetgeen momenteel evenmin verzekerd is, omdat die doeleinden niet vastliggen). In ieder geval valt in dit geval alle administratieve bescherming weg.	- De regeringscommissarissen (benoemd door de Vlaamse Regering) DNB wordt ingericht als een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, binnen een duidelijk decretaal kader. Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap beschikken op basis van het ontwerp van decreet altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf. Er zijn daarnaast diverse controlemechanismen ingevoerd. Daarenboven stelt art. 4, §4: "Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in het kader van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden oprichten of eraan deelnemen, al dan niet met een meerderheidsdeelneming, onder voorbehoud van artikel 12 tot en met 30".
Aandacht voor indien in privé handen Nr. 37 (blz. 5)	De VTC vraagt zich ook af of het project zo is opgezet dat het niet uitmaakt in wiens handen het DNB terecht komt als het bijvoorbeeld overgekocht of gratis overgedragen zou worden. PODS-technologie maakt dit mogelijk, en het is dus eveneens (minstens theoretisch) mogelijk om het DNB zo op te zetten dat het niet eens uitmaakt wie de PODS of de databank van het DNB precies beheert. Maar indien dat de ambitie is, dan zou ook dit decretaal moeten worden vastgelegd.	DNB wordt ingericht als een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, binnen een duidelijk decretaal kader. Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap beschikken altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf. Er zijn daarnaast diverse controlemechanismen ingevoerd. Daarenboven stelt art. 4, §4: "Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in het kader van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden oprichten of eraan deelnemen, al dan niet met een meerderheidsdeelneming, onder voorbehoud van artikel 12 tot en met 30".

Nood aan controle door de overheid Nr. 38 (blz. 5)	De VTC is van oordeel dat er in ieder geval een controle door de overheid moet ingebouwd worden.	DNB wordt ingericht als een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, binnen een duidelijk decretaal kader. De controle door de overheid zal onder meer worden beveiligd door: - RvB & Aandeelhouders (Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap beschikken altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf en over de meerderheid van het totale aantal stemrechten dat verbonden is aan de aandelen). - Het Adviescomité (leden worden benoemd door de Vlaamse Regering) - De afspraken in de samenwerkingsovereenkomst - De regeringscommissarissen (benoemd door de Vlaamse Regering)
De verhouding met andere regelingen & kluisprojecten Nr. 39 (blz. 5-6)	De VTC wijst ook op niet uitgeklaarde verhouding met passieve openbaarheid van bestuursdocumenten, met rechten van de betrokkene op grond van de AVG en met de uitwisselingen via het Magdaplatform (dit wordt wel aangekaart, maar blijft onduidelijk: er lijken in ieder geval ook opvragingen van persoonsgegevens bij de overheid door/via het DNB gepland waarbij geen gebruik wordt gemaakt van de PODS). Is het de bedoeling dat de DNB al deze rollen overneemt? Zo ja, hoe zullen de beperkingen uit de relevante wetgeving worden overgenomen? Zo nee, moet het Ontwerp dan niet worden aangepast om duidelijk te maken dat bv. de vraag om persoonsgegevens in een POD te laden niet gebruikt kan worden om via-via een toegangsverzoek in de AVG mogelijk te maken, of om met een flexibel omwegje toegang te krijgen tot bestuursdocumenten zoals geregeld in het Bestuursdecreet?	DNB is geen tegenhanger van MAGDA of een ander platform. Zie artikel 5, §5: "Behoudens uitdrukkelijke afwijking, laat het Vlaams Datanutsbedrijf bestaande toepassingen inzake het opslaan en meedelen van gegevens van de burger onverlet". De uitzonderingen zoals bepaald in artikel II.34 2° en in artikel II.36, §1,1°, van het Bestuursdecreet blijven onverkort geldig.

De verhouding met andere regelingen & kluisprojecten Nr. 40 (blz. 6)	De relatie met bestaande datakluisen zoals IZIMI (notarissen) en het platform met kluisen voor gezondheidsgegevens moet uitgeklaard worden. De VTC vreest voor een opbod tussen datakluisprojecten die deels concurreren, en die voor een verwarrend landschap zorgen.	Coördinatie met bestaande en geplande initiatieven is van cruciaal belang (er is reeds afstemming met andere, gelijkaardige initiatieven). Het gegeven dat er meerdere datakluisprojecten zullen ontstaan of reeds bestaan vormen op zich geen probleem. De oprichting van het Datanutsbedrijf moet er net voor zorgen dat er een convergentie optreedt van deze initiatieven en dat deze kluisen met elkaar zullen moeten kunnen 'samenwerken', ondermeer door het gebruik van Europese en industriestandaarden en het bewerkstelligen van interoperabiliteit.
De verhouding met andere regelingen & kluisprojecten Nr. 41 (blz. 6)	Volgens de VTC zal er moeten rekening gehouden worden met de regels voor de digitale "wallets" van het ontwerp van de eIDAS-verordening. De (ontwerp)verordening vraagt dat er voor de in de verordening bedoelde "wallets" een keuzemogelijkheid bestaat. Een "lock in" bij/via het DNB mag dus niet.	Volgens het voorstel tot uitbreiding van de eIDAS-verordening kunnen particuliere marktspelers geen Europese digitale "wallets" uitgeven tenzij zij daartoe door een lidstaat gemachtigd zijn. Het DNB zal dus nooit in een lock in situatie terecht komen aangezien de burger altijd zelf zal kunnen beslissen met welke POD aanbieder hij wenst te werken. Het ontwerp legt zodoende het initiatief en de autonomie bij de burger om gebruik te maken van de mogelijkheden die het Vlaams Datanutsbedrijf biedt. Geen enkele burger is bovendien verplicht om gebruik te maken van de diensten aangeboden door het Vlaams Datanutsbedrijf.
De verhouding met andere regelingen & kluisprojecten Nr. 42 (blz. 6)	De kluiseninfrastructuur zal afhankelijk van de informatie die in de kluisen wordt opgeslaan (o.a.) mogelijk ook een kritieke infrastructuur vormen die moet voldoen aan de eisen van de NIS-richtlijn.	De kluisen oplossing wordt opgeleverd met de nodige securitymaatregelen voor Vlaams Overheid IT informatieklaas 4 ('Info die slechts toegankelijk mag zijn voor een beperkte groep gebruikers. Impact bij incident is ernstig'). Zie ook art. 19, §3: Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt passende maatregelen met het oog op de veiligheid, vertrouwelijkheid en integriteit van de toepassingen en van de gegevens, verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf. Het adviescomité, vermeld in artikel 11, §1, verstrekt indien nodig

Voorbehoud voor het de vertrouwens betrouwen van de betrokkenen Nr. 43 (blz. 6)	In zoverre het Ontwerp integraal rekent op de toestemming van de gebruikers bij het ontsluiten van persoonsgegevens naar afnemers, heeft de VTC fundamentele vragen bij het beroep doen op toestemming in deze context. Het Ontwerp gaat er dan van uit dat elke gebruiker voldoende beoordelingsvermogen heeft om te bepalen welke afnemer betrouwbaar is, en wat de toestemming precies dekt. Bij een afdoende geïnformeerde doelgroep kan dat een haalbare aanpak zijn, maar bij een systeem dat momenteel geen beperkingen lijkt te kennen – naar gebruikers, PODS-aanbieders, data-afnemers, of toezicht op gebruikscases – is dit, volgens de VTC, onverdedigbaar riskant. Er is een onderscheid te maken tussen zelfbeschikking en gegevensbescherming. In ieder geval moet aan de hand van een gegevensbeschermingsimpactanalyse nagegaan worden of en hoe de toestemming hier als beschermingsmaatregel kan werken.	advies overeenkomstig artikel 10, §2. Zie hoofdstuk 10 – Afdeling 1 'Medelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf' en Afdeling 3. 'Medelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf', met verwijzing naar artikel 29 indien het om persoonsgegevens gaat Deze beschrijven meer in detail de nodige toestemming van de burger (conform AVG). Artikel 13 voorziet ook een mogelijkheid, naast mededeling van gegevens aan DNB op zijn verzoek cq. op basis van zijn toestemming, tot mededeling van gegevens aan DNB indien de aanleverende entiteit gemachtigd is tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wettelijke norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven. Art. 29 vermeldt: §1. Een toestemming van een burger wordt altijd uitdrukkelijk verleend waarbij de burger voorafgaand wordt geïnformeerd over de verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. Die toestemming kan worden ingetrokken conform artikel 7, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming. §2. De toestemming van een burger wordt gevraagd voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. De toestemming geldt altijd voor een beperkte termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld. Gedurende die termijn wordt aan de burger op regelmatige tijdstippen gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van die termijn wordt aan de burger gevraagd of hij zijn toestemming wenst te vernieuwen, waarna opnieuw op regelmatige tijdstippen aan de burger wordt gevraagd of zijn toestemming nog geldt.
--	---	---

	De inhoud van de toestemming van de burger blijft ongewijzigd in de loop van de tijd als de burger zijn toestemming niet wijzigt. Deze toestemming moet aan een aantal voorwaarden voldoen, met name dat deze steeds uitdrukkelijk moet worden gegeven. Verder gelden de voorwaarden van de toestemming zoals voorgeschreven in artikel 4, 11) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, zijnde een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt. Ook kan de burger op elk moment zijn toestemming intrekken. In ieder geval voorziet het Vlaams Datanutsbedrijf dat de toestemming wordt gegeven voor een bepaalde termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld, waarbij deze termijn verschilt van het datadelingsinitiatief waarop de toestemming betrekking heeft. Na het verstrijken van deze termijn dient de toestemming hernieuwd te worden door de burger. De burger zal aldus op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt. De gegevensbeschermingseffectenbeoordeling zal focussen op o.a. de rechten van de betrokken burgers, de kwalificaties en waarborgen van de ontvangende entiteiten, de werkbaarheid van toestemming van de burger en de te nemen stappen in geval van een datalek. Het blijft een belangrijke punt en wordt meegenomen in gebruikersonderzoek om na te gaan of de gebruiker effectief voldoende beoordelingsvermogen heeft. Veel zal ook afhangen
--	--

Voorbehoud voor van het de vertrouwden betrokkene Nr. 44 (blz. 6)	Ondermeer in het kader van e-Health is gebleken dat een volwaardige toestemming conform met de vereisten van de AVG geen evidentie is. De VTC adviseert dus dat het toestemmingconcept beter bestudeerd wordt. Het verkrijgen van een toestemming mag niet de enige waarborg zijn. Transparantie is daarbij een belangrijk punt en daar is nu gezien de verschillende vragen nog geen sprake van.	van de concrete use case. Toestemming volgens AVG wordt gerespecteerd door DNB. Zie artikel 29: "Een §1. Een toestemming van een burger wordt altijd uitdrukkelijk verleend waarbij de burger voorafgaand wordt geïnformeerd over de verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. Die toestemming kan worden ingetrokken conform artikel 7, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming. §2. De toestemming van een burger wordt gevraagd voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. De toestemming geldt altijd voor een beperkte termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld. Gedurende die termijn wordt aan de burger op regelmatige tijdstippen gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van die termijn wordt aan de burger gevraagd of hij zijn toestemming wenst te vernieuwen, waarna opnieuw op regelmatige tijdstippen aan de burger wordt gevraagd of zijn toestemming nog geldt. De inhoud van de toestemming van de burger blijft ongewijzigd in de loop van de tijd als de burger zijn toestemming niet wijzigd. Deze toestemming moet aan een aantal voorwaarden voldoen, met name dat deze steeds uitdrukkelijk moet worden gegeven. Verder gelden de voorwaarden van de toestemming zoals voorgeschreven in artikel 4, 11) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, zijnde een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt. Ook kan de burger op elk moment zijn toestemming intrekken.
--	--	--

		In ieder geval voorziet het Vlaams Datanutsbedrijf dat de toestemming wordt gegeven voor een bepaalde termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld, waarbij deze termijn verschilt van het datadelingsinitiatief waarop de toestemming betrekking heeft. Na het verstrijken van deze termijn dient de toestemming hernieuwd te worden door de burger. De burger zal aldus op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt.
Voorbehoud voor van de betrouwbare Nr. 45 (blz. 6)	het de	Er moeten ook maatregelen ingebouwd worden die beletten dat bedrijven burgers de facto niet gaan dwingen om een kluis te hebben.
Voorbehoud voor van de betrouwbare Nr. 46 (blz. 6)	het de	De VTC maakt ook een voorbehoud voor de toepassing van artikel 8, AVG m.b.t. de voorwaarden voor de toestemming van kinderen met betrekking tot diensten van de informatiemaatschappij.
Vraag naar kopieerverbod Nr. 47 (blz. 6)	een	De technologie maakt het mogelijk om de data te ontsluiten volgens de wensen van de betrokkenen, maar het is de VTC niet duidelijk of er technische en organisatorische garanties zijn dat de persoonsgegevens door de ontvangers niet verzameld worden voor verder gebruik. Dat is nochtans een grondvoorwaarde voor een succesvolle toepassing van het POD-model: indien afnemers hun data gewoon kopiëren uit een POD, dan zorgt het PODS-systeem
		Art. 30, §1, vermeldt: "Er geldt een principeel kopieerverbod voor de ontvangende entiteit van persoonsgegevens. Als dat nodig is, kan de raad van bestuur, in overleg met de aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, na advies van het adviescomité, ermee instemmen dat de ontvangende entiteit een kopie maakt van de persoonsgegevens, louter met de bedoeling de latere terbeschikkingstelling van die persoonsgegevens efficiënter te doen verlopen, op voorwaarde dat de ontvangende entiteit: 1) de persoonsgegevens niet wijzigt;
		Dit kan opgenomen worden gedurende de haalbaarheidsstudie (business case) en verder als, voor de use case, de gehele dataflow in kaart gebracht wordt (met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...)). De Raad van Bestuur ziet voor het overige toe op de behoorlijke uitvoering van de use case. Dit zal bijkomend worden onderzocht, in het geval een dergelijke case zich aandient.

		wél voor vlotter datadelen, maar erodeert het net de gegevenscontrole voor de burger.	2) de persoonsgegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken aanleverende entiteit; 3) Onmiddellijk de verwerkte persoonsgegevens verwijdt of de toegang ertoe onmogelijk maakt, zodra de ontvangende entiteit er daadwerkelijk kennis van heeft dat de persoonsgegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden, dat de toegang tot die persoonsgegevens onmogelijk werd gemaakt, of zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken”.
Vraag naar kopieerverbod Nr. 48 (blz. 6)	een	Dat is ongetwijfeld niet de bedoeling van het Ontwerp. Minstens moet er een decretaal verbod komen om te kopiëren.	Zie art. 30, §1.
Vraag naar kopieerverbod Nr. 49 (blz. 6)	een	De VTC verwacht dan ook dat het DNB (of een andere daartoe aangeduide instantie) de handhaving van dat verbod als taak toegewezen krijgt.	Zie art. 30, §1.
Vraag naar kopieerverbod Nr. 50 (blz. 6)	een	Andere vormen van ongewenste uitstroom uit het systeem moeten natuurlijk ook vermeden en gesanctioneerd worden.	Elke verwerking valt onder de AVG, en zal dus ook hieraan moeten voldoen.

Advies Vlaams Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) nr. 2022/037 van 19 april 2022
https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC_A_W_2022_037_advies.pdf

Randnummer	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
1. Algemene opmerkingen Nr. 29	De VTC is van oordeel dat hiermee meer duidelijkheid en meer garanties gegeven worden. Een groot deel van de bezorgdheden van de VTC inzake het statuut van het DNB wordt hiermee weggenomen. Ze adviseert evenwel om regelmatig een evaluatie te krijgen over de werking van het DNB, eventueel door het opnemen van een apart hoofdstuk over de bescherming van persoonsgegevens in het jaarlijks rapport zoals bedoeld in artikel 6 van het Ontwerp.	Een regelmatige beoordeling van de werkwijze van DNB alsmede het opzetten van verbeteracties maakt deel uit van de managementtaken van het managementteam van DNB. Zie art. 6, §1, 7°: "... het uitbrengen van een jaarlijks rapport voor 1 juni van het volgende jaar over de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst gedurende het afgelopen kalenderjaar, en het uitbrengen van andere documenten die jaarlijks, al dan niet ter goedkeuring door de Vlaamse Regering, moeten worden voorgelegd. Dit rapport bevat een afzonderlijk hoofdstuk over de bescherming van persoonsgegevens".
1. Algemene opmerkingen Nr. 35 & 36	35. De vraag rest nog hoe effectief die beschermingsmechanismen zullen zijn. Veel hangt af van hoe ze worden ingevuld. Zijn de toetsingscriteria voor deze het adviescomité en de regeringscommissaris voldoende duidelijk? Het is in ieder geval een belangrijke verbetering dat er uitdrukkelijk gesteld wordt dat bescherming van persoonsgegevens het uitgangspunt is. 36. Uiteindelijk is het de Raad van Bestuur die de beslissingen neemt. Het adviescomité kan volgens de VTC de functionaris voor gegevensbescherming wel raadplegen maar de functionaris moet volgens de AVG vanuit een onafhankelijke positie in eerste instantie de gedelegeerd bestuurder adviseren over de verwerkingen door het Datanutsbedrijf. Het is volgens de VTC aangewezen om de rol en positie (die onafhankelijk moet zijn) van de functionaris te herbekijken.	De rol van het adviescomité en van de functionaris van gegevensbescherming ten aanzien van de raad van bestuur werd verder verduidelijkt in artikel 10 §2: "Het adviescomité adviseert de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over de volgende punten telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger: 1° het ontwerp van beleid voor het gebruikers- en toegangsbeheer voor de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld; 2° het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf; 3° het ontwerp van procedure, in het bijzonder de vereiste inhoud van het aanvraagdossier en de criteria om de aanvraag voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de vraag tot toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft, te beoordelen;

		4° de aanvragen, de nadere voorwaarden en de nodige afspraken voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de aanvraag tot de toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft. Het adviescomité verleent het advies op basis van het aanvraagdossier en, in voorkomend geval, op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die de aanvrager heeft opgesteld. In het advies, vermeld in het eerste lid, komen alle aspecten met betrekking tot alle deskundigheden, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, aan bod. De functionaris voor gegevensbescherming kan, na ontvangst van het advies van het adviescomité, vermeld in het eerste lid, op verzoek van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf adviseren over de punten, vermeld in het eerste lid. De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf wint het advies in van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, vermeld in artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, over de punten, vermeld in het eerste lid, 1° en 3°. De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf beslist vervolgens over de punten, vermeld in het eerste lid. Als de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf het advies van het adviescomité of van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf niet volgt, motiveert de raad van bestuur in de inleidende
--	--	--

1. opmerkingen Nr. 37	Algemene De VTC merkt ook op dat het aanvraagstelsel voor de ontvangende entiteiten maar zeer beknopt wordt geregeld: enkel in de voorlaatste paragraaf van artikel 10 is er sprake van "aanvraag" en "aanvrager". Minimale inhoud en beoordelingscriteria ontbreken. De VTC verwijst naar de aansluitingsprocedures bij de dienstenintegratoren, of naar de toezichtsmechanismen voor de recent voorgestelde Europese portemonnees voor digitale identiteit (Digital ID Wallets) in het voorstel voor een Verordening tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014 betreffende een Europees kader voor een digitale identiteit. Bovendien kan de Raad van Bestuur het Adviescomité overrulen. De VTC beveelt aan om een duidelijk beoordelingssysteem voor aanvragen uit te werken, en suggereert dat een volledig negatief advies meer gewicht zou moeten krijgen. Bovendien zou de DPO hiervan telkens bericht moeten krijgen.
bepalingen van zijn beslissing waarom hij het advies niet volgt."	In de memorie wordt dit verder toegelicht. De inhoud en de beoordelingscriteria moeten uitgewerkt worden en door de raad van bestuur bevestigd. Zie art. 10, § 3° en 4°: 3° het ontwerp van procedure, in het bijzonder de vereiste inhoud van het aanvraagdossier en de criteria om de aanvraag voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de vraag tot toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft, te beoordelen; 4° de aanvragen, de nadere voorwaarden en de nodige afspraken voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de aanvraag tot de toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft. Het adviescomité verleent het advies op basis van het aanvraagdossier en, in voorkomend geval, op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die de aanvrager heeft opgesteld." In de memorie wordt dit verder toegelicht als volgt: "Inzake het ontwerp van beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, wint de raad van bestuur, naast het advies van het adviescomité en desgevallend van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf, eveneens het advies in van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens. Het adviescomité houdt in zijn advies over vragen voor toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf rekening met de elementen in het aanvraagdossier en, indien voorhanden, met de gegevensbeschermingseffectbeoordeling

		die door de aanvrager werd opgesteld. De procedure, in het bijzonder de vereiste inhoud van het aanvraagdossier en de beoordelingscriteria worden bepaald door de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf na advies van het adviescomité en desgevallend van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf”.
1. Algemene opmerkingen Nr. 38	De VTC was van oordeel dat er een afsprakenkader moet komen en dat dat moet afgedwongen worden bijvoorbeeld in de vorm van protocollen met de afnemers waarin onder meer de specifieke doelen en bewaartermijnen worden bepaald.	De inhoud en de beoordelingscriteria moeten uitgewerkt worden en door de raad van bestuur bevestigd. Zie art. 10, 3° en 4°: 3° het ontwerp van procedure, in het bijzonder de vereiste inhoud van het aanvraagdossier en de criteria om de aanvraag voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de vraag tot toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft, te beoordelen; 4° de aanvragen, de nadere voorwaarden en de nodige afspraken voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de aanvraag tot de toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft. Het adviescomité verleent het advies op basis van het aanvraagdossier en, in voorkomend geval, op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die de aanvrager heeft opgesteld In de memorie wordt dit verder toegelicht als volgt: “De raad van bestuur bepaalt de verdere voorwaarden voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf en de nodige afspraken in dat verband. Deze afspraken zullen per concreet geval worden bepaald, zijnde hetzij een protocol, hetzij een machtiging van het Informatieveiligheidscomité, hetzij een machtiging van de minister van Binnenlandse Zaken. De raad van bestuur wint hierbij het advies in van het adviescomité en desgevallend van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf, waarbij

1. Algemene opmerkingen Nr. 40, 41, 42, 43, 44, 140	40. De VTC heeft via de pers kennisgenomen van het plan van de Vlaamse Regering om de burger een kluis aan te bieden tegen zomer 2022. Zie https://www.vlaanderen.be/digitaal-vlaanderen/nieuwsberichten/doccle-vlaanderen-kondigen-strategische-samenwerking-aan. Daarbij wordt meer de nadruk gelegd op volledige documenten. Dit is enigszins tegenstrijdig met de verantwoording van het datanutsbedrijf dat net aangeeft dat het nut van het POD-systeem is dat geen volledige documenten met voor de use case overbodige informatie worden aangeboden aan derden (zie infra). Het gaat hier ook niet meer over een decentrale opslag. 41. De VTC meent, op basis van deze bijkomende plannen, dat het haar voorgelegde project dus slechts een deel van het verhaal vormt, wat een coherente beoordeling sterk bemoeilijkt. 42. De VTC wijst erop dat zowel voor de verwerkingen in het kader van het DNB als de verwerkingen in het kader van dit nieuwe project eerst een wettelijke basis aanwezig moet zijn (die conform is met de AVG) vooraleer de verwerkingen mogen aangevangen worden. 43. De VTC beveelt aan om ook dit deel van het project voor advies voor te leggen. 44. Aanvullend aan deze opmerkingen wordt het Ontwerp hierna verder getoetst aan de principes van de AVG. 140. De VTC maakt een voorbehoud voor wat betreft de impact op dit dossier van het kluisproject dat met Doccle wordt opgezet en voor wat betreft het ontbreken van de gegevensbeschermingsimpactanalyse voor het geheel	de functionaris zijn onafhankelijkheid behoudt”. Verwerkingen zullen pas plaatsvinden wanneer de wettelijke basis er is en het decreet in werking is getreden. Een overleg met de VTC zal worden ingepland om het project toe te lichten.
--	---	--

2. Kwaliteit van de grondslag Nr. 47	van minstens het nu voorliggende project. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.	Zie hoofdstuk 11 van het decreet.
2. Kwaliteit van de grondslag Nr. 59, 60	59. In de toelichting bij artikel 29 (p. 21) wordt gesteld dat Datanutsbedrijf voorziet dat de toestemming wordt gegeven voor een bepaalde termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld, waarbij deze termijn verschilt van het datadelingsinitiatief waarop de toestemming betrekking heeft. Na het verstrijken van deze termijn dient de toestemming hernieuwd te worden door de burger om nog geldig te zijn. De burger zal zo op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt. 60. De VTC adviseert dat dit in het Ontwerp zelf wordt opgenomen, vermits dit een fundamentele juridische waarborg betreft.	De meer specifieke bepalingen inzake de geldigheid van de toestemming zijn opgenomen in art. 29, §1 en §2: "§1. Een toestemming van een burger wordt altijd uitdrukkelijk verleend waarbij de burger voorafgaand wordt geïnformeerd over de verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. Die toestemming kan worden ingetrokken conform artikel 7, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming. §2. De toestemming van een burger wordt gevraagd voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. De toestemming geldt altijd voor een beperkte termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld. Gedurende die termijn wordt aan de burger op regelmatige tijdstippen gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van die termijn wordt aan de burger gevraagd of hij zijn toestemming wenst te vernieuwen, waarna opnieuw op regelmatige tijdstippen aan de burger wordt gevraagd of zijn toestemming nog geldt.

	De inhoud van de toestemming van de burger blijft ongewijzigd in de loop van de tijd als de burger zijn toestemming niet wijzigt.” In de memorie wordt dit verder toegelicht als volgt: “Dit artikel bevat een verduidelijking van het verzoek van de burger om gegevens te delen, met name dat dit verzoek dient te worden gelezen als een toestemming van de burger wanneer het om persoonsgegevens gaat. Deze toestemming moet aan een aantal voorwaarden voldoen, met name dat deze steeds uitdrukkelijk moet worden gegeven. Verder gelden de voorwaarden van de toestemming zoals voorgeschreven in artikel 4, 11) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, zijnde een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt. Specifieke aandacht wordt gegeven aan de transparantie richting de burger, waarbij de burger steeds voorafgaand afdoende geïnformeerd is over de verwerking van persoonsgegevens waarop zijn toestemming betrekking heeft. Dit artikel bevestigt eveneens uitdrukkelijk dat de burger op elk ogenblik zijn toestemming kan intrekken. In ieder geval voorziet het Vlaams Datanutsbedrijf dat de toestemming wordt gegeven voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft en voor een bepaalde termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden megedeeld, waarbij deze termijn verschilt van het datadelingsinitiatief waarop de toestemming betrekking heeft. De burger zal op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van deze termijn dient de toestemming hernieuwd te worden door de burger. Ook na een vernieuwde toestemming zal de burger
--	---

2. Kwaliteit van de grondslag Nr. 62		op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt.”
	De VTC herhaalt haar opmerking dat er ook maatregelen moeten ingebouwd worden die beletten dat ontvangende entiteiten/bedrijven burgers de facto gaan dwingen om een kluis te hebben (of verder te op te nemen in het Ontwerp zoals voorzien in de Verordening (EU) 2018/1724 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing, waardoor het gebruik van het systeem expliciet niet verplicht is voor burgers, en het alleen op hun uitdrukkelijk verzoek is toegestaan, tenzij wettelijk anders is bepaald. De VTC wijst ook op de praktijk bij gelijkaardige platformen waarbij de initiële keuze voor het gebruik van het platform automatisch wordt doorgetrokken bij volgende communicatie of andere toepassingen.	Om het factitieve karakter van de datakluis te benadrukken is artikel 5, §1, 2° aangepast: “een platform voor datakluisen voor burgers ontwikkelen en beheren. De datakluisen worden ter beschikking gesteld aan burgers. Het gebruik van een datakluis is voor burgers niet verplicht. Een burger kan uitsluitend op zijn uitdrukkelijk verzoek zijn datakluis activeren en in voorkomend geval deactiveren, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van die gegevens beheren op zijn verzoek, en in geval van mededeling van persoonsgegevens, op voorwaarde dat de burger zijn toestemming verleent als vermeld in artikel 29 van dit decreet;” Dit wordt verder toegelicht in de memorie als volgt: “Het ontwerp legt zodoende het initiatief en de autonomie bij de burger om gebruik te maken van de mogelijkheden die het Vlaams Datenutsbedrijf biedt. Geen enkele burger is bovendien verplicht om gebruik te maken van de diensten aangeboden door het Vlaams Datenutsbedrijf”. [...] “De ontwikkeling en het beheer van een platform voor datakluisen voor burgers. Dergelijk platform strekt tot het veilig delen van gegevens, inclusief persoonsgegevens, in voorkomend geval op basis van toestemming. Het gebruik van een datakluis is niet verplicht en kan enkel indien een burger hier uitdrukkelijk om verzoekt, of in geval van mededeling van persoonsgegevens, indien de burger hiervoor de toestemming heeft gegeven.”
3. Doelbinding Nr. 74, 75	74. Ook de doeleinden voor het gebruik van het platform door de andere Vlaamse instanties worden bepaald in	Dit is verder verduidelijkt in art. 5, §2: “De Vlaamse instanties gebruiken het platform, vermeld in § 1,

	artikel 5 (en vergelijkbaar voor de niet Vlaamse instanties): "§2. De Vlaamse instanties gebruiken het platform, vermeld in paragraaf 1, 2°, voor het meedelen van de Vlaamse instanties beheerde gegevens en het afnemen van gegevens door de Vlaamse instanties, overeenkomstig de in artikel 13, §1 vermelde voorwaarden." 75. Het is de VTC niet duidelijk wat hier bedoeld wordt met het afnemen van gegevens door Vlaamse instanties. Ze adviseert om dit in de tekst zelf of in de toelichting te beschrijven. De VTC herinnert aan het principe dat overheden gebruik moeten maken van authentieke bronnen. Het moet duidelijk zijn dat het Ontwerp geen uitzondering op dit principe kan bevatten.	2°, om gegevens mee te delen die de Vlaamse instanties beheren, in de gevallen vermeld in artikel 13, §1, 1° en 2°. De Vlaamse instanties gebruiken het platform, vermeld in paragraaf 1, 2°, voor het ontvangen van gegevens, overeenkomstig de in artikel 21, §1 vermelde voorwaarden. Het Vlaams Datanutsbedrijf biedt onder de voorwaarden, bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, daartoe aan de Vlaamse instanties de nodige ondersteuning. Onder de voorwaarden, bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, staat het Vlaams Datanutsbedrijf daarnaast in voor het meedelen van de door overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties, beheerde gegevens, overeenkomstig de in artikel 13, §2 vermelde voorwaarden, of voor het ontvangen van gegevens door overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties, overeenkomstig de in artikel 21, §1 vermelde voorwaarden". In de memorie wordt dit verder toegelicht als volgt: "De tweede paragraaf van het ontwerp voorziet dat de entiteiten van de Vlaamse overheid zoals bedoeld in art. I.3 1° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 alsook de instellingen met een publieke taak in de zin van art. I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 die afhangen van de Vlaamse overheid gebruik maken van het in paragraaf 1, 2° van het ontwerp bedoelde platform voor het delen van de door deze entiteiten beheerde gegevens met derden i) op basis van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) van de door deze entiteiten beheerde gegevens met derden of ii) indien die entiteiten van de Vlaamse Overheid gemachtigd zijn tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wettelijke norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven.
--	--	--

	Hetzelfde geldt indien deze entiteiten gegevens ontvangen wanneer de betrokken burger verzoekt (of in geval van persoonsgegevens, zijn toestemming geeft) om de mededeling van gegevens aan de ontvangende entiteit te laten plaatsvinden via het in paragraaf 1, 2° van het ontwerp bedoelde platform. Aldus wordt gewaarborgd dat elke nieuwe toepassing op een vlotte en veilige manier kan communiceren met een platform voor het delen van gegevens. Op die manier kunnen de ambities en doelstellingen maximaal worden gerealiseerd. Bovendien moet dit vermijden dat diverse entiteiten van de Vlaamse overheid en de ervan afhangende instellingen met een publieke taak zelf investeren in platformen die door het Vlaams Datanutsbedrijf al worden gerealiseerd. Indien dergelijk systeem reeds bestaat, dient het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf als een complementair systeem waarbij de gegevensdeling via dit platform kan verlopen in de mate dat de betrokken burger hiertoe heeft verzocht aan het Vlaams Datanutsbedrijf. Het ontwerp voorziet in dit verband tevens dat het Vlaams Datanutsbedrijf ertoe gehouden is om, onder de in de samenwerkingsovereenkomst vastgelegde voorwaarden, deze entiteiten daartoe de nodige ondersteuning te bieden. Op heden wordt geen verplichting ingeschreven voor de lokale besturen en de daarvan afhangende instellingen met een publieke taak om gebruik te maken van het door het Vlaams Datanutsbedrijf ontwikkelde platform. Wel kan de Vlaamse Regering in de samenwerkingsovereenkomst reeds maximale aandacht vragen voor de ondersteuning van de lokale overheden en de daarvan afhangende instellingen met een publieke taak. In de toekomst kan geëvalueerd worden of een uitbreiding van het toepassingsgebied van artikel 5 § 2 van het ontwerp aangewezen	
--	--	--

	is. Hetzelfde principe van gegevensdeling geldt voor de overheidsinstanties, andere dan de entiteiten van de Vlaamse overheid zoals bedoeld in het eerste lid van de tweede paragraaf, met name de gegevensdeling met derden i) op basis van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) van de door deze overheidsinstanties beheerde gegevens met derden of ii) indien die overheidsinstanties gemachtigd zijn tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wettelijke norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven. Hetzelfde geldt indien deze overheidsinstanties gegevens ontvangen wanneer de betrokken burger verzoekt (of in geval van persoonsgegevens, zijn toestemming geeft) om de mededeling van gegevens aan de ontvangende overheidsinstantie te laten plaatsvinden via het in paragraaf 1, 2° van het ontwerp bedoelde platform.” In de memorie wordt eveneens verduidelijkt: “Deze bepaling beoogt geen uitzondering op het principe dat overheidsinstanties vermeld in artikel III.65, §2, Bestuursdecreet enkel gegevens kunnen opvragen bij de burger indien er geen verplicht te gebruiken gegevensbron bestaat.”
3. Doelbinding Nr. 78	De Vlaamse Regering kan de beleidsuitvoerende taken nader bepalen. In de toelichting staat “in de samenwerkingsovereenkomst” terwijl een besluit van de Vlaamse Regering wordt verwacht. Dit moet verder uitgeklaard worden. In navolging van de opmerking van de VTC is de derde paragraaf van het voorontwerp geschrapt, waarbij werd voorzien dat de Vlaamse Regering de beleidsuitvoerende taken nader kan bepalen. Dergelijke bepaling is overbodig; enerzijds bepaalt de eerste paragraaf van dit artikel de beleidsuitvoerende taken en anderzijds kan de Vlaamse Regering deze mee verder invullen in de samenwerkingsovereenkomst.

4. Verantwoordelijkheid Art 84	Andere actoren zijn ofwel verwerkingsverantwoordelijke ofwel verwerker: dit is nog altijd niet duidelijk. De VTC beveelt aan om voorbeelden in de toelichting op te nemen. Dit geldt zeker voor de POD-aanbieder.	In de memorie wordt dit toegelicht als volgt: "Ook sluit het Vlaams Datanutsbedrijf waar nodig overeenkomsten, inclusief verwerkersovereenkomsten, met zijn partners en andere actoren die deel uitmaken van het datagedreven ecosysteem en waakt het Vlaams Datanutsbedrijf erover dat gegevens niet verwerkt worden buiten de Europese Economische Ruimte zonder de noodzakelijke waarborgen te hebben getroffen. Deze andere actoren kunnen o.a. zijn, agentschap Digitaal Vlaanderen, identificatieapplicaties zoals ItsMe, aanleverende entiteiten en ontvangende entiteiten zoals een bank, een sociaal secretariaat of een overheidsinstantie. Elk van deze actoren kunnen optreden als verwerkingsverantwoordelijke, of als verwerker van het Vlaams Datanutsbedrijf indien de betreffende actor persoonsgegevens verwerkt ten behoeve van het Vlaams Datanutsbedrijf."
4. Verantwoordelijkheid Art 88 & 89	88. De VTC beoordeelt het enerzijds zeer gunstig dat voor elke use-case een effectenonderzoek kan gebeuren. Ze wijst erop dat het een verplichting is voor de verwerkingsverantwoordelijk zelf om de initiële inschatting te doen en dat de functionaris een adviesfunctie heeft. Anderzijds heeft de VTC duidelijk aangegeven dat er nood is aan een overkoepelende of basis GEB om het gehele project en opzet van het DNB te beoordelen. Het gaat hier immers over het gebruik van nieuwe technologie. Alhoewel er met het bijgewerkte project al meer duidelijkheid is, vraagt dit toch om meer transparantie inzake de technische opzet en een doorgedreven en systematisch onderzoek naar de effecten op de rechten en vrijheden van de burgers. 89. De VTC maakt daarom een voorbehoud en dringt alsnog aan op de opmaak van een GEB om de risico's voor de rechten en vrijheden van de burgers beter te kunnen inschatten en dat voordat het project in werking	Zie Memorie van toelichting p16: "Het Vlaams Datanutsbedrijf zal de nodige <i>governance</i> opzetten om te zorgen dat toepassingen die aansluiten op het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf positief bijdragen aan de opdracht van het Vlaams Datanutsbedrijf met betrekking tot het versterken van de gegevensbescherming van de burger. Bedrijven en toepassingen die het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf willen benaderen om persoonsgegevens op basis van toestemming te verwerken, zullen de redenen voor het gebruik moeten omschrijven en toelichten. De aansluiting op het platform zal tevens een authenticatie van de actoren vereisen. Waar noodzakelijk zullen de betrokken actoren de nodige adviezen bij de diverse DPO's (Data Protection Officer) inwinnen en wordt telkens overwogen of er een DPIA (Data Protection Impact Assessment) moet worden uitgevoerd vooraleer een toepassing kan worden aangesloten op het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf."

	treedt. De VTC stelt vast dat bepaalde maatregelen zoals bijvoorbeeld het logboek (zie infra) niet verantwoord worden door een risicobeoordeling zodat ook niet goed kan ingeschat worden wat de effectiviteit van de maatregel in deze context is. In de GEB kunnen dan ook de risico's van de verhoudingen van de verschillende actoren wat betreft de uitoefening van de rechten van de betrokken ingeschat worden en maatregelen worden voorgesteld.	Aanvullende opmerking: Het Vlaams Datanutsbedrijf gaat een overkoepelende GEB maken over Solid. Dit GEB gaat beperkt zijn op de activiteiten onder verwerkingsverantwoordelijkheid van het Vlaams Datanutsbedrijf. Dit GEB gaat een generieke basis zijn voor alle Solid-use cases en gaat aangepast worden als er fundamentele wijzigingen zijn die impact hebben op de verwerkingsverantwoordelijkheid van het Vlaams Datanutsbedrijf. De Raad van Bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf valideert de GEB. De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf wint het advies van het Adviescomité en de functionaris voor gegevensbescherming over de GEB.
5. Minimale gegevensbescherming Nr. 93, 94	93. De VTC merkt wel op dat bepaalde gegevens waarvan zij naar aanleiding van het onderzoek in het dossier VTC/A/W/2021/103 had afgeleid dat die zouden verwerkt worden, niet aangeduid worden in het nieuwe Ontwerp, namelijk: adresgegevens (cf. casus "Ik verhuis"): het is onvoldoende duidelijk, vooral gezien het belang als voorbeeld van use case voor dit project dat die onder contact- of identificatiegegevens vallen; voorkeuren/interesses (cf. casus UITpas waarover in 2021 een toelichting werd gegeven); gegevens die gekoppeld zijn aan een onderneming als die direct betrekking heeft op een natuurlijke persoon. 94. De VTC adviseert om dit te herbekijken	- "Adresgegevens": zijn deel van "contact en identificatiegegevens" - "Voorkeuren / interesses": zijn niet opgenomen als persoonsgegevens. Case UITpas is vandaag geen usecase bij DNB. - "Gegevens die gekoppeld zijn aan een onderneming als die direct betrekking heeft op een natuurlijke persoon": zijn deel van "het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid" of "het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen".
5. Minimale gegevensbescherming Nr. 99	99. De aanvragers stellen dat de POD-aanbieder geen toegang heeft tot de gegevens die in de PODs worden opgeslagen. Dit wordt echter niet gegarandeerd door het Ontwerp. De VTC dringt erop aan om dit wel te doen ofwel om uit te leggen in de toelichting waarom dit	Noch de leverancier van de Solid Server POD SaaS, noch de uitbater van deze dienst binnen het raamcontract van de Vlaamse Overheid, noch het Datanutsbedrijf of een derde partij die door het Datanutsbedrijf aangesteld wordt als POD aanbieder zal toegang hebben tot de gegevens die in de PODs

5. Minimale gegevensbescherming Nr. 102, 103	technisch onmogelijk zou zijn.	worden opgeslagen. Die punten zijn contractueel en organisatorisch te regelen, naast het uitdrukkelijke kopieerverbod van artikel 30. Dit kopieerverbod werd opgenomen in art. 30, §1: "§1. Er geldt een principieel kopieerverbod voor de ontvangende entiteit van persoonsgegevens. Als dat nodig is, kan de raad van bestuur, in overleg met de aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, na advies van het adviescomité, ermee instemmen dat de ontvangende entiteit een kopie maakt van de persoonsgegevens, louter met d bedoeling de latere terbeschikkingstelling van die persoonsgegevens efficiënter te doen verlopen, op voorwaarde dat de ontvangende entiteit: 1° de persoonsgegevens niet wijzigt; 2° de persoonsgegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken aanleverende entiteit; 3° onmiddellijk de verwerkte persoonsgegevens verwijderd of de toegang ertoe onmogelijk maakt in een van de volgende gevallen: a) zodra de ontvangende entiteit er daadwerkelijk kennis van heeft: 1) dat de persoonsgegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden; 2) dat de toegang tot die persoonsgegevens onmogelijk is gemaakt; b) zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken; 4° de verwerkte persoonsgegevens niet in de handel brengt zonder daartoe over een rechtvaardigingsgrond te
---	--------------------------------	--

		beschikken.” In de memorie wordt dit verder toegelicht als volgt: “Dit artikel voert een principeel kopieerverbod in van de persoonsgegevens voor de ontvangende entiteit, tenzij de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf, na advies van het adviescomité, hiermee heeft ingestemd en op voorwaarde dat de ontvangende entiteit: 1° de persoonsgegevens niet wijzigt; 2° de persoonsgegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken aanleverende entiteit; 3° onmiddellijk de verwerkte persoonsgegevens verwijderd of de toegang ertoe onmogelijk maakt, zodra de ontvangende entiteit er daadwerkelijk kennis van heeft dat de persoonsgegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden, dat de toegang tot die persoonsgegevens onmogelijk werd gemaakt, of zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken. 4° de verwerkte persoonsgegevens niet in de handel brengt zonder daartoe over een rechtvaardigingsgrond te beschikken. Dit is erop gericht om een loutere monetisering van de persoonsgegevens tegen te gaan. De ontvangende entiteit beschrijft de modaliteiten hoe zij een kopie van de persoonsgegevens zal behandelen. De naleving van de voorwaarden tot uitzondering op het kopieerverbod is de eigen verantwoordelijkheid van de ontvangende entiteit zelf.”
5. Minimale gegevensbescherming Nr. 104	De VTC adviseert ook dat het Ontwerp regelt dat de naleving van deze voorwaarden gesanctioneerd kan worden door het DNB door bijvoorbeeld een einde te maken aan de mededelingen (met maatregelen voor de burger). Een kader voor sanctionering wordt	

	aanbevelen.	treffen: 1° de ontvangende entiteit in kwestie bevelen om de ontvangen persoonsgegevens onmiddellijk te verwijderen; 2° de mededeling van persoonsgegevens aan de ontvangende entiteit in kwestie tijdelijk of permanent stopzetten.” In de memorie wordt dit verder toegelicht als volgt: “De tweede paragraaf voorziet in de sancties voor de ontvangende entiteit in geval van niet-naleving van het kopieerverbod, of de voorwaarden tot uitzondering hierop. Meer bepaald kan de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf de ontvangende entiteit bevelen om de ontvangen persoonsgegevens te verwijderen. Indien de ontvangende entiteit in gebreke blijft, kan de raad van bestuur de mededeling van persoonsgegevens van het Vlaams Datanutsbedrijf aan deze ontvangende entiteit tijdelijk of permanent stopzetten. De raad van bestuur wint voor elk van deze mogelijke sancties voorafgaand het advies in van het adviescomité of de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf.”
5. Minimale gegevensbescherming Nr. 105	De VTC vraagt aandacht voor de POD-aanbieders die privébedrijven zijn en kunnen te maken krijgen met faillissementen en dergelijke. Bovendien stelt zich de vraag of ze overheidsdata kunnen verkopen. Dit is één van de redenen waarom de VTC het als fundamenteel beschouwt dat toegang tot de data door de POD-aanbieders principieel verboden zou moeten zijn. Het monetiseren van de data zou moeten uitgesloten worden.	Zie Memorie van toelichting over art. 30, §4: “Dit artikel voert een principieel kopieerverbod in van de persoonsgegevens voor de ontvangende entiteit, tenzij de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf, na advies van het adviescomité, hiermee heeft ingestemd en op voorwaarde dat de ontvangende entiteit: ... 4° de verwerkte persoonsgegevens niet in de handel brengt zonder daartoe over een rechtvaardigingsgrond te beschikken. Dit is erop gericht om een loutere monetisering van de persoonsgegevens tegen te gaan.”

5. Minimale gegevensbescherming Nr. 108, 109, 110	108. Wat de bewaartermijn betreft, wordt het volgende bepaald in artikel 27 van het Ontwerp: "Art. 27. De persoonsgegevens, verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, worden niet langer bewaard dan dat ze noodzakelijk zijn om de doeleinden, vermeld in artikel 25, te bereiken en conform de voorwaarden, vermeld in artikel III.87, §1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot wanneer de betrokkene verzoekt om de persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming." 109. Het moet evenwel duidelijk zijn hoelang het DNB welke categorie gegevens mag bijhouden. 110. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te
	108. Wat de bewaartermijn betreft, wordt het volgende bepaald in artikel 27 van het Ontwerp: "Art. 27. De persoonsgegevens, verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, worden niet langer bewaard dan dat ze noodzakelijk zijn om de doeleinden, vermeld in artikel 25, te bereiken en conform de voorwaarden, vermeld in artikel III.87, §1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot wanneer de betrokkene verzoekt om de persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming." 109. Het moet evenwel duidelijk zijn hoelang het DNB welke categorie gegevens mag bijhouden. 110. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te
Aanvullende opmerking: Door haar governance zorgt DNB voor vertrouwde organisaties binnen haar ecosysteem. Contractuele afspraken gaan gevolg van faillissement dekken (door duidelijke exit strategy) alsook toegang tot de data en verbod van monetiseren van data. Data op zich gaan niet verkocht worden, vergoeding/transactiekosten kunnen wel gevraagd worden voor diensten die geleverd worden op basis van de data. Bijvoorbeeld voor het vastgoedinformatieplatform zijn de achterliggende open data 'gratis' terwijl er toch een transactiekost wordt betaald door de afnemers voor de meerwaardediensten.	Voor elke use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Bewaringstermijnen en modaliteiten kunnen op dat moment vastgelegd worden (conform richtlijnen in art. 26 AVG). De maximale bewaartermijn(en) zijn dus afhankelijk van de gegevens en de use case en niet van een algemene regel.

7. Rechten van de betrokkenen transparantie Nr. 119	bepalen. Ten eerste houdt deze maatregel geen garantie in voor voorafgaande transparantie. Het Ontwerp is op zich al wel veel duidelijker dan de vorige versie ervan zodat het decreet zelf bijdraagt aan de transparantie.	/
7. Rechten van de betrokkenen transparantie Nr. 122	Ten tweede zou de transparantie verder kunnen uitgewerkt worden. Als de adviesvragers de burger volledige controle willen geven over zijn gegevens, dan zou de VTC uitgaan van het principe dat de burger voor elke deling van zijn gegevens toestemming gevraagd wordt, tenminste ingelicht wordt en de kans krijgt om te reageren/blokkeren. Zo kan die ook van idee veranderen wanneer hij merkt dat een gegeven toestemming tot enige overlast zorgde voor hemzelf of welke hinder of nieuwer inzicht dan ook.	De vereiste van transparantie en de geldigheid van de toestemming werd opgenomen in artikel 29: "§1. Een toestemming van een burger wordt altijd uitdrukkelijk verleend waarbij de burger voorafgaand wordt geïnformeerd over de verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. Die toestemming kan worden ingetrokken conform artikel 7, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming. §2. De toestemming van een burger wordt gevraagd voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. De toestemming geldt altijd voor een beperkte termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld. Gedurende die termijn wordt aan de burger op regelmatige tijdstippen gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van die termijn wordt aan de burger gevraagd of hij zijn toestemming wenst te vernieuwen, waarna opnieuw op regelmatige tijdstippen aan de burger wordt gevraagd of zijn toestemming nog geldt. De inhoud van de toestemming van de burger blijft ongewijzigd in de loop van de tijd als de burger zijn toestemming niet wijzigt. §3. De toestemming, vermeld in §1, geldt met behoud van de toepassing van de andere verwerkingsgronden van de aanleverende of ontvangende entiteiten, vermeld in artikel 6 van de algemene verordening gegevensbescherming. In de memorie wordt dit verder toegelicht als volgt : "Dit artikel bevat een verduidelijking van het verzoek van de burger om

	gegevens te delen, met name dat dit verzoek dient te worden gelezen als een toestemming van de burger wanneer het om persoonsgegevens gaat. Deze toestemming moet aan een aantal voorwaarden voldoen, met name dat deze steeds uitdrukkelijk moet worden gegeven. Verder gelden de voorwaarden van de toestemming zoals voorgeschreven in artikel 4, 11) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, zijnde een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt. Specifieke aandacht wordt gegeven aan de transparantie richting de burger, waarbij de burger steeds voorafgaand afdoende geïnformeerd is over de verwerking van persoonsgegevens waarop zijn toestemming betrekking heeft. Dit artikel bevestigt eveneens uitdrukkelijk dat de burger op elk ogenblik zijn toestemming kan intrekken. In ieder geval voorziet het Vlaams Datanutsbedrijf dat de toestemming wordt gegeven voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft en voor een bepaalde termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld, waarbij deze termijn verschilt van het datadelingsinitiatief waarop de toestemming betrekking heeft. De burger zal op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van deze termijn dient de toestemming hernieuwd te worden door de burger. Ook na een vernieuwde toestemming zal de burger op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Paragraaf 3 van dit artikel verduidelijkt dat aanleverende of ontvangende entiteiten ook andere verwerkingsgronden kunnen toepassen om de gegevens die zij in hun bezit hebben
--	---

8. Beveiligingsmaatregelen Nr. 131, 133	131. Voor de concrete uitwerking van de informatieveiligheid wijst de VTC op de aanbeveling ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers-en toegangsbeheer en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom. 133. De adviesvragers hebben aangegeven dat derden POD-aanbieder kunnen worden als ze voorgedragen worden door het adviescomité als erkende vertrouwde organisatie (validatie van technische, fysieke en organisatorische beveiligingsmechanismen). Dit blijkt onvoldoende uit het Ontwerp.	te verwerken, bijvoorbeeld op grond van een wettelijke verplichting, het vervullen van een taak van algemeen belang of voor de uitvoering van een overeenkomst met de betrokkene.” Informatieveiligheid: Zie artikel 10 waarin dit punt is verwerkt. Gebruikers-en toegangsbeheer: Zie art. 30, §3: “Elke burger heeft het recht om te weten welke ontvangende entiteiten gedurende de laatste zes maanden persoonsgegevens over hem via het Vlaams Datanutsbedrijf hebben geraadpleegd of bijgewerkt. Het Vlaams Datanutsbedrijf voorziet daarvoor in de gepaste middelen conform de voorwaarden en regels waarover het adviescomité, vermeld in artikel 10, §1, advies heeft gegeven conform artikel 10, §2.”
--	---	--

4. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap.

Bovenop de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest inzake economie, regelt het ontwerp materiële bevoegdheden die zowel eigen zijn aan het Vlaamse Gewest als aan de Vlaamse Gemeenschap, dit in de mate dat het ertoe strekt de data-economie verder te introduceren en te versterken in deze materiële bevoegdheidsdomeinen. De taken en opdrachten die het Vlaams Datanutsbedrijf zal verrichten (onder andere de datakluisen, het uitbouwen van dataplatformen enzovoort) zullen de digitale transformatie in diverse bevoegdheidsdomeinen (energie, gezondheids- en gezinsbeleid, bijstand aan personen, onderwijs, mobiliteit, huisvesting enzovoort) mogelijk maken en ondersteunen. Het digitale opereren is inherent inbegrepen in de uitoefening van die diverse materiële bevoegdheden van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap. De taken en bevoegdheden van het Vlaams Datanutsbedrijf zijn met andere woorden nodig – en iedere dag meer – voor de uitoefening van de eigen bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest in een meer en meer digitale wereld. In die zin zijn de opdrachten die het Vlaams Datanutsbedrijf worden toevertrouwd dus bovendien – als inherente bevoegdheid¹ – begrepen in en steunen ze op het geheel van de materiële bevoegdheden in hoofde van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

Voor het overige kan inzake de bevoegdheid verwezen worden naar hetgeen hierover vermeld werd in de bespreking van het advies van de Raad van State.

Artikel 2

In dit artikel worden een aantal begrippen, die in het ontwerp van decreet gehanteerd worden, gedefinieerd:

- 1° agentschap Digitaal Vlaanderen: verwijst naar het agentschap Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2016 houdende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Digitaal Vlaanderen en de vaststelling van de werking, het beheer en de boekhouding van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen;
- 2° algemene verordening gegevensbescherming: deze definitie herneemt de officiële verwijzing naar verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016;
- 3° betrokkene: deze definitie verwijst naar de betrokkene, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 4° burger: burger, vermeld in artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 5° metagegevens: metagegevens verwijst naar de documentatie die beschrijft welke de inhoud en de frequentie van actualisering van de gegevensbron zijn en op welke technische wijze ze kan benaderd en ontsloten worden. Er kan niet worden verwezen naar de definitie van metagegevens, vermeld in artikel

¹ Zie hierover o.m. J. VELAERS, De Grondwet. Een artikelsgewijze commentaar, deel II, art. 35, nr. 17, p. 46; D. REYBROUCK en S. SOTTIAUX, De federale bevoegdheden, p. 13 en de aldaar aangehaalde rechtspraak en rechtsleer.

- II.54 van het Bestuursdecreet, omdat die definitie beperkt is tot bestuursdocumenten terwijl de scope van het Vlaams Datanutsbedrijf breder is dan bestuursdocumenten;
- 6° elektronische dienst: de verwerking van de gegevens die zich in gegevensbronnen bevinden of de verwerking van de aanverwante metagegevens door middel van een computertoepassing;
- 7° gegevens: gegevens in een gegevensbron die informatie bevatten over een burger, inclusief persoonsgegevens, metagegevens of gegevens van een elektronische dienst;
- 8° persoonsgegevens: deze definitie verwijst naar de gegevens, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 9° verwerking: deze definitie verwijst naar een verwerking als vermeld in artikel 4, 2), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 10° verwerkingsverantwoordelijke: deze definitie verwijst naar een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 11° toestemming: deze definitie verwijst naar het begrip toestemming als vermeld in artikel 4, 11), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 12° datagedreven ecosysteem: deze definitie verwijst naar het geheel van gegevensuitwisselingen en interacties tussen dataleveranciers en data-afnemers, via een dataplatform. Dit kunnen zowel overheidsinstanties als niet-overheidsinstanties zijn. De datagedreven ecosystemen die het Vlaams Datanutsbedrijf ontwikkelt en beheert zijn daarbij gefocust op publiek-private en privaat-private gegevensdeling. De interacties tussen overheidsinstanties onderling is de bevoegdheid van het agentschap Digitaal Vlaanderen;
- 13° datakluis: een platform waarin gegevens van burgers worden opgeslagen en dat tot doel heeft de burger in staat te stellen controle te hebben over zijn gegevens en deze veilig te delen met andere burgers of overheidsinstanties;
- 14° overheidsinstanties: deze definitie verwijst naar het begrip overheidsinstanties, vermeld in artikel I.3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 15° Vlaamse instanties: deze definitie verwijst naar (1) de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en (2) de instellingen met een publieke taak, vermeld in artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, althans in de mate dat ze afhangen van de Vlaamse overheid en/of een of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid. Deze laatste categorie gaat aldus om de instellingen die naast het feit dat ze zijn opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang die niet van industriële of commerciële aard zijn en over rechtspersoonlijkheid beschikken, beantwoorden aan een van volgende kenmerken:
- a) ofwel worden ze voor meer dan de helft gefinancierd door de Vlaamse overheid of door één of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid;
 - b) ofwel hebben de Vlaamse overheid of één of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid meer dan de helft van de stemmen in de raad van bestuur;
 - c) ofwel staat hun beheer onder toezicht van de Vlaamse overheid of één of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid.
- De instanties die afhangen van de lokale besturen zijn hieronder aldus niet vervat. Het begrip Vlaamse instantie in het ontwerp van decreet omvat elk van deze onder punt (1) en (2) bedoelde entiteiten.
- 16° entiteit: dit begrip omvat de burgers en overheidsinstanties.

Hoofdstuk 2. Oprichting, vorm en benaming

Artikel 3

Teneinde de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest toe te laten de in de algemene toelichting vooropgestelde doelstellingen te realiseren, is het noodzakelijk om te voorzien in (de machtiging aan de Vlaamse Regering tot) de oprichting van een Vlaams Datanutsbedrijf. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal de vorm aannemen van een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap overeenkomstig het Bestuursdecreet (artikel III.14 e.v., Bestuursdecreet). Er wordt hierbij geopteerd om de machtiging te verlenen voor de oprichting van en deelname in een naamloze vennootschap. Deze rechtsvorm is het meest gekend in de omgeving waarin het Vlaams Datanutsbedrijf zal opereren en is ook binnen overheidscontext een gekende rechtsvorm. De alternatieven (zoals een BV of een CV) zijn veel minder gekend en bieden ook geen operationele voordelen.

Als privaatrechtelijk vormgegeven agentschap wordt het Vlaams Datanutsbedrijf belast met beleidsuitvoerende taken en sluit het agentschap aan bij de Vlaamse overheid. De gekozen rechtsvorm sluit tegelijk ook aan bij de roeping om ook op te treden tussen en op de private markt.

Het Vlaams Datanutsbedrijf moet immers voor het welslagen van zijn missie beschikken over voldoende autonomie om in te spelen op de markt en innovatie. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal, in het kader van zijn beleidsuitvoerende taken maar ook meer algemeen in het kader van de initiatieven die zij onderneemt ter realisatie van zijn doelstellingen, activiteiten ontwikkelen voor een grote diversiteit van actoren. Het Vlaams Datanutsbedrijf moet daarbij ook 'herkenbaar' zijn voor elk van hen, zowel de burger, andere overheidsinstanties als bedrijven. Daarbij combineert het Vlaams Datanutsbedrijf strategische doelstellingen die uitgaan van financiële autonomie en levensvatbaarheid met toewijding aan de toevertrouwde beleidsuitvoerende taken. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft naast diens taken de mogelijkheid om (desgevallend via dochterondernemingen) commerciële activiteiten te ontwikkelen.

Mede in het licht van die eigenheden van de sector waarin het Vlaams Datanutsbedrijf optreedt en de nood aan maximale flexibiliteit is er geopteerd voor een rechtsvorm van privaatrechtelijk vormgegeven EVA (extern verzelfstandigd agentschap), ingebed in het Bestuursdecreet, en waarbij onder meer is voorzien in (i) een duidelijke maar tegelijk ruime omschrijving van de doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf, (ii) de toekenning aan het Vlaams Datanutsbedrijf van welomschreven beleidsuitvoerende taken, (iii) de onderdelen die (minstens) deel dienen uit te maken van de tussen het Vlaams Datanutsbedrijf en het Vlaamse Gewest af te sluiten samenwerkingsovereenkomst en (iv) de vereiste dat de Vlaamse Gemeenschap en/of het Vlaamse Gewest samen te allen tijde, direct of indirect, dien(t)(en) te beschikken over ten minste de helft plus één van de aandelen in het Vlaams Datanutsbedrijf.

Hoofdstuk 3. Doelstellingen en beleidsuitvoerende taken

Artikel 4

Dit artikel beschrijft de doelstellingen van het Vlaams Datanutsbedrijf. De doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf bestaat er in het algemeen in om gegevens vlot en veilig te laten stromen en in een datagedreven ecosysteem te laten samenwerken. Daarbij staat het faciliteren van de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties centraal, waarbij het Vlaams Datanutsbedrijf ernaar streeft de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten.

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal ook de ontwikkeling van nieuwe toepassingen op vlak van gegevensdeling ondersteunen en bijdragen aan het mogelijk maken van een veilige gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem.

In het kader van de hierboven weergegeven doelstellingen, is het Vlaams Datanutsbedrijf in de eerste plaats belast met een aantal beleidsuitvoerende taken die kaderen binnen de in de algemene toelichting toegelichte doelstellingen en die verder ook aansluiten bij de doelstellingen van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Voor een bespreking van deze beleidsuitvoerende taken wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5 van het ontwerp.

Het ontwerp voorziet verder in de mogelijkheid in hoofde van de Vlaamse Regering om, binnen de in artikel 4 van het ontwerp vastgelegde klijtlijnen, de doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf nader te bepalen. Zulks zal met name gebeuren via de statuten van het Vlaams Datanutsbedrijf, die de doelstelling – binnen de contouren vastgesteld door dit decreet – nog verder kunnen concretiseren en bepalen. Om te vermijden dat hieruit zou afgeleid worden dat de Vlaamse Regering de doelstellingen kan vaststellen is deze paragraaf ingevolge het advies van de Raad van State geschrapt.

Ter verwezenlijking van zijn doelstellingen, kent het ontwerp aan het Vlaams Datanutsbedrijf de mogelijkheid toe om deel te nemen aan andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden en/of deze (mee) op te richten, dit telkens mits naleving van de algemene verordening gegevensbescherming. Dit sluit ook naadloos aan bij de visie dat het Vlaams Datanutsbedrijf ook concrete diensten moet kunnen aanbieden en commercialiseren die verenigbaar zijn met zijn doelstellingen. Zij moet daarbij de mogelijkheid hebben om deze activiteiten te verrichten via dochterondernemingen (die ze alleen of met anderen opricht, of waarin ze deelneemt). De omvang van de deelneming van het Vlaams Datanutsbedrijf kan variëren – zowel een minderheids- als meerderheidsdeelname behoort daarbij tot de mogelijkheden.

Tot slot bepaalt het ontwerp dat het Vlaams Datanutsbedrijf naast de in artikel 5 van het ontwerp bedoelde taken ook activiteiten, taken en bedrijvigheden kan ontwikkelen die rechtstreeks of onrechtstreeks verenigbaar zijn met zijn doelstellingen. Deze andere activiteiten, taken en bedrijvigheden vallen buiten het toezichtmechanisme zoals onder meer in de samenwerkingsovereenkomst zal worden uitgewerkt.

Artikel 5

De eerste paragraaf van artikel 5 belast het Vlaams Datanutsbedrijf met een aantal beleidsuitvoerende taken. Deze beleidsuitvoerende taken worden uitdrukkelijk opgenomen in het ontwerp:

- 1° De uitvoering van haalbaarheidsanalyses en onderzoeken met betrekking tot de digitale transformatie van publiek-privaat datagedreven ecosystemen.

Hierbij kan gedacht worden aan de uitvoering van haalbaarheidsstudies waarbij de vereenvoudiging en digitalisering van de gegevensuitwisseling tussen bijvoorbeeld de bouwsector en andere sectoren (banken, verzekeringen) en overheidsinstanties (vergunningverlenende overheden) wordt onderzocht. In deze haalbaarheidsstudies kunnen ook nieuwe toepassingen worden meegeenomen. Bij de uitvoering van haalbaarheidsstudies worden geen persoonsgegevens verwerkt.

- 2° De ontwikkeling en het beheer van een platform voor datakluisen voor burgers. Dergelijk platform strekt tot het veilig delen van gegevens, inclusief persoons-

gegevens, in voorkomend geval op basis van toestemming. Het gebruik van een datakluis is niet verplicht en kan enkel indien een burger hier uitdrukkelijk om verzoekt, of in geval van mededeling van persoonsgegevens, indien de burger hiervoor de toestemming heeft gegeven.

Dit systeem bevat onder meer de faciliteiten voor de decentrale opslag van persoonsgegevens of de koppeling naar de achterliggende gegevensbron, het beheer van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming), de aansluiting van gegevensbronnen met hun afnemers, de voorziening van een interface en de audit-logginginstrumenten om de transacties op het systeem te monitoren. De taak van het Vlaams Datanutsbedrijf doet daarbij geen afbreuk aan de rol van het agentschap Digitaal Vlaanderen – zo zal de gegevensdeling tussen de overheidsinstanties, vermeld in artikel I.3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, en het systeem verlopen via het agentschap Digitaal Vlaanderen.

Dit systeem biedt onder meer de faciliteiten voor het veilig beheer van datakluisen voor burgers, het beheer van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming), een integratieplatform voor het veilig aansluiten van dataleveranciers- en afnemers, een interface en de nodige auditlogginginstrumenten om de transacties op het platform te monitoren en dergelijke meer.

De gegevensdeling waartoe de burger verzoekt (of in geval van persoonsgegevens, zijn toestemming toe verleent), kan zowel betrekking hebben op gegevens opgeslagen in gegevensbronnen die door overheidsinstanties dan wel niet-overheidsinstanties beheerd worden.

Het Vlaams Datanutsbedrijf voorziet de mogelijkheid dat elke burger die daartoe het initiatief neemt een veilige gegevensopslag aangeboden kan krijgen. Het gebruik van dergelijke datakluis door de burger is facultatief.

Met de uitbouw van een aanbod rond datakluisen voor burgers wil het Vlaams Datanutsbedrijf de gegevensbescherming van de burger versterken. Meer specifiek zal het Vlaams Datanutsbedrijf inzetten op een gebruiksvriendelijk instrument waar de burger een helder en leesbaar overzicht heeft van de door hem gegeven verzoeken (of in geval van persoonsgegevens, toestemmingen) voor gegevensdeling en deze ook vlot kan intrekken.

Dit actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) moet ervoor zorgen dat burgers een hogere bewustwording bij het delen van gegevens ervaren. Burgers kunnen zo in de regie komen van een digitaal meer proportionele gegevensdeling dan wat mogelijk is in het geval van analoge gegevensdeling. Zo moet het dankzij de datakluisen van het Vlaams Datanutsbedrijf mogelijk worden voor de burger om bijvoorbeeld niet langer volledige documenten met alle gevoelige gegevens te delen met bedrijven of overheden, maar enkel die informatie uit het document die strikt noodzakelijk is voor het verkrijgen van de betrokken dienstverlening. Ook de periode waarbinnen de gegevens gedeeld worden kan via een datakluis door de burger ingesteld worden. Deze gegevensdeling op een 'need to know'-basis versterkt de bescherming van de persoonsgegevens van de burger en moet het vertrouwen van burgers in het delen van gegevens met bedrijven en overheden gevoelig verhogen.

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal de nodige governance opzetten om te zorgen dat toepassingen die aansluiten op het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf positief bijdragen aan de opdracht van het Vlaams Datanutsbedrijf met betrekking tot het versterken van de gegevensbescherming van de burger.

Bedrijven en toepassingen die het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf willen benaderen om persoonsgegevens op basis van toestemming te verwerken, zullen de redenen voor het gebruik moeten omschrijven en toelichten. De aansluiting op het platform zal tevens een authenticatie van de actoren vereisen. Waar noodzakelijk zullen de betrokken actoren de nodige adviezen bij de diverse DPO's (Data Protection Officer) inwinnen en wordt telkens overwogen of er een DPIA (Data Protection Impact Assessment) moet worden uitgevoerd vooraleer een toepassing kan worden aangesloten op het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf. Ook geldt er een principiële kopieerverbod van de persoonsgegevens voor de ontvangende entiteit, tenzij de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf, na advies van het adviescomité, hiermee heeft ingestemd en op voorwaarde dat de ontvangende entiteit:

- 1° de persoonsgegevens niet wijzigt;
- 2° de persoonsgegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken aanleverende entiteit;
- 3° onmiddellijk de verwerkte persoonsgegevens verwijdert of de toegang ertoe onmogelijk maakt, zodra de ontvangende entiteit er daadwerkelijk kennis van heeft dat de persoonsgegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden, dat de toegang tot die persoonsgegevens onmogelijk werd gemaakt, of zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken.

In ieder geval worden met een toepassing die aansluit op het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf de nodige overeenkomsten inzake gegevensdeling gesloten.

- 3° De ontwikkeling en het beheer van een platform voor geïntegreerde deling en raadpleging van de metagegevens van de overheidsinstanties.
- 4° De ontwikkeling en het beheer van een platform voor raadpleging en geïntegreerde deling van metagegevens van burgers, voor zover de deling van gegevens kadert binnen een publiek-privaat of privaat-privaat datagedreven ecosysteem.

Het gaat in beide (punt 3° en 4°) gevallen onder meer om beschrijvende metagegevens die afkomstig zijn van zowel private als publieke bronsystemen en die, als bijsluiter van de gegevensdiensten (bijv. gegevenssets, webservices, API's, POD-providers, microservices, applicaties en applicaties), beschikbaar wordt voor het zoeken en het verkrijgen van toegang tot, c.q. het gebruik van deze gegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal aldus een geïntegreerde raadpleging van metagegevens faciliteren. Het Vlaams Datanutsbedrijf sluit daarbij aan op de taak van het agentschap Digitaal Vlaanderen dat nog steeds de verzameling en het beheer van de metagegevens op zich neemt.

- 5° De ontwikkeling en het beheer van een systeem dat, met het oog op de totstandkoming van een duurzaam economisch model ten behoeve van de in paragraaf 1 van dit artikel bedoelde platformen, zorg draagt voor de veilige afwikkeling van de transacties tussen de betrokken actoren en dat de eventueel verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang tot die systemen.

Hierbij moet gedacht worden aan de implementatie van de weerhouden verdienmodellen in de systemen van het Vlaams Datanutsbedrijf. KLIP-diensten bijvoorbeeld worden transactioneel vergoed en de correcte administratieve en financiële afhandeling hiervan vraagt de nodige voorzieningen. Concreet moet het werkelijk vastgesteld verbruik van de platformen aan de hand van transacties, afgehandeld kunnen worden volgens de overeengekomen voorwaarden van het verdienmodel, tot en met de betaling door de gebruiker op basis van een factuur of schuldvordering.

6° en 7° De uitoefening van de taken, vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet en artikel 5 van het GIPOD-decreet.

Gegeven de doelstellingen van het Vlaams Datanutsbedrijf is het aangewezen de taken die momenteel door het agentschap Digitaal Vlaanderen en het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen worden uitgeoefend in het kader van het KLIP-decreet en GIPOD-decreet toe te vertrouwen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

8° Het uitvoeren van de bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstellingen of de taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

De tweede paragraaf van het artikel voorziet dat in geval de entiteiten van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 alsook de instellingen met een publieke taak in de zin van artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 die afhangen van de Vlaamse overheid, instemmen met een specifieke gegevensmededeling en daartoe de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf hebben gevraagd, gebruikmaken van het in paragraaf 1, 2°, van het ontwerp bedoelde platform voor het delen van de door deze entiteiten beheerde gegevens met derden i) op basis van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) of ii) indien die entiteiten van de Vlaamse overheid gemachtigd zijn tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan die gegevensdeling gevolg te geven.

Hetzelfde geldt indien deze entiteiten gegevens ontvangen wanneer de betrokken burger verzoekt (of in geval van persoonsgegevens, zijn toestemming geeft) om de mededeling van gegevens aan de ontvangende entiteit te laten plaatsvinden via het in paragraaf 1, 2°, van het artikel bedoelde platform.

Aldus wordt gewaarborgd dat elke nieuwe toepassing op een vlotte en veilige manier kan communiceren met een platform voor het delen van gegevens. Op die manier kunnen de ambities en doelstellingen maximaal worden gerealiseerd. Bovendien moet dit vermijden dat diverse entiteiten van de Vlaamse overheid en de ervan afhangelende instellingen met een publieke taak zelf investeren in platformen die door het Vlaams Datanutsbedrijf al worden gerealiseerd. Indien dergelijk systeem reeds bestaat, dient het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf als een complementair systeem waarbij de gegevensdeling via dit platform kan verlopen in de mate dat de betrokken burger hiertoe heeft verzocht aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

Het ontwerp voorziet in dit verband tevens dat het Vlaams Datanutsbedrijf ertoe gehouden is om, onder de in de samenwerkingsovereenkomst vastgelegde voorwaarden, deze entiteiten daartoe de nodige ondersteuning te bieden. Op heden wordt geen verplichting ingeschreven voor de lokale besturen en de daarvan afhangelende instellingen met een publieke taak om gebruik te maken van het door het Vlaams Datanutsbedrijf ontwikkelde platform. Wel kan de Vlaamse Regering in de samenwerkingsovereenkomst reeds maximale aandacht vragen voor de ondersteuning van de lokale overheden en de daarvan afhangelende instellingen met een publieke taak. In de toekomst kan geëvalueerd worden of een uitbreiding van het toepassingsgebied van artikel 5, §2, van het ontwerp aangewezen is.

Hetzelfde principe van gegevensdeling geldt voor de overheidsinstanties, andere dan de entiteiten van de Vlaamse overheid, vermeld in het eerste lid van de tweede paragraaf, met name de gegevensdeling met derden i) op basis van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) van de door

deze overheidsinstanties beheerde gegevens met derden of ii) indien die overheidsinstanties gemachtigd zijn tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven. Hetzelfde geldt indien deze overheidsinstanties gegevens ontvangen wanneer de betrokken burger verzoekt (of in geval van persoonsgegevens, zijn toestemming geeft) om de mededeling van gegevens aan de ontvangende overheidsinstantie te laten plaatsvinden via het in artikel 5, §1, 2°, van het ontwerp bedoelde platform.

Deze bepaling beoogt geen uitzondering op het principe dat overheidsinstanties, vermeld in artikel III.65, §2, van het Bestuursdecreet, enkel gegevens kunnen opvragen bij de burger indien er geen verplicht te gebruiken gegevensbron met de gewenste gegevens bestaat.

De derde paragraaf van het artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering het Vlaams Datanutsbedrijf kan machtigen om, in voorkomend geval onder de bijzondere voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, een rechtspersoon waarin het Vlaams Datanutsbedrijf deelneemt te betrekken bij de uitvoering van zijn beleidsuitvoerende taken.

De laatste paragraaf bevestigt dat het Vlaams Datanutsbedrijf bestaande toepassingen inzake het meedelen van gegevens van de burger onverlet laat. Hierbij wordt benadrukt dat het Vlaams Datanutsbedrijf zich niet positioneert als een concurrent ten aanzien van deze bestaande initiatieven, maar als een partner waarbij de platformen van het Vlaams Datanutsbedrijf complementair zijn.

Hoofdstuk 4. Samenwerkingsovereenkomst

Artikel 6

Dit artikel bepaalt dat het Vlaams Datanutsbedrijf een samenwerkingsovereenkomst sluit met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest in het kader van de uitvoering van de in artikel 5 van het ontwerp bedoelde beleidsuitvoerende taken waarmee het Vlaams Datanutsbedrijf krachtens dit ontwerp wordt belast.

Hoofdstuk 5. Aandelen

Artikel 7

Dit artikel waarborgt de meerderheidspositie van de Vlaamse Gemeenschap en/of het Vlaamse Gewest, die samen steeds direct of indirect dienen te beschikken over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf. Op korte termijn is geen private deelneming in het Vlaams Datanutsbedrijf vooropgesteld. Er is daarnaast wel de mogelijkheid ingeschreven in het voorliggend ontwerp voor het Vlaams Datanutsbedrijf om zelf dochterondernemingen op te richten en op dat niveau participatie na te streven van extern privaat kapitaal voor de verdere uitbouw van commerciële activiteiten. Het valt ook niet uit te sluiten dat op termijn ook andere overheden (bijv. op lokaal niveau) bij de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf kunnen worden betrokken.

De tekst van artikel 7 is aangepast om tegemoet te komen aan de bemerking van de Raad van State dat de meerderheid van de aandelen niet steeds de meerderheid van de stemmen in de algemene vergadering verzekert (punt 8 van het advies). Aldus is nog sterker de zeggenschap van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest verzekerd.

Hoofdstuk 6. Werkingstoelage

Artikel 8

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Hoofdstuk 7. Terbeschikkingstelling van personeel

Artikel 9

Het ontwerp voorziet in een machtiging in hoofde van (i) de Vlaamse Regering en (ii) de rechtspersonen die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest om personeel ter beschikking te stellen aan het Vlaams Datanutsbedrijf teneinde het Vlaams Datanutsbedrijf, minstens in een aanvangsfase en zolang het Vlaams Datanutsbedrijf over onvoldoende eigen personeel beschikt, te ondersteunen in zijn werking.

De voorwaarden en nadere modaliteiten van deze terbeschikkingstelling worden bepaald in de samenwerkingsovereenkomst.

In het voorkomende geval dat het de bedoeling is om ook contractuele personeelsleden ter beschikking te stellen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, zal dat gebeuren binnen de grenzen die de wet van 1987 inzake tijdelijke arbeid, uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers oplegt.

Deze wet bepaalt dat er een principieel verbod is op de terbeschikkingstelling van contractuele personeelsleden, maar hierop zijn er wel twee mogelijke uitzonderingen:

- 1° mits voorafgaande toestemming van de arbeidsinspectie. De arbeidsinspectie verleent pas zijn akkoord na akkoord tussen de gebruiker en de vakbondsafvaardiging van het personeel van zijn onderneming;
- 2° omwille van kortstondige uitvoering van gespecialiseerde opdrachten die een bijzondere beroepsbekwaamheid vereisen. Hierbij moet de gebruiker de terbeschikkingstelling minimaal 24 uur op voorhand melden aan de arbeidsinspectie.

In deze uitzonderingsgevallen moeten de voorwaarden en de duur van de periode van de terbeschikkingstelling worden vastgelegd in een geschrift, ondertekend door de werkgever, de gebruiker en de werknemer.

Uiteraard zal het Vlaams Datanutsbedrijf daarnaast ook zelf contractueel personeel kunnen aanwerven.

Hoofdstuk 8. Adviescomité

Artikel 10

In de schoot van het Vlaams Datanutsbedrijf wordt een adviescomité opgericht, met een specifieke focus op bescherming van persoonsgegevens van burgers, datatechnologieën en informatieveiligheid. Dit adviescomité heeft als voornaamste taak om de raad van bestuur te adviseren over het beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf en de vragen tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf, telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger. Ook kan de raad van bestuur het adviescomité ad hoc bevragen inzake de verwerking van persoonsgegevens wanneer de raad van bestuur dit relevant acht.

De eerste paragraaf van dit artikel bepaalt de samenstelling van het adviescomité. Het adviescomité bestaat uit drie vaste leden en drie plaatsvervangende leden. Deze oneven samenstelling is er specifiek op gericht om patstellingen te vermijden. Bij iedere beraadslaging door het adviescomité dienen de aanwezige leden samen de voornoemde deskundigheid te hebben.

De leden worden benoemd door de Vlaamse Regering na een openbare oproep tot kandidaatstelling en op basis van een vergelijkende selectie. De Vlaamse Regering duidt onder de leden een voorzitter aan.

De openbare oproep tot kandidaatstelling vermeldt het aantal vacante plaatsen, de aanstellingsvoorwaarden en de nadere regels inzake de indiening van de kandidaatstelling.

De leden worden aangesteld op grond van hun kwalificaties, ervaring en vaardigheden op het gebied van de voornoemde deskundigheden.

Om de onafhankelijkheid van de leden te waarborgen, voorziet het decreet in volgende onverenigbaarheden:

- 1° het lidmaatschap van wetgevende of decreetgevende of ordonnantiegevende vergadering;
- 2° het ambt van minister of staatssecretaris;
- 3° het ambt van provinciegouverneur;
- 4° het lidmaatschap van de bestendige deputatie;
- 5° het ambt van leidend ambtenaar van een overheidsinstantie, met inbegrip van het ambt van provinciegriffier van een provincie en het ambt van algemeen directeur van een gemeente;
- 6° het ambt van lid van een ministerieel kabinet;
- 7° het ambt van burgemeester, schepen of voorzitter van het OCMW;
- 8° het lidmaatschap van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf of van een onderneming waarin het Vlaams Datanutsbedrijf een participatie heeft;
- 9° een functie of mandaat van vast of contractueel personeel van het Vlaams Datanutsbedrijf of van een onderneming waarin het Vlaams Datanutsbedrijf een participatie heeft;
- 10° een functie of mandaat van vast of contractueel personeel van een diensten-integrator;
- 11° het lidmaatschap van een toezichthoudende autoriteit inzake gegevensbescherming.

Punt 8° is aangevuld met een punt 9° in navolging van een opmerking van de Raad van State. Leden van de raad van bestuur alsook personeelsleden van een dochteronderneming of onderneming waarin het Vlaams Datanutsbedrijf participaties heeft kunnen aldus geen lid worden van het adviescomité.

Bijkomend ondertekenen alle leden een verklaring dat zij vrij zijn van enig belangenconflict. Als een belangenconflict bij een lid een onpartijdig oordeel onmogelijk maakt, brengt het lid de voorzitter op de hoogte en wordt dit lid geweerd van de besluitvorming in het betreffende dossier. Indien het gecompromitteerde lid zelf de voorzitter is, brengt hij de plaatsvervangende voorzitter op de hoogte van het aanwezige belangenconflict.

Ook zijn de leden gehouden tot vertrouwelijkheid van hun beslissingen en ondertekenen zij hiertoe eveneens een verklaring.

Het presentiegeld waartoe elk van de leden gerechtigd zijn, wordt bepaald door de Vlaamse Regering. Dit bedrag is gekoppeld aan de index van de consumptieprijzen. Het bedrag kan nadien door de algemene vergadering van het Vlaams

Datanutsbedrijf worden gewijzigd. Alle leden hebben recht op de vergoedingen voor reis- en verblijfskosten overeenkomstig de bepalingen die van toepassing zijn op het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid.

In de statuten van het Vlaams Datanutsbedrijf wordt de nadere samenstelling en werking van het adviescomité bepaald.

De tweede paragraaf bepaalt de taakstelling van het adviescomité, met name de advisering aan de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op het waarborgen van de bescherming van persoonsgegevens van de burgers, in het licht van de bestaande kennis van datatechnologieën en informatieveiligheid.

De raad van bestuur bepaalt de verdere voorwaarden voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf en de nodige afspraken in dat verband. Deze afspraken zullen per concreet geval worden bepaald, zijnde hetzij een protocol, hetzij een machtiging van het Informatieveiligheidscomité, hetzij een machtiging van de minister van Binnenlandse Zaken. De raad van bestuur wint hierbij het advies in van het adviescomité en desgevallend van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf, waarbij de functionaris zijn onafhankelijkheid behoudt.

Inzake het ontwerp van beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, wint de raad van bestuur, naast het advies van het adviescomité en desgevallend van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf, eveneens het advies in van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens.

Het adviescomité houdt in zijn advies over vragen voor toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf rekening met de elementen in het aanvraagdossier en, indien voorhanden, met de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die door de aanvrager werd opgesteld.

De procedure, in het bijzonder de vereiste inhoud van het aanvraagdossier en de beoordelingscriteria, wordt bepaald door de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf na advies van het adviescomité en desgevallend van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Het advies van het adviescomité en van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf is niet vereist voor initiatieven van het Vlaams Datanutsbedrijf die geen persoonsgegevens bevatten, zoals de platformen gericht op metagegevens. Het advies van het adviescomité of van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf is ook niet vereist indien geen sprake is van een eigenlijke mededeling van persoonsgegevens aan derden via het Vlaams Datanutsbedrijf. Zo kan het in het kader van bepaalde taken denkbaar zijn dat het Vlaams Datanutsbedrijf weliswaar bepaalde persoonsgegevens verwerkt maar daarbij geen uitwisseling doet van deze gegevens aan derden (bijv. loutere identificatiegegevens bij registraties in het kader van KLIP of GIPOD). Dergelijke situatie is niet beoogd voor de tussenkomst van het adviescomité in het kader van deze bepaling.

De raad van bestuur motiveert bijzonder en uitdrukkelijk in de inleidende bepalingen van zijn beslissing indien op één of meerdere punten het advies van het adviescomité of de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf niet wordt gevolgd.

Hoofdstuk 9. Toezicht

Artikel 11

Er wordt bij besluit van de Vlaamse Regering op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de digitalisering, een regeringscommissaris aangesteld die toezicht houdt op de overeenstemming van de verrichtingen en de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf met het recht, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst. Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begroting, wijst de Vlaamse Regering een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat alle beslissingen van het Datanutsbedrijf met een budgettaire of financiële weerslag worden genomen conform de wetten en de decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6.

Dit artikel regelt nader de rol en werking van voornoemde regeringscommissarissen.

Er werden enkele tekstuele aanpassingen (schrapping van het eerste lid van de eerste paragraaf alsook verduidelijking dat het gaat om de beleidsuitvoerende taken) doorgevoerd in navolging van het advies van de Raad van State.

Hoofdstuk 9. Verwerking van gegevens

Afdeling 1. Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf

Artikel 12

De afdeling over het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf doet geen afbreuk aan bestaande afwijkende regelgeving, zoals de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en het GIPOD-decreet van 4 april 2014. Voor de gegevens die worden meegedeeld krachtens dergelijke afwijkende regelgeving blijft de bestaande regelgeving gelden.

Artikel 13

Dit artikel verduidelijkt dat de Vlaamse instanties gehouden zijn tot mededeling van de persoonsgegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf via het agentschap Digitaal Vlaanderen dat de functie van dienstenintegrator vervult, op voorwaarde dat i) de betrokken burger om deze gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dit verzoek namens de betrokken burger door te geven, of ii) indien die Vlaamse instanties gemachtigd zijn tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven. Een voorbeeld kan zijn artikel 19, eerste lid, j, en artikel 20, laatste lid, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur.

Zoals eerder aangegeven reflecteren deze principes het initiatiefrecht en de autonomie van de burger om zijn persoonsgegevens te laten ontsluiten door het Vlaams Datanutsbedrijf.

De tweede paragraaf bevat een gelijksoortige bepaling van toepassing op de overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties. Met name kan het Vlaams Datanutsbedrijf met overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties, in voorkomend geval en indien nodig akkoorden sluiten om tot mededeling van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf over te gaan i) indien de betrokken burger om deze gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dit verzoek namens de betrokken burger door te geven of ii) indien die overheidsinstanties gemachtigd zijn tot gegevensdeling krachtens

een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven.

De derde paragraaf voorziet dat mededeling van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf eveneens kan gebeuren door een entiteit die geen overheidsinstantie is als vermeld in paragraaf 1 en 2, in de mate dat de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven. Deze bepaling respecteert de autonomie van de betrokken entiteit en stipuleert uitdrukkelijk dat een entiteit dergelijke gegevensdeling enkel kan doen op voorwaarde dat de burger tot de gegevensdeling heeft verzocht alsook dat de burger heeft verzocht aan het Vlaams Datanutsbedrijf om dat verzoek door te geven. Hierbij kan gedacht worden aan gegevens van werknemers die op verzoek van de werknemer door de werkgever (al dan niet via het sociaal secretariaat) worden meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

In de mate dat de voornoemde mededeling van gegevens persoonsgegevens bevat, gebeurt de mededeling conform de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd. Met andere woorden, naargelang het geval worden voorafgaand de nodige protocollen gesloten of beraadslagingen van het informatieveiligheidscomité of machtigingen van het Rijksregister bekomen waarin is vastgelegd onder welke voorwaarden en modaliteiten de mededeling van de gewenste gegevens gebeurt.

Artikel 14

De eerste paragraaf van dit artikel bepaalt dat alle aanleverende entiteiten enkel die gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf mogen meedelen die strikt noodzakelijk zijn om aan het verzoek van de burger tegemoet te komen, indien de gegevensmededeling plaatsvindt op verzoek van de burger en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven.

Indien een Vlaamse instantie dan wel een overheidsinstantie, andere dan een Vlaamse instantie, gemachtigd is tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven, mogen deze aanleverende entiteiten slechts die gegevens meedelen aan het Vlaams Datanutsbedrijf die strikt noodzakelijk zijn om de gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm uit te voeren.

Deze bepaling bevestigt de vereiste van de doelbinding.

De tweede paragraaf bepaalt dat de Vlaamse instanties verplicht zijn om de meest actuele gegevens mee te delen die zij in hun bezit hebben indien aan de voorwaarden van artikel 13, §1, voldaan is.

De derde paragraaf voorziet een gelijksoortige verplichting, met die nuance dat daarbij de actualisering van de gegevens van de burger zoals meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf slechts kan plaatsvinden op verzoek van de burger zelf.

Artikel 15

De aanleverende entiteiten dienen in ieder geval de gegevens mee te delen aan het Vlaams Datanutsbedrijf via elektronische weg. Voor wat betreft de mededeling door de Vlaamse instanties, kan de Vlaamse Regering de nadere modaliteiten en voorwaarden van deze elektronische mededeling aan het Vlaams Datanutsbedrijf bepalen.

Artikel 16

Dit artikel bevestigt het principe dat het verzoek van de burger om gegevens mee te delen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, dan wel om geactualiseerde gegevens mee te delen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, moet voldoen aan de vereisten van de vrije en expliciete toestemming zoals bepaald in de algemene verordening gegevensbescherming indien er persoonsgegevens worden gedeeld. Deze vereisten van de toestemming zijn verder gespecificeerd in artikel 29 van het decreet.

Afdeling 2. Verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf

Artikel 17

De afdeling over de verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf doet geen afbreuk aan bestaande afwijkende regelgeving, zoals de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en het GIPOD-decreet van 4 april 2014. Voor de gegevens die worden verwerkt krachtens dergelijke afwijkende regelgeving blijft de bestaande regelgeving gelden.

Artikel 18

Nadat de gegevens meegedeeld zijn aan het Vlaams Datanutsbedrijf, verwerkt het Vlaams Datanutsbedrijf deze gegevens om de doelstellingen en beleidsuitvoerende taken, vermeld in het decreet, uit te voeren.

De tweede paragraaf bevat een opsomming van de categorieën van gegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf kan verwerken. Het betreft zowel gegevens die betrekking hebben op natuurlijke personen, op onroerende goederen of onroerende rechten, als gegevens die betrekking hebben op een rechtspersoon of iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid (bijv. een maatschap). Ook geografische gegevens zoals gedefinieerd in artikel 3, 3°, van het decreet van 20 februari 2009 betreffende de geografische data-infrastructuur Vlaanderen kunnen door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt.

Hierin wordt uitdrukkelijk bevestigd dat er geen afbreuk wordt gedaan aan bestaande afwijkende regelgeving alsook aan de bepalingen die specifiek gelden voor de verwerking van persoonsgegevens zoals bepaald in hoofdstuk 11 van het decreet. Om die reden wordt er eveneens uitdrukkelijk verwezen naar de categorieën van persoonsgegevens die zijn opgesomd in artikel 24, §1, van het decreet, in de mate dat het gegevens betreft die betrekking hebben op een natuurlijke persoon.

In paragraaf 3 en 4 wordt verduidelijkt welke identificatiemiddelen het Vlaams Datanutsbedrijf kan hanteren.

Artikel 19

De eerste paragraaf van dit artikel bevestigt het principe van de doelbinding voor wat betreft de verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf, met name dat het Vlaams Datanutsbedrijf geen andere verwerkingen mag uitvoeren dan diegene die noodzakelijk zijn om zijn doeleinden te bereiken en zijn beleidsuitvoerende taken uit te voeren.

De tweede paragraaf van dit artikel bevestigt hierbij uitdrukkelijk dat elke verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf gebeurt met inachtneming van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, zijnde de algemene verordening gegevensbescherming alsook enige andere geldende wetgevende norm die betrekking heeft op de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens.

De derde paragraaf van dit artikel heeft betrekking op de integriteit, veiligheid en vertrouwelijkheid van toepassingen en van de gegevens verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, waarbij het Vlaams Datanutsbedrijf de nodige stappen onderneemt en passende maatregelen neemt om deze te bewaken. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan indien gewenst het advies inwinnen van het adviescomité over de veiligheid, vertrouwelijkheid en integriteit van de toepassingen en van de gegevens verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf.

Afdeling 3. Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf

Artikel 20

De afdeling over het meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf doet geen afbreuk aan bestaande afwijkende regelgeving, zoals de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en het GIPOD-decreet van 4 april 2014. Voor de gegevens die worden meegedeeld krachtens dergelijke afwijkende regelgeving blijft de bestaande regelgeving gelden.

Artikel 21

Dit artikel vormt een spiegelbepaling aan artikel 13 en legt het Vlaams Datanutsbedrijf de verplichting op om in te gaan op het verzoek van de burger om zijn gegevens te ontsluiten aan private of publieke partijen via de datakluis.

De tweede paragraaf bevestigt eveneens dat de ontvangende entiteiten enkel die gegevens mogen vragen die zij nodig hebben om hun taken te kunnen uitoefenen. Dit bevestigt wederom het principe van de doelbinding.

Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in dit verband geen controletaak vervullen, hoogstens een waarschuwingsfunctie inbouwen om de burger te informeren in geval van disproportionele datadeling naar één of meerdere ontvangende entiteiten.

Het Vlaams Datanutsbedrijf dient in ieder geval, wanneer de burger verzoekt om de mededeling van gegevens via zijn datakluis, de gegevens mee te delen aan de ontvangende entiteit via elektronische weg. Voor wat betreft de mededeling aan de Vlaamse instanties, gebeurt deze elektronische mededeling door het Vlaams Datanutsbedrijf via het agentschap Digitaal Vlaanderen dat de rol van de Vlaamse Dienstenintegrator vervult.

Artikel 22

Dit artikel is de spiegelbepaling van artikel 16 en bevestigt het principe dat het verzoek van de burger om gegevens mee te delen door het Vlaams Datanutsbedrijf moet voldoen aan de vereisten van de vrije en expliciete toestemming zoals bepaald in de algemene verordening gegevensbescherming indien er persoonsgegevens worden gedeeld. Deze vereisten van de toestemming zijn verder gespecificeerd in artikel 29.

Hoofdstuk 11. Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens

Artikel 23

De afdeling over de aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens doet geen afbreuk aan bestaande afwijkende regelgeving, zoals de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en het GIPOD-decreet van 4 april 2014. Voor de persoonsgegevens die worden verwerkt krachtens dergelijke afwijkende regelgeving blijft de bestaande regelgeving gelden.

Artikel 24

In het kader van de gegevensdeling kunnen persoonsgegevens verwerkt worden.

Het hoofdstuk dat de aanvullende bepalingen inzake verwerking van persoonsgegevens bevat, geldt onverminderd de bepalingen inzake verwerking van gegevens in het algemeen gelet op de cruciale en overkoepelende bepalingen die daarin zijn opgenomen.

Dit artikel bevat de categorieën van persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf kunnen worden verwerkt in het kader van de platformen die zij aanbiedt. Het gaat om:

- 1° contact- en identificatiegegevens, zoals naam, adres en geboortedatum;
- 2° gegevens over gezinssamenstelling, zoals burgerlijke staat en aantal kinderen;
- 3° beroeps- en opleidingsgegevens, zoals jobtitel, werkgever en schoolloopbaan;
- 4° financiële gegevens, zoals bankrekeningnummer, loon en extralegale voordelen;
- 5° het identificatienummer van het Rijksregister;
- 6° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
- 7° het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen, indien het om een natuurlijke persoon gaat die een onderneming is;
- 8° kadastrale gegevens.

Het Vlaams Datanutsbedrijf kan enkel persoonsgegevens verwerken van die burgers die hun datakluis, vermeld in artikel 5, §1, 2°, hebben geactiveerd. Er worden geen persoonsgegevens verwerkt van burgers die deze datakluis niet hebben geactiveerd. Daarnaast kan het Vlaams Datanutsbedrijf ook persoonsgegevens verwerken van burgers krachtens afwijkende regelgeving, zoals het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en het GIPOD-decreet van 4 april 2014.

Artikel 25

Dit artikel bepaalt de doelstellingen van de verwerking van persoonsgegevens, waarbij het Vlaams Datanutsbedrijf enkel de persoonsgegevens, vermeld in artikel 24, §1 en §2, kan verwerken met het oog op zijn doelstellingen en beleidsuitvoerende taken. Hiermee wordt in het bijzonder bedoeld de taken van het aanbieden van een platform voor datakluisen voor burgers, een platform dat zorg draagt voor

de veilige en gewaarborgde afhandeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen en de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstellingen of beleidsuitvoerende taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf. Ook kan het Vlaams Datanutsbedrijf persoonsgegevens verwerken bij het uitvoeren van de taken, vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en artikel 5 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014. Voor die taken blijven dan ook de vigerende regels van toepassing.

Artikel 26

Dit artikel verduidelijkt dat het Vlaams Datanutsbedrijf in principe optreedt als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot zijn eigen verwerkingsactiviteiten als vermeld in artikel 25. De verantwoordelijke voor de verwerking wordt in artikel 4.7, AVG, omschreven als de entiteit die “alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.” De definitie van verwerkingsverantwoordelijke in de AVG voorziet daarnaast in de mogelijkheid om, indien het doel en de middelen bij wet zijn bepaald, de verwerkingsverantwoordelijkheid toe te wijzen aan een entiteit.

De aanduiding van het Vlaams Datanutsbedrijf als verwerkingsverantwoordelijke voor zijn eigen verwerkingsactiviteiten laat onverlet i) dat het Vlaams Datanutsbedrijf toch kan optreden als verwerker ten behoeve van andere verwerkingsverantwoordelijken alsook ii) dat derde partijen die persoonsgegevens meedelen aan of ontvangen van het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkingsverantwoordelijke zijn voor hun respectieve verwerkingsactiviteiten.

De aanleverende respectievelijk de ontvangende entiteiten treden eveneens op als afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf respectievelijk het ontvangen van gegevens van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Artikel 27

Dit artikel verduidelijkt de bewaartermijn van de verwerkte persoonsgegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal de verwerkte persoonsgegevens niet langer bewaren dan nodig om de doeleinden van de verwerking te bereiken en conform artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, met name in de selectieregels die het administratieve of juridische nut van de gegevens bevatten, alsook een bewaartermijn met bijhorende motivering.

In navolging van het advies van de Raad van State werd het artikel aangevuld. Voor verwerkingen van persoonsgegevens zal geval per geval worden voorzien in een bewaartermijn. Artikel 27 volgt dan ook het advies van de Raad van State door te voorzien in bepaalde elementen die als leidraad kunnen dienen bij het bepalen van deze bewaartermijnen.

Vooreerst verwijst het artikel naar het doeleinde van de verwerking als element ter bepaling van de bewaartermijn. Daarnaast stelt het artikel dat tevens dient te worden rekening gehouden met wettelijk, decretaal of reglementair bepaalde bewaartermijnen, of met de mate waarin voldoende substantieel verband bestaat met wettelijke, decretaale of reglementaire termijnen. Dat laatste element kan onder meer wijzen op wettelijke verjaringstermijnen die, na het verstrijken van deze termijnen, de noodzaak tot het verwerken van bepaalde categorieën van persoonsgegevens wegnemen. Als derde element wordt de hernieuwing van de toestemming van de betrokkene aangereikt. Ten slotte maakt het ontwerp van decreet melding van de mate waarin kan worden voorzien in maatregelen die de identificatie van de

betrokkene belemmeren. Dit houdt onder meer verband met de mogelijkheid tot het pseudonimiseren van bepaalde categorieën van persoonsgegevens, wat een langere bewaartermijn kan rechtvaardigen.

Het relatief belang van deze elementen dient geval per geval te worden bepaald. Artikel 27, vierde lid, sluit niet uit dat nog met andere elementen rekening wordt gehouden.

Er wordt verder ingeschreven dat persoonsgegevens in elk geval niet langer kunnen worden bewaard dan zes maanden na het overlijden van de betrokkene.

Daarnaast zullen persoonsgegevens verwijderd worden wanneer de betrokkene het Vlaams Datanutsbedrijf daarom verzoekt overeenkomstig de daartoe geldende voorwaarden zoals bepaald in de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 28

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 29

Dit artikel bevat een verduidelijking van het verzoek van de burger om gegevens te delen, met name dat dit verzoek dient te worden gelezen als een toestemming van de burger wanneer het om persoonsgegevens gaat. Deze toestemming moet aan een aantal voorwaarden voldoen, met name dat deze steeds uitdrukkelijk moet worden gegeven. Verder gelden de voorwaarden van de toestemming zoals voorgeschreven in artikel 4, 11), van de algemene verordening gegevensbescherming, zijnde een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt. Specifieke aandacht wordt gegeven aan de transparantie richting de burger, waarbij de burger steeds voorafgaand afdoende geïnformeerd is over de verwerking van persoonsgegevens waarop zijn toestemming betrekking heeft. Dit artikel bevestigt eveneens uitdrukkelijk dat de burger op elk ogenblik zijn toestemming kan intrekken. In ieder geval voorziet het Vlaams Datanutsbedrijf dat de toestemming wordt gegeven voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft en voor een bepaalde termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld, waarbij deze termijn verschilt van het datadelingsinitiatief waarop de toestemming betrekking heeft. De burger zal op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van deze termijn dient de toestemming hernieuwd te worden door de burger. Ook na een vernieuwde toestemming zal de burger op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt.

Paragraaf 2 van dit artikel verduidelijkt dat aanleverende of ontvangende entiteiten ook andere verwerkingsgronden kunnen toepassen om de gegevens die zij in hun bezit hebben te verwerken, bijvoorbeeld op grond van een wettelijke verplichting, het vervullen van een taak van algemeen belang of voor de uitvoering van een overeenkomst met de betrokkene.

Artikel 30

Dit artikel voert een principieel kopieerverbod in van de persoonsgegevens voor de ontvangende entiteit, tenzij de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf, na advies van het adviescomité, hiermee heeft ingestemd en op voorwaarde dat de ontvangende entiteit:

- 1° de persoonsgegevens niet wijzigt;

- 2° de persoonsgegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken aanleverende entiteit;
- 3° onmiddellijk de verwerkte persoonsgegevens verwijdert of de toegang ertoe onmogelijk maakt, zodra de ontvangende entiteit er daadwerkelijk kennis van heeft dat de persoonsgegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden, dat de toegang tot die persoonsgegevens onmogelijk werd gemaakt, of zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken;
- 4° de verwerkte persoonsgegevens niet in de handel brengt zonder daartoe over een rechtvaardigingsgrond te beschikken. Dit is erop gericht om een loutere monetisering van de persoonsgegevens tegen te gaan.

De ontvangende entiteit beschrijft de modaliteiten hoe zij een kopie van de persoonsgegevens zal behandelen. De naleving van de voorwaarden tot uitzondering op het kopieerverbod is de eigen verantwoordelijkheid van de ontvangende entiteit zelf.

De tweede paragraaf voorziet in de sancties voor de ontvangende entiteit in geval van niet-naleving van het kopieerverbod, of de voorwaarden tot uitzondering hierop. Meer bepaald kan de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf de ontvangende entiteit bevelen om de ontvangen persoonsgegevens te verwijderen. Indien de ontvangende entiteit in gebreke blijft, kan de raad van bestuur de mededeling van persoonsgegevens van het Vlaams Datanutsbedrijf aan deze ontvangende entiteit tijdelijk of permanent stopzetten. De raad van bestuur wint voor elk van deze mogelijke sancties voorafgaand het advies in van het adviescomité of de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf.

De derde paragraaf voorziet in het recht voor elke burger om na te gaan welke ontvangende entiteiten diens persoonsgegevens hebben geraadpleegd via het Vlaams Datanutsbedrijf. Deze bepaling is analoog aan artikel 15, §2, van het VDI-decreet. Het Vlaams Datanutsbedrijf voorziet daartoe de gepaste middelen.

Hoofdstuk 12. Wijzigingen aan het KLIP-decreet

Artikel 31 en 32

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

Hoofdstuk 13. Wijzigingen aan het GIPOD-decreet

Artikel 33

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 34

Aangezien het publiek-private karakter van het GIPOD-gegevensdelingsplatform recent werd verankerd in het gewijzigde GIPOD-decreet en gelet op de raakvlakken met het KLIP dat overgeheveld wordt naar het Vlaams Datanutsbedrijf, wordt ook het GIPOD naar het Vlaams Datanutsbedrijf overgeheveld. Dat vergt een wijziging van het GIPOD-decreet waar het Vlaams Datanutsbedrijf zal instaan voor de beleidsuitvoerende taken zoals beschreven in het GIPOD-decreet.

De eigendom van GIPOD zal overgaan naar het Vlaams Datanutsbedrijf conform de bepalingen van artikel 37. Om die reden wordt artikel 6, §2, eerste lid, dat bepaalt dat de eigendom van GIPOD toekomt aan het agentschap Digitaal Vlaanderen opgeheven.

De gedeelde financiering (50% bijdragen van alle netbeheerders van fysieke leidingnetten en 50% bijdrage van het Vlaamse Gewest) van het GIPOD blijft behouden overeenkomstig de financieringsregeling die vandaag in het GIPOD-decreet is voorzien. Het agentschap Digitaal Vlaanderen blijft belast met het vestigen en innen van de bijdragen die zullen toekomen aan het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen en die door het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen in de vorm van werkingsmiddelen aan het Vlaams Datanutsbedrijf ter beschikking zullen worden gesteld. De door de Vlaamse Regering aangewezen personen binnen het agentschap Digitaal Vlaanderen blijven toezicht uitoefenen op de betaling en naleving van de verplichtingen betreffende deze bijdragen van de netbeheerders. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal via het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen de nodige werkingsmiddelen ontvangen die de kosten voor het onderhoud, de exploitatie, het operationeel beheer en de verdere evolutie dekken. Die werkingsmiddelen zullen dus zoals vandaag voor de helft afkomstig zijn van de bijdragen van de netbeheerders en voor de helft van middelen uit de algemene begroting. In dat licht worden ook artikel 7 en 8 van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen aangepast (zie artikel 35 en 36).

Hoofdstuk 14. Wijzigingen aan het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen

Artikel 35 en 36

Voor deze artikelen wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 34.

Hoofdstuk 15. Slotbepalingen

Artikel 37

Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt in de rechten en plichten van de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen met betrekking tot de taken die hem in het ontwerp van decreet worden toevertrouwd en voorheen werden opgenomen binnen voornoemde overheden. Omwille van rechtszekerheid wordt de Vlaamse Regering ermee belast de rechten en plichten die nodig zijn voor de taakstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf en overgaan op te nemen in een lijst die wordt bepaald door de Vlaamse Regering. De overdracht gebeurt van rechtswege bij de bekendmaking van de lijst door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad en is tegenstelbaar vanaf de dag van die bekendmaking.

Artikel 38

Het ontwerp voorziet in een machtiging aan de Vlaamse Regering om de bestaande wets- en decreetbepalingen te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen teneinde deze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit ontwerp.

Deze machtiging heeft voornamelijk betrekking op de mogelijkheid in hoofde van de Vlaamse Regering om bestaande wets- en decreetbepalingen te coördineren met de inhoud van dit ontwerp en om deze hiermee terminologisch te aligneren. Deze machtiging beoogt derhalve geen substantiële inhoudelijke aanpassingen van deze wets- en decreetbepalingen.

Het ontwerp stelt uitdrukkelijk voorop dat de door de Vlaamse Regering krachtens dit artikel vastgestelde besluiten ophouden uitwerking te hebben in de mate deze niet bij decreet worden bekrachtigd binnen een termijn van twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt in voorkomend geval terug tot die datum. Tevens voorziet het ontwerp dat deze aan de Vlaamse

Regering verleende machtiging beperkt is in de tijd door te expliciteren dat deze machtiging twaalf maanden na de inwerkingtreding van het ontwerp vervalst.

Tot slot voorziet het ontwerp dat de door de Vlaamse Regering krachtens dit artikel vastgestelde besluiten die zijn bekrachtigd door het Vlaams Parlement alleen bij decreet kunnen worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

Artikel 39

De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van het voorliggende ontwerp van decreet.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

VOORONTWERP VAN DECREET
van 26 november 2021

Ontwerp van decreet houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf

Op voorstel van de Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° agentschap Digitaal Vlaanderen: het agentschap Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2016 houdende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Digitaal Vlaanderen en de vaststelling van de werking, het beheer en de boekhouding van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen;
- 2° algemene verordening gegevensbescherming: Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG;
- 3° betrokkene: een betrokkene als vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 4° burger: een burger als vermeld in artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 5° metagegevens: documentatie die beschrijft wat de inhoud en de frequentie van actualisering van een gegevensbron is, en op welke technische wijze die bron benaderd en ontsloten kan worden;
- 6° elektronische dienst: de verwerking van de gegevens die zich in gegevensbronnen bevinden of de verwerking van de aanverwante metagegevens door middel van een computertoepassing;

- 7° data: gegevens in een gegevensbron, metagegevens of gegevens van een elektronische dienst;
- 8° persoonsgegevens: de gegevens, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 9° verwerking: een verwerking als vermeld in artikel 4, 2), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 10° verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 11° toestemming: een toestemming als vermeld in artikel 4, 11), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 12° datagedreven ecosysteem: een systeem dat bestaat uit de interacties tussen gegevensbronnen, de systemen voor gegevensverwerking en -deling en de gegevensafnemers en de governance daarop, voor zover de interactie niet gericht is op overheidsinstanties onderling;
- 13° overheidsinstanties: overheidsinstanties, vermeld in artikel I.3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 14° Vlaamse instantie: elk van volgende entiteiten:
 - a) de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
 - b) de instellingen met een publieke taak, vermeld in artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, voor zover ze afhangen van de Vlaamse overheid of van een of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid.

Hoofdstuk 2. Oprichting, vorm en benaming

Art. 3. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, een naamloze vennootschap op te richten, genaamd Vlaams Datanutsbedrijf.

De statuten en elke wijziging daaraan, worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering en meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

Hoofdstuk 3. Doelstellingen en taken van algemeen belang

Art. 4. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling data vlot en veilig te laten stromen en te laten samenwerken in de markt met het oog op het stimuleren van de Vlaamse data-economie op een duurzame wijze, waaronder:

- 1° data vindbaar maken, interoperabel beschikbaar maken en data-samenwerking tussen partijen faciliteren;
- 2° inzetten op dienstverlening om de waarde van data te verhogen, de data-infrastructuur en data-vaardigheden in Vlaanderen uit te bouwen en de ontwikkeling van datagedreven ecosystemen te ondersteunen en realiseren;
- 3° het meebouwen aan een datagedreven ecosysteem van datakluizen die burgers de regie verlenen over de eigen data.

In het kader van die doelstelling is het Vlaams Datanutsbedrijf daarnaast belast met de taken van algemeen belang, vermeld in artikel 5, §1, en streeft het, naast het verstrekken van vermogensvoordelen aan zijn aandeelhouders, ook de facilitering van burgers na en fungeert het Vlaams Datanutsbedrijf als hefboom voor het aanwakken van de data-economie.

De Vlaamse Regering kan de doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf nader bepalen.

§2. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in het kader van zijn doelstelling deelnemen aan andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden.

§3. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan naast de taken van algemeen belang, vermeld in artikel 5, §1, alle activiteiten, taken en bedrijvigheden ontwikkelen die rechtstreeks of onrechtstreeks verenigbaar zijn met zijn doelstelling.

Art. 5. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt belast met de uitvoering van de volgende taken van algemeen belang:

- 1° de uitvoering van haalbaarheidsanalyses en het onderzoek over de digitale transformatie van datagedreven ecosystemen;
- 2° de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor het veilig delen van gegevens, inclusief persoonsgegevens, in voorkomend geval op basis van toestemming. Dat systeem bevat onder meer de faciliteiten voor de decentrale opslag van persoonsgegevens of de koppeling naar de achterliggende gegevensbron, het beheer van de toestemming, de aansluiting van gegevensbronnen met hun afnemers, de voorziening van een interface en de audit-logginginstrumenten om de transacties op het systeem te monitoren. De gegevensdeling tussen de overheidsinstanties en het systeem verloopt via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator;
- 3° de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor geïntegreerde raadpleging van de metagegevens van de overheidsinstanties;
- 4° de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor de decentrale verwerking van aanvragen tot raadpleging en geïntegreerde deling van gegevens die zijn opgenomen in gegevensbronnen, voor zover de deling van gegevens kadert binnen een datagedreven ecosysteem;
- 5° de ontwikkeling en het beheer van een systeem dat, met het oog op de totstandkoming van een duurzaam economisch model ten behoeve van de systemen, vermeld in deze paragraaf, zorg draagt voor de afwikkeling van de transacties tussen de betrokken partijen en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang tot de systemen;
- 6° de uitoefening van de taken, vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 14 maart 2008;
- 7° de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor het leveren van een digitale identiteit op verzoek van een burger;
- 8° de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstelling of taken en die bij decreet of door de Vlaamse Regering worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

§2. De Vlaamse instanties gebruiken het systeem, vermeld in paragraaf 1, 2°, voor het meedelen van de door de Vlaamse instanties beheerde persoonsgegevens en het afnemen van persoonsgegevens door de Vlaamse instanties, telkens op basis van toestemming van de burger.

Het Vlaamse Datanutsbedrijf biedt onder de voorwaarden, bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, daartoe aan de Vlaamse instanties de nodige ondersteuning.

Onder de voorwaarden, bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, staat het Vlaams Datanutsbedrijf daarnaast in voor het meedelen van de door overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties, beheerde persoonsgegevens en het afnemen van persoonsgegevens door overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties, telkens op basis van toestemming van de burger.

§3. De Vlaamse Regering kan de taken van algemeen belang, vermeld in paragraaf 1, nader bepalen.

§4. De Vlaamse Regering kan het Vlaams Datanutsbedrijf machtigen om, in voorkomend geval onder de bijzondere voorwaarden die zij bepaalt, een rechtspersoon waarin het Vlaams Datanutsbedrijf deelneemt, te betrekken bij de uitvoering van zijn taken van algemeen belang.

Hoofdstuk 4. Samenwerkingsovereenkomst

Art. 6. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf sluit een samenwerkingsovereenkomst af met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Die samenwerkingsovereenkomst kan onder meer de volgende zaken bepalen:

- 1° de nadere modaliteiten van de uit te voeren taken van algemeen belang;
- 2° de nadere modaliteiten van de informatieplicht en de rapportageverplichting over de taken van algemeen belang en de financiële situatie;
- 3° de nadere voorwaarden voor het beheer van, het toezicht op en de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf;
- 4° de nadere voorwaarden voor het ter beschikking stellen van personeelsleden, middelen en infrastructuur;
- 5° de duur, de opzeggings- en verlengingsmogelijkheden van de samenwerkingsovereenkomst;
- 6° de maatregelen die worden genomen als een partij haar verbintenissen die voortvloeien uit de samenwerkingsovereenkomst, niet naleeft;
- 7° het uitbrengen van een jaarlijks rapport voor 1 juni van het volgende jaar over de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst gedurende het afgelopen kalenderjaar, en het uitbrengen van andere documenten die jaarlijks, al dan niet ter goedkeuring door de Vlaamse Regering, moeten worden voorgelegd.

§2. Elke wijziging van de samenwerkingsovereenkomst wordt geformaliseerd via een addendum bij de samenwerkingsovereenkomst.

Hoofdstuk 5. Aandelen

Art. 7. Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap beschikken altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Hoofdstuk 6. Werkingstoelage

Art. 8. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om het Vlaams Datanutsbedrijf jaarlijks, binnen de perken van de begrotingskredieten, een werkingstoelage toe te kennen ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 7. Terbeschikkingstelling van personeel

Art. 9. De Vlaamse Regering en de rechtspersonen die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, worden gemachtigd om personeel ter beschikking te stellen van het Vlaams Datanutsbedrijf ter ondersteuning van zijn werking.

De voorwaarden en de nadere regels voor die terbeschikkingstelling worden bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6 van dit decreet.

Hoofdstuk 8. Toezicht

Art. 10. §1. De Vlaamse Regering duidt bij het Vlaams Datanutsbedrijf twee regeringscommissarissen aan.

Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de digitalisering, duidt de Vlaamse Regering bij het Vlaams Datanutsbedrijf een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat de taken, vermeld in artikel 5, door het Vlaams Datanutsbedrijf worden uitgeoefend conform de wetten, de decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6.

Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begroting, duidt de Vlaamse Regering een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat alle beslissingen van het Datanutsbedrijf met een budgettaire of financiële weerslag worden genomen conform de wetten, de decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6.

§2. De Vlaamse Regering stelt de bezoldiging van de regeringscommissarissen vast, die ten laste komt van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Ter ondersteuning van hun controletaak kan de Vlaamse Regering de regeringscommissarissen het nodige personeel ter beschikking stellen.

De Vlaamse Regering kan de rechtspositionele voorwaarden waaronder de regeringscommissarissen worden aangesteld, nader bepalen.

§3. De regeringscommissarissen wonen met raadgevende stem de vergaderingen bij van de organen van het Vlaams Datanutsbedrijf. Zij ontvangen, behoudens in gemotiveerde gevallen van hoogdringendheid, de volledige dagorde van de vergaderingen van die organen, alsmede alle documenten ter zake, ten minste vijf werkdagen voor de datum van die vergaderingen.

§4. De regeringscommissarissen kunnen te allen tijde, op eenvoudig verzoek, inzage nemen van alle documenten en geschriften van het Vlaams Datanutsbedrijf. Zij kunnen van de leden van de organen en personeelsleden van het Vlaams Datanutsbedrijf alle inlichtingen

en ophelderingen vorderen en alle verificaties verrichten, die zij nodig acht voor de uitoefening van hun opdracht.

§5. Binnen een termijn van vijf werkdagen te rekenen vanaf de kennisname of de ontvangst van de betrokken beslissing, kan elk van de regeringscommissarissen een gemotiveerd beroep instellen bij de Vlaamse Regering tegen elke beslissing van de organen van het Vlaams Datanutsbedrijf of de personen aan wie zij in voorkomend geval hun bevoegdheid hebben gedelegeerd, waarvan zij menen dat ze niet strookt met de wetten, de decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten of de samenwerkingsovereenkomst en die betrekking heeft op een van de taken, vermeld in artikel 5. Het beroep schort de beslissing op. Heeft de Vlaamse Regering binnen een termijn van twintig werkdagen, ingaand op dezelfde dag als de termijn waarover de regeringscommissarissen beschikken, de nietigverklaring niet ter kennis gebracht aan het Vlaams Datanutsbedrijf, dan wordt de beslissing definitief.

Hoofdstuk 9. Verwerking van gegevens

Afdeling 1. Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 11. Behoudens afwijkende regelgeving en met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, rust op de Vlaamse instanties de verplichting om specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee te delen via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, aan het Vlaams Datanutsbedrijf op voorwaarde dat de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft gemachtigd om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven.

Afdeling 2. Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 12. §1. Behoudens afwijkende regelgeving en met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, rust onder de voorwaarden, bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, op het Vlaams Datanutsbedrijf de verplichting om specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee te delen aan de door de burger aangewezen ontvangende entiteit, op voorwaarde dat de betrokken burger om de mededeling van die gegevens aan een bepaalde ontvangende entiteit verzoekt via het systeem, vermeld in artikel 5, §1, 2°, en in het geval van mededeling van persoonsgegevens mits zijn toestemming.

§2. De ontvangende entiteiten krachtens paragraaf 1 verzoeken alleen de toegang tot die gegevens die noodzakelijk zijn om hun respectieve taken uit te oefenen.

Hoofdstuk 10. Verwerking van persoonsgegevens

Art. 13. Dit hoofdstuk geldt zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van hoofdstuk 8.

Art. 14. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt, beveiligt en bewaart in het kader van de uitvoering van zijn taken van algemeen belang als vermeld in artikel 5, §1, de volgende gegevens:

- 1° gegevens die gekoppeld zijn aan natuurlijke personen;
- 2° gegevens die gekoppeld zijn aan een onroerend goed of een onroerend recht;
- 3° gegevens die gekoppeld aan een onderneming, al dan niet een natuurlijke persoon.

§2. Bij de verwerking van gegevens met toepassing van dit decreet worden de volgende identificatiemiddelen gebruikt:

- 1° het identificatienummer van het Rijksregister, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister opgenomen is;
- 2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijk persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen;
- 3° het ondernemingsnummer, als de gegevens betrekking hebben op een onderneming die is opgenomen in de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 4° de identicator, vermeld in artikel 2, 9°, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand, als de gegevens betrekking hebben op adressen als vermeld in artikel 6 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand;
- 5° het kadastraal perceelsnummer, als de gegevens betrekking hebben op percelen;
- 6° de identificatoren van de geografische objecten van het Grootchalig Referentie Bestand, vermeld in punt 4.3 van de bijlage bij het ministerieel besluit van 11 maart 2005 houdende goedkeuring van de GRB-specificaties in uitvoering van het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootchalig Referentie Bestand, als de gegevens betrekking hebben op of verwijzen naar exemplaren van het GRB.

§3. Voor de gegevens die niet onder de toepassing van paragraaf 1 vallen, kan de Vlaamse Regering het gebruik van andere identificatiemiddelen opleggen.

Art. 15. Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot zijn eigen verwerkingsactiviteiten als vermeld in artikel 5, §1.

Art. 16. De persoonsgegevens, verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, worden niet langer bewaard dan dat ze noodzakelijk zijn om de doeleinden, vermeld in artikel 5, te bereiken of tot wanneer de betrokkene verzoekt om de persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden daarvoor onder de algemene verordening gegevensbescherming.

Art. 17. De aanleverende respectievelijk de ontvangende entiteiten treden elk afzonderlijk op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot het meedelen van gegevens krachtens artikel 10, respectievelijk het ontvangen van gegevens krachtens artikel 11.

Hoofdstuk 11. Wijzigingen aan het KLIP-decreet van 14 maart 2008

Art. 18. In artikel 2, §1, van het KLIP-decreet van 14 maart 2008 wordt punt 14 ° vervangen door wat volgt:

"14° het Vlaams Datanutsbedrijf: de naamloze vennootschap, opgericht door de Vlaamse Regering, op basis van het decreet van [datum] houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf;"

Art. 19. In artikel 4, eerste lid, gewijzigd bij de decreten van 17 januari 2014 en 18 maart 2016, worden de woorden "het agentschap" telkens vervangen door de woorden "het Vlaams Datanutsbedrijf".

Art. 20. In artikel 5, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 17 januari 2014, 18 maart 2016 en 2 april 2021, wordt de zinsnede "het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 7 van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen" telkens vervangen door de woorden "het Vlaams Datanutsbedrijf".

Art. 21. In artikel 7 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 maart 2016, worden de woorden "het agentschap" vervangen door de woorden "het Vlaams Datanutsbedrijf".

Art. 22. In artikel 9, eerste en tweede lid van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 17 januari 2014 en 18 maart 2016 worden de woorden "het agentschap" telkens vervangen door de woorden "het Vlaams Datanutsbedrijf".

Art. 23. In artikel 10 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 17 januari 2014 en gewijzigd bij het decreet van 18 maart 2016, worden de woorden "het agentschap" vervangen door de woorden "het Vlaams Datanutsbedrijf".

Art. 24. In artikel 11, §1, eerste, derde en vierde lid, vervangen bij het decreet van 17 januari 2014 en gewijzigd bij het decreet van 18 maart 2016, worden de woorden "het agentschap" telkens vervangen door de woorden "het Vlaams Datanutsbedrijf".

Art. 25. In artikel 13 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 17 januari 2014 en 18 maart 2016 worden de woorden "het agentschap" vervangen door de woorden "het Vlaams Datanutsbedrijf".

Art. 26. In artikel 14 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 17 januari 2014 en 18 maart 2016 worden de woorden "het agentschap" vervangen door de woorden "het Vlaams Datanutsbedrijf".

Art. 27. In artikel 16, eerste en tweede lid van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 maart 2016 en 8 juni 2018, worden de woorden "het agentschap" telkens vervangen door de woorden "het Vlaams Datanutsbedrijf".

Hoofdstuk 12. Wijzigingen aan het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen

Art. 28. In artikel 8, 3°, van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, wordt de zinsnede ", artikel 5, §1, en artikel 17 van het decreet van 14 maart 2008 houdende de ontsluiting en de uitwisseling van informatie over ondergrondse kabels en leidingen" opgeheven.

Hoofdstuk 13. Slotbepalingen

Art. 29. De Vlaamse Regering bepaalt de lijst van de rechten en plichten van de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 7 van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, die betrekking hebben op de taken, vermeld in artikel 5 van dit decreet, die worden overgedragen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

De bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de lijst, vermeld in het eerste lid, brengt van rechtswege de overdracht aan het Vlaams Datanutsbedrijf mee van de rechten en plichten die op de lijst zijn opgenomen. De overdracht is tegenstelbaar aan derden vanaf de dag van de bekendmaking van de lijst in het Belgisch Staatsblad.

Art. 30. De Vlaamse Regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetsbepalingen te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die datum.

De bevoegdheid, vermeld in dit artikel, die aan de Vlaamse Regering wordt opgedragen, vervalt twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens dit artikel zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

Art. 31. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken,
Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS
van 14 december 2021

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/103 van 14 december 2021

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	de Vlaamse Regering
titel	houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf
roepnaam	(decreet Datanutsbedrijf)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 26 november 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, ontvangen door de VTC op 30 november 2021;

Brengt op 14 december 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Digitalisering (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

(volgende wordt geciteerd uit de Nota aan Vlaamse Regering - vetjes VTC)

3. “Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 stelt dat Vlaanderen smaakmaker en voortrekker moet worden op het vlak van toepassingen in de **nieuwe data-economie** en artificiële intelligentie. In het relanceplan Vlaamse veerkracht van 26 september 2020 wordt daartoe de oprichting aangekondigd van een Vlaams Datanutsbedrijf.
4. In de evolutie van open data naar meer samen data delen is de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf een logische volgende stap. Het Datanutsbedrijf is hierbij een **intelligente verkeerswisselaar van data** die ervoor zorgt dat er een gelijk speelveld is voor alle publieke en private spelers binnen aangesloten data-ecosystemen en die antwoorden biedt op de uitdagingen voor een datagedreven economie.
5. Het Vlaams Datanutsbedrijf **versterkt het vertrouwen van de burger in de data-economie** door in te zetten op de **privacy** van de Vlaming en **actief toestemmingsbeheer** mogelijk te maken dat de burger meer bewust maakt van de risico's van het delen van data en de mogelijkheid biedt om digitaal **meer proportioneel** data te delen dan vandaag mogelijk is. Hiervoor wordt aan elke burger die dit wenst een veilige dataopslag aangeboden. Het datanutsbedrijf pioniert hiervoor met het platform voor **persoonlijke datakluisen** die vanuit het relanceproject VV076 'Zelfbeheerde Identiteit' worden opgezet.
6. Met de **Datavindplaats** wordt informatie over de enorme hoeveelheden data bij de overheid geïntegreerd ontsloten naar de private sector toe. Uiteraard biedt dit ook een grote meerwaarde voor de vindbaarheid van data voor publieke spelers. Op termijn zal de Datavindplaats eveneens private aanbieders van data opnemen in het aanbod.
7. Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt de ontwikkeling en de exploitatie van het Vastgoedinformatieplatform (VIP) (relanceproject VV074) op zich waarbij alle authentieke informatiestromen over vastgoed digitaal aangeboden worden op maat van het vastgoedgerelateerde verkoopproces. Op middellange termijn koppelt het Vlaams Datanutsbedrijf ook aan de **Vlaamse Sensor Data Space** (relanceproject VV073).
8. Het vertrouwen in de data-economie wordt geborgd door het Vlaams Datanutsbedrijf **als een neutrale derde partij** op te richten die datadeling binnen verticale sectoren kan opzetten zonder dat bedrijven, organisaties, overheden en burgers de controle over de toegang tot hun data verliezen. Het biedt slimme oplossingen aan waarbij partijen niet enkel data met elkaar uitwisselen, maar waarbij ze hun data door het Vlaams Datanutsbedrijf ook **kunnen laten verwerken samen met data van concullega's en enkel het resultaat**, de inzichten van deze verwerking, gedeeld wordt. Door datadeling vanuit een keten- of ecosysteembenadering aan te pakken wordt verder gebouwd op de goede praktijken van het Kabel- en Leidinginformatieportaal (KLIP).
9. Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt hierbij een ondersteunende en faciliterende rol op ten aanzien van de private sector en de datagedreven interacties die de private sector heeft met de overheden in Vlaanderen. Haar opdrachten zijn **complementair** ten aanzien van de opdracht van het agentschap Digitaal Vlaanderen dat de Vlaamse overheid en de lokale besturen blijft begeleiden in hun digitale transformatie. **Gegevensdeling tussen publieke instanties is de bevoegdheid van Digitaal Vlaanderen.**
10. De oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf gebeurt op basis van een onderbouwd businessplan en een voorontwerp van oprichtingsdecreet. Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt opgericht als privaatrechtelijk vormgegeven verzelfstandigde entiteit **buiten het bestuursdecreet**, en zal de vorm aannemen van een **Naamloze Vennootschap** (NV). Het bedrijf heeft een publiekrechtelijke basis en taakstelling maar kan ook andere activiteiten ontwikkelen die daarmee verenigbaar zijn.”

(volgende wordt geciteerd uit de Nota aan Vlaamse Regering - vetjes VTC)

11. “Het Vlaams Datanutsbedrijf wil de privacy van de Vlaming versterken door in te zetten op een **actief toestemmingsbeheer** die de burger meer bewust maakt van het delen van data en de mogelijkheid biedt om digitaal meer proportioneel data te delen dan vandaag bij de analoge datadeling op papier.
12. Dit ontwerp van decreet voorziet in de **(machtiging aan de Vlaamse Regering tot) oprichting van een Vlaams Datanutsbedrijf**. Dit Vlaams Datanutsbedrijf zal de nodige taken en activiteiten ontplooiën om data **vlot en veilig** te

laten stromen en een data-markt in de hand te werken, om op die manier de Vlaamse data-economie op een duurzame wijze te ondersteunen. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal daarbij onder meer initiatieven nemen om

- data beter vindbaar te maken, interoperabel beschikbaar te maken en data-samenwerking te faciliteren,
- dienstverlening aan diverse actoren te bieden om de waarde van data te verhogen, de data-infrastructuur en data-vaardigheden in Vlaanderen uit te bouwen en de ontwikkeling van publiek-privaat of privaat-privaat datagedreven ecosystemen te ondersteunen en te realiseren en
- mee te bouwen aan een datagedreven ecosysteem van datakluzen die burgers de regie verlenen over de eigen data.

13. In het kader van die ruime doelstelling wordt het Vlaamse Datanutsbedrijf ook belast met **diverse taken van algemeen belang**. De oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf sluit o.m. aan bij het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024, het Relanceplan “Vlaamse Veerkracht” van de Vlaamse Regering en het Programma Vlaanderen Radicaal Digitaal II en vormt mede de uitvoering van de in dit verband opgenomen ambitie om in te zetten op digitalisering als speerpunt voor innovatie en economische ontwikkeling.”

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

A. De VTC is heel bezorgd.

14. Volgens de VTC heeft het concept van het gebruik van “PODS” (personal online data stores) of **persoonlijke datakluzen zeker potentieel als een manier om de burger controle te geven** over gegevensdeling en, onder voorwaarden, privacy versterkend kan werken. Het heeft o.m. als potentieel voordeel dat de burger niet meer afhankelijk is van centrale opslag van gegevens, en dat hij niet meer centraal gemonitord kan worden, afhankelijk van de implementatiekeuzes.
15. De VTC vreest evenwel dat het project en het Ontwerp nu nog **te weinig uitgewerkt** zijn. Met name – zoals hieronder kort besproken zal worden – bevat het Ontwerp momenteel te weinig waarborgen over de controle over het ecosysteem, inclusief de basisvragen waar de PODS zich zullen mogen bevinden, wie gegevens uit de PODS mag afnemen, en aan welke waarborgen zij daarbij moeten voldoen. Deze vragen worden niet beantwoord in het Ontwerp, en evenmin bevat het Ontwerp garanties die zouden verzekeren dat deze vragen structureel worden opgevolgd.
16. De stap van een onderzoeksproject naar een Vlaamse overheidsdienst – die, volgens bepaalde politieke verklaringen in de pers die echter niet herhaald lijken te worden in de Memorie, dan ook nog **in private handen** zal komen – lijkt, voor zover gerechtvaardigd, minstens te vroeg te worden gezet.
17. Dit is overigens **geen detailkwestie**: het is volgens de VTC niet verdedigbaar dat burgers aangemoedigd worden om hun gegevens toe te vertrouwen aan een publieke instantie – die minstens impliciet van een bepaald vertrouwen kan genieten – indien men van bij het begin de intentie heeft om de gegevens op een ongedefinieerd later moment toe te vertrouwen aan een privé-instantie. Pod-technologie kan garanties bieden om misbruiken van een dergelijke aanpassing te minimaliseren; maar net deze garanties ontbreken in het Ontwerp.
18. Door het Vlaams Datanutsbedrijf op te richten als een privaatrechtelijk vormgegeven verzelfstandigde entiteit **buiten het bestuursdecreet**, is trouwens onduidelijk in welke mate deze instelling zal beheerst worden door publiekrechtelijke regels, of het op te richten Vlaams Datanutsbedrijf onder het toezicht valt van de VTC en in welke mate bepalingen inzake het bestuurlijk elektronisch gegevensverkeer uit het Bestuursdecreet uitwerking zullen hebben.
19. De VTC is van oordeel dat er wat de gegevensverwerking betreft te veel onduidelijkheid is in het Ontwerp en dat er voor wat betreft gegevensbescherming geen kader wordt geschetst noch worden de waarborgen voor gegevensbescherming op een voldoende wijze beschreven.
20. Door dit gebrek aan kader en onduidelijkheden is het voor de VTC moeilijk om gericht te adviseren en ze zal zich hierna grotendeels beperken tot meer algemene vragen en opmerkingen.

Volgende punten vragen opheldering en/of overtuigende garanties:**B. De modaliteiten van de verwerking zelf**

21. Het is niet duidelijk welke gegevens voor welke doeleinden verwerkt worden door het DNB zelf. Het Ontwerp verwijst naar 'taken van algemeen belang' van het DNB, en naar haar 'doelstellingen' – die de Vlaamse Regering later mag bepalen – maar biedt geen bepaling of beperking van de doeleinden van haar gegevenswerking, en bijgevolg ook niet van het soort verwerkingen van persoonsgegevens die zij kan faciliteren.
22. Voor wat betreft het aanduiden van de hoedanigheden, wordt enkel de rol van het DNB in beperkte mate uitgewerkt (als verwerkingsverantwoordelijke). In een eco-systeem zoals voorgesteld, is het echter belangrijk dat de hoedanigheid van alle actoren wordt vastgelegd. Enkel op die manier kunnen voldoende garanties worden geboden voor de betrokkenen. Zo is de verhouding met de POD-aanbieders niet duidelijk. Nemen zij een verwerkersrol op? Als een TTP? Het is bovendien niet duidelijk wie aanbieder mag zijn, en wat zij mogen doen of niet doen met de persoonsgegevens in de PODS.
23. Het is op basis van de voorgelegde teksten niet duidelijk waar de data komen te staan (hosting problematiek). In een gegevensbeschermingsimpactanalyse die bij het Ontwerp wordt gevoegd zou dit kunnen uitgewerkt worden. Een basisconcept van de technologie is dat de data gedecentraliseerd zitten in de PODS, maar dan lijkt het moeilijk om controle te houden over de verwerkingen, des te meer omdat dus niet duidelijk is wie (bv. ook het DNB zelf?) PODS mag aanbieden.
24. Andere vragen die zich stellen, zijn wie toezicht houdt op afnemers, wat de use cases zijn, waar de burger terecht kan voor klachten, ...

C. De doeleinden van de verwerking

25. Er worden doelstellingen van het DNB in het Ontwerp vermeld, maar er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen doelstellingen van een organisatie en verwerkingsdoeleinden. Het ontwerp bevat in hoofdzaak doelstellingen en taken voor de organisatie. Deze doelstellingen van de organisatie en taken zijn te vaag geformuleerd om er doeleinden in de zin van de AVG uit af te leiden. Het is op basis van het Ontwerp niet mogelijk om te voorspellen wat voor gegevens er in een POD zullen komen, waar die gegevens zich zullen bevinden, naar wie ze ontsloten kunnen worden, en voor welke doeleinden.
26. Op deze manier is het ook niet duidelijk waar het DNB als verwerkingsverantwoordelijke verantwoordelijk voor is. Artikel 15 van het Ontwerp verwijst hiervoor naar de "eigen verwerkingsactiviteiten als vermeld in artikel 5, §1", maar dat artikel bevat dus enkel een brede opsomming van taken van algemeen belang, waaruit niet afgeleid kan worden welke verwerkingstaken precies tot de verantwoordelijkheid van het DNB behoren.
27. Artikel 5, §2 vermeldt taken, maar dat past niet in de context van een privé-bedrijf.
28. De VTC adviseert de doeleinden voor de verwerkingen van persoonsgegevens decretaal vast te leggen.
29. Bepaalde taken moeten ook duidelijker onderscheiden en geregeld worden: gegevensdeling van (geanonimiseerde) overheidsdata en het opzetten van een kluisinfrastructuur (met geïndividualiseerde data) zijn zeer verschillende taken die absoluut niet mogen vermengd worden.

D. De governance van de gegevensverwerking en het eco-systeem

30. Het beheersmodel is niet duidelijk. Het Ontwerp bepaalt niet wie toelaatbare pod-aanbieders zijn, wie toelaatbare afnemers zijn, en wie controle hierop uitoefent. De VTC begrijpt dat het over een innovatief project gaat waarbij niet alle details vooraf vastgelegd kunnen worden; maar in dat geval moet er minstens een sterke governance-laag in het decreet worden opgenomen, m.a.w. een institutioneel kader dat deze vragen later op een betrouwbare manier kan invullen, zonder afbreuk te doen aan bestaande regelgeving. Dit geldt zowel voor gegevensbescherming als voor informatieveiligheid. Als er bijvoorbeeld een ethisch comité wordt ingeschakeld, dan moet dat in het decreet worden

opgelegd. (cf. verdiepingsdecreet VDAB). Het Ontwerp bevat hierover geen principes. Er worden wel twee regeringscommissarissen voorzien, maar deze worden niet belast met taken of verantwoordelijkheden inzake gegevensbescherming.

31. De VTC is van oordeel dat er een afsprakenkader moet komen en dat dat moet afgedwongen worden bijvoorbeeld in de vorm van protocollen met de afnemers waarin onder meer de specifieke doelen en bewaartermijnen worden bepaald.
32. Volgens de VTC is het aangewezen een aparte governance op te zetten voor elke te onderscheiden taak en dat daarbij zowel gegevensbescherming als cyberveiligheid bewaakt worden.

E. Risicoanalyse

33. De VTC wijst erop dat het hier om een nieuwe technologie gaat en de gegevensbeschermingsimpactanalyse (GEB) vereist is (artikel 35, AVG). Mogelijk zijn ook criteria van toepassing die de VTC heeft opgenomen in de lijst met verwerkingen waarvoor een GEB vereist is¹.
34. De VTC is van oordeel dat om het Ontwerp te beoordelen al een GEB nodig is. Die zou ondermeer moeten duidelijk maken wat nu nog niet concreet genoeg is. Bijvoorbeeld, als er zich een datalek voordoet, wie is dan verantwoordelijk of hoe de rechten van de betrokkenen verzekerd zijn, hoe wordt vermeden dat de betrokkene van een organisatie naar een andere gestuurd wordt. Zie ook de in de vorige punten al aangehaalde vragen die in de GEB kunnen beantwoord worden.

F. Bezorgdheid omdat dit mogelijk een eerste stap is naar een volledig privaat bedrijf

35. De VTC is ervan overtuigd dat een permanente controle door overheid vereist is, temeer omdat minstens initieel de gebruikers (correct) geïnformeerd moeten worden dat een Vlaamse instantie (het DNB) hun gegevens zal beheren. Als (mede) op basis daarvan het vertrouwen van de burger wordt gewonnen, houdt het geen pas om later deze garantie onder hun voeten weg te trekken.
36. De GEB moet duidelijk maken welke waarborgen wegvallen wanneer er zou worden overgegaan tot de privatisering, en over welke mogelijkheden te burgers dan beschikken om hun rechten te laten gelden. Minimaal mogen de persoonsgegevens van de burgers niet zonder meer worden overhandigd aan een privé-instantie, zelfs indien de doeleinden hetzelfde zouden blijven (hetgeen momenteel evenmin verzekerd is, omdat die doeleinden niet vastliggen). In ieder geval valt in dit geval alle administratieve bescherming weg.
37. De VTC vraagt zich ook af of het project zo is opgezet dat het niet uitmaakt in wiens handen het DNB terecht komt als het bijvoorbeeld overgekocht of gratis overgedragen zou worden. PODS-technologie maakt dit mogelijk, en het is dus eveneens (minstens theoretisch) mogelijk om het DNB zo op te zetten dat het niet eens uitmaakt wie de PODS of de databank van het DNB precies beheert. Maar indien dat de ambitie is, dan zou ook dit decretaal moeten worden vastgelegd.
38. De VTC is van oordeel dat er in ieder geval een controle door de overheid moet ingebouwd worden.

G. De verhouding met andere regelingen en kluisprojecten

39. De VTC wijst ook op niet uitgeklaarde verhouding met passieve openbaarheid van bestuursdocumenten, met rechten van de betrokkene op grond van de AVG en met de uitwisselingen via het Magdaplatform (dit wordt wel aangekaart, maar blijft onduidelijk: er lijken in ieder geval ook opvragingen van persoonsgegevens bij de overheid door/via het DNB gepland waarbij geen gebruik wordt gemaakt van de PODS). Is het de bedoeling dat de DNB al deze rollen overneemt? Zo ja, hoe zullen de beperkingen uit de relevante wetgeving worden overgenomen? Zo nee, moet het Ontwerp dan niet worden aangepast om duidelijk te maken dat bv. de vraag om persoonsgegevens in een POD te

¹https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

laden niet gebruikt kan worden om via-via een toegangsverzoek in de AVG mogelijk te maken, of om met een flexibel omwegje toegang te krijgen tot bestuursdocumenten zoals geregeld in het Bestuursdecreet?

40. De relatie met bestaande datakluizen zoals IZIMI (notarissen) en het platform met kluizen voor gezondheidsgegevens moet uitgeklaard worden. De VTC vreest voor een opbod tussen datakluisprojecten die deels concurreren, en die voor een verwarrend landschap zorgen.
41. Volgens de VTC zal er moeten rekening gehouden worden met de regels voor de digitale “wallets” van het ontwerp van de eIDAS-verordening. De (ontwerp)verordening vraagt dat er voor de in de verordening bedoelde “wallets” een keuzemogelijkheid bestaat. Een “lock in” bij/via het DNB mag dus niet.
42. De kluizeninfrastructuur zal afhankelijk van de informatie die in de kluizen wordt opgeslaan (o.a.) mogelijk ook een kritieke infrastructuur vormen die moet voldoen aan de eisen van de NIS-richtlijn.

H. Voorbehoud voor het vertrouwen in de toestemming van de betrokkene

43. In zoverre het Ontwerp integraal rekent op de toestemming van de gebruikers bij het ontsluiten van persoonsgegevens naar afnemers, heeft de VTC fundamentele vragen bij het beroep doen op toestemming in deze context. Het Ontwerp gaat er dan van uit dat elke gebruiker voldoende beoordelingsvermogen heeft om te bepalen welke afnemer betrouwbaar is, en wat de toestemming precies dekt. Bij een afdoende geïnformeerde doelgroep kan dat een haalbare aanpak zijn, maar bij een systeem dat momenteel geen beperkingen lijkt te kennen – naar gebruikers, PODS-aanbieders, data-afnemers, of toezicht op gebruikscases – is dit, volgens de VTC, onverdedigbaar riskant. Er is een onderscheid te maken tussen zelfbeschikking en gegevensbescherming. In ieder geval moet aan de hand van een gegevensbeschermingsimpactanalyse nagegaan worden of en hoe de toestemming hier als beschermingsmaatregel kan werken.
44. Ondermeer in het kader van e-Health is gebleken dat een volwaardige toestemming conform met de vereisten van de AVG geen evidentie is. De VTC adviseert dus dat het toestemmingconcept beter bestudeerd wordt. Het verkrijgen van een toestemming mag niet de enige waarborg zijn. Transparantie is daarbij een belangrijk punt en daar is nu gezien de verschillende vragen nog geen sprake van.
45. Er moeten ook maatregelen ingebouwd worden die beletten dat bedrijven burgers de facto niet gaan dwingen om een kluis te hebben.
46. De VTC maakt ook een voorbehoud voor de toepassing van artikel 8, AVG m.b.t. de voorwaarden voor de toestemming van kinderen met betrekking tot diensten van de informatiemaatschappij.

I. Vraag naar een kopieerverbod

47. De technologie maakt het mogelijk om de data te ontsluiten volgens de wensen van de betrokkenen, maar het is de VTC niet duidelijk of er technische en organisatorische garanties zijn dat de persoonsgegevens door de ontvangers niet verzameld worden voor verder gebruik. Dat is nochtans een grondvoorwaarde voor een succesvolle toepassing van het POD-model: indien afnemers hun data gewoon kopiëren uit een POD, dan zorgt het PODS-systeem wél voor vlotter datadelen, maar erodeert het net de gegevenscontrole voor de burger.
48. Dat is ongetwijfeld niet de bedoeling van het Ontwerp. Minstens moet er een decretaal verbod komen om te kopiëren.
49. De VTC verwacht dan ook dat het DNB (of een andere daartoe aangeduide instantie) de handhaving van dat verbod als taak toegewezen krijgt.
50. Andere vormen van ongewenste uitstroom uit het systeem moeten natuurlijk ook vermeden en gesanctioneerd worden.

III. BESLUIT

51. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp geen voldoende waarborgen biedt wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.
52. De VTC benadrukt dat zij niet vijandig staat tegen het PODSconcept als dusdanig. De VTC vraagt wel dat er duidelijke antwoorden komen op de gestelde vragen door aanpassingen van het ontwerp en de toelichtingen in de memorie en de GEB.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

VLAAMS DATANUTSBEDRIJF

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Voorontwerp van decreet houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf	
Adviesvrager	Jan Jambon - minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management	
Ontvangst adviesvraag	30 november 2021	
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)	
Goedkeuring raad	24 december 2021	
Contactpersoon	Peter Van Humbeeck	pvhumbeeck@serv.be
	Stijn Wouters	swouters@serv.be

De heer Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management

Martelaarsplein 19

B-1000 Brussel

Voorontwerp van decreet Vlaams Datanutsbedrijf

Mijnheer de minister-president

De SERV verwelkomt het initiatief van de Vlaamse Regering om via het Vlaams Datanutsbedrijf het delen van data, de uitbouw van de data-economie en de digitale transformatie in Vlaanderen te versterken. De SERV ondersteunt ook de voorziene concrete projecten waaronder persoonlijke datakluisen om de gebruiker centraal te stellen in de regie en de zeggenschap over zijn data.

De SERV merkt wel op dat er nog veel uitdagingen en onzekerheden zijn. De SERV suggereert in zijn advies ook enkele aanpassingen aan het voorontwerp en formuleert een reeks vragen tot verduidelijking in de memorie van toelichting. Een belangrijke vraag van de SERV is tevens om meer en beter samen te werken met het federale niveau om dubbel werk en parallelle initiatieven te vermijden. In dat verband adviseert de SERV ook dat de Vlaamse Regering meer proactief zou omgaan met de aankomende Europese regelgeving.

De SERV is uiteraard steeds bereid dit advies nader toe te lichten.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter

Inhoud

Krachtlijnen	161
Advies	162
Inleiding	162
Algemene bemerkingen	163
Belangrijkste projecten op korte termijn	172
Bibliografie	179

Krachtlijnen

De SERV kan zich scharen achter de oprichting van een Vlaams datanutsbedrijf. Met dit initiatief speelt de Vlaamse Regering in op een behoefte die ook eerder al door de SERV werd aangekaart. De SERV staat ook positief ten aanzien van de voorziene concrete projecten zoals de persoonlijke datakluizen, de Datavindplaats, het Vastgoedinformatieplatform en de Vlaamse Sensor Data Space.

De SERV merkt wel op dat er nog veel uitdagingen en onzekerheden zijn. Het voorliggende voorontwerp is – na de voorbereidende werkzaamheden – slechts een eerste stap. Gelet op de potentiële omvang en complexiteit van dit initiatief is een behoedzame verdere uitwerking aangewezen. Het bekomen en het behouden van vertrouwen van burgers en ondernemingen is cruciaal.

De SERV suggereert in dit advies enkele aanpassingen aan het voorontwerp en/of aan de memorie van toelichting. Deze aanpassingen houden onder andere in om de doelstellingen en opdrachten van het Vlaams Datanutsbedrijf concreter te omschrijven, het belang van privacy sterker te verankeren, de taakstelling in het kader van de taken van algemeen belang te verduidelijken, de keuze voor het statuut van het Datanutsbedrijf nader te motiveren en de governance en financiering te concretiseren. De SERV vraagt ook om de rol en ambities van het Vlaams datanutsbedrijf op het vlak van B2B gegevensdeling nader te omschrijven. De SERV wijst er ook op dat versterkte inspanningen nodig zijn op het vlak van digitale overheid om de doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf te realiseren.

Het advies gaat ook uitgebreid in op een van de kernprojecten van het Vlaams Datanutsbedrijf, namelijk het ecosysteem van persoonlijke datakluizen. De SERV staat positief ten aanzien van deze technologie, maar ziet nog belangrijke uitdagingen en wijst op succesvoorwaarden zoals goede afsprakenkaders, vertrouwen en positieve gebruikerservaringen. Het gebruik van persoonlijk datakluizen in de context van publieke dienstverlening vergt specifieke aandacht.

Een belangrijke vraag van de SERV is tot slot om meer en beter samen te werken met het federale niveau om dubbel werk en parallelle initiatieven te vermijden. Een gebrek aan een gebruikersgericht perspectief ten aanzien van de integrale overheid kan burgers, ondernemingen en verenigingen immers ontmoedigen om gebruik te maken van persoonlijke datakluizen. In dat verband adviseert de SERV ook dat de Vlaamse Regering – in dialoog met de federale overheid – proactief omgaat met aankomende Europese regelgeving door voldoende tijdig en transparant te zijn over de standpunten, implicaties en de wijze waarop men denkt deze regelgeving in Vlaanderen te zullen omzetten.

Advies

Inleiding

De SERV werd op 30 november 2021 om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf. Dit voorontwerp beoogt de oprichting van een Vlaams Datanutsbedrijf als naamloze vennootschap van privaat recht met publieke opdracht. De effectieve oprichting is gepland aan de start van het tweede kwartaal van 2022.

Met de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf wil de Vlaamse Regering een belangrijke nieuwe stap zetten in de uitbouw van de data-economie in Vlaanderen. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doel om als neutrale derde partij een brugfunctie op te nemen tussen de publieke en private sectoren enerzijds en binnen de private sector anderzijds. Het richt zich meer concreet op een ondersteunende en faciliterende rol ten aanzien van de private sector en de datagedreven interacties die de private sector heeft met de overheden in Vlaanderen. Het moet op het vlak van digitale transformatie complementair werken met het agentschap Digitaal Vlaanderen.

Het Vlaams Datanutsbedrijf moet een gelijk dataspeelveld creëren voor alle publieke en private spelers, data vlot en veilig laten stromen en daarnaast data-samenwerkingen met stakeholders over sectoren heen faciliteren door te zorgen voor technische contracten, organisatorische, juridische en financiële afspraken.

Het Vlaams Datanutsbedrijf krijgt onder meer de volgende opdrachten:

- Het (her)gebruik van data vergemakkelijken door in te zetten op privacy en een platform voor persoonlijke datakluizen met een actief toestemmingsbeheer. Twee concrete use cases worden van bij de opstart van het Vlaams Datanutsbedrijf opgenomen ('My Digital Move', 'My Professional Data').
- De oprichting van een Vlaamse datavindplaats dat het data-aanbod (i.e., de metadata) van de overheden in Vlaanderen – en op termijn over de grenzen van publiek-privaat heen – samenbrengt (beschrijvingen van (diensten op) persoonsgegevens, ondernemingsdata, geografische gegevens en open data) en de ontwikkeling van een datamarktplaats (om gegevens aan te vragen en af te handelen).
- Het bevorderen van de samenwerking tussen diverse partners als intelligente, neutrale data-verkeerswisselaar (o.a. het bestaande KLIP-platform dat wordt overgeheveld van Digitaal Vlaanderen naar het Vlaams Datanutsbedrijf, het vastgoedinformatieplatform (VIP) en de Vlaamse Sensor Data Space).
- Het ondersteunen van de diverse spelers in het data-ecosysteem bij complexe data transformatie vraagstukken (haalbaarheidsstudies, business cases ...).

Het Vlaams Datanutsbedrijf is een belangrijk onderdeel van het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht', in het bijzonder van het Speerpunt 'Vlaanderen digitaal transformeren'. De oprichting van het Datanutsbedrijf volgt uit het relanceproject VV061. Het is daarnaast ook gelieerd aan de relanceprojecten 'zelfbeheerde identiteit' (VV076), het VIP (VV074) en 'Vlaamse Sensor Data Space' (VV073). De Vlaamse Regering gaf in dat kader eveneens imec een subsidie van 7 miljoen euro om technologisch, maatschappelijk en applicatieonderzoek op te zetten om persoonlijke datakluizen mogelijk te maken (zie beslissingen Vlaamse Regering van 17 december 2021).

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal bestaan uit een moederbedrijf met publieke opdracht en één of meerdere zelfbedruipende dochterbedrijven. De Vlaamse Regering voorziet in eerste instantie in de oprichting van het moederbedrijf.

De SERV wenst Björn De Vidts en Franky Deleu van het Agentschap Digitaal Vlaanderen te bedanken voor hun toelichting bij en de gedachteswisseling over het Vlaams Datanutsbedrijf en het voorontwerp van decreet, alsook een aantal externe experts die de SERV heeft geraadpleegd rond dit dossier.

Algemene bemerkingen

De SERV staat positief tegenover het initiatief van de Vlaamse Regering tot oprichting van een Vlaams Datanutsbedrijf. Het organiseren en stimuleren van een grootschaliger hergebruik van publieke en private data is een belangrijke stap in de uitbouw van een Vlaamse data-economie en in het versterken van innovatie, welvaart en welzijn in Vlaanderen. Tegelijk meent de SERV dat er nog veel uitdagingen en onzekerheden zijn. De SERV suggereert hierna ook enkele aanpassingen aan het voorontwerp en/of aan de memorie van toelichting.

Goede stap in de uitbouw van een Vlaamse data-economie

De SERV kan zich scharen achter de oprichting van een Vlaams datanutsbedrijf. Met dit initiatief speelt de Vlaamse Regering in op een behoefte die ook eerder al door de SERV werd aangekaart.

De SERV zet al sinds 2017 de digitale transitie prominent op de beleidsagenda.¹ In diverse adviezen en rapporten wees de SERV op de kansen en uitdagingen van de digitale transformatie. De SERV heeft ook gewezen op de belangrijke rol van de overheid en het sociaal overleg om deze transitie te stimuleren, mee te sturen in de gewenste richting en negatieve gevolgen te vermijden of op te opvangen.

¹ <https://www.serv.be/serv/pagina/digitalisering>

Specifiek heeft de SERV in diverse adviezen – deels samen met de VLIR – ook gevraagd om sterker in te zetten op de toegang tot en het delen en (her)gebruik van overheidsdata.² Overheidsdata vormen een enorme, diverse en waardevolle hoeveelheid gegevens die de samenleving ten goede kunnen komen. Ze vormen een belangrijke grondstof voor digitale informatieproducten en -diensten. Door die informatie in een gangbaar (en machine-leesbaar) elektronisch formaat aan te bieden, kunnen burgers en bedrijven nieuwe manieren vinden om de informatie te gebruiken en zo nieuwe innovatieve producten en diensten ontwikkelen.

In het SERV-rapport over Artificial Intelligence werd dit verder onderbouwd en werd onder andere ingegaan op het economische belang van datadeling tussen overheden en de private sector en tussen burgers en bedrijven. Datadeling maakt deel uit van een proces van open innovatie waarbij met andere actoren in netwerken wordt samengewerkt³.

Daarbij heeft de SERV, onder andere in zijn adviezen over het bestuursdecreet en over de beleidsnota ICT en Facilitair Management,⁴ er in het bijzonder ook op gewezen dat de Vlaamse overheid zijn rol breder moet zien en invullen dan de digitalisering van de eigen werking en dienstverlening. Met name moet de strategische doelstelling (ook) zijn om te fungeren als aandrijf wiel voor de verdere digitalisering van de samenleving, met een overheid die inzet op intense partnerships met andere overheden en met de social profit en privé sector. De overheid werkt dan meer als een facilitator en data steward ('government as a platform') en biedt institutionele en niet-institutionele actoren de mogelijkheden en het platform om ideeën en data te creëren, te hergebruiken en vooral samen oplossingen uit te werken.

Met de oprichting van een Vlaams datanutsbedrijf speelt de Vlaamse Regering in op deze behoefte. *De SERV kan zich dan ook scharen achter dit initiatief van de Vlaamse Regering.* De SERV verwelkomt dat de Vlaamse Regering via de oprichting van een Vlaams Datanutsbedrijf het delen van data wil faciliteren en diverse aspecten van de data-economie wil ondersteunen door het uitwerken van data-infrastructuren, platformen en datagedreven ecosystemen.

In het bijzonder wil de SERV het belang van de volgende opdrachten *ondersteunen*:

- De rol van een Vlaams Datanutsbedrijf om de toegevoegde waarde van data te verhogen en de ontwikkeling van de data-economie en verschillende dataruimtes te faciliteren. Toegankelijke en interoperabele data zijn daarbij belangrijk, alsook een 'horizontale laag' voor dataruimtes en tussen dataruimtes.

² SERV (2020a). Advies betere data voor het (corona-)beleid. <https://www.serv.be/node/13736>

SERV (2020b). Advies wijziging bestuursdecreet. <https://www.serv.be/node/13938>

SERV & VLIR (2021). Oproep en advies Betere overheidsdata voor sterk beleidsonderzoek en goed bestuur. <https://www.serv.be/node/14560>

³ SERV (2021). Rapport artificiële intelligentie. <https://www.serv.be/node/14168>

⁴ SERV (2018). Advies voorontwerp bestuursdecreet. <https://www.serv.be/node/12259>

SERV (2019). Advies bestuurlijke beleidsnota's 2019-2024. <https://www.serv.be/node/13446>

- De intentie om via het Vlaams Datanutsbedrijf meer data uit de private sector beschikbaar te maken, zowel voor private partijen als voor de publieke sector via een Vlaamse datavindplaats en de ontwikkeling van een datamarktplaats.⁵
- De opdracht om intermediaire partij vertrouwen te creëren voor het delen van data tussen burgers, bedrijven, verenigingen en overheden en de datagovernance te versterken. Dit zijn immers belangrijk issues in de uitbouw van een data-economie.⁶
- Het initiatief om door betere datadeling – zowel algemeen als via persoonlijke datakluisen – te komen tot meer proactieve en gepersonaliseerde publieke dienstverlening met minder administratieve lasten en meer efficiëntie en effectiviteit.

De SERV waardeert daarbij tevens het *actiegerichte opzet* van het Vlaams Datanutsbedrijf, met duidelijke projectdoelstellingen en prestatie-indicatoren.⁷

Wees duidelijker over de onzekerheden en uitdagingen

De SERV vraagt om transparanter te zijn over de onzekerheden en uitdagingen die gepaard gaan met de ambities van de beoogde digitale transformatie via het Vlaams Datanutsbedrijf.

Tegelijk wenst de SERV te wijzen op de *vele onzekerheden en uitdagingen* verbonden aan de oprichting van een Vlaams Datanutsbedrijf. Wat opvalt in het dossier is de vanzelfsprekendheid waarmee zaken worden geponeerd, terwijl een project als dit grensverleggend zal zijn. De SERV meent dat Vlaanderen moet gaan voor gedurfde keuzes om de digitale transformatie van de overheid, economie en samenleving te ondersteunen. Maar de complexiteit mag niet worden onderschat.⁸

Of het kader vastgelegd in het voorontwerp van decreet voldoende zal zijn om de effectiviteit van het Vlaams Datanutsbedrijf te verzekeren, valt dan ook moeilijk te beoordelen op dit moment. Daarvoor is het zeker nog wachten op de samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. En dan nog blijven er tal van onzekerheden en uitdagingen. Het lijkt wenselijk om daar transparant(er) over te zijn.

⁵ SERV (2021). Rapport artificiële intelligentie. <https://www.serv.be/node/14168>

⁶ Europese Commissie (2020a). Een Europese datastrategie. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1593073685620&uri=CELEX%3A52020DC0066>

⁷ Zie Vlaamse Regering (2021). VR 2021 2611 VV DOC.0155/1TER, p. 8 e.v. en p. 13 e.v. <https://beslissingenvlaamse regering.vlaanderen.be/document-view/619FCE15364ED90008000134>

⁸ Zie hierover ook Stijn Viaene: <https://datanews.knack.be/ict/nieuws/vlaams-datanutsbedrijf-opdat-vlaanderen-het-begrijpt/article-opinion-1813513.html>

Vul de doelstellingen en opdrachten concreter in

De SERV vraagt om de doelstellingen en opdrachten van het Vlaams Datanutsbedrijf op enkele punten concreter te omschrijven.

Art. 4 bevat de algemene doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf: “Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling data vlot en veilig te laten stromen en te laten samenwerken in de markt met het oog op het stimuleren van de Vlaamse data-economie op een duurzame wijze, waaronder:

- 1° data vindbaar maken, interoperabel beschikbaar maken en data-samenwerking tussen partijen faciliteren;
- 2° inzetten op dienstverlening om de waarde van data te verhogen, de data-infrastructuur en data-vaardigheden in Vlaanderen uit te bouwen en de ontwikkeling van datagedreven ecosystemen te ondersteunen en realiseren;
- 3° het meebouwen aan een datagedreven ecosysteem van datakluisen die burgers de regie verlenen over de eigen data.”

Deze formulering is op meerdere vlakken erg *vaag* doordat enkele begrippen niet duidelijk zijn of niet zijn gedefinieerd in art. 2. Betekent ‘op duurzame wijze’ hier ‘lang durend’ of ‘het milieu weinig belastend’. Concreet: wordt de energie- en milieu-impact een aandachtspunt in bv. contracten die het Vlaams Datanutsbedrijf afsluit met partners of in het eigen structureel onderzoek? Welke ‘partijen’ worden bedoeld in art. 2, 1°? (ook tussen overheidsdiensten bv.? Cf. afbakening t.o.v. rol Digitaal Vlaanderen). Welke ‘dienstverlening’ wordt bedoeld in art. 2, 2°? (bv. dienstverlening om data-vaardigheden in Vlaanderen uit te bouwen?).

Een definitie van ‘interoperabiliteit’ in art. 2 zou het ook duidelijker maken dat het Vlaams Datanutsbedrijf niet enkel interoperabiliteit op semantisch en technisch vlak nastreeft – zoals de tekst nu lijkt te suggereren – maar ook juridische, organisatorische en culturele interoperabiliteit ambiëert (zie ook verder). Hiermee zou het voorontwerp ook nauwer aansluiten bij de intenties in de memorie (p. 5) en bij de geponeerde visie in het business plan (p. 6). Het European Interoperability Framework (EIF) en uitbreidingen zoals het European Interoperability Framework for Smart Cities and Communities (EIF4SCC5) bieden mogelijke handvaten.⁹

Daarnaast lijken minstens twee belangrijke doelstellingen die worden vermeld in de memorie van toelichting onderbelicht in de huidige formulering.

- Ten eerste legt de memorie terecht een klemtoon op de rol van het Vlaams Datanutsbedrijf in de versterking van de *privacy* van de burger en het zorgen voor een groter bewustzijn in het

⁹ Europese Commissie (2017). European Interoperability Framework - Implementation Strategy. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2c2f2554-0faf-11e7-8a35-01aa75ed71a1.0017.02/DOC_3&format=PDF
Europese Commissie (2021b). roposed European Interoperability Framework for Smart Cities & Communities (EIF4SCC). <https://joinup.ec.europa.eu/collection/nifo-national-interoperability-framework-observatory/news/eif4scc-smart-cities-communities>

delen van data. Die doelstelling lijkt nu te ontbreken in het voorontwerp.¹⁰ De SERV vraagt om naast 'regie' ook 'zeggenschap' over de eigen gegevens mee op te nemen. Daarnaast vraagt de SERV ook om de controle en de handhaving van de toegang en het gebruik van persoonsgegevens in de memorie van toelichting te verduidelijken en de relatie met (voorzien) Europese regelgeving (cf. infra) op dit vlak te verduidelijken.

- Ten tweede ontbreekt een verwijzing naar de belangrijke *datagovernancerol* die het Vlaams Datanutsbedrijf zou moeten spelen. Er wordt zowel in het voorontwerp van decreet als in de memorie van toelichting veel gefocust op het ontwikkelen van specifieke projecten, maar minder op de rol van intelligente verkeerswisselaar die datagedreven ecosystemen opzet en een gelijk data-speelveld creëert voor alle spelers binnen en tussen datagedreven ecosystemen. Naast het stroomlijnen van de data-uitwisseling zorgt een intelligente verkeerswisselaar ook voor organisatorische, juridische en financiële afspraken, onder andere over data-eigenaarschap, incentives en gebruiksrechten ten aanzien van gedeelde data (bv. wie de investeringen maakt, wie welke data deelt en wie welke data waarvoor mag gebruiken aan welke vergoeding). Zeker op het moment dat het Vlaams Datanutsbedrijf (het moederbedrijf) minder zelf diensten en producten gaat ontwikkelen zal deze rol juist aan belang winnen. Deze rol mag niet worden onderschat. De private sector beschikt over heel wat data die in eerste instantie voor eigen gebruik (procesoptimalisaties, verbetering van productaanbod ...) worden ingezet maar die door datadeling (in het bijzonder ook naar de overheid, kmo's en startups) grote voordelen voor de economie en de samenleving kunnen opleveren. Drempels voor de uitwisseling van private datacollecties zijn divers en zeker niet alleen technisch of semantisch.

De SERV ziet vanuit die *datagovernancerol* een bijkomende opdracht voor het Datanutsbedrijf als publiek-privaat platform om standaarden uit te werken en te promoten, voortbouwend op initiatieven zoals het OSLO-interoperabiliteitsprogramma.¹¹ *Interoperabiliteit* is een noodzakelijke voorwaarde om het potentieel van de data-economie waar te maken. Deze rol wordt vermeld in het business plan binnen de rol van data broker (business plan, p. 11), maar lijkt niet terug te komen in het voorontwerp van decreet, tenzij het gaat over de semantische en technische interoperabiliteit van de data. Interoperabiliteit heeft echter ook juridische, organisatorische en culturele elementen. Een intelligente verkeerswisselaar zou moeten inzetten op het bewerkstelligen van deze interoperabiliteit in de data-economie en over dataruimtes heen. Het kan immers niet de bedoeling zijn om oude silo's af te willen breken en er nieuwe in de plaats te zetten. De Vlaamse Regering lijkt dit met de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf ook wel aan te geven (bv. memorie van toelichting, p. 5; business plan, p. 6), maar dit zou concreter in het voorontwerp kunnen, bijvoorbeeld door het opnemen van een rol inzake het bewerkstelligen van interoperabiliteit en door het verankeren van een principe van het streven naar '*interoperability-by-default*' voor alle projecten, producten en diensten waar het Vlaams Datanutsbedrijf in betrokken is.

¹⁰ Burgers 'de regie verlenen over de eigen data' (art. 4, §1, eerste lid, 1°) staat niet noodzakelijk gelijk met het versterken van privacy. In de memorie van toelichting (p. 1) staat dit wel duidelijker ("[...] meer regie en controle door de burger en ondernemer en naar een meer privacy versterkende datadeling als het gaat over persoonsgegevens").

¹¹ Een goede praktijk in het buitenland is bijvoorbeeld Zwitserland, waar het eCH – een vereniging van openbaar nut – standaarden uitwerkt voor gegevensuitwisseling tussen overheden (federaal, kantonaal, lokaal), ondernemingen, en onderzoeks- en onderwijsinstelling en individuen. <https://www.ech.ch/fr>

Daarnaast suggereert de SERV om enkele *bijkomende doelstellingen of principes* op te nemen, zoals:

- Het reguleren van de kwaliteit en het gebruik van de data. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal immers zelf geen data beheeren maar vooral als ‘trusted intermediary’ opereren.
- Het principe van ‘Data voor het algemeen belang’ (Data for the public good) (cf. Europese datastrategie, pp. 6-7). Dit principe omvat dat data gegenereerd door de overheid en de (toegevoegde) waarde ervan aan de gemeenschap ten goede moeten komen. Tegelijk heeft sommige private data ook waarde als publiek goed. Het is met name in deze omgekeerde beweging (het stromen van data van de private sector naar de publieke sector) dat de doelstellingen nog concreter kunnen.
- Het inzetten op bredere kennisuitwisseling en kennisontwikkeling bij de diverse spelers in het data-ecosysteem, ook om Europees een leidende rol te spelen in de uitbouw van de data-economie (ruimer dan ‘de uitvoering van haalbaarheidsanalyses en het onderzoek over de digitale transformatie van datagedreven ecosystemen’, cf. art. 5). In dat verband vraagt de SERV om het ondersteunen van spelers in datagedreven ecosystemen verder te verduidelijken.
- Als het gaat over use cases wordt er niet echt gefocust op stimulering van *Business-to-Business* (B2B) datadeling en welk terugverdienmodel erachter zit. De parameters waartegen het mogelijke succes van business cases wordt afgemeten zijn op dit moment onduidelijk. Er wordt niet concreet aangegeven wat de criteria zijn om de business cases te realiseren.
- Het centraler zetten van het ‘faciliteren van burgers’ (art. 4, §1, tweede lid). De SERV meent dat een goede begeleiding van bedrijven en burgers, alsook het versterken van hun kennis en vaardigheden cruciale succescriteria zijn van de beoogde digitale transformatie.¹² In het business plan (SD/OD) komt het faciliteren van burgers en ondernemingen (in het bijzonder kmo’s) niet terug.
- Het belang van het uitbouwen van een cultuur van data-uitwisseling.¹³

Verduidelijk de taakstelling in het kader van de taken van algemeen belang

De SERV vraagt om de voorgestelde taakverdeling tussen het Vlaams Datanutsbedrijf en Digitaal Vlaanderen nader te motiveren en om de afstemming met de rol die private partijen kunnen spelen te bewaken.

Het voorontwerp van decreet omschrijft in art. 5, §1 de taken van algemeen belang waarmee het Vlaams Datanutsbedrijf wordt belast. Van belang voor de SERV is hier een goede afstemming met de taken van Digitaal Vlaanderen en met de *rol die private partijen (kunnen) opnemen*.

Wat dat laatste betreft, maakt de SERV enig voorbehoud bij de taak van algemeen belang rond ‘de uitvoering van haalbaarheidsanalyses en het onderzoek over de digitale transformatie van

¹² Zie in dit verband ook de resultaten van de imec meter met betrekking tot attitudesegmentatie van burgers. (imec, 2020, <https://www.imec.be/sites/default/files/inline-files/DIGIMETER2020.pdf>)

¹³ Zie ook SERV & VLIR (2021). Oproep en advies Betere overheidsdata voor sterk beleidsonderzoek en goed bestuur. <https://www.serv.be/node/14560>

datagedreven ecosystemen'. Het kan niet de bedoeling zijn om met het Vlaams Datanutsbedrijf de markt van dit soort analyses en onderzoek te gaan verstoren.

Een ander voorbeeld is de taak van het Vlaams Datanutsbedrijf om te zorgen voor de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor het leveren van een digitale identiteit op verzoek van een burger (art. 5 §1, 7°). Volgens het voorstel tot aanpassing van de Europese Verordening 910/2014¹⁴ wordt het uitgeven van een European Digital Identity Wallet opgelegd aan de Lidstaten¹⁵. De portemonnees voor digitale identiteit kunnen uitgegeven worden door een Lidstaat, op grond van een mandaat van een Lidstaat, of door een onafhankelijke partij maar erkend door een Lidstaat. Ze kunnen dus ook zowel door bedrijven als in publiek-private samenwerking uitgegeven worden. In Nederland lijkt te worden gekozen voor een regime van 'open toelating' waarbij marktwerking wordt ingezet binnen het digitale domein en waarbij door de markt uitgegeven digitale middelen erkend en gecertificeerd worden door de overheid, die bovendien toeziet op werking en gebruik¹⁶. De SERV vraagt nader te concretiseren wat het standpunt van de Vlaamse Regering is. Zoals verder in het advies (cf. infra) aangegeven roept de SERV op om maximaal met de federale overheid af te stemmen en om vanuit het principe van gebruikersgerichtheid dubbel werk en dubbele producten te vermijden.

Wat de *afstemming met de taken van Digitaal Vlaanderen* betreft, is dit voor de SERV niet steeds eenduidig. Digitaal Vlaanderen begeleidt de Vlaamse overheid en de lokale besturen in hun digitale transformatie en zorgt voor gegevensdeling tussen publieke instanties en het is de bedoeling dat daar niet wordt aan geraakt. De memorie van toelichting (pp. 9-10) hanteert ter zake de volgende taakafbakening:

- Digitaal Vlaanderen beheert de spelregels voor de ecosysteem actoren waaronder de leveranciers van gekoppelde toepassingen die gebruik wensen te maken van overheidsdata;
- Digitaal Vlaanderen is verantwoordelijk voor het kader voor het ontwikkelen van normen en standaarden voor het ecosysteem;
- Digitaal Vlaanderen beheert het register van ecosysteem actoren die gebruik wensen te maken van overheidsdata en wijst op hun rechten, plichten en de privacy versterkende mogelijkheden van het ecosysteem.

Het is onduidelijk waarom deze taken thuishoren bij Digitaal Vlaanderen en niet bij het Datanutsbedrijf. Het lijkt bovendien logischer dat het Vlaams Datanutsbedrijf in co-creatie met alle belanghebbenden zelf de bedoelde standaarden uitwerkt (en Digitaal Vlaanderen daarbij uiteraard betreft).

¹⁴ Europese Commissie (2021a). Voorstel voor een Verordening [...] betreffende een Europees kader voor een digitale identiteit. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:5d88943a-c458-11eb-a925-01aa75ed71a1.0013.02/DOC_1&format=PDF

¹⁵ "alle lidstaten binnen 12 maanden na de inwerkingtreding van deze verordening een Europese portemonnee voor digitale identiteit uitgeven"

¹⁶ Rijksoverheid (2021). Antwoorden op Fiche Verordening Raamwerk Europese Digitale Identiteit. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/11/29/antwoorden-fiche-verordening-raamwerk-europese-digitale-identiteit>

Motiveer de keuze voor het statuut uitgebreider

De SERV vraagt om de keuze van de Vlaamse Regering om het Vlaams Datanutsbedrijf op te richten als een Naamloze Vennootschap met een publiekrechtelijk karakter nader te motiveren.

De Vlaamse Regering stelt voor om het Vlaams Datanutsbedrijf als *'instelling met een publieke taak'* (art. I.3, 6° van het bestuursdecreet) op te richten. Hiermee zou het Vlaams Datanutsbedrijf buiten de Vlaamse overheid vallen, maar toch onder bepaalde verplichting van het bestuursdecreet ressorteren (wat de publiek taken betreft: o.a. communicatie tussen burgers en de overheid, de toegang tot bestuursdocumenten (openbaarheid), open data en hergebruik van overheidsinformatie, evenals het decreet elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer).

De SERV is het daar niet noodzakelijk mee oneens, maar mist een analyse van de voor- én nadelen van de voorgestelde keuze in vergelijking met alternatieve opties. Er wordt nu snel geconcludeerd dat het opzetten van het datanutsbedrijf niet kan binnen de bestaande structuren/kaders. Ook over de mogelijkheid tot oprichting van dochterondernemingen is het dossier nog vaag.

Concretiseer de governance en financiering van het Vlaams Datanutsbedrijf

De SERV vraagt om diverse aspecten van de governance en financiering van het Vlaams Datanutsbedrijf te verduidelijken.

Volgens de SERV zijn er nog diverse punten in de voorgestelde *governance en financiering* van het Vlaams Datanutsbedrijf die om verduidelijking vragen in de memorie van toelichting en/of aanpassingen vergen aan het voorontwerp van decreet.

Zo is de relatie met de Vlaamse Regering (de aansturing en onafhankelijkheid), met de Vlaamse overheid en met private partners en andere stakeholders soms nog onduidelijk. Vragen zijn:

- Hoe zal het Vlaams Datanutsbedrijf worden beheerd? Hoe wordt de Raad van Bestuur samengesteld? Het is voor de SERV evident dat de Vlaamse Regering de bepalingen over deugdelijk bestuur (artt. III.22 tot en met III.60 van het bestuursdecreet) maximaal opneemt als leidraad om de onafhankelijkheid van het Vlaams Datanutsbedrijf te garanderen.
- Hoe worden strategische en operationele doelstellingen opgevolgd? Op welke manier wordt daarover publieke transparantie gegeven, ook aan het Vlaams Parlement?
- Waarom vallen de activiteiten, taken en bedrijvigheden die het Vlaams Datanutsbedrijf kan ontwikkelen naast de in artikel 5 bedoelde taken van algemeen belang en die rechtstreeks of onrechtstreeks verenigbaar zijn met zijn doelstellingen, buiten het toezichtmechanisme zoals o.m. in de samenwerkingsovereenkomst zal worden uitgewerkt (memorie van toelichting, p. 16).
- Hoe wordt de 'vraaggestuurde werking' met private partners en andere stakeholders vorm gegeven, onder andere bij de concretisering van de vraag naar en uitwerking van producten en diensten, het identificeren en selecteren van relevante business cases of het samenbrengen van organisaties?

- De Vlaamse Regering richt het Vlaams Datanutsbedrijf op en brengt er bijna € 25 mln kapitaal in. Het gaat diensten Software as a service (SaaS) aanbieden en data tools ontwikkelen. In de praktijk zal de Vlaamse overheid zelf veel van deze tools gebruiken en aanvullen met eigen data. De Vlaamse Regering wil wellicht de suggestie van dubbele financiering vermijden, maar de financieringsstromen zijn nog niet helemaal helder.
- Krijgt het Vlaams Datanutsbedrijf een rol in de governance van de digitale Vlaamse overheid (bv. Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid)?
- Hoe wordt de neutraliteit van het Vlaams Datanutsbedrijf gewaarborgd? Art. 7 maakt immers de inbreng van privékapitaal in het moederbedrijf mogelijk. Welke partijen heeft men dan juist voor ogen?
- Is de problematiek van staatssteun voldoende afgedekt indien het Vlaams Datanutsbedrijf zelf economische activiteiten gaat ontwikkelen terwijl het ondertussen een beroep kan blijven doen op werkingstoelagen en personeel van de Vlaamse overheid?
- Hoe verhoudt de vooropgestelde dataverbruiksvergoeding (memorie van toelichting, p. 8) zich tot de Open Data Richtlijn (art. 6 met betrekking tot de Tarifieringsbeginselen) waarbij voor het hergebruik geen vergoeding mag worden aangerekend¹⁷ en tot artikel II.55. e.v. van het bestuursdecreet waardoor hergebruik van de hoogwaardige datasets (vermeld in artikel II.62/3) kosteloos is voor de gebruiker.

Zorg voor versterkte inspanningen op het vlak van de digitale overheid

De SERV vraagt versterkte inspanningen op het vlak van de digitale overheid. Dat is nodig om de doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf te realiseren.

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal enkel in haar doelstelling van het vrijmaken van het potentieel van data slagen indien de uitbouw van de *digitale overheidsinfrastructuur en data-infrastructuren* worden versterkt. Het VIP steunt bijvoorbeeld in belangrijke mate op authentieke gegevensbronnen en andere overheidsdata. Het business plan (p. 17-18) omschrijft dit terecht ook als een bedreiging voor het behalen van de doelstellingen van het Vlaams Datanutsbedrijf. Ook het gegeven dat toegang tot (het delen van) bepaalde datasets mogelijks beperkt zou kunnen zijn, o.a. als gevolg van regelgeving of de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende overheden in België, wordt in het business plan gezien als een bedreigende factor.

De Vlaamse Regering nam eerder al initiatieven om daaraan te verhelpen, zoals investeringen in gegevensdelingsplatformen en -infrastructuren, het opzetten en erkennen van nieuwe authentieke gegevensbronnen, het installeren van een Bureau Digitale Transformatie en het Open Data Actieplan. De SERV staat positief ten aanzien van deze investeringen en vraagt dat deze volgehouden en zo mogelijk versterkt worden.

¹⁷ Tenzij voor de terugvordering van de marginale kosten voor de vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding van documenten, evenals voor de anonimisering van persoonsgegevens en voor maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie kan evenwel worden toegestaan.

Daarnaast is afstemming met de federale overheid (en lokale overheden) belangrijk om het Vlaams Datanutsbedrijf in haar doelstellingen te doen slagen (zie ook verder). De datakluisen zullen immers gevuld (moeten) worden met federale gegevens van (o.a.) het Rijksregister, de KBO, gegevensbronnen bij de FOD Financiën en de RSZ.¹⁸ De SERV vraagt in dit verband dat de Vlaamse Regering de interbestuurlijke samenwerking versterkt om vanuit de visie van een ‘integrale overheid’ een performante data-infrastructuur te realiseren.

Belangrijkste projecten op korte termijn

De belangrijkste projecten van het Vlaams Datanutsbedrijf op korte termijn zijn:

1. De ontwikkeling van een platform voor persoonlijke datakluisen. Twee concrete use cases worden van bij de opstart van het datanutsbedrijf opgenomen ('My Digital Move', 'My Professional Data').
2. De oprichting van een Vlaamse Datavindplaats dat het data-aanbod van de overheden in Vlaanderen samenbrengt.
3. De organisatie van de samenwerking tussen diverse partners rond het bestaande KLIP-platform, het VIP en de Vlaamse Sensor Data Space.

De voorgestelde projecten kunnen op de steun van de SERV rekenen en vertrekken vanuit de juiste kijk op data, maar hun concrete uitwerking vergt nog veel behoedzame stappen.

Persoonlijke datakluisen als speerpunt

De SERV onderschrijft de ambities van de Vlaamse Regering om met de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf de ontwikkeling en uitbouw van persoonlijke datakluisen een paradigmashift te bewerkstelligen over de omgang met data.

Een systeem van persoonlijke datakluisen keert de huidige manier van omgaan met persoonsgegevens en data immers om en geeft de gebruiker (burgers, bedrijven en verenigingen) terug eigenaarschap en regie over de eigen data. Zo'n systeem combineert eveneens de bescherming van de privacy met het ontgrendelen van de potentiële waarde die geïndividualiseerde dienstverlening biedt.

De Vlaamse Regering schaaft zich in de memorie van toelichting achter de SOLID¹⁹ standaarden en specificaties als basis voor het datagedreven ecosysteem van datakluisen. Het systeem zal werken met een actief toestemmingenbeheer. Om werkelijk een digitale transformatie te bewerkstelligen moet het ecosysteem van decentrale persoonlijke datakluisen op basis van de

¹⁸ Europese Commissie (2021a). Bijlage VI bij het voorstel voor een Verordening [...] betreffende een Europees kader voor een digitale identiteit. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:5d88943a-c458-11eb-a925-01aa75ed71a1.0013.02/DOC_1&format=PDF

¹⁹ <https://solid.mit.edu/>

SOLID standaard uitroeien tot dé de facto standaard voor datakluizen, met eenzelfde evidentie als protocollen zoals HTTP.

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal cruciale bouwblokken van het ecosysteem van persoonlijke datakluizen ontwikkelen, uitbouwen en (deels) beheren. Het zal onder meer 'personal online data store' (POD) infrastructure provider worden en krijgt een opdracht om als POD Provider een SaaS model op te zetten voor de terbeschikkingstelling van de datakluizen.

De *voordelen* van persoonlijke datakluizen zijn legio en slaan onder meer op:

- de eenmalige gegevensmededeling mee realiseren;
- een oplossing bieden voor het probleem van contact- en notificatievoorkeuren (e-mailadressen, aanspreektitels enz.);
- de privacy beter beschermen, de regie in handen van de burger geven en tegelijkertijd meer data vrijgeven (cf. ook art. 20 AVG i.v.m. het recht op overdraagbaarheid van gegevens, en de Europese Datastrategie i.v.m. het uitoefenen van rechten, p.9);
- nieuwe marktopportunities creëren en tegelijk vendor lock-in vermijden doordat interoperabiliteit en decentralisatie centraal staan;
- potentieel voor meer competitie zorgen en een betere en meer op maat aangeboden dienstverlening bewerkstelligen;
- een meer proportionele behandeling van data op basis van 'need-to-know' (bv. niet langer volledige documenten met alle gevoelige gegevens delen met bedrijven of overheden maar enkel die informatie uit het document die strikt noodzakelijk is voor het verkrijgen van de betrokken dienstverlening of voordelen; ook de periode waarbinnen de data gedeeld worden bv. kan via een persoonlijke datakluis door de burger ingesteld worden).

Maak de belangrijkste uitdagingen transparant

De SERV ziet nog belangrijke uitdagingen, o.a. op het vlak van informatieveiligheid, privacy, het risico op oneigenlijk gebruik van persoonsgegevens, transparantie, afdwingbaarheid, financiering, en het overtuigen van het gebruik ervan door burgers, ondernemingen, verenigingen en overheden.

De SERV vraagt om deze opportuniteit zeker te grijpen maar roept tegelijk op om behoedzaam te werk te gaan omdat er nog onverwachte gevolgen kunnen zijn en onduidelijkheden op het vlak van de concrete uitwerking.

- De implementatie van de SOLID componenten (standaarden, specificaties, ecosysteem enz.) staat nog niet op punt.
- Projecten als My Digital Move en My Professional Data zijn goed, maar daar gaat het 'simpelweg' om een tijdelijke mededeling van data zonder dat de datagebruiker er een financieel voordeel uit wil halen door de burger of onderneming op basis van die data een dienst aan te bieden.
- Het werken met persoonlijke datakluizen zet de business modellen van grote technologiebedrijven op zijn kop. Het model vraagt ook dat burgers hun verwachtingen en gedrag aanpassen.

- Over de financiële modellen achter het krijgen van dienstverlening is er nog grote onzekerheid, zowel voor burgers als voor ondernemingen.

Werk aan de realisatie van de nodige succesvoorwaarden

Volgens de SERV zijn goede afsprakenkaders, vertrouwen en positieve gebruikerservaringen belangrijke succesvoorwaarden. Het gebruik van persoonlijk datakluisen in de publieke dienstverlening vergt bovendien specifieke aandacht.

De SERV meent dat het uitbouwen van een ecosysteem van datakluisen nood heeft aan een zo breed mogelijke coalitie van burgers, ondernemingen, verenigingen en overheden. De SERV wijst in dat verband (niet-exhaustief) op enkele belangrijke randvoorwaarden voor succes, en met name op het belang van:

- *Goede afsprakenkaders.* Een intelligent kluisensysteem, standaarden en specificaties zijn op zichzelf niet voldoende om vertrouwen te creëren. De SERV wijst op het belang van transparante en gehandhaafde afspraken voor alle betrokken partijen en een effectieve controle/sanctionering (bv. wat als een bedrijf toestemming vraagt tot alle data in een kluis voor onbeperkte tijd om toegang tot de eigen diensten te krijgen? Wat als data toch langer wordt bijgehouden?²⁰ ...).
- *Vertrouwen.* De SERV meent dat om vertrouwen van burgers en bedrijven op te bouwen en het opgebouwde krediet niet te verliezen er best stapsgewijs en met goede use cases wordt gewerkt (zoals bv. My Digital Move). Het initiatief rond de persoonlijke datakluisen staat of valt immers met de brede invoering en aanvaarding ervan, maar er wordt weinig uitgelegd hoe vertrouwen concreet tot stand gebracht zal worden. Het risico bestaat bv. dat de burger zou denken dat private data opgeslagen in de persoonlijke datakluisen ook publiek wordt opgeslagen en door de overheid kan bekeken worden.
- *Een positieve gebruikerservaring.* Niet alleen vertrouwen, maar ook gebruikerservaring dient centraal te staan om gebruikers te overtuigen van het nut van datakluisen voor publieke en private dienstverlening. Hoewel de SERV zich achter het principe van actief toestemmingsbeheer schaaft, kan dit zeer snel zeer omslachtig worden. De SERV vraagt in dit kader eveneens extra aandacht voor digitale inclusie (o.a. mandatenbeheer, ondersteuning en opleidingen), opdat iedereen van de voordelen van datakluisen kan meegenieten.

De SERV wijst daarnaast ook op enkele onduidelijkheden op het vlak van het gebruik van persoonlijk datakluisen in de *publieke dienstverlening*.

²⁰ Voorziet de Vlaamse Regering bij de persoonlijke datakluisen ook de mogelijkheid van 'gegevensaltruïsme' zoals voorzien in het voorstel van Datagovernanceverordening, bijvoorbeeld om gegevens voor wetenschappelijk onderzoek vrij te maken?

"gegevensaltruïsme": de toestemming van datasubjecten om persoonsgegevens die op hen betrekking hebben te verwerken, of toestemmingen van andere gegevenshouders om hun niet-persoonsgebonden gegevens te gebruiken zonder een vergoeding te vragen, met het oog op het algemene belang, zoals wetenschappelijk onderzoek of verbetering van openbare diensten. (art. 2, (10), Europese Commissie, 2020c),

- Het is momenteel nog niet duidelijk wat de rol van Mijn Burgerprofiel/e-Loket voor Ondernemers/Verenigingenloket in het systeem van persoonlijke datakluizen zal zijn. Worden deze gepositioneerd als dé masterview voor het actief toestemmingsbeheer van zowel publieke als private data, of enkel voor de publieke (Vlaamse en lokale) data? En voorziet het Vlaams Datanutsbedrijf dan een apart geïntegreerd actief toestemmingsbeheer? Of ambieert de Vlaamse Regering een model gelijkaardig aan dat van de Human Interface Providers in het eBox-model? Indien men ervoor opteert om Mijn Burgerprofiel/e-Loket voor Ondernemers/Verenigingenloket naar voren te schuiven als het geïntegreerde kanaal vraagt de SERV om hier zeer transparant over te communiceren, opdat burgers en bedrijven niet de indruk zouden krijgen dat de private data bij de overheid wordt opgeslagen of dat de overheid daar zicht op zou kunnen krijgen. Het lijkt volgens de SERV ook aangewezen om te onderzoeken of gelijkaardige bepalingen als in art. II.7, vijfde en zesde lid van het bestuursdecreet in het voorontwerp moeten opgenomen worden, zodat duidelijk wordt dat de overheid niet in de datakluizen kan, en of art. II.7 van het bestuursdecreet dient aangepast te worden.
- Burgers moeten steeds een vrije en geïnformeerde toestemming kunnen geven. Dit wil zeggen dat ze geen nadelen mogen ondervinden als ze hun toestemming niet geven. Dit staat mogelijks in conflict met de financiële modellen die het datanutsbedrijf samen met de aangesloten partijen wil opzetten. Wellicht moet hier duidelijk het onderscheid worden gemaakt tussen het gebruik van een kluis voor publieke data en het gebruik van één of meerdere kluizen voor private data. Minstens die met publieke data worden dan gehost op de SOLID server van het Vlaams Datanutsbedrijf.
- Toestemming is goed als verwerkingsgrond van persoonsgegevens voor meer commerciële partijen, maar een goed afsprakenkader tussen alle partijen moet garanderen dat de toestemming en regie op de eigen data geen valse keuze wordt. Het principe doortrekken naar de overheidscontext is niet altijd wenselijk bijvoorbeeld in kader van automatische rechtentoe-kenning. Gegevens kunnen blijven verwerken op basis van een wettelijke basis via machtigingen en protocollen blijft dan ook belangrijk. Ook voor digitale inclusie is er meer aandacht nodig.
- Voorziet de Vlaamse Regering in capaciteit voor een persoonlijke datakluis voor iedere burger? Is dit betalend of gratis (voor wat publieke dienstverlening betreft)?
- Zijn My Digital Move en My Professional Data publieke diensten? Gaan die gratis zijn?
- Wat is de impact op de (data en dienstverlening door de) lokale besturen? Hierover bevat de nota aan de Vlaamse Regering weinig informatie.

Stem beter af en werk intenser samen met het federale niveau

De SERV dringt erop aan dat er meer overleg is met het federale niveau om beter samen te werken om synergiën te benutten en dubbel werk en parallelle initiatieven te vermijden.

In haar datastrategie omschrijft de Europese Commissie (p. 6) pertinent dat ‘versnippering tussen de lidstaten een groot risico vormt voor de visie van een gemeenschappelijke Europese data-ruimte en voor de verdere ontwikkeling van een echte interne markt voor data.’ Deze waarschuwing geldt volgens de SERV ook binnen België. In het voorgelegde dossier wordt echter erg

weinig gezegd over *afstemming en samenwerking met federale niveau*. Nochtans zijn er tal van linken (en deels dubbele initiatieven).

De SERV vraagt daarom aan de Vlaamse Regering, Digitaal Vlaanderen (en het Vlaams Datanutsbedrijf) om nog nauwer samen te werken met de federale overheid (en met de andere gefedereerde entiteiten en de lokale overheden), zeker voor wat het uitbouwen van de infrastructuur van datakluisen, de standaarden en het ontwikkelen van publieke diensten daarbovenop betreft.

Een gebrek aan een *gebruikersgericht perspectief* ten aanzien van de *integrale overheid* kan burgers, ondernemingen en verenigingen immers ontmoedigen om gebruik te maken van persoonlijke datakluisen. Het werken met verschillende standaarden en verschillende systemen zou het potentieel dat deze technologie biedt voor een efficiënte en effectieve dienstverlening op maat ondergraven en de doelstellingen in het kader van de regie van de gebruiker over de eigen overheidsdata mogelijk ondermijnen.

Het ecosysteem van persoonlijke datakluisen zal waarschijnlijk ook de vraag naar machtigingen en protocollen doen toenemen. De SERV wees eerder in het kader van de mededeling van persoonsgegevens voor wetenschappelijk onderzoek al op de noodzaak aan *voldoende capaciteit* bij de privacy-autoriteiten en functionarissen van gegevensbescherming om aanvragen tot machtigingen en het afsluiten van protocollen efficiënter af te handelen (zonder afbreuk te doen aan hun effectiviteit).²¹

Er is zeker afstemming nodig voor het uitwerken van de *digitale identiteit*. Veel data op dit vlak zijn federale data (bv. rijbewijs, paspoort). De federale regering heeft eveneens ambities uitgesproken op vlak van de ontwikkeling van een portemonnee voor digitale identiteit (Digital Wallet). De Europese Commissie heeft een hierover voorstel gedaan rond het creëren van een Europees kader voor Europese portemonnees voor digitale identiteit.²² De SERV vraagt dat hierover goed wordt afgestemd en samengewerkt om dubbel werk en dubbele producten te vermijden.

Afstemming met de federale overheid is ook nodig op het vlak van de *regulering van de data-economie*. De Datagovernanceverordening zal waarschijnlijk nieuwe rollen op het vlak van de regulering van de data-economie creëren (bv. een bevoegde autoriteit voor het aanmeldingskader en toezicht in art. 12 en 13 van de verordening; voor registratie bevoegde autoriteiten in art. 20; ...). Gelet op het voornemen van de Vlaamse Regering om via het Vlaams Datanutsbedrijf eigen producten en diensten te ontwikkelen én privékapitaal aan te trekken, is het niet aangewezen dat het datanutsbedrijf rollen inzake regulering op zich neemt. In zijn beleidsnota Digitalisering, Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en Regie der gebouwen 2022 stelt de bevoegde federale staatssecretaris voor om een denkoefening op gang te brengen om het Belgisch Instituut voor

²¹ SERV & VLIR (2021). Oproep en advies Betere overheidsdata voor sterk beleidsonderzoek en goed bestuur. <https://www.serv.be/node/14560>

²² Europese Commissie (2021a). Voorstel voor een Verordening [...] betreffende een Europees kader voor een digitale identiteit. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:5d88943a-c458-11eb-a925-01aa75ed71a1.0013.02/DOC_1&format=PDF

Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) om te vormen tot een Digitale Regulator.²³ De SERV vraagt dat de Vlaamse Regering spoedig afstemt met de federale regering om tot een efficiënte en effectieve regulering van de data-economie te komen. Dit is namelijk ook onderdeel van wat nodig is om bedrijven in Vlaanderen in koppositie te brengen op de Europese datamarkt.

Naast coördinatie van wetgevende initiatieven is ook een *beleidsmatige afstemming* cruciaal, onder andere inzake dataspaces die ondersteund worden door het Digital Europes Programme, in het bijzonder de Health Data Space en Green Data Space, en het European High Impact Project dat inzet op de concrete uitwerking van de governance van de dataruimtes.²⁴

Ga meer proactief om met Europese initiatieven

De SERV adviseert dat de Vlaamse Regering meer proactief zou omgaan met aankomende Europese regelgeving en daarover de publieke dialoog zou organiseren.

De Europese Commissie heeft een voorstel gedaan voor een verordening betreffende een Europese datagovernance (*Datagovernanceverordening*).²⁵ Verscheidene aspecten van het voorstel van Datagovernanceverordening zullen een impact hebben op de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf en een kader scheppen waarbinnen het Vlaams Datanutsbedrijf opereert en de data-economie zich vormgeeft. De SERV vraagt dan ook dat maximaal op de bepalingen van de Datagovernanceverordening geanticipeerd wordt.

Daarnaast zijn er nog linken met *andere relevante Europese wetgeving en initiatieven*, zoals o.a.:

- de (aangekondigde) Verordening Digitale Identiteit;
- de (aangekondigde) Data Act (zie ook Europese datastrategie, p. 12, 14, 19 en 20)
- de Open Data Richtlijn;
- de (herziening van) INSPIRE.

In dat verband adviseert de SERV dat de Vlaamse Regering *meer proactief* zou omgaan met aankomende Europese regelgeving door voldoende tijdig transparant te zijn over de standpunten, implicaties en over wijze waarop men denkt deze regelgeving in Vlaanderen te zullen omzetten in intern recht, en door daarover de publieke dialoog te organiseren. Ook hier is o.a. Nederland een voorbeeld dat navolging verdient.²⁶

²³ Michel (2021). Beleidsnota Digitalisering, administratieve vereenvoudiging, privacy en Regie der gebouwen. <https://www.dekamer.be/doc/FLWB/pdf/55/2294/55K2294014.pdf>

²⁴ Zie in dat kader bijvoorbeeld het initiatief van de federale regering in verband met een Health Data Authority die het secundair gebruik van gegevens moet bevorderen (Vandenbroucke, 2021, p. 64).

²⁵ Europese Commissie (2020c). Voorstel [...] Datagovernanceverordening. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020PC0767&from=NL>

²⁶ Rijksoverheid (2021). Antwoorden op Fiche Verordening Raamwerk Europese Digitale Identiteit. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/11/29/antwoorden-fiche-verordening-raamwerk-europese-digitale-identiteit>

Gebruik de datavindplaats om de nodige stappen vooruit te zetten op het vlak van vindbaarheid van (overheids)data

De SERV verwelkomt de voorziene inspanningen om een Vlaamse Datavindplaats te realiseren en formuleert ter zake enkele aanvullende aandachtspunten.

De SERV waardeert de ontwikkeling van een Datavindplaats (art. 5, §1, 3°) om de vindbaarheid van data te verhogen. Een goede vindbaarheid van data is vandaag immers een belangrijk probleem voor zowel overheden als bedrijven.²⁷ Een Datavindplaats is niet enkel voordelig voor ondernemingen, maar ook voor burgers, verenigingen, en overheden.

Terzake wenst de SERV volgende vragen en aanbevelingen te formuleren:

- In lijn met een eerdere oproep samen met de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) vraagt de SERV om prioriteit te geven aan *high value* datasets.²⁸
- De SERV vraagt om niet enkel metadata op te nemen in de Datavindplaats, maar ook informatie over de kwaliteit van de data. Dit maakt het voor een gebruiker meteen duidelijk wat de meerwaarde is.
- De Datavindplaats kan een incentive zijn om de bruikbaarheid en kwaliteit van open data verder te verhogen.
- De nota VR en de memorie van toelichting zouden meer duidelijkheid kunnen geven ten aanzien van de verwachtingen over de toename van het gebruik van open data.
- Om het potentieel van een Datavindplaats voor ondernemingen te maximaliseren en de lasten te minimaliseren (vermijden nieuwe silo's) meent de SERV dat er snel naar ontsluiting van federale data moet worden gestreefd, evenals data van andere gefedereerde entiteiten, lokale overheden en op termijn Europese data.

²⁷ Europese Commissie (2020b, p. 15). [...] impact assessment report [...] data governance act. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0295&from=EN>

²⁸ SERV & VLIR (2021). Oproep en advies Betere overheidsdata voor sterk beleidsonderzoek en goed bestuur. <https://www.serv.be/node/14560>

Bibliografie

Europese Commissie (2017). *European Interoperability Framework - Implementation Strategy*. Geraadpleegd op https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2c2f2554-0faf-11e7-8a35-01aa75ed71a1.0017.02/DOC_3&format=PDF

Europese Commissie (2019). *De Europese Green Deal*. Geraadpleegd op https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0005.02/DOC_1&format=PDF

Europese Commissie (2020a). *Een Europese datastrategie*. Geraadpleegd op <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1593073685620&uri=CELEX%3A52020DC0066>

Europese Commissie (2020b). *Commission staff working document impact assessment report accompanying the document proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on European data governance (data governance act)*. Geraadpleegd op <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0295&from=EN>

Europese Commissie (2020c). *Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad Betreffen-de Europese datagovernance (Datagovernanceverordening)*. Geraadpleegd op <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020PC0767&from=NL>

Europese Commissie (2021a). *Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad Betreffende tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014 betreffende een Europees kader voor een digitale identiteit*. Geraadpleegd op https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:5d88943a-c458-11eb-a925-01aa75ed71a1.0013.02/DOC_1&format=PDF

Europese Commissie (2021b). *Proposed European Interoperability Framework for Smart Cities & Communities (EIF4SCC)*. Geraadpleegd op <https://joinup.ec.europa.eu/collection/nifo-national-interoperability-framework-observatory/news/eif4sc-smart-cities-communities>

imec (2021). *imec.digimeter 2020*. Geraadpleegd op <https://www.imec.be/sites/default/files/inline-files/DIGIMETER2020.pdf>

Michel, M. (2021). *Beleidsnota Digitalisering, administratieve vereenvoudiging, privacy en Regie der gebouwen*. Geraadpleegd op <https://www.dekamer.be/doc/FLWB/pdf/55/2294/55K2294014.pdf>

Rijksoverheid (2021). *Antwoorden op Fiche Verordening Raamwerk Europese Digitale Identiteit*. Geraadpleegd op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/11/29/antwoorden-fiche-verordening-raamwerk-europese-digitale-identiteit>

SERV (2018). *Advies voorontwerp bestuursdecreet*. <https://www.serv.be/node/12259>

SERV (2019). *Advies bestuurlijke beleidsnota's 2019-2024*. <https://www.serv.be/node/13446>

SERV (2020a). *Advies betere data voor het (corona-)beleid*. <https://www.serv.be/node/13736>

SERV (2020b). *Advies wijziging bestuursdecreet*. <https://www.serv.be/node/13938>

SERV (2021). *Rapport artificiële intelligentie*. <https://www.serv.be/node/14168>

SERV & VLIR (2021). *Oproep en advies Betere overheidsdata voor sterk beleidsonderzoek en goed bestuur*. <https://www.serv.be/node/14560>

Vandenbroucke, F. (2021). *Beleidsnota Volksgezondheid*. Geraadpleegd op <https://www.dekamer.be/doc/FLWB/pdf/55/2294/55K2294003.pdf>

Viaene, S. (2021). *Vlaams Datanutsbedrijf, opdat Vlaanderen het begrijpt*. Geraadpleegd op <https://datanews.knack.be/ict/nieuws/vlaams-datanutsbedrijf-opdat-vlaanderen-het-begrijpt/article-opinion-1813513.html>

Vlaamse Regering (2021). *Mededeling aan de Vlaamse Regering. Betreft: Oprichting van Datanutsbedrijf: opstartfase* (VR 2021 2611 VV DOC.0155/1TER). Geraadpleegd op <https://beslissingenvlaamse-regering.vlaanderen.be/document-view/600FCCD96B34EF0009000136>

ADVIES VAN DE GEGEVENSBE SCHERMINGSAUTORITEIT

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 11/2022 van 21 januari 2022

Betreft: Ontwerp van decreet *houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf* (CO-A-2021-259)

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit"), aanwezig: mevrouw Marie-Hélène Descamps en de heren Yves-Alexandre de Montjoye en Frank Robben;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jan Jambon, Minister-President van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, ontvangen op 30/11/2021; Gelet op de bijkomende inhoudelijke toelichting ontvangen op 16/12/2021;

Brengt op 21 januari 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Minister-President van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management (hierna "de aanvrager") verzoekt om het advies van de Autoriteit aangaande een ontwerp van decreet *houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf* (hierna "het ontwerp van decreet").

Context¹

2. De aanvrager licht toe dat in het relanceplan "Vlaamse Veerkracht" dat op 26 september 2020 door de Vlaamse Regering is goedgekeurd, digitale transformatie één van de zeven speerpunten is. Daarbij mikt de Vlaamse Regering op een groeistrategie die van Vlaanderen een leidende en toonaangevende data-economie en -samenleving maakt. In voormeld relanceplan wordt daartoe de oprichting aangekondigd van een Vlaams Datanutsbedrijf.

3. Het ontwerp van decreet voorziet in de machtiging van de Vlaamse Regering tot oprichting van een Vlaams Datanutsbedrijf. De Memorie van toelichting (p.2) beschrijft diens doelstelling en opdrachten als volgt: *"Dit Vlaams Datanutsbedrijf zal de nodige taken en activiteiten ontplooien om data vlot en veilig te laten stromen en een data-markt in de hand te werken, om op die manier de Vlaamse data-economie op een duurzame wijze te ondersteunen. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal daarbij onder meer initiatieven nemen om:* (zie ook artikel 4 van het ontwerp van decreet)

- *data beter vindbaar te maken, interoperabel beschikbaar te maken en data-samenwerking te faciliteren;*
- *dienstverlening aan diverse actoren te bieden om de waarde van data te verhogen, de data-infrastructuur en data-vaardigheden in Vlaanderen uit te bouwen en de ontwikkeling van publiek-privaat of privaat-privaat datagedreven ecosystemen te ondersteunen en te realiseren en*
- *mee te bouwen aan een datagedreven ecosysteem van datakluisen die burgers de regie verlenen over de eigen data.*

In het kader van die ruime doelstelling wordt het Vlaams Datanutsbedrijf ook belast met diverse taken van algemeen belang." Deze taken van algemeen belang betreffen in het bijzonder het uitvoeren van haalbaarheidsanalyses en het ontwikkelen en beheren van diverse systemen voor gegevensdeling en -raadpleging (zie ook artikel 5 van het ontwerp van decreet).

4. De Memorie van toelichting (p. 5) duidt de opdrachten waarop het Vlaams Datanutsbedrijf zal inzetten nog als volgt:

¹ Op basis van wat wordt uiteengezet in de Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet en de terzake opgemaakte Nota aan de Vlaamse regering.

- *"De versterking van privacy van de burger en het zorgen voor een hoger bewustzijn voor wat betreft het delen van data. Door middel van de nieuwe veilige technologie rond persoonlijke datakluisen in combinatie met een actief toestemmingsbeheer voor burgers en ondernemers, kunnen we digitaal een meer gelimiteerde en proportionele datadeling organiseren in vergelijking met de analoge manier. We geven hierbij de controle over de eigen data terug aan de burger.*
- *De ontwikkeling van een state-of-the-art en innovatief platform voor datadeling. Een Software-as-a-Service aanbod (SaaS) voor persoonlijke datakluisen wordt via partners in de markt gezet. Een Vlaamse datavindplaats brengt het data-aanbod over de grenzen van publiek-privaat heen in kaart en stimuleert kostendelend hergebruik van data binnen de wettelijke kaders.*
- *De ontwikkeling van nieuwe datagedreven-ecosystemen. Door data vanuit ketens over de grenzen van publiek-privaat of over de grenzen van private sectoren heen te benaderen, stromen data vlotter en kunnen investeringen en onderhoudskosten gedeeld worden. Om de investeringen duurzaam te houden, wordt gesteund op een positieve business case om uitgaven te verantwoorden."*

5. In de terzake uitgewerkte Nota aan de Vlaamse regering worden voor het Vlaams Datanutsbedrijf 7 strategische doelstellingen geïdentificeerd ter realisatie van de vooropgestelde visie:

- *"de privacy van de burgers versterken en hen de controle over eigen data teruggeven door het versnellen en faciliteren van een ecosysteem van persoonlijke datakluisen";²*
- *"data beter vindbaar maken";³*
- *"optreden als intelligente, neutrale data-verkeerswisselaar die partners laat samenwerken";⁴*

² "Het Vlaams Datanutsbedrijf zal diensten en oplossingen ontwikkelen die gebruik maken van **persoonlijke datakluisen** voor het opslaan van gegevens op basis van de wereldwijde SOLID standaard. Deze technologie laat toe persoonsgegevens veilig te delen op basis van toestemming."

"Er wordt hierbij gewerkt op twee sporen:

- Enerzijds voorziet het Vlaams Datanutsbedrijf in een gebruiksklaar aanbod van persoonlijke datakluisen in een **Software-as-a-Service (SaaS) aanbod**.
- Anderzijds zal het Vlaams Datanutsbedrijf het **ecosysteem** rond persoonlijke datakluisen mee ontwikkelen door samen met partners geselecteerde use cases te analyseren, te ontwerpen en te realiseren."

³ "Met de **Datavindplaats** wil het Vlaams Datanutsbedrijf in de eerste plaats de enorme hoeveelheden metadatagegevens bij de overheid geïntegreerd ontsluiten en consolideren naar de private sector toe. Uiteraard biedt dit ook een grote meerwaarde voor de vindbaarheid van data voor publieke spelers. Op termijn zal de Datavindplaats ook private aanbieders van data opnemen in het aanbod."

⁴ "Als neutrale derde partij biedt het Vlaams Datanutsbedrijf slimme oplossingen aan waarbij partijen niet enkel data met elkaar uitwisselen, maar waarbij ze hun data door het Vlaams Datanutsbedrijf ook laten verwerken samen met data van concullega's en enkel het resultaat, de inzichten van deze verwerking gedeeld wordt."

"In eerste instantie zal het Vlaams Datanutsbedrijf focus leggen op de uitwisseling van min of meer 'statistische' gegevens uit gangbare gegevensbronnen. Het **KLIP-platform** wordt overgeheveld van Digitaal Vlaanderen naar het Vlaams Datanutsbedrijf vanwege zijn uitgesproken publiek-privaat karakter van de samenwerking, de overwegend private data-uitwisselingen die op het platform plaatsvinden en het volledig private financieringsmodel." (KLIP = Kabel en Leiding Informatie Portaal = elektronisch informatiesysteem voor de ontsluiting en de uitwisseling van informatie over kabels en leidingen (= alle ondergrondse infrastructuur die bestemd is voor de transit, het transport, de transmissie of de distributie van vaste, vloeibare of gasvormige stoffen, energie of informatie) tussen KLB's (= kabel- en leidingbeheerder), planaanvragers en ODB's (= openbaardomeinbeheerder) > zie artikel 2 van het decreet van 14 maart 2008 houdende de ontsluiting en de uitwisseling van informatie over ondergrondse kabels en leidingen).

- "ondersteunen bij complexe data transformatie vraagstukken van spelers in het ecosysteem" en dit "bij wijze van ontwikkelen van **haalbaarheidsanalyses en -studies**, projecten en onderzoeksopdrachten"⁵;
- "uitbouwen en optimaliseren van het operationeel model van het Vlaams Datanutsbedrijf";
- "vanaf oprichting starten met een solide financiële basis en levensvatbaarheid";
- "maximaal nastreven van de participatie van extern privaat kapitaal voor de verdere uitbouw van de private activiteiten van het Vlaams Datanutsbedrijf".

6. Omtrent de rol van het Vlaams Datanutsbedrijf preciseert de Nota aan de Vlaamse regering nog wat volgt:

"Het Datanutsbedrijf is hierbij een intelligente verkeerswisselaar van data die ervoor zorgt dat er een gelijk speelveld is voor alle publieke en private spelers binnen aangesloten data-ecosystemen en die antwoorden biedt op de uitdagingen van een datagedreven economie."

*"Het vertrouwen in de data-economie wordt gewaarborgd door het Vlaams Datanutsbedrijf als een **neutrale derde partij** op te richten die datadeling binnen verticale sectoren kan opzetten zonder dat bedrijven, organisaties, overheden en burgers de controle over de toegang tot hun data verliezen."*

"Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt hierbij een ondersteunende en faciliterende rol op ten aanzien van de private sector en de datagedreven interacties die de private sector heeft met de overheden in Vlaanderen."

"Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt geconcipieerd als een privaatrechtelijke entiteit, buiten het Bestuursdecreet en zal de vorm aannemen van een Naamloze Vennootschap (NV)."

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. Algemene opmerkingen

7. De Autoriteit wijst erop dat de verwerking van persoonsgegevens een inmenging vormt in het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (waaronder persoonsgegevens), dat is vastgelegd in artikel 8 EVRM en in artikel 22 van de *Grondwet*. Dit recht is echter niet absoluut. De artikelen 8 EVRM en 22 van de *Grondwet* sluiten overheidsinmenging in het recht op bescherming van het privéleven (waaronder persoonsgegevens) niet uit, maar vereisen dat zij wordt toegestaan door

*"Het Vlaams Datanutsbedrijf zal ook de ontwikkeling en de exploitatie van het **Vastgoedinformatieplatform (VIP)** op zich nemen waarbij alle authentieke informatiestromen rond vastgoed (waaronder stedenbouwkundige informatie, informatie rond overstomingsgebieden, erfgoed, enz.) digitaal aangeboden worden op maat van het vastgoed gerelateerde verkoopproces."*

"Op middellange termijn koppelt het Vlaams Datanutsbedrijf ook aan de Vlaamse Sensor Data Space. Sensordata onderscheiden zich van statistische data door de bijzonder grote volumes aan data en de snelheid waarmee data gegenereerd wordt."

⁵ *"De analyses en studies gebeuren op vraag (en met cofinanciering) van de klant."*

een voldoende precieze wettelijke (of decretale) bepaling; dat zij beantwoordt aan een algemeen maatschappelijk belang en dat zij evenredig is met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling.⁶

8. Elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt (en die van nature een inmenging vormt in het recht op bescherming van persoonsgegevens) moet niet alleen noodzakelijk en evenredig zijn, maar ook voldoen aan de eisen van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat de betrokkenen, over wie gegevens worden verwerkt, een duidelijk beeld krijgen van de verwerking van hun gegevens. Krachtens artikel 6.3 van de AVG, gelezen in samenhang met artikel 22 van de *Grondwet* en artikel 8 van het EVRM, moet dergelijke wettelijke (of decretale) norm de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen beschrijven.⁷ Het gaat hierbij minstens om:

- het (de) precieze en concrete doeleinde(n) van de gegevensverwerkingen;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke.

Voor zover de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen vertegenwoordigen⁸, wat in casu het geval lijkt te zijn⁹, omvat de wettelijke (of decretale) bepaling terzake tevens volgende (aanvullende) essentiële elementen:

- de (categorieën van) verwerkte persoonsgegevens die ter zake dienend en niet overmatig zijn;
- de (categorieën van) betrokkenen wiens persoonsgegevens worden verwerkt;
- de (categorieën van) bestemmingen van de persoonsgegevens, evenals de omstandigheden waarin en de redenen waarom de gegevens worden verstrekt;
- de maximale bewaartermijn van de geregistreerde persoonsgegevens.

9. Zulks neemt uiteraard niet weg dat, voor zover de essentiële elementen van de beoogde gegevensverwerkingen in de wet of het decreet worden beschreven, verdere details en nadere modaliteiten door uitvoeringsbepalingen kunnen worden uitgewerkt.

⁶ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv. GwH, Arrest van 4 april 2019, nr. 49/2019 (*"Zij sluiten een overheidsinmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven niet uit, maar vereisen dat zij wordt toegestaan door een voldoende precieze wettelijke bepaling, dat zij beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte in een democratische samenleving en dat zij evenredig is met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling"*).

⁷ Zie DEGRAVE, E., *"L'égouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumanie*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26).

⁸ Er zal veelal sprake zijn van een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van betrokkenen wanneer een gegevensverwerking een of meer van volgende kenmerken vertoont: de verwerking heeft betrekking op speciale categorieën van (gevoelige) persoonsgegevens in de zin van artt. 9 of 10 AVG, de verwerking betreft kwetsbare personen, de verwerking vindt plaats voor toezichts- of controledoeleinden (met gebeurlijke negatieve gevolgen voor de betrokkenen), de verwerking impliceert de kruising of koppeling van persoonsgegevens afkomstig uit verschillende bronnen, het gaat om een grootschalige verwerking vanwege de grote hoeveelheid gegevens en/of betrokkenen, de verwerkte gegevens worden meegedeeld of zijn toegankelijk voor derden,

⁹ In het adviesaanvraagformulier geeft de aanvrager zelf aan dat het ontwerp van decreet grootschalige gegevensverwerkingen betreft welke een kruising of koppeling van persoonsgegevens afkomstig uit verschillende bronnen impliceren, waarbij gegevens worden meegedeeld of toegankelijk zijn voor derden; het ontwerp van decreet voorziet daarenboven in het gebruik van het Rijksregisternummer en andere unieke identificatoren.

10. Zoals ook hierna zal blijken, schiet het ontwerp van decreet schromelijk tekort op het vlak van een duidelijke, concrete en nauwkeurige beschrijving de essentiële elementen van de gegevensverwerkingen die het in het leven wil roepen. De uitermate ruime, vage en abstracte formuleringen laten niet toe een duidelijk inzicht te krijgen in alle concrete activiteiten die het Vlaams Datanutsbedrijf zal ontwikkelen, enerzijds en een bevattelijk zicht te krijgen op de gegevensverwerkingen die het Vlaams Datanutsbedrijf daarbij zal ontplooien, anderzijds.¹⁰ Een gebrekkige voorzienbaarheid tast dus onvermijdelijk ook de wettelijkheid van de norm aan.

11. Artikel 6 van de AVG leert dat gegevensverwerkingen niet enkel een rechtsgrond kunnen vinden in een wet/decreet, maar tevens in (o.a.) de toestemming van de betrokkene, een overeenkomst waarbij hij partij is, ... Voor zover ook bijzondere categorieën van persoonsgegevens¹¹ worden verwerkt moet ook een rechtsgrond uit artikel 9, §2 AVG de uitzonderlijke verwerking van deze gevoelige gegevens rechtvaardigen. Voor zover ook persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten worden geïsoleerd, is een verwerking op basis van toestemming zelfs niet mogelijk gelet op het bepaalde in artikel 10 AVG.

12. Doorheen het ontwerp van decreet en diens Memorie van toelichting wordt veelal de nadruk gelegd het verlenen aan burgers de regie over de eigen data en een actief toestemmingsbeheer.¹² Na bevraging terzake, stelt de aanvrager niettemin: *"Nee, niet elke verwerking van persoonsgegevens is gedekt door toestemming. Andere mogelijkheden zijn protocollen/machtigingen en overeenkomsten tussen een burger en een derde."*

13. Het blijft dus voor de Autoriteit absoluut onduidelijk welke concrete gegevensverwerkingen die het Vlaams Datanutsbedrijf zal doorvoeren, hun rechtsgrond vinden in het ontwerp van decreet dat voor advies voorligt en welke gegevensverwerkingen hun rechtsgrond elders vinden: andere

¹⁰ Om de voorzienbaarheid van de norm te waarborgen, is het niet alleen noodzakelijk om de nagestreefde doeleinden, de categorieën te verzamelen gegevens en de categorieën van ontvangers precies en duidelijk te omschrijven, maar is het ook aangewezen om de norm goed te structureren, en voor elk doeleinde te verduidelijken welke gegevens(categorieën) zullen worden verwerkt en bewaard evenals de gebeurlijke categorieën ontvangers aan wie de gegevens mogen worden verstrekt en de omstandigheden waarin en de redenen waarom zij worden verstrekt.

¹¹ Na bevraging terzake stelt de aanvrager: *"Inderdaad, het decreet sluit niet uit dat er bijzondere categorieën zullen worden verwerkt."*

¹² Zo verwijst artikel 5, §2, van het ontwerp van decreet meermaals uitdrukkelijk naar de toestemming van de burger.

Zo voorzien artikelen 11 en 12 van het ontwerp van decreet dat respectievelijk het meedelen van gegevens aan en het meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf op voorwaarde dat:

- *"de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft gemachtigd om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven."* (zie artikel 11, in fine, van het ontwerp van decreet)
- *"de betrokken burger om de mededeling van die gegevens aan een bepaalde ontvangende entiteit verzoekt via het systeem, vermeld in artikel 5, §1, 2°, en in het geval van mededeling van persoonsgegevens mits zijn toestemming."* (zie artikel 12, in fine, van het ontwerp van decreet)

regelgevende bepalingen of de toestemming van de betrokkene of een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is,¹³

14. De Autoriteit stelt ook vast dat de taken en opdrachten die het ontwerp van decreet (en diens Memorie van toelichting) toedichten aan het Vlaams Datanutsbedrijf doen denken of parallel lijken of mogelijks overlappen met deze van andere (diensten)integratoren/facilitatoren van gegevensdeling zoals de Vlaamse DienstenIntegrator¹⁴ (VDI), de Federale DienstenIntegrator¹⁵, de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid¹⁶, het eHealthplatform¹⁷,

Het ontwerp van decreet verwijst enkel naar de VDI¹⁸ maar zelfs ten opzichte van deze speler blijft de afbakening van het respectievelijke werkveld onduidelijk.

15. Ook de verhouding van het ontwerp van decreet ten opzichte van aangrenzende regelgevingsdomeinen zoals hergebruik van overheidsinformatie, openbaarheid van bestuursdocumenten, digitale/elektronische identificatie van burgers, ... wordt niet uitgeklaard.

16. Door het uitermate ruime, algemene, vage, slecht afgebakende en vaak abstracte opzet van het ontwerp van decreet ziet de Autoriteit haar wettelijke adviestaak bemoeilijkt. Een gebrek aan concrete, specifieke en voorzienbare doeleinden en omkadering maakt een toetsing aan de meest essentiële principes inzake gegevensbescherming (zoals daar zijn: doelbinding, minimale gegevensverwerking, opslagbeperking, integriteit en vertrouwelijkheid) onmogelijk.

Het verdient alleszins aanbeveling in het ontwerp van decreet een afzonderlijke bepaling op te nemen waarin duidelijk en ondubbelzinnig wordt vermeld dat het (ontwerp van) decreet geen enkele afbreuk doet aan het beschermingsniveau voor het individu in verband met de verwerking van zijn

¹³ De Autoriteit herinnert er overigens aan dat een protocol (of machtiging) op zich geen wettelijke basis is die een gegevensmededeling/-verwerking toelaat; ze preciseren eerder de uitvoeringsmodaliteiten (waaronder informatiebeveiliging) van een gegevensuitwisseling die zijn grondslag vindt in een wettelijke bepaling.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, rechtsvoorganger van de Autoriteit, benadrukte dit reeds in randnummer 154 van haar advies nr. 33/2018 van 11 april 2018 *betreffende een voorontwerp van wet betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

Zie ook de Memorie van Toelichting bij artikel 20 van de WVG: "In dat verband voorziet dit artikel erin dat protocollen moeten worden opgemaakt om de modaliteiten van de uitwisseling van gegevens, die zijn oorsprong in een wettelijke grondslag vindt, te formaliseren. (...) Onder wettelijke grondslag wordt begrepen elke nationale of supranationale wettekst die een administratie kan opleggen om gegevens te verwerken om zijn missies te volbrengen in brede zin. (...)"

¹⁴ Decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

¹⁵ Wet van 15 augustus 2012 houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator.

¹⁶ Wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid.

¹⁷ Wet van 21 augustus 2008 houdende oprichting en organisatie van het eHealth-platform en diverse bepalingen.

¹⁸ Artikel 11 van het ontwerp van decreet bepaalt dienaangaande: "Behoudens afwijkende regelgeving en met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, rust op de Vlaamse instanties de verplichting om specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee te delen via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, aan het Vlaams Datanutsbedrijf op voorwaarde dat de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft gemachtigd om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven."

persoonsgegevens zoals deze voortvloeit uit de actueel geldende nationale en internationale regelgeving op het vlak van gegevensbescherming, inzonderheid de AVG en de WVG.

17. De Autoriteit is tot slot bezorgd omtrent het statuut van het Vlaams Datanutsbedrijf¹⁹ en de kennelijke bedoeling om (volledig) te evolueren naar een marktgericht, (louter) commercieel bedrijf en in welke mate dit een volledig onafhankelijke, neutrale ... uitoefening van taken en opdrachten die het ontwerp van decreet beschrijft als 'taken van algemeen belang', los van enig belangenconflict, in de weg staat.²⁰ Ze kan zich niet van de indruk ontdoen dat onder het mom dat burgers de regie over de eigen data wordt verleend, een systeem wordt opgezet waarbij op termijn de gegevensbescherming van de burger het zal moeten afleggen tegen commerciële en financiële overwegingen.

De Autoriteit heeft ernstige bedenkingen bij de verenigbaarheid van het uitvoeren van *"taken van algemeen belang"*, enerzijds, met het streven naar *"het verstrekken van vermogensvoordelen aan aandeelhouders"* van het Vlaams Datanutsbedrijf, anderzijds.²¹ (zie artikel 4, §1, tweede lid, van het ontwerp van decreet).

B. Meer punctuele opmerkingen

B.1. Doeleinden

18. Volgens artikel 5.1.b) AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

19. Artikel 4 van het ontwerp van decreet stipuleert het volgende:

"§1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling data vlot en veilig te laten stromen en te laten samenwerking in de markt met het oog op het stimuleren van de Vlaamse data-economie op een duurzame wijze, waaronder:

¹⁹ De Memorie van toelichting stipuleert terzake o.m. het volgende:

"Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt geconcipieerd als een privaatrechtelijke entiteit, buiten het Bestuursdecreet." (...)

"Deels gaat om immers openbare taken maar daarnaast (en op termijn ook vooral) om commerciële activiteiten. Op termijn heeft het Vlaams Datanutsbedrijf inderdaad de roeping om zich te ontwikkelen tot een meer marktgericht bedrijf." (...)

"Deze keuze is ingegeven door de strategische positionering van het Vlaams Datanutsbedrijf ten aanzien van alle betrokken actoren en de noodzaak van maximale flexibiliteit." (...)

"De keuze sluit tevens aan bij de wens om het Vlaams Datanutsbedrijf daarnaast ook in de mogelijkheid te stellen om (desgevallend via dochterondernemingen) commerciële activiteiten te ontwikkelen." (...)

"Er is daarnaast wel de mogelijkheid ingeschreven in het voorliggend ontwerp voor het Vlaams Datanutsbedrijf om zelf dochterondernemingen op te richten en op dat niveau participatie na te streven van extern privaat kapitaal voor de verdere uitbouw van commerciële activiteiten."

²⁰ Zie ook randnrs. 17 e.v. van advies nr. 41/2008 van 17 december 2008 *m.b.t. het voorontwerp van wet houdende oprichting en organisatie van een Federale Dienstenintegrator*;

²¹ Een dergelijk bedrijf is vanuit commercieel en financieel oogpunt interessant voor bedrijven die zich toespitsen op dataverzameling en -handel en e-services. Er is geen garantie dat de aandeelhouders niet zullen zwichten voor een verleidelijk financieel aanbod, waarbij het bedrijf dan de facto zal gecontroleerd worden door zo'n speler.

1° data vindbaar maken, interoperabel beschikbaar maken en data-samenwerking tussen partijen faciliteren;

2° inzetten op dienstverlening om de waarde van data te verhogen, de data-infrastructuur en data-vaardigheden in Vlaanderen uit te bouwen en de ontwikkeling van datagedreven ecosystemen te ondersteunen en realiseren;

3° het meebouwen aan een datagedreven ecosysteem van datakluzen die burgers de regie verlenen over de eigen data.

In het kader van die doelstelling is het Vlaams Datanutsbedrijf daarnaast belast met de taken van algemeen belang, vermeld in artikel 5, §1, en streeft het, naast het verstrekken van vermogensvoordelen aan zijn aandeelhouders, ook de facilitering van burgers na en fungeert het Vlaams Datanutsbedrijf als hefboom voor het aanwakken van de data-economie.

De Vlaamse Regering kan de doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf nader bepalen.

§2. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in het kader van zijn doelstelling deelnemen aan andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden.

§3. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan naast de taken van algemeen belang, vermeld in artikel 5, §1, alle activiteiten, taken en bedrijvigheden ontwikkelen die rechtstreeks of onrechtstreeks verenigbaar zijn met zijn doelstelling.

20. Artikel 5 van het ontwerp van decreet bepaalt:

"§1. Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt belast met de uitvoering van de volgende taken van algemeen belang:

1° de uitvoering van haalbaarheidsanalyses en het onderzoek over de digitale transformatie van datagedreven ecosystemen;

2° de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor het veilig delen van gegevens, inclusief persoonsgegevens, in voorkomend geval op basis van toestemming. Dat systeem bevat onder meer de faciliteiten voor de decentrale opslag van persoonsgegevens of de koppeling naar de achterliggende gegevensbron, het beheer van de toestemming, de aansluiting van gegevensbronnen met hun afnemers, de voorziening van een interface en de audit-logginginstrumenten om de transacties op het systeem te monitoren. De gegevensdeling tussen de overheidsinstanties en het systeem verloopt via het Agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator;

3° de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor geïntegreerde raadpleging van de metagegevens van de overheidsinstanties;

4° de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor de decentrale verwerking van aanvragen tot raadpleging en geïntegreerde deling van gegevens die zijn opgenomen in gegevensbronnen, voor zover de deling van gegevens kadert binnen een datagedreven ecosysteem;

5° de ontwikkeling en het beheer van een systeem dat, met het oog op de totstandkoming van een duurzaam economisch model ten behoeve van de systemen, vermeld in deze paragraaf, zorg draagt voor de afwikkeling van de transacties tussen de betrokken partijen en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang tot de systemen;

6° de uitoefening van de taken, vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 14 maart 2008;

7° de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor het leveren van een digitale identiteit op verzoek van een burger;

8° de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstelling of taken die bij het decreet of door de Vlaamse Regering worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

§2. De Vlaamse instanties gebruiken het systeem, vermeld in §1, 2°, voor het meedelen van de door de Vlaamse instanties beheerde persoonsgegevens en het afnemen van persoonsgegevens door de Vlaamse instanties, telkens op basis van toestemming van de burger.

Het Vlaamse Datanutsbedrijf biedt onder de voorwaarden, bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, daartoe aan de Vlaamse instanties de nodige ondersteuning.

Onder de voorwaarden, bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, staat het Vlaams Datanutsbedrijf daarnaast in voor het meedelen van de door overheidsinstanties, ander dan de Vlaamse instanties, beheerde persoonsgegevens en het afnemen van persoonsgegevens door overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties, telkens op basis van toestemming van de burger.

§3. De Vlaamse Regering kan de taken van algemeen belang, vermeld in paragraaf 1, nader bepalen.

§4. De Vlaamse Regering kan het Vlaams Datanutsbedrijf machtigen om, in voorkomend geval, onder de bijzondere voorwaarden die zij bepaalt, een rechtspersoon waarin het Vlaams Datanutsbedrijf deelneemt, te betrekken bij de uitvoering van zijn taken van algemeen belang."

21. De Autoriteit stelt vast dat de formulering van de diverse doeleinden, taken en opdrachten die het Vlaams Datanutsbedrijf zal beogen met de verwerking van persoonsgegevens uitermate ruim, algemeen, vaak abstract en weinig concreet en precies zijn. Het laat een ruime marge voor een subjectieve invulling. Doeleinden moet voldoende precies zijn zodat een rechtsonderhorige duidelijkheid heeft over de exacte redenen die aanleiding geven tot de verwerking van zijn of haar

persoonsgegevens²². Hij moet bij de lectuur ervan kunnen opmaken welke gegevensverwerkingen nodig zijn om het doeleinde te realiseren. Dit is hier niet het geval.

22. De beschrijving van de diverse doeleinden, taken en opdrachten zit doorspekt met vage, uitermate ruime en abstracte begrippen (zoals o.a. *"stimuleren of aanwakkeren van de Vlaamse data-economie"*, *"data-samenwerking"*, *"waarde van data verhogen"*, *"data-infrastructuur"*, *"data-vaardigheden"*, *"ontwikkeling en beheer van systemen"* voor o.a.: *"veilig delen van gegevens"*, *"geïntegreerde raadpleging"* ervan, ..., *"totstandkoming van een duurzaam economisch model ten behoeve van (voormelde) systemen"*, *"digitale identiteit"*, ...) die het onmogelijk maken een concreet beeld te krijgen van de precieze gegevensverwerkingsdoeleinden.

Ook de Memorie van toelichting biedt hier geen soelaas. Zo beperkt ze zich bij de toelichting van de in artikel 5 van het ontwerp van decreet vaak abstract omschreven taken (van algemeen belang) tot het formuleren van enkele (kennelijk niet exhaustieve) voorbeelden, welke dus evenmin een volledig en precies beeld geven van de beoogde verwerkingsdoeleinden. Hoe dan ook moet de wettekst voldoende duidelijk zijn. Er kan niet van de burger verwacht worden dat hij de Memorie van toelichting moet bestuderen om te begrijpen wat er in de wet staat.

23. Gelet op het voorgaande, moet de Autoriteit vaststellen dat de in artikelen 4 en 5 van het ontwerp van decreet beschreven doelstellingen en opdrachten waarvoor het Vlaams Datanutsbedrijf (ook) persoonsgegevens wil verwerken, geenszins kunnen worden beschouwd als welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd in de zin van artikel 5.1.b) AVG.

24. Onduidelijkheid omtrent de beoogde doeleinden laat ook niet toe om de daarmee gepaard gaande gegevensverwerkingen (zelfs maar marginaal) te toetsen aan het principe van minimale gegevensverwerking. Het gaat uiteraard niet op om de beoogde verwerkingsdoeleinden dermate ruim en allesomvattend te formuleren, teneinde daarmee een blanco cheque te verstrekken aan de verwerkingsverantwoordelijk om terzake alle mogelijke persoonsgegevens (zonder enige beperking) te kunnen verwerken. (cf. infra)

25. Artikel 4, §2, van het ontwerp van decreet voorziet ook nog in de mogelijkheid voor het Vlaams Datanutsbedrijf om in het kader van zijn doelstellingen deel te nemen *"aan andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden"*. De Memorie van toelichting voegt

²² Zie in dezelfde zin: advies nr. 34/2018 van 11 april 2018 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer dat stelde dat het doeleinde *"datamatching en datamining met oog op een efficiënte aanpak van sociale fraude"* te ruim was geformuleerd om een rechtsonderhorige duidelijkheid te verschaffen over de exacte toedracht van het samenbrengen van zijn of haar persoonsgegevens in een datawarehouse. Dit advies kan worden geraadpleegd via volgende link: https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_34_2018.pdf.

Zie ook advies nr. 99/2019 van de Autoriteit van 3 april 2019, waarin de Autoriteit van mening was dat het doeleinde *"het verrichten van onderzoeken die nuttig zijn voor de kennis, de conceptie en het beheer van de sociale bescherming"* ook te vaag omschreven was. Dit advies kan worden geraadpleegd via volgende link: https://www.autoriteprotectiondonnees.be/sites/privacycommission/files/documents/avis_99_2019.pdf.

daaraan toe: *"Dit sluit ook naadloos aan bij de visie dat het Vlaams Datanutsbedrijf ook concrete diensten moet kunnen aanbieden en commercialiseren die verenigbaar zijn met zijn doelstellingen. Zij moet daarbij de mogelijkheid hebben om deze activiteiten te verrichten via dochterondernemingen."*²³

Afgezien van reeds eerder geformuleerde bezorgdheid omtrent de (toekomstige) commerciële uitbouw van het Vlaams Datanutsbedrijf, verontrust deze kennelijk onbeperkte mogelijkheid van samenwerking met niet nader bepaalde rechtspersonen en samenwerkingsverbanden, welke ook in derde landen kunnen gevestigd zijn, de Autoriteit enigszins, inzonderheid gelet op het feit deze -zoals bevestigd ook door de aanvrager- uiteraard gepaard kan gaan met een uitwisseling van persoonsgegevens.

26. Het feit dat artikel 4, §3, van het ontwerp van decreet toelaat dat het Vlaams Datanutsbedrijf, naast voormelde taken van algemeen belang (welke reeds uitermate ruim, vaag en soms abstract zijn geformuleerd), *"alle activiteiten, taken en bedrijvigheden (kan) ontwikkelen die rechtstreeks of onrechtstreeks verenigbaar zijn met zijn doelstelling"*, druist in tegen het doelbindingsprincipe van artikel 5.1, b) AVG voor zover deze de verwerking van persoonsgegevens impliceren, daar zij geenszins beantwoorden aan *"welbepaalde en uitdrukkelijk omschreven doeleinden"*. Het baart de Autoriteit des te meer zorgen dat de Memorie van toelichting terzake bepaalt: *"Deze andere activiteiten, taken en bedrijvigheden vallen buiten het toezichtmechanisme zoals o.m. in de samenwerkingsovereenkomst zal worden uitgewerkt."*

27. Omtrent *"de ontwikkeling en het beheer van een systeem voor het leveren van een digitale identiteit op verzoek van een burger"*²⁴ stelt de Autoriteit zich de vraag of het aangewezen is zulks op regionaal/Vlaams niveau te organiseren? Hoe verhoudt zich dit tot de eID, itsme, ... ?

28. Wat de *"bijzondere opdrachten"*²⁵ die aansluiten bij zijn doelstelling"betreffen, waarvan sprake in artikel 5, §1, 8°, van het ontwerp van decreet, merkt de Autoriteit op dat deze enkel bij decreet aan het Vlaams Datanutsbedrijf kunnen worden toegewezen en niet door de Vlaamse Regering, die weliswaar decretaal toegewezen taken nader kan bepalen.

B.2. (Categorieën van) persoonsgegevens

29. Artikel 5.1.c), AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden ('minimale gegevensverwerking').

²³ Het is voor de Autoriteit onduidelijk hoe zulks aansluit bij een taak van algemeen belang? Wordt hier geen bevoorrecht wettelijk kader gecreëerd voor een welbepaald bedrijf met commerciële bedoelingen, waarbij de "overheidslink" de burger gemakkelijker tot medewerking moet bewegen?

²⁴ De Memorie van toelichting preciseert terzake: *"Meer concreet voorziet het Datanutsbedrijf in een systeem dat de burger kan inrichten tot een persoonlijke afgeschermd digitale 'portefeuille' waarin hij zijn persoonlijke- en identiteit gegevens beschikbaar heeft en veilig kan delen op basis van toestemming."*

²⁵ Het betreft kennelijk andere opdrachten dan diegenen die artikel 5 van het ontwerp van decreet thans vermeldt.

30. Artikel 14 van het ontwerp van decreet stipuleert wat volgt:

"§1 Het Vlaamse Datanutsbedrijf verwerkt, beveiligt en bewaart in het kader van de uitvoering van zijn taken van algemeen belang als vermeld in artikel 5, §1, de volgende gegevens

1° gegevens die gekoppeld zijn aan natuurlijke personen;

2° gegevens die gekoppeld zijn aan een onroerend goed of een onroerend recht;

3° gegevens die gekoppeld zijn aan een onderneming, al dan niet een natuurlijke persoon.

§2. Bij de verwerking van gegevens met toepassing van dit decreet worden de volgende identificatiemiddelen gebruikt:

1° het identificatienummer van het Rijksregister, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister opgenomen is;

2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen;

3° het ondernemingsnummer, als de gegevens betrekking hebben op een onderneming die is opgenomen in de Kruispuntbank van Ondernemingen;

4° de identifier, vermeld in artikel 2, 9°, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand, als de gegevens betrekking hebben op adressen als vermeld in artikel 6 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand;

5° het kadastraal perceelsnummer, als de gegevens betrekking hebben op percelen;

6° de identificatoren van de geografische objecten van het Grootchalig Referentie Bestand, vermeld in punt 4.3 van de bijlage bij het ministerieel besluit van 11 maart 2005 houdende goedkeuring van de GRB-specificaties in uitvoering van het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootchalig Referentie Bestand, als de gegevens betrekking hebben op of verwijzen naar exemplaren van het GRB.

§3. Voor de gegevens die niet onder de toepassing van paragraaf 1 vallen, kan de Vlaamse Regering het gebruik van andere identificatiemiddelen opleggen."

31. Artikel 14, §1, 1° van het ontwerp van decreet impliceert dat het Vlaamse Datanutsbedrijf alle mogelijk persoonsgegevens (zonder enige beperking) kan verwerken in het kader van de haar opgedragen taken in navolging van artikel 5 van het ontwerp van decreet.

Hoewel deze niet uitdrukkelijk worden vermeld, kan uit deze allesomvattende bepaling worden afgeleid dat de speciale categorieën van persoonsgegevens, waarvan sprake in artikelen 9 en 10 AVG, hiervan niet zijn uitgesloten.²⁶

²⁶ Na bevraging terzake bevestigt de aanvrager overigens uitdrukkelijk dat het decreet de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens niet uitsluit.

32. Het spreekt voor zich dat een allesomvattende bepaling, zoals voormeld artikel 14 van het ontwerp van decreet, een blanco cheque uitmaakt in hoofde van de verwerkingsverantwoordelijke welke uiteraard niet beantwoordt aan het principe van minimale gegevensverwerking conform artikel 5.1.c) AVG. Ook een uitermate ruime formulering van de verwerkingsdoeleinden kan zulks geenszins rechtvaardigen.

33. Wat het uitvoeren van haalbaarheidsanalyses en onderzoeken (zie artikel 5, §1, 1°, van het ontwerp van decreet) betreft, wijst de Autoriteit in deze context ook op de toepasselijkheid van artikel 89.1 AVG betreffende verwerkingen met het oog op wetenschappelijke of statistische doeleinden. Deze moet worden omkaderd door passende waarborgen waarbij technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de naleving van het beginsel van de minimale gegevensverwerking te verzekeren. Wanneer dergelijke doeleinden kunnen worden verwezenlijkt door verdere verwerking die de identificatie van de betrokkenen niet of niet langer toelaat, dient op deze wijze te werk te worden gegaan.

34. De (verdere) verwerking voor onderzoeksdoeleinden gebeurt dus bij voorkeur aan de hand van anonieme gegevens²⁷. Indien het niet mogelijk is om met anonieme gegevens het beoogde verwerkingsdoeleinde te bereiken, kunnen gepseudonimiseerde²⁸ persoonsgegevens worden gebruikt. Indien ook deze niet toelaten het beoogde doeleinde te verwezenlijken kunnen, slechts in laatste instantie, ook niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens worden aangewend.

35. In dit verband herhaalt de Autoriteit dat de identificatie van een persoon niet enkel slaat op de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te achterhalen maar eveneens op de mogelijkheid om hem te identificeren via een proces van individualisering, correlatie of gevolgtrekking.

36. Transparantie m.b.t. de gebruikte anonimiseringsmethode en een analyse van de risico's verbonden aan heridentificatie zijn elementen die bijdragen tot een weloverwogen aanpak van het anonimisatieproces.

Voor het overige verwijst de Autoriteit naar advies 05/2014 van de Werkgroep « Artikel 29 » over gegevensbescherming, voorganger van het Europees Comité voor gegevensbescherming, over de anonimiseringstechnieken²⁹.

²⁷ Anonieme gegevens: informatie die niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon kan worden gekoppeld (art. 4.1) AVG, a contrario).

²⁸ "Pseudonimisering: het verwerken van persoonsgegevens op zodanige wijze dat de persoonsgegevens niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt, mits deze aanvullende gegevens apart worden bewaard en technische en organisatorische maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon worden gekoppeld." (zie artikel 4.5) AVG).

²⁹ Dit advies is beschikbaar op volgend adres: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp216_nl.pdf

37. De Autoriteit vestigt, voor de volledigheid, de aandacht van de aanvrager op het feit dat er dus een verschil bestaat tussen gepseudonimiseerde gegevens, die in artikel 4.5) van de AVG worden gedefinieerd als gegevens die *"niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt"* en geanonimiseerde gegevens, die niet langer met redelijke middelen aan een bepaalde persoon kunnen worden toegeschreven, en dat enkel deze laatste geen persoonsgegevens meer vormen en dus overeenkomstig overweging 26 zijn uitgesloten van de werkingssfeer van de AVG³⁰.

38. Derhalve, rekening houdend met de definitie van persoonsgegevens in artikel 4, 1), van de AVG³¹, moet ervoor worden gezorgd dat aan de vereiste hoge normen voor anonimisering wordt voldaan³² en dat de gegevens niet eenvoudigweg worden gepseudonimiseerd. De verwerking van dergelijke gegevens, zelfs al zijn ze gepseudonimiseerd, moet immers worden gezien als een verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in de AVG.

39. Uit het voorgaande volgt dat als er sprake is van pseudonimisering (en niet anonimisering):

- er moet worden verwezen naar het verslag van het Europees Agentschap voor Cyberbeveiliging betreffende technieken en goede praktijken voor pseudonimisering³³;
- deze verwerking moet worden omkaderd met alle vereiste waarborgen en moet voldoen aan de heersende beginselen ter zake³⁴.

40. Wat het Rijksregisternummer betreft, wijst de Autoriteit erop dat het gebruik ervan niet vrij is en strikt wordt geregeld door artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*.

³⁰ Voor meer informatie, zie de opinie 5/2014 (WP216) mbt anonimiseringstechnieken, 2.2.3, blz. 10 van de Groep 29, https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinionrecommendation/files/2014/wp216_en.pdf (uitsluitend beschikbaar in het Engels).

³¹ Namelijk: «*alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ("de betrokkene"); als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identifier zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identifier of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon*».

³² De identificatie van een persoon slaat niet enkel op de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te achterhalen, maar eveneens op de mogelijkheid om hem te identificeren via een proces van individualisering, correlatie of gevolgtrekking.

³³ ENISA: <https://www.enisa.europa.eu/publications/data-pseudonymisation-advanced-techniques-and-use-cases> en <https://www.enisa.europa.eu/news/enisa-news/enisa-proposes-best-practices-and-techniques-for-pseudonymisation>;

³⁴ Hetzelfde geldt voor het proportionaliteitsbeginsel dat verwijst naar het specifiekere beginsel van "*minimale gegevensverwerking*" dat inhoudt dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, overeenkomstig artikel 5, § 1, c), van de AVG.

B.3. Bewaartermijn van de gegevens

41. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

42. Artikel 16 van het ontwerp van decreet vermeldt: *"De persoonsgegevens, verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, worden niet langer bewaard dan dat ze noodzakelijk zijn om de doeleinden, vermeld in artikel 5, te bereiken of tot wanneer de betrokkene verzoekt om de persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden daarvoor onder de algemene verordening gegevensbescherming."*

43. Deze bepaling beperkt zich eigenlijk tot het herhalen/parafraseren van of verwijzen naar de principes inzake maximale bewaartermijn van persoonsgegevens, zoals deze zijn opgenomen in de AVG en biedt dus weinig concrete meerwaarde.

44. De Autoriteit begrijpt dat het in de voorliggende context vastleggen van eenvoudige bewaringstermijnen niet altijd evident is. Er dient wel minstens een bewaringsbeleid te worden bepaald dat voor de diverse toepassingen elementen bevat zoals de relevante bewaringstermijnen van de gegevens of criteria om de vereiste bewaringstermijn te berekenen in functie van relevante factoren, de bewaringsmodaliteiten qua vorm (bv. bewaring in anonieme of gecodeerde vorm al dan niet via pseudoniem of andere methode), de plaats van opslag, de methodes van en het interne toezicht op schrapping van verouderde of irrelevant geworden gegevens,...³⁵

B.4. Verwerkingsverantwoordelijke

45. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

46. Artikel 15 van het ontwerp van decreet bepaalt: *"Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot zijn eigen verwerkingsactiviteiten als vermeld in artikel 5, §1".*³⁶

³⁵ Zie ook randnummers 60 e.v. van advies nr. 31/2012 van 12 september 2012 betreffende *het voorontwerp van wet tot creatie van het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen ("ITS-kaderwet")*.

³⁶ De Memorie van toelichting voegt daaraan toe: *"De aanduiding van het Vlaams Datanutsbedrijf als verwerkingsverantwoordelijke voor zijn eigen verwerkingsactiviteiten laat onverlet"*

47. Aangezien zowel de tekst van het ontwerp van decreet als diens Memorie van toelichting vooral de dienstverlenende/ondersteunende/faciliterende rol van het Vlaams Datanutsbedrijf ten behoeve/in opdracht van burgers (natuurlijke personen en rechtspersonen/bedrijven) lijken te benadrukken, bevroeg de Autoriteit de aanvrager omtrent de 'eigen verwerkingsactiviteiten' waarvoor het Vlaams Datanutsbedrijf als verwerkingsverantwoordelijke optreedt. De aanvrager antwoorde terzake: *"Specifieke voor de opdrachten vermeld in artikel 5, §1, 2°, 4°, 5° en 7° zal case per case onderzocht worden of het Datanutsbedrijf zal optreden als verwerkingsverantwoordelijke en zal er ook onderzocht worden of er een decretaale basis voor de specifieke gegevensverwerking moet zijn en wat de kwalificatie van het Datanutsbedrijf dan is."*

De aanvrager vermeldde ook: *"Het Datanutsbedrijf zal zelf geen gegevensbronnen beheren."*³⁷

48. Artikel 17 van het ontwerp van decreet bepaalt: *"De aanleverende respectievelijke de ontvangende entiteiten treden elk afzonderlijk op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot het meedelen van gegevens krachtens artikel 10, respectievelijk het ontvangen van gegevens krachtens artikel 11."*

49. Voormelde bepalingen laten niet toe op eenduidige wijze de rol en verantwoordelijkheid van de het Vlaams Datanutsbedrijf, noch van de andere betrokken actoren ten aanzien van de voorgenomen gegevensverwerkingen uit te klaren.

50. Een transparante aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) is niettemin van cruciaal belang, inzonderheid, om de betrokkenen toelaten te allen tijde te weten tot wie zich te richten met het oog op de uitoefening van de hem krachtens de AVG toegekende rechten.

51. De Autoriteit brengt hierbij het volgende in herinnering: De aanduiding van een verwerkingsverantwoordelijke in de regelgeving moet in overeenstemming zijn met de rol die deze actor in de praktijk speelt en met de zeggenschap die hij heeft over welke essentiële middelen voor de verwerking worden ingezet. Anders oordelen, zou niet alleen in strijd zijn met de letter van de tekst van de AVG, maar zou ook de doelstelling van de AVG om een consistent en hoog beschermingsniveau voor natuurlijke personen te waarborgen in gevaar kunnen brengen.

i) *dat het Vlaams Datanutsbedrijf toch kan optreden als verwerker ten behoeve van andere verwerkingsverantwoordelijken alsook*

ii) *dat derde partijen die persoonsgegevens meedelen aan of ontvangen van het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkingsverantwoordelijke zijn voor hun respectieve verwerkingsactiviteiten."*

³⁷ *"In het geval van persoonlijke datakluisen is de burger de enige die controle heeft over zowel de opslag van data in de kluis als de gegevensdelingen die daarop actief zijn."*

52. Voor zover een verwerkingsverantwoordelijke beroep zou doen op een verwerker moet zulks worden geregeld in een overeenkomst conform artikel 28 AVG.

B.5. Varia

B.5.1. Toezicht

53. Artikel 10 van het ontwerp van decreet voorziet dat de Vlaamse Regering bij het Vlaams Datanutsbedrijf twee regeringscommissarissen aanduidt die er o.a. op toezien dat *"de taken, vermeld in artikel 5, door het Datanutsbedrijf worden uitgeoefend conform de wetten, de decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6."*

54. Aangezien een belangrijk deel van de taken van voormelde regeringscommissarissen in het kader van het ontwerp van decreet betrekking zullen hebben op de verwerking van persoonsgegevens, bestaat het risico dat zij zich op het terrein zullen begeven van de bevoegdheden en taken van de Autoriteit. Het is dienvolgens van belang dat het ontwerp van decreet uitdrukkelijk bepaalt dat het toezicht in hoofde van voormelde regeringscommissarissen op generlei wijze afbreuk kan doen aan de rol van de Autoriteit als onafhankelijke toezichthouder inzake gegevensbescherming en de dienvolgens aan de Autoriteit ingevolge de AVG en de WVG toegekende bevoegdheden.

B.5.2 Gegevensbeschermingseffectbeoordeling

55. Artikel 35 AVG schrijft voor dat wanneer een verwerking -in het bijzonder een verwerking waarbij nieuwe technologieën worden gebruikt- gelet op de aard, de omvang, de context en de doeleinden daarvan waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen, het voorwerp moet uitmaken van een beoordeling het van effect van de beoogde verwerkingsactiviteiten op de bescherming van persoonsgegevens. De Autoriteit is van oordeel dat dergelijk gegevensbeschermingseffectbeoordeling in onderhavige context ontegensprekelijk aan de orde is.

OM DEZE REDENEN**de Autoriteit,**

Is van oordeel dat het ontwerp van decreet onvoldoende waarborgen biedt op het vlak van gegevensbescherming en dringt er bij de aanvrager op aan het ontwerp van decreet grondig te herwerken in het licht van de gemaakte opmerkingen.

Voor het Kenniscentrum,

(get.) Rita Van Nuffelen - Verantwoordelijke a.i. van het Kenniscentrum

ADVIES VAN HET INSTITUUT VOOR DE NATIONALE REKENINGEN

INSTITUUT VOOR DE NATIONALE REKENINGEN

ADVIES**ESR-matige beoordeling van het Vlaams Datanutsbedrijf****Introductie**

De Vlaamse Regering heeft op 30 november het Instituut van de Nationale Rekeningen (INR) om advies gevraagd over de ESR-matige beoordeling van het op te richten Vlaams Datanutsbedrijf.

Het voorstel is om de naamloze vennootschap Vlaams Datanutsbedrijf op te starten met een eenmalige kapitaalsinbreng vanuit het agentschap Digitaal Vlaanderen. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal voor Vlaanderen worden ondergebracht als een 'instelling met publieke taak' en de daadwerkelijke oprichting wordt verwacht aan de start van het tweede kwartaal van 2022.

Advies van het INR

Dit advies is gebaseerd op het ESR 2010 en de *Manual on Government Deficit and Debt (MGDD, 2019 edition)*.

Reeds in de adviesaanvraag is een eerste analyse voorgesteld waarbij men het Vlaams Datanutsbedrijf als onderdeel van de Vlaamse consolidatiekring beschouwt. De analyse van het INR van de aangeleverde informatie bevestigt dat de ESR-matige registraties van dit bedrijf de regels van het ESR 2010 voor bedrijven binnen de overheidsperimeter zal volgen. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal geklasseerd worden binnen de sector van de staatsoverheden, de S.1312. Deze conclusie werd bereikt door onder andere de volgende kenmerken:

1. De oprichtingsfondsen zijn volledig afkomstig vanuit de Vlaamse consolidatiekring.
2. Er wordt een bedrag beschikbaar gesteld vanuit de Vlaamse Gemeenschap voor het Vlaams Datanutsbedrijf door middel van een samenwerkingsovereenkomst in de vorm van een toelage.
3. De Vlaamse Regering en de Vlaamse Gemeenschap zullen altijd minstens de helft plus één aandeel van het Vlaams Datanutsbedrijf bezitten.
4. De Vlaamse Regering kan de doestellingen van het Vlaams Datanutsbedrijf nader bepalen.

In praktijk dienen de oprichtingsfondsen als een kapitaaloverdracht binnen de overheidssector aangerekend te worden, wat zich vertaalt in een code 61.72 verrichting van de economische hergroepering. Het bedrag ter beschikking gesteld door de Vlaamse Gemeenschap moet geregistreerd worden als een inkomensoverdracht binnen een institutionele groep met economische code 41.70. Beide registraties zijn interne overdrachten binnen de Vlaamse Gemeenschap als groep.

17/02/2022

City Atrium C
Vooruitgangstraat 50, 1210 Brussel - Rue du Progrès 50, 1210 Bruxelles
T 02 277 83 60
F 02 277 50 21
<http://inr-icn.fgov.be>

.be

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS
van 19 april 2022*

* Het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens van 19 april 2022 werd uitgebracht op een aangepaste versie van het voorontwerp van decreet van 26 november 2021, die inhoudelijk identiek is aan het voorontwerp van decreet dat op 25 mei 2022 principieel werd goedgekeurd en aan de Raad van State werd bezorgd.

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2022/037 van 19 april 2022

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf
roepnaam	(decreet Datanutsbedrijf)
datum	versie aan de VTC bezorgd op 4 april 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het advies van de VTC nr. A/W/2021/103 van 14 december 2021;

Gelet op het verzoek om advies van het agentschap Digitaal Vlaanderen van 4 april 2022 over een aangepaste versie van het Ontwerp;

Gelet op de bespreking van het advies op de zitting van de VTC van 19 april 2022 en de beslissing om het advies af te handelen in een schriftelijke procedure;

Brengt op 19 april 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Het agentschap Digitaal Vlaanderen (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een nieuwe versie na adviezen van de VTC, de SERV en de GBA over het aangepaste voorontwerp van decreet *houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. De Memorie van toelichting geeft ondermeer volgende motivering (vetjes VTC):
4. Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 stelt dat Vlaanderen smaakmaker en voortrekker moet worden op het vlak van toepassingen in de **nieuwe data-economie** en artificiële intelligentie. In het relanceplan Vlaamse veerkracht van 26 september 2020 wordt daartoe de oprichting aangekondigd van een Vlaams Datanutsbedrijf
5. Het stimuleren van het **delen van gegevens over de grenzen van publiek-privaat heen**, is al geruime tijd een prioriteit in Vlaanderen.
6. De **uitdagingen die de digitale transformatie met zich meebrengen** voor de maatschappij vragen naar het verhogen van kwaliteit en interoperabiliteit van gegevens, naar het omgaan met de opkomende innovatieve sensorgegevens, naar het vlotter laten stromen van gegevens ten behoeve van een meer geautomatiseerde dienstverlening, naar **meer regie en controle door de burger** en ondernemer en naar een meer **privacy versterkende gegevensdeling** als het gaat over persoonsgegevens.
7. Door te **pionieren in de veilige technologie van datakluisen** wil Vlaanderen inzetten op een versterking van de privacy van haar burgers en tegelijk het vlotter laten stromen van gegevens. Daarbij moeten oplossingen breder dan de contouren van een overheid, bedrijf of economische sector kunnen gaan.
8. Door gegevensdeling meer vanuit een **keten- of ecosysteembenadering** aan te vliegen over de grenzen van overheid of private sectoren heen, wil de Vlaamse Regering verder bouwen op goede praktijken waarmee Vlaanderen op dit vlak heeft gepioneerd.
9. Het Kabel- en Leidinginformatie (KLIP) systeem is bijvoorbeeld een publiek-private samenwerking die het kostendelend uitwisselen van kabel- en leidinginformatie mogelijk maakt. Het KLIP is meer dan een technisch platform, het is een digitaal ecosysteem dat draait op juridische, organisatorische en financiële afspraken tussen publieke en voornamelijk tussen private actoren.
10. Om de goede praktijken van KLIP navolging te doen krijgen in andere domeinen, sectoren en voor andere types van gegevens, ontbreekt het aan een **neutrale derde partij** die de brug tussen publieke en private gegevens¹ kan vormen en van daaruit nieuwe datagedreven ecosystemen in Vlaanderen kan helpen ontwikkelen.
11. De oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf is daarom een logische volgende stap die de Vlaamse Regering zet in de evolutie van Open Data naar het samen veilig gegevens delen.
12. De opdracht van het Vlaams Datanutsbedrijf is **complementair aan die van Digitaal Vlaanderen** dat verder de 'one-stop-shop' op vlak van digitalisering gericht op de publieke sector in Vlaanderen blijft opnemen. Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt een ondersteunende en faciliterende rol bij de ontwikkeling van datagedreven ecosystemen in de private sector.
13. Het Vlaams Datanutsbedrijf wil de gegevensbescherming van de burger respecteren en versterken door in te zetten op een **actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger**. Dit maakt de burger meer bewust van het delen van gegevens en biedt de mogelijkheid om digitaal meer proportioneel en gericht gegevens te delen dan vandaag bij de analoge gegevensdeling op papier.

¹ De VTC leest "gegevens".

14. Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt geconcipieerd als een **privaatrechtelijk vormgegeven agentschap** en zal de vorm aannemen van een Naamloze Vennootschap (NV). Het bedrijf heeft een decretale basis en taakstelling en kan ook andere activiteiten ontwikkelen die daarmee verenigbaar zijn.
15. Dit ontwerp van decreet voorziet in de (machtiging aan de Vlaamse Regering tot) **oprichting** van het agentschap Vlaams Datanutsbedrijf.
16. Dit Vlaams Datanutsbedrijf zal de nodige taken en activiteiten ontplooiën om gegevens vlot en veilig te laten stromen en een gegevensmarkt in de hand te werken, om op die manier de Vlaamse data-economie op een duurzame wijze te ondersteunen. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal daarbij onder meer initiatieven nemen om
 - in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren;
 - de ontwikkeling van nieuwe toepassingen te ondersteunen op vlak van gegevensdeling en een veilige gegevensdeling tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken.;
 - gegevens beter vindbaar en interoperabel beschikbaar maken en gegevens-samenwerking tussen de betrokken actoren faciliteren;
 - de gegevens-infrastructuur en gegevens-vaardigheden in Vlaanderen uitbouwen;
 - de ontwikkeling van publiek-privaat of privaat-privaat datagedreven ecosystemen ondersteunen en mee realiseren.
17. Dankzij de datakluisen zal de burger de regie in handen nemen van de eigen gegevens en deze kunnen delen in een veilige omgeving. In het kader van die doelstelling wordt het Vlaams Datanutsbedrijf ook belast met diverse beleidsuitvoerende taken.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Algemene opmerkingen

verwerking van persoonsgegevens

18. Doordat er in de nieuwe versie de verwerking van persoonsgegevens systematischer wordt behandeld, is het duidelijker geworden over welke persoonsgegevens het gaat in dit kader. De VTC stelt vast dat in de huidige fase de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
 - elke burger die gebruik maakt van een persoonlijke datakluis die wordt aangeboden via het DNB,en dat het minstens de volgende gegevens betreft (zie verder bij de bespreking van de gegevens):
 - identificatiegegevens;
 - gegevens over de gezinssamenstelling;
 - beroeps- en opleidingsgegevens;
 - financiële gegevens;
 - kadastrale gegevens.
19. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatie- en contactgegevens en dus gaat het om de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

bezorgdheden

20. De VTC heeft in haar advies over de vorige versie van het Ontwerp verschillende bezorgdheden aangekaart en verwijst daar uitdrukkelijk naar. In het algemeen kan de VTC vaststellen dat de tekst grondig aangepast werd om ondermeer aan de belangrijkste bezorgdheden tegemoet te komen. Dit geldt in eerste instantie voor wat het statuut van het Datanutsbedrijf betreft en wat het beheersmodel betreft. Dit laatste als reactie op het vorige Ontwerp waarin sterk op toestemming werd geleund, zonder daarbij te voorzien in afdoende waarborgen die de burger zouden kunnen beschermen tegen misbruiken. Het is ook positief dat de standaard is dat de persoonsgegevens die naar een POD gaan, niet gekopieerd mogen worden. De VTC is van oordeel dat, mits gepaste waarborgen zoals hieronder besproken, het systeem positief kan zijn op het vlak van gegevensbescherming.
21. De twee belangrijkste bezorgdheden uit het vorige advies worden hier behandeld: governance inzake het beheer van persoonsgegevens en het statuut van het Datanutsbedrijf. Daarna wordt een bijkomend knelpunt besproken.

Statuut:

22. De aanvragers hebben na advies van SERV, VTC en GBA de pro's en contra's van NV, privaatrechtelijke EVA en publiekrechtelijke EVA de juridische vormgeving van het DNB opnieuw beoordeeld aan de hand van criteria die verband houden met doelstelling & taken, strategie, commercieel, operationeel en financieel. Die beoordeling leidt tot de vaststelling dat een **privaatrechtelijke EVA (onder de vorm van NV)** binnen het kader van het bestuursdecreet de meest geschikte rechtsvorm is voor DNB.
23. Een EVA (extern verzelfstandigd agentschap) stelt DNB in staat om publieke en private activiteiten te combineren. Een EVA stelt ook de overheid in staat de activiteiten te controleren teneinde de burgers te beschermen en de manier waarop gegevens worden opgeslagen/verwerkt te beveiligen.
24. Op die manier wordt DNB ingebed in de gekende verzelfstandigingsvormen, met behoud van de benodigde flexibiliteit en herkenbaarheid qua rechtsvorm. Er is decretaal ingeschreven dat het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap direct of indirect samen steeds over de meerderheid van de aandelen beschikken. DNB zal haar beleidsuitvoerende taken ook niet zomaar kunnen overlaten aan private entiteiten. Zij kan ertoe gemachtigd worden door de Vlaamse regering om een dochteronderneming te betrekken bij haar beleidsuitvoerende taken, maar dit zal enkel mogelijk zijn binnen de daarvoor geldende voorwaarden.
25. De VTC stelt vast dat in de aangepaste tekst duidelijker gekozen wordt voor een statuut van overheid: het DNB wordt een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap in de vorm van een naamloze vennootschap als vermeld in artikel III.14 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (artikel 3 van het Ontwerp):

“Art. III.14. De privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zijn de rechtspersonen waarvan de rechtsvorm volledig in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht.”

Art. III.15. De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest kunnen een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap oprichten of erin deelnemen, op grond van een machtiging die de decreetgever daartoe uitdrukkelijk heeft verstrekt. Die machtiging stelt de beleidsuitvoerende taken vast met het oog waarop die oprichting of deelname kan plaatsvinden, en de personeelsleden, infrastructuur en middelen die daarvoor aan de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen ter beschikking kunnen worden gesteld.

Art. III.16. Tussen een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en de Vlaamse Regering, die optreedt voor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, wordt na onderhandeling een samenwerkingsovereenkomst gesloten over de samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, enerzijds, en het privaatrechtelijk vormgegeven

extern verzelfstandigde agentschap, anderzijds, en, in voorkomend geval, over de aanwending van de personeelsleden, middelen en infrastructuur die aan het agentschap ter beschikking gesteld zijn.

De Vlaamse Regering houdt een volledig en geactualiseerd overzicht bij van de samenwerkingsovereenkomsten en publiceert dat op de centrale website van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering publiceert de jaarverslagen van de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen op de centrale website van de Vlaamse overheid.”

26. De publiekrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen vallen onder de definitie van Vlaamse administratie zoals bepaald in artikel 1.3, 2° van het Bestuursdecreet:

“2° Vlaamse administratie:

d) de publiekrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;”

27. Het DNB valt bijgevolg onder de bevoegdheid van de VTC.
28. Er wordt zoals in het vorig Ontwerp nog altijd bepaald dat de statuten en elke wijziging daaraan, ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering en meegedeeld aan het Vlaams Parlement.
29. De VTC is van oordeel dat hiermee meer duidelijkheid en meer garanties gegeven worden. Een groot deel van de bezorgdheden van de VTC inzake het statuut van het DNB wordt hiermee weggenomen. Ze adviseert evenwel om regelmatig een evaluatie te krijgen over de werking van het DNB, eventueel door het opnemen van een apart hoofdstuk over de bescherming van persoonsgegevens in het jaarlijks rapport zoals bedoeld in artikel 6 van het Ontwerp.

Governance:

30. Aan de opmerkingen met betrekking tot het beheer werd in belangrijke mate tegemoetgekomen.
31. Het operationeel verwerken van gegevens is uitgewerkt in Hoofdstuk 10 - ‘Verwerking van gegevens’ (incl ‘Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf’ (beschrijving van toelaatbare ‘aanleverende entiteiten’), ‘Verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf’ en ‘Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf’ (beschrijving van toelaatbare ‘ontvangende entiteiten’).
32. Er wordt geregeld dat derden die POD-aanbieder willen worden, dat enkel kunnen als ze voorgedragen worden door het adviescomité als erkende vertrouwde organisatie (validatie van technische, fysieke en organisatorische beveiligingsmechanismen).
33. Met het Ontwerp wordt een Adviescomité ingesteld en de rol van de regeringscommissaris aangepast.

“Art. 10. [...]

*§2. Het adviescomité adviseert op vraag van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf **over het ontwerp van beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens** die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, **het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer** van het Vlaams Datanutsbedrijf en **de vragen tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf, telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger**. In het advies komen alle aspecten met betrekking tot alle deskundigheden, vermeld in het eerste lid, aan bod. Het adviescomité **kan het advies van de functionaris** voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf inwinnen vooraleer advies te verlenen aan de raad van bestuur. Indien het adviescomité het advies van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf **niet volgt, wordt dit bijzonder gemotiveerd** door het adviescomité.*

*De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf bepaalt, **na advies van het adviescomité**, de nadere voorwaarden voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf. De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf wint het **advies in van de Vlaamse toezichtscommissie** voor de verwerking van persoonsgegevens over het beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf worden ontsloten.*

Het adviescomité adviseert de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over de vraag tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf in het geval de vraag tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf de verwerking van persoonsgegevens betreft, dit op basis van het aanvraagdossier en in voorkomend geval ook op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die door de aanvrager werd opgesteld.

Wanneer het advies van het adviescomité niet door de raad van bestuur wordt gevolgd, motiveert de beslissing van de raad van bestuur in zijn inleidende bepalingen, waarom het advies niet werd gevolgd.

34. **Artikel 11** beschrijft de rol van de **regeringscommissaris**: ‘Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de digitalisering, duidt de Vlaamse Regering bij het Vlaams Datanutsbedrijf een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat de taken (vermeld in artikel 5), door het Vlaams Datanutsbedrijf worden uitgeoefend conform de wetten, de decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst (vermeld in artikel 6) ...’
35. De vraag rest nog hoe effectief die beschermingsmechanismen zullen zijn. Veel hangt af van hoe ze worden ingevuld. Zijn de toetsingscriteria voor deze het adviescomité en de regeringscommissaris voldoende duidelijk? Het is in ieder geval een belangrijke verbetering dat er uitdrukkelijk gesteld wordt dat bescherming van persoonsgegevens het uitgangspunt is.
36. Uiteindelijk is het de Raad van Bestuur die de beslissingen neemt. Het adviescomité kan volgens de VTC de **functionaris voor gegevensbescherming** wel raadplegen maar de functionaris moet volgens de AVG vanuit een onafhankelijke positie in eerste instantie de gedelegeerd bestuurder adviseren over de verwerkingen door het Datanutsbedrijf. Het is volgens de VTC aangewezen om de rol en positie (die onafhankelijk moet zijn) van de functionaris te herbekijken.
37. De VTC merkt ook op dat het **aanvraagstelsel** voor de ontvangende entiteiten maar zeer beknopt wordt geregeld: enkel in de voorlaatste paragraaf van artikel 10 is er sprake van “aanvraag” en “aanvrager”. Minimale inhoud en beoordelingscriteria ontbreken. De VTC verwijst naar de aansluitingsprocedures bij de dienstenintegratoren, of naar de toezichtsmechanismen voor de recent voorgestelde Europese portemonnees voor digitale identiteit (Digital ID Wallets) in het voorstel voor een Verordening tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014 betreffende een Europees kader voor een digitale identiteit. Bovendien kan de Raad van Bestuur het Adviescomité overrulen. De VTC beveelt aan om een duidelijk beoordelingssysteem voor aanvragen uit te werken, en suggereert dat een volledig negatief advies meer gewicht zou moeten krijgen. Bovendien zou de DPO hiervan telkens bericht moeten krijgen.
38. De VTC was van oordeel dat er een **afsprakenkader** moet komen en dat dat moet afgedwongen worden bijvoorbeeld in de vorm van protocollen met de afnemers waarin onder meer de specifieke doelen en bewaartermijnen worden bepaald.
39. De adviesvrager geeft aan dat voor elke nieuwe use case de gehele dataflow zal in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden. De VTC beoordeelt dit als positief.

Verhouding met een gerelateerd Vlaams kluisenproject

40. De VTC heeft via de pers kennisgenomen van het plan van de Vlaamse Regering om de burger een kluis aan te bieden tegen zomer 2022². Zie <https://www.vlaanderen.be/digitaal-vlaanderen/nieuwsberichten/doccle-en-digitaal-vlaanderen-kondigen-strategische-samenwerking-aan>. Daarbij wordt meer de nadruk gelegd op volledige documenten. Dit is enigszins tegenstrijdig met de verantwoording van het datanutsbedrijf dat net aangeeft dat het nut van het POD-systeem is dat geen volledige documenten met voor de use case overbodige informatie worden aangeboden aan derden (zie infra). Het gaat hier ook niet meer over een decentrale opslag³.
41. De VTC meent, op basis van deze bijkomende plannen, dat het haar voorgelegde project dus slechts een deel van het verhaal vormt, wat een coherente beoordeling sterk bemoeilijkt.
42. De VTC wijst erop dat zowel voor de verwerkingen in het kader van het DNB als de verwerkingen in het kader van dit nieuwe project eerst een wettelijke basis aanwezig moet zijn (die conform is met de AVG) vooraleer de verwerkingen mogen aangevangen worden.
43. De VTC beveelt aan om ook dit deel van het project voor advies voor te leggen.
44. Aanvullend aan deze opmerkingen wordt het Ontwerp hierna verder getoetst aan de principes van de AVG.

2. Kwaliteit van de grondslag

45. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
46. Het Ontwerp of de toelichting vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. Het Ontwerp schept een wettelijke basis voor de verwerkingen door het Datanutsbedrijf en de daarbij horende mededelingen van persoonsgegevens door (en naar?) de diverse instanties. Gezien het belang van de toestemming van de betrokkenen voor deze toepassing (zie verder), gaat de VTC ervan uit dat er hier⁴ sprake is van cumulatieve rechtvaardigingsgronden: enerzijds de wettelijke verplichting als bedoeld in 6, lid 1, c), AVG en anderzijds de toestemming zoals bedoeld in 6, lid 1, a), AVG. Deze moeten beide aanwezig zijn voor een AVG-conforme verwerking.
47. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.
48. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, c), AVG, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens

² via Mijn Burgerprofiel.

³ Op basis van de SOLID-technologie voor het DNB.

⁴ Terwijl in sommige andere wettelijke regelingen de toestemming door de VTC louter als een extra beschermingsmaatregel wordt gezien.

te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.

49. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden voor die elementen.
50. Wat de toestemming betreft heeft de adviesvrager aangegeven dat hoofdstuk 10 – Afdeling 1 ‘Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf’ en Afdeling 3. ‘Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf’, met verwijzing naar artikel 29 als het om persoonsgegevens gaat, meer in detail de nodige toestemming van de burger (conform AVG) beschrijven.

51. De toelichting bij het Ontwerp (p. 10) legt sterk de nadruk op actief gegevensbeheer:

“Het Vlaams Datanutsbedrijf stelt elke burger een actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) ter beschikking waarbij de burger steeds zelf actief kan verzoeken welke gegevens die hij wenst te delen met een derde partij. Daarbij wordt de burger afdoende voorafgaand geïnformeerd over de gegevensverwerking en krijgt de burger voorafgaand aan de gegevensdeling een duidelijk en volledig overzicht van welke concrete gegevens gedeeld zullen worden. Bovendien kan de burger steeds een helder en duidelijk overzicht bekomen van welke gegevens met welke derde partijen wordt gedeeld. Elk verzoek, of in geval van persoonsgegevens, elke toestemming, kan door de burger ook op ieder moment worden ingetrokken, waarna de gegevensdeling meteen gestopt wordt. Op die manier garandeert het actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) dat elke burger regie houdt over zijn eigen gegevens.”

52. In artikel 5 van het Ontwerp dat de taken van het DNB opsomt, werd 2° herschreven en in de nieuwe versie die duidelijker is, wordt er een onderscheid gemaakt tussen het “verzoek” van de burger ⁵(mogelijk geen natuurlijke persoon) en de “toestemming” wat persoonsgegevens (per definitie van een natuurlijke persoon) betreft:

“2° de ontwikkeling en het beheer van een platform voor datakluisen voor burgers. De datakluisen worden ter beschikking gesteld aan burgers. Een burger kan zijn datakluis activeren en in voorkomend geval deactiveren, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van deze gegevens beheren op zijn verzoek, en in het geval van mededeling van persoonsgegevens mits zijn toestemming, zoals bepaald in artikel 29.”

53. Artikel 29 preciseert wat de vermelde toestemming inhoudt:

“Art. 29. §1. Een toestemming van een burger wordt steeds uitdrukkelijk verleend. Die toestemming kan worden ingetrokken conform artikel 7, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming. De inhoud van de toestemming van de burger blijft ongewijzigd doorheen de tijd als de toestemming niet wordt gewijzigd.

§2. De toestemming, vermeld in §1, geldt met behoud van de toepassing van de andere verwerkingsgronden van de aanleverende respectievelijk de of ontvangende entiteiten, vermeld in artikel 6 van de algemene verordening gegevensbescherming.”

⁵ Hier gedefinieerd als een burger als vermeld in artikel 1.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;

54. De toelichting zegt over deze paragraaf het volgende:
- “Paragraaf 2 van dit artikel verduidelijkt dat aanleverende of ontvangende entiteiten ook andere verwerkingsgronden kunnen toepassen om de gegevens die zij in hun bezit hebben te verwerken, bijvoorbeeld op grond van een wettelijke verplichting, het vervullen van een taak van algemeen belang of voor de uitvoering van een overeenkomst met de betrokkene.”*
55. Voor de aanleverende entiteiten klopt dit, maar de VTC is niet zeker dat dit ook kan gelden voor de ontvangende entiteiten, toch niet zonder afbreuk te doen aan het principe van vrije keuze van de betrokkene wat het gebruik van de datakluis betreft.
56. Op verschillende plaatsen in de tekst (o.a. artikel 13) wordt enkel de term verzoek/verzocht gebruikt. Het is in die gevallen niet zeker of, zo het om persoonsgegevens gaat, aan de voorwaarden die gelden voor een geldige toestemming conform de AVG voldaan is.
57. Artikel 22 bedoelt waarschijnlijk dit te regelen:
- “Art. 22. In de mate dat het een verwerking van persoonsgegevens betreft, is het verzoek van de burger, vermeld in artikel 21, §1, onderworpen aan de voorwaarden van de toestemming, vermeld in artikel 29.”*
58. De verwijzing naar artikel 21, §1 lijkt te beperkt en deze bepaling zou beter meer vooraan in het ontwerp worden opgenomen.
59. In de toelichting bij artikel 29 (p. 21) wordt gesteld dat Datanutsbedrijf voorziet dat de toestemming wordt gegeven voor een bepaalde termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld, waarbij deze termijn verschilt van het datadelingsinitiatief waarop de toestemming betrekking heeft. Na het verstrijken van deze termijn dient de toestemming hernieuwd te worden door de burger om nog geldig te zijn. De burger zal zo op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt.
60. De VTC adviseert dat dit in het Ontwerp zelf wordt opgenomen, vermits dit een fundamentele juridische waarborg betreft.
61. De VTC is van oordeel dat er met de aanpassingen nog niet volledig ingaan wordt op problematiek van toestemming zoals verwoord in het vorige advies (zie ook onder luik 7 van dit advies m.b.t. transparantie). Anderzijds zijn er wel meer garanties door het beheersmodel dat nu werd uitgewerkt (zie hiervoor).
62. De VTC herhaalt haar opmerking dat er ook maatregelen moeten ingebouwd worden die beletten dat ontvangende entiteiten/bedrijven burgers de facto gaan dwingen om een kluis te hebben (of verder te gebruiken). Er kan overwogen worden om een bepaling op te nemen in het Ontwerp zoals voorzien in de Verordening (EU) 2018/1724 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing, waardoor het gebruik van het systeem expliciet niet verplicht is voor burgers, en het alleen op hun uitdrukkelijk verzoek is toegestaan, tenzij wettelijk anders is bepaald. De VTC wijst ook op de praktijk bij gelijkaardige platformen waarbij de initiële keuze voor het gebruik van het platform automatisch wordt doorgetrokken bij volgende communicatie of andere toepassingen.
63. Als antwoord op dit probleem wordt door de adviesvrager verwezen naar de haalbaarheidsstudie (business case) en verder als, voor de use case, de gehele dataflow in kaart gebracht wordt (met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...)). Dit lijkt de VTC echter een problematiek waar op voorhand algemene regels moeten worden voor uitgeschreven (al dan niet in het Ontwerp zelf).
64. Wat het voorbehoud van de VTC betreft voor de toepassing van artikel 8, AVG m.b.t. de voorwaarden voor de toestemming van kinderen met betrekking tot diensten van de informatiemaatschappij, werd door de

adviesvrager geantwoord dat dit zal bijkomend worden onderzocht, in het geval een dergelijke case zich aandient.

3. Doelbinding

65. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
66. De VTC had opgemerkt dat doelstellingen van de organisatie en taken te vaag geformuleerd waren om er doeleinden in de zin van de AVG uit af te leiden. De adviesvragers hebben de doeleinden nu anders geformuleerd.
67. Ze verwijzen naar de artikelen 14, 19 en 21, §2 van het aangepaste ontwerp wat de doeleinden betreft van respectievelijk het meedelen van gegevens aan DNB, de verwerking van gegevens door DNB en het ontvangen van gegevens via DNB.
68. Artikel 25 stelt dat persoonsgegevens kunnen worden verwerkt voor de doelstellingen vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5 van het Datanutsbedrijf.
69. Deze artikelen luiden als volgt:

*“Art. 4. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de **veilige gegevensdeling** met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de **uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming** te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten.*

*Daarnaast heeft het Vlaams Datanutsbedrijf eveneens als doelstelling de ontwikkeling van **nieuwe toepassingen te ondersteunen op vlak van gegevensdeling** en een **veilige gegevensdeling** tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken.*

*In het kader van die doelstellingen is het Vlaams Datanutsbedrijf **tevens belast met beleidsuitvoerende taken**, vermeld in artikel 5, §1, en streeft het, naast het verstrekken van vermogensvoordelen aan zijn **aandeelhouders**, ook de **facilitering van de verzoeken** van de burgers na en fungeert het Vlaams Datanutsbedrijf als **hefboom voor het aanwakkeren van de data-economie**.*

[...]

*§3. De **Vlaamse Regering** kan de **doelstellingen** van het Vlaams Datanutsbedrijf nader bepalen.”*

[...]

*§5. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan alle activiteiten, taken en bedrijvigheden verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen, vermeld in §1, **en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5**.*

“Art. 5. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt belast met de volgende beleidsuitvoerende taken:

*1° de uitvoering van **haalbaarheidsstudies** inzake de ontwikkeling en het beheer van toepassingen die de gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem ondersteunen;*

*2° de ontwikkeling en het beheer van een **platform voor datakluisen voor burgers**. De datakluisen worden ter beschikking gesteld aan burgers. Een burger kan zijn datakluis activeren en in voorkomend geval deactiveren, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van deze gegevens beheren op zijn verzoek, en in het geval van mededeling van persoonsgegevens mits zijn toestemming, zoals bepaald in artikel 29;*

*3° de ontwikkeling en het beheer van een **platform** voor het geïntegreerd delen en raadplegen van **metagegevens van overheidsinstanties**;*

4°de ontwikkeling en het beheer van een **platform** voor het geïntegreerd delen en raadplegen van **metagegevens van burgers**;

5°de ontwikkeling en het beheer van een platform dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de **transacties** tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de **eventuele verschuldigde vergoeding** verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen, vermeld in deze paragraaf;

6°de uitoefening van de taken, vermeld in artikel 4 van het **KLIP**-decreet van 14 maart 2008;

7° de uitoefening van de taken, vermeld in artikel 5 van het **GIPOD**-decreet van 4 april 2014;

8 de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstellingen of beleidsuitvoerende taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf."

70. De beleidsuitvoerende taken vermeld in de punten 1°, 3° en 4° lijken geen verwerking van persoonsgegevens mee te brengen. Deze bepalingen kunnen dan ook geen wettelijke basis vormen voor de verwerking van persoonsgegevens.
71. De memorie verduidelijkt dat wat persoonsgegevens betreft in het bijzonder wordt bedoeld de taken van het aanbieden van een platform voor datakluizen voor burgers, een platform dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen en de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstellingen of beleidsuitvoerende taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf. Ook kan het Vlaams Datanutsbedrijf persoonsgegevens verwerken bij het uitvoeren van de taken vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en artikel 5 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014.
72. De memorie (p. 5) verduidelijkt welke beleidsuitvoerende taken worden bedoeld: de faciliteiten voor de decentrale opslag van persoonsgegevens of de koppeling naar de achterliggende gegevensbron, het beheer van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming), de aansluiting van gegevensbronnen met hun afnemers, de voorziening van een interface en de audit-/transactie logging om de transacties op het systeem te monitoren.
73. De VTC vindt dit een voldoende verduidelijking.
74. Ook de doeleinden voor het gebruik van het platform door de andere Vlaamse instanties worden bepaald in artikel 5 (en vergelijkbaar voor de niet Vlaamse instanties):

"§2. De Vlaamse instanties gebruiken het platform, vermeld in paragraaf 1, 2°, voor het meedelen van de door de Vlaamse instanties beheerde gegevens en het afnemen van gegevens door de Vlaamse instanties, overeenkomstig de in artikel 13, §1 vermelde voorwaarden."
75. Het is de VTC niet duidelijk wat hier bedoeld wordt met het afnemen van gegevens door Vlaamse instanties. Ze adviseert om dit in de tekst zelf of in de toelichting te beschrijven. De VTC herinnert aan het principe dat overheden gebruik moeten maken van authentieke bronnen. Het moet duidelijk zijn dat het Ontwerp geen uitzondering op dit principe kan bevatten.
76. Deze bepaling houdt in de eerste plaats wel een verplichting in voor de Vlaamse instanties om van het platform gebruik te maken (op verzoek van de burger).
77. De doeleinden van de latere verwerkingen worden niet in het Ontwerp vermeld. In dit stadium zijn er een aantal use-cases geformuleerd, maar die zijn maar exemplarisch. Het DNB wil enkel of in de eerste plaats een faciliterende rol opnemen. Het Adviescomité en de Raad van Bestuur zullen hier dus verder hun rol moeten opnemen.

78. De Vlaamse Regering kan de beleidsuitvoerende taken nader bepalen. In de toelichting staat “in de samenwerkingsovereenkomst” terwijl een besluit van de Vlaamse Regering wordt verwacht. Dit moet verder uitgeklaard worden.

4. Verantwoordelijkheid

79. Artikel 4,7), AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
80. Het Ontwerp regelt de verwerkingsverantwoordelijkheid uitdrukkelijk:
81. Artikel 26, §1 bepaalt dat het Vlaams Datanutsbedrijf optreedt als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot de eigen verwerkingsactiviteiten, vermeld in artikel 25 (zie hiervoor).
82. De nieuwe versie van het decreet bevat volgens de aanvragers meer duidelijkheid over de verwerkingsverantwoordelijkheid van de actoren, incl. ‘aanleverende entiteiten’, ‘DNB’ en ‘ontvangende entiteiten’:

*“Art. 26 verduidelijkt dat DNB, de aanleverende **entiteiten** en de ontvangende entiteiten **elk optreden als verwerkingsverantwoordelijke** voor hun eigen verwerkingsactiviteiten.*

Art. 26 §1 vermeldt: Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot de eigen verwerkingsactiviteiten, vermeld in artikel 25.

§2. De aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met 3, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

§3. De ontvangende entiteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot het ontvangen van gegevens krachtens artikel 21, §1.

*Voor elke use case zal de gehele dataflow in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende **betrokken actoren** en hun respectievelijke rollen (**verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...**). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden.*

Afhankelijk van de dataflow kan de POD-aanbieder optreden als verwerkersverantwoordelijke of als verwerker voor een verwerkersverantwoordelijke. De POD-aanbieder heeft geen toegang tot de gegevens die in de PODs worden opgeslagen.”

83. De VTC leest dat de entiteiten dus altijd verwerkingsverantwoordelijke zijn.
84. Andere actoren zijn ofwel verwerkingsverantwoordelijke ofwel verwerker: dit is nog altijd niet duidelijk. De VTC beveelt aan om voorbeelden in de toelichting op te nemen. Dit geldt zeker voor de POD-aanbieder.
85. De adviesvragers hebben op vraag van de VTC verduidelijkt wie PODs mag aanbieden:
- DNB met een eigen POD aanbod
 - derden kunnen ook POD aanbieder worden INDIEN voorgedragen door het adviescomité als erkende vertrouwde organisatie (validatie van technische, fysieke en organisatorische beveiligingsmechanismen).

86. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁶ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

87. Het Ontwerp en de commentaar van de adviesvragers verwijzen op verschillende plaatsen naar de GEB:

“DNB zal een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitvoeren bij elk initiatief dat volgens de functionaris voor gegevensbescherming⁷ een significant risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen met zich meebrengt. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling zal focussen op o.a. de mogelijke risico's voor de rechten van de betrokken burgers, de maatregelen om de risico's aan te pakken, en de te nemen stappen in geval van een gegevenslek⁸.”

Hoofdstuk 8 – Het Adviescomité

“§2: ‘Het adviescomité adviseert de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over de vraag tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf in het geval de vraag tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf de verwerking van persoonsgegevens betreft, dit op basis van het aanvraagdossier en in voorkomend geval ook op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die door de aanvrager werd opgesteld.’”

“Elk concreet gebruik van de diensten van het DNB waar persoonsgegevens verwerkt worden, zal opgezet worden binnen de richtlijnen van de AVG. DNB zal een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitvoeren bij elk initiatief dat volgens de functionaris voor gegevensbescherming een significant risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen met zich meebrengt. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling zal focussen op o.a. de mogelijke risico's voor de rechten van de betrokken burgers, de maatregelen om de risico's aan te pakken, en de te nemen stappen in geval van een gegevenslek.”

88. De VTC beoordeelt het enerzijds zeer gunstig dat voor elke use-case een effectenonderzoek kan gebeuren. Ze wijst erop dat het een verplichting is voor de verwerkingsverantwoordelijk zelf om de initiële inschatting te doen en dat de functionaris een adviesfunctie heeft. Anderzijds heeft de VTC duidelijk aangegeven dat er nood is aan een overkoepelende of basisGEB om het gehele project en opzet van het DNB te beoordelen. Het gaat hier immers over het gebruik van nieuwe technologie. Alhoewel er met het bijgewerkte project al meer duidelijkheid is, vraagt dit toch om meer transparantie inzake de technische opzet en een doorgedreven en systematisch onderzoek naar de effecten op de rechten en vrijheden van de burgers.
89. De VTC maakt daarom een voorbehoud en dringt alsnog aan op de opmaak van een GEB om de risico's voor de rechten en vrijheden van de burgers beter te kunnen inschatten en dat voordat het project in werking treedt. De VTC stelt vast dat bepaalde maatregelen zoals bijvoorbeeld het logboek (zie infra) niet verantwoord worden door een risicobeoordeling zodat ook niet goed kan ingeschat worden wat de effectiviteit van de maatregel in deze context is. In de GEB kunnen dan ook de risico's van de verhoudingen van de verschillende actoren wat betreft de uitoefening van de rechten van de betrokken ingeschat worden en maatregelen worden voorgesteld.

⁶ Voor richtlijnen over, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁷ De VTC leest dit als de functionaris van het DNB.

⁸ Dit is normaal gezien geen element van een GEB en moet apart worden behandeld.

5. Minimale gegevensverwerking

90. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

91. De **categorieën betrokkenen** worden benoemd in artikel 24, §2:

“§2. De persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, hebben betrekking op de natuurlijke personen die hun datakuis hebben geactiveerd.”

92. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, naast de betrokkenen, ook de **categorieën van gegevens** specifiek zijn aangeduid, wat in belangrijke mate tegemoetkomt aan haar opmerkingen hierover:

“Art. 24. §1. De gegevens die worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten:

1°contact en identificatiegegevens;

2°gegevens over gezinssamenstelling

3°beroep- en opleidingsgegevens;

4°financiële gegevens;

5°het identificatienummer van het Rijksregister;

6°het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;

7°het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen;

8°kadastrale gegevens.”

93. De VTC merkt wel op dat bepaalde gegevens waarvan zij naar aanleiding van het onderzoek in het dossier VTC/A/W/2021/103 had afgeleid dat die zouden verwerkt worden, niet aangeduid worden in het nieuwe Ontwerp, namelijk:

- adresgegevens (cf.casus “Ik verhuis”): het is onvoldoende duidelijk, vooral gezien het belang als voorbeeld van use case voor dit project dat die onder contact- of identificatiegegevens vallen;
- voorkeuren/interesses (cf.casus UITpas waarover in 2021 een toelichting werd gegeven);
- gegevens die gekoppeld zijn aan een onderneming als die direct betrekking heeft op een natuurlijke persoon.

94. De VTC adviseert om dit te herbekijken.

95. De VTC merkt op dat er blijkbaar geen sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 en 10, AVG. (Er bestaan al/ er wordt al gewerkt aan andere toepassingen van datakluizen voor gezondheidsgegevens in Vlaanderen.) De verwerkingsverantwoordelijken houden er best rekening mee dat persoonsgegevens in de loop van de tijd van statuut kunnen veranderen of dat er andere categorieën persoonsgegevens worden verwerkt.

96. Een zeer positief punt inzake dataminimalisatie door het aanbieden van datakluizen wordt verwoord in volgende paragraaf van de toelichting (zie evenwel de derde opmerking onder bezorgdheden):

“Dit actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) moet ervoor zorgen dat burgers een hogere bewustwording bij het delen van gegevens ervaren. Burgers kunnen zo in de regie komen van een digitaal meer proportionele gegevensdeling dan wat mogelijk is in het geval van analoge gegevensdeling. Zo moet het dankzij de datakluizen van het Vlaams Datanutsbedrijf mogelijk worden voor de burger om bijvoorbeeld niet langer volledige documenten met alle gevoelige gegevens te delen met bedrijven of overheden, maar enkel die informatie uit het document die strikt noodzakelijk is voor het verkrijgen van de betrokken dienstverlening. Ook de periode waarbinnen de gegevens gedeeld worden, kan via een datakuis door de burger ingesteld

worden. Deze gegevensdeling op een ‘need-to-know’ basis versterkt de privacy van de burger en moet het vertrouwen van burgers in het delen van gegevens met bedrijven en overheden gevoelig verhogen”

97. Een bijkomende waarborg inzake de proportionaliteit wordt wel geboden door artikel 14 van het Ontwerp:

*“Art. 14. §1. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, delen enkel die gegevens mee aan het Vlaams Datanutsbedrijf **die noodzakelijk zijn om aan het verzoek** van de burger tegemoet te komen, of voor de aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 en §2, enkel die gegevens die noodzakelijk zijn om de gegevensdeling krachtens een supranationale of **wetskrachtige norm**⁹ uit te voeren.*

98. Wat de instanties die **toegang** hebben betreft:

- het DNB
- de verwerkers van het DNB
- de ontvangende entiteiten
- de gevende entiteiten (al is het niet duidelijk in welke mate zij gegevens ontvangen)
- private (commerciële) partijen die PODS aanbieden.

99. De aanvragers stellen dat de POD-aanbieder geen toegang heeft tot de gegevens die in de PODs worden opgeslagen. Dit wordt echter niet gegarandeerd door het Ontwerp. De VTC dringt erop aan om dit wel te doen ofwel om uit te leggen in de toelichting waarom dit technisch onmogelijk zou zijn.

100. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Het is de essentie van het project.

“Afdeling 1. Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 12. Deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van hoofdstuk 8.

Art. 13. §1. Met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, delen de Vlaamse instanties de specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, aan het Vlaams Datanutsbedrijf in geval minstens één van de volgende voorwaarden is vervuld:

*1°indien de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven;
2°indien de Vlaamse instantie gemachtigd is tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven.*

⁹ Zie ook artikel 13. In de toelichting wordt hierbij de LED als voorbeeld gegeven: artikel 19, eerste lid j. artikel 20, laatste lid van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur. HOOFDSTUK V Kwalificatiedatabank en leer- en ervaringsbewijzendatabank:

Artikel 19. Met het oog op informatieverstrekking aan individuen, instellingen en overheden over het Vlaamse kwalificatiebeleid en met het oog op beleidsontwikkeling worden alle erkende kwalificaties in een kwalificatiedatabank geregistreerd bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering.

Artikel 20, laatste lid. De bevoegde diensten van de Vlaamse Regering beheren de databank. Het ontsluiten van deze databank gebeurt door tussenkomst van de coördinatrice Vlaams e-government die tussenbeide komt bij de mededeling van gegevens uit de leer- en ervaringsbewijzendatabank mits naleving van artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.

§2. Met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, kan het Vlaams Datanutsbedrijf met overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties, in voorkomend geval en voor zover nodig, akkoorden sluiten zodat specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, die zij verwerken kunnen worden meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf, in geval minstens één van de volgende voorwaarden is vervuld: 1° indien de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven; of 2° indien de overheidsinstantie, andere dan de Vlaamse instanties, gemachtigd is tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven.

§3. Met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, kan een entiteit, andere dan de overheidsinstanties, vermeld in paragraaf 1 en 2, specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, die zij verwerkt mededelen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, op voorwaarde dat de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven.”

“Art. 15. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, stellen de betrokken gegevens langs elektronische weg ter beschikking aan het Vlaams Datanutsbedrijf. De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden en modaliteiten vastleggen met betrekking tot de gegevensmededeling tussen de Vlaamse instanties, vermeld in artikel 13, §1, en het Vlaams Datanutsbedrijf.”

101. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. De VTC beveelt aan om ook voor de mededeling aan private actoren een protocolplicht in te stellen, minstens in het kader van dit project.
102. De VTC beoordeelt het zeer positief dat er in het Ontwerp wordt tegemoetgekomen aan de vraag van de VTC om een principieel **kopieerverbod** in te stellen. Dit gebeurt in artikel 30 van het Ontwerp. Daarin wordt ook geregeld dat de Raad van Bestuur kan toelaten op toch een kopie te maken onder bepaalde voorwaarden.
103. De VTC adviseert dat deze bepaling explicieter geformuleerd wordt als een verbod voordat er een uitzondering op wordt bepaald.
104. De VTC adviseert ook dat het Ontwerp regelt dat de naleving van deze voorwaarden **gesanctioneerd** kan worden door het DNB door bijvoorbeeld een einde te maken aan de mededelingen (met maatregelen voor de burger). Een kader voor sanctionering wordt aanbevolen.
105. De VTC vraagt aandacht voor de POD-aanbieders die privébedrijven zijn en kunnen te maken krijgen met faillissementen en dergelijke. Bovendien stelt zich de vraag of ze overheidsdata kunnen verkopen. Dit is één van de redenen waarom de VTC het als fundamenteel beschouwt dat toegang tot de data door de POD-aanbieders principieel verboden zou moeten zijn. Het **monetiseren van de data** zou moeten uitgesloten worden.
106. De VTC is van oordeel dat er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking op voorwaarde dat er rekening gehouden wordt met de opmerkingen van de VTC.

107. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
108. Wat de **bewaartermijn** betreft, wordt het volgende bepaald in artikel 27 van het Ontwerp:
- “Art. 27. De persoonsgegevens, verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, worden niet langer bewaard dan dat ze noodzakelijk zijn om de doeleinden, vermeld in artikel 25, te bereiken en conform de voorwaarden, vermeld in artikel III.87, §1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot wanneer de betrokkene verzoekt om de persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming.”*
109. Het moet evenwel duidelijk zijn hoelang het DNB welke categorie gegevens mag bijhouden.
110. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.
111. Voor de gevallen waarbij kopiëren wordt toegestaan zouden er ook voorwaarden inzake bewaartermijn aan moeten gekoppeld worden.

6. Juistheid

112. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
113. Dit wordt voldoende geregeld in artikel 14 van het Ontwerp:
- “§2. De aanleverende entiteiten, vermeld artikel 13, §1, zorgen voor een permanente actualisering van de meegedeelde gegevens zolang de voorwaarden, vermeld in artikel 13, §1, vervuld zijn.*
- §3. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §2 en §3, zorgen voor een permanente actualisering van de meegedeelde gegevens op verzoek van de burger.”*
114. De VTC beschouwt deze aanpak als positief, maar merkt op dat “permanente” actualisering op zich geen garanties geeft naar de frequentie van actualisering (onmiddellijk, dagelijks, wekelijks, etc.). Dit dient verder uitgewerkt te worden, hetzij in het Ontwerp, hetzij bij de implementatie ervan (bv. bij de ontwikkeling van een afsprakenkader met de aanleverende entiteiten), zodat er transparantie is over het niveau van actualisering.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

Transparantie:

115. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
116. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 37, op te nemen in de communicatie met de betrokkenen zodat deze goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor hen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.
117. Er werd met artikel 30, §2 een transparantiebepaling ingevoegd:

“§2. Elke burger heeft het recht om te weten welke ontvangende entiteiten gedurende de laatste zes maanden persoonsgegevens over hem via het Vlaams Datanutsbedrijf hebben geraadpleegd of bijgewerkt. Het Vlaams Datanutsbedrijf voorziet daartoe in de gepaste middelen overeenkomstig de voorwaarden en regels, geadviseerd door het adviescomité, vermeld in artikel 10.”

- 118. Deze transparantiemaatregel is zeer positief. De VTC heeft wel twee bedenkingen.
- 119. Ten eerste houdt deze maatregel geen garantie in voor voorafgaande transparantie. Het Ontwerp is op zich al wel veel duidelijker dan de vorige versie ervan zodat het decreet zelf bijdraagt aan de transparantie.
- 120. Voorafgaande transparantie is een belangrijk element voor een geldige toestemming. De toelichting benadrukt dit ook (p. 10):

“Daarbij wordt de burger afdoende voorafgaand geïnformeerd over de gegevensverwerking en krijgt de burger voorafgaand aan de gegevensdeling een duidelijk en volledig overzicht van welke concrete gegevens gedeeld zullen worden.”

“Het Vlaams Datanutsbedrijf stelt elke burger een actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) ter beschikking waarbij de burger steeds zelf actief kan verzoeken welke gegevens die hij wenst te delen met een derde partij. Daarbij wordt de burger afdoende voorafgaand geïnformeerd over de gegevensverwerking en krijgt de burger voorafgaand aan de gegevensdeling een duidelijk en volledig overzicht van welke concrete gegevens gedeeld zullen worden.

- 121. De VTC vindt deze garantie echter niet terug in de tekst (tenzij door verwijzing naar de verwijzing naar wat een toestemming volgens de AVG inhoudt) en beveelt aan om dit aspect verder uit te werken. Daarbij moet er ook voldoende aandacht worden besteed aan de wijze waarop de betrokkene zich praktisch registreert: dat moet dus zorgvuldig en transparant kunnen gebeuren (bv. niet simpel op OK klikken op een smartphone).
- 122. Ten tweede zou de transparantie verder kunnen uitgewerkt worden. Als de adviesvragers de burger volledige controle willen geven over zijn gegevens, dan zou de VTC uitgaan van het principe dat de burger voor elke deling van zijn gegevens toestemming gevraagd wordt, tenminste ingelicht wordt en de kans krijgt om te reageren/blokkeren. Zo kan die ook van idee veranderen wanneer hij merkt dat een gegeven toestemming tot enige overlast zorgde voor hemzelf of welke hinder of nieuwer inzicht dan ook.
- 123. Tenslotte is de VTC van oordeel dat de termijn van 6 maanden te kort is.

Rechten van betrokkenen:

- 124. Artikel 4 heeft het optimaliseren van de uitoefening van de rechten van de burger en dus ook de betrokkenen uitdrukkelijk als doelstelling geformuleerd.

*“Art. 4. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de **uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming** te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten.”*

Geautomatiseerde besluitvorming:

- 125. Artikel 22, AVG bepaalt dat de betrokkene het recht heeft niet te worden onderworpen aan een uitsluitend op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering, gebaseerd besluit waaraan voor hem rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem anderszins in aanmerkelijke mate treft.
- 126. Het Ontwerp heeft hierover volgende bepaling opgenomen:

“Art. 28. Het Vlaams Datanutsbedrijf voert geen geautomatiseerde besluitvorming, waaronder profiling, uit op de persoonsgegevens die worden verwerkt.”

127. De VTC beoordeelt het zeer positief dat deze garantie decretaal wordt ingebouwd.

8. Beveiligingsmaatregelen

128. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

129. De VTC herhaalt dat het afwezig zijn van een DPIA meebrengt dat de risico's mogelijk onvoldoende onderzocht zijn.

130. Veilige gegevensdeling wordt in de verf gezet bij de doelstellingen:

*“Art. 4. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de **veilige gegevensdeling** met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten.*

131. Voor de concrete uitwerking van de informatieveiligheid wijst de VTC op de aanbeveling¹⁰ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹¹ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹² en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹³.

132. Het Ontwerp/de memorie vermelden hierover ondermeer volgende elementen:

- werken met kluizen;
- gedecentraliseerde opslag.

133. De adviesvragers hebben aangegeven dat derden POD-aanbieder kunnen worden als ze voorgedragen worden door het adviescomité als erkende vertrouwde organisatie (validatie van technische, fysieke en organisatorische beveiligingsmechanismen). Dit blijkt onvoldoende uit het Ontwerp.

134. Artikel 26 bepaalt dat de POD-aanbieder geen toegang heeft tot de gegevens die in de PODs worden opgeslagen, wat ook als een beveiligingsmaatregel kan worden beschouwd.¹⁴

¹⁰ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹¹ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹² Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschiedende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹³ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁴ De VTC merkt op dat in het geval een POD-aanbieder als een verantwoordelijke kan worden beschouwd (zie vraag naar voorbeelden), de toepassing van deze bepaling mogelijk in conflict komt met de facilitering van de rechten van betrokkenen.

135. Artikel 4, §2 van het nieuwe Ontwerp: waar nodig, werkt het Vlaams Datanutsbedrijf samen met andere dienstverleners, zoals het **agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator** vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.
136. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁵.
137. In de repliek op de opmerkingen van de verschillende adviesorganen/toezichthouders wordt uitdrukkelijk gesteld dat de verwerking zal gebeuren “Op **EU grondgebied** onder verantwoordelijkheid van een EU-uitbater onder Europees recht.”
138. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁶.

III. **BESLUIT**

139. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

Luik 1 van het advies - algemeen:

- regelmatig een evaluatie te krijgen over de werking van het DNB, eventueel door het opnemen van een apart hoofdstuk over de bescherming van persoonsgegevens in het jaarverslag;
- de rol van de functionaris te herbekijken;
- het aanvraagstelsel verder uitwerken;
- het afsprakenkader verder uitwerken in het decreet;
- haar het kluisproject met Doccle voor advies voorleggen;

Luik 2 van het advies - grondslag:

- in verband met het begrip toestemming artikel 22 meer vooraan in het ontwerp opnemen;
- in het Ontwerp de tijdelijkheid van de toestemming verzekeren;
- regels opleggen om te verhinderen dat burgers de facto gedwongen worden om een kluis te hebben;
- “het afnemen van gegevens door Vlaamse instanties” in artikel 5 verduidelijken;

Luik 3 van het advies - doelbinding:

- de Vlaamse Regering kan de beleidsuitvoerende taken nader bepalen: in de toelichting staat “in de samenwerkingsovereenkomst” terwijl een besluit van de Vlaamse Regering wordt verwacht. Dit moet verder uitgeklaard worden.

Luik 4 van het advies - verantwoordelijkheid:

- voorbeelden in de toelichting opnemen van de “andere actoren” die ofwel verwerkingsverantwoordelijke ofwel verwerker zijn;
- een GEB maken voor het globale project;

Luik 5 van dit advies - minimale gegevensverwerking:

- nakijken of bepaalde categorieën persoonsgegevens niet ontbreken;

¹⁵ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁶ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

- nagaan of de garantie dat de POD-aanbieder geen toegang heeft tot de gegevens die in de PODs worden opgeslagen in het Ontwerp kan worden opgenomen;
- het kopieerverbod formuleren als een verbod;
- de voorwaarden sanctioneerbaar maken;
- het monetiseren van de data uitsluiten;
- maximale bewaartermijnen in het Ontwerp opnemen;

Luik 7 van dit advies - transparantie:

- de garantie dat er voldoende transparantie is vooraleer er een toestemming wordt gevraagd invoeren;
- de toestemming bij elk gebruik laten herbekijken door de betrokkene;

Luik 8 van dit advies - beveiligingsmaatregelen:

- veiligheidseisen stellen voor afnemers en PODaanbieders.

140. De VTC maakt een voorbehoud voor wat betreft de impact op dit dossier van het kluisproject dat met Doccle wordt opgezet en voor wat betreft het ontbreken van de gegevensbeschermingsimpactanalyse voor het geheel van minstens het nu voorliggende project.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

VOORONTWERP VAN DECREET
van 25 mei 2022

Ontwerp van decreet houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° agentschap Digitaal Vlaanderen: het agentschap Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2016 houdende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Digitaal Vlaanderen en de vaststelling van de werking, het beheer en de boekhouding van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen;
- 2° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 3° Vlaams Datanutsbedrijf: het agentschap, vermeld in artikel 3;
- 4° burger: een burger als vermeld in artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 5° metagegevens: de documentatie die beschrijft wat de inhoud en de frequentie van actualisering van een gegevensbron is, en op welke technische wijze die bron benaderd en ontsloten kan worden;
- 6° elektronische dienst: de verwerking van de gegevens die zich in gegevensbronnen bevinden of de verwerking van de aanverwante metagegevens met een computertoepassing;

- 7° gegevens: de gegevens in een gegevensbron die informatie bevatten over een burger, inclusief persoonsgegevens, metagegevens of gegevens van een elektronische dienst;
- 8° persoonsgegevens: de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 9° verwerking: een verwerking als vermeld in artikel 4, 2), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 10° toestemming: een toestemming als vermeld in artikel 4, 11), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 11° datagedreven ecosysteem: een systeem dat bestaat uit de interacties tussen gegevensbronnen, de toepassingen voor gegevensverwerking en -deling en de gegevensafnemers en de governance daarop, op voorwaarde dat de interactie niet gericht is op overheidsinstanties onderling;
- 12° datakluis: een platform waarin gegevens van burgers worden opgeslagen dat tot doel heeft burgers in staat te stellen controle te hebben over hun gegevens en die veilig te delen met andere burgers of overheidsinstanties;
- 13° overheidsinstanties: een overheidsinstantie als vermeld in artikel I.3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 14° Vlaamse instantie: elk van de volgende overheidsinstanties:
 - a) de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
 - b) de instellingen met een publieke taak, vermeld in artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die afhangen van de Vlaamse overheid of van een of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid;
- 15° entiteit: burgers of overheidsinstanties.

Hoofdstuk 2. Oprichting, vorm en benaming

Art. 3. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, de naamloze vennootschap Vlaams Datanutsbedrijf op te richten. Het Vlaams Datanutsbedrijf is een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap als vermeld in artikel III.14 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Het agentschap, vermeld in het eerste lid, draagt als naam 'Vlaams Datanutsbedrijf', afgekort 'DNB'. Het agentschap, vermeld in het eerste lid, kan een of meer commerciële namen gebruiken.

De statuten van het Vlaams Datanutsbedrijf, en elke wijziging van die statuten, worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering en meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

De Vlaamse Regering bepaalt tot welk beleidsveld het Vlaams Datanutsbedrijf behoort.

Hoofdstuk 3. Doelstellingen en beleidsuitvoerende taken

Art. 4. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten.

Naast de doelstellingen, vermeld in het eerste lid, heeft het Vlaams Datanutsbedrijf als doelstelling de ontwikkeling van nieuwe toepassingen te ondersteunen op het vlak van gegevensdeling en een veilige gegevensdeling tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken.

In het kader van die doelstellingen, vermeld in het eerste en tweede lid, is het Vlaams Datanutsbedrijf belast met beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, §1, en streeft het, naast het verstrekken van vermogensvoordelen aan zijn aandeelhouders, ook de facilitering van de verzoeken van de burgers na. Daarnaast fungeert het Vlaams Datanutsbedrijf als hefboom om de data-economie aan te wakkeren.

§2. Het Vlaams Datanutsbedrijf werkt, als dat nodig is, samen met andere dienstverleners, in het bijzonder het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

§3. De Vlaamse Regering kan de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, nader bepalen.

§4. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in het kader van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden oprichten of eraan deelnemen, al dan niet met een meerderheidsdeelname, onder voorbehoud van artikel 12 tot en met 30.

§5. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan alle activiteiten, taken en bedrijvigheden verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5.

Art. 5. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft de volgende beleidsuitvoerende taken:

- 1° haalbaarheidsstudies uitvoeren over de ontwikkeling en het beheer van toepassingen die de gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem ondersteunen;
- 2° een platform voor datakluisen voor burgers ontwikkelen en beheren. De datakluisen worden ter beschikking gesteld aan burgers. Het gebruik van een datakluis is voor burgers niet verplicht. Een burger kan uitsluitend op zijn uitdrukkelijk verzoek zijn datakluis activeren en in voorkomend geval deactiveren, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van die gegevens beheren op zijn verzoek, en in geval van mededeling van persoonsgegevens, op voorwaarde dat de burger zijn toestemming verleent als vermeld in artikel 29 van dit decreet;
- 3° een platform ontwikkelen en beheren om metagegevens van overheidsinstanties geïntegreerd te delen en te raadplegen;
- 4° een platform ontwikkelen en beheren om metagegevens van burgers geïntegreerd te delen en te raadplegen;
- 5° een platform ontwikkelen en beheren dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen, vermeld in deze paragraaf;
- 6° de taken, vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 14 maart 2008, uitvoeren;

- 7° de taken, vermeld in artikel 5 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014, uitvoeren;
- 8° bijzondere opdrachten uitvoeren die aansluiten bij de doelstellingen, vermeld in artikel 4, §1, van dit decreet, of bij de beleidsuitvoerende taken, vermeld in punt 1° tot en met 7°, en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

§2. In geval de Vlaamse instanties instemmen met een specifieke gegevensmededeling en daartoe de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf hebben gevraagd, gebruiken de Vlaamse instanties het platform, vermeld in paragraaf 1, 2°, om gegevens mee te delen die de Vlaamse instanties beheren, conform artikel 13, §1, 1° en 2°.

De Vlaamse instanties gebruiken het platform, vermeld in paragraaf 1, 2°, voor het ontvangen van gegevens, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 21, §1.

Het Vlaams Datanutsbedrijf biedt aan de Vlaamse instanties de nodige ondersteuning onder de voorwaarden die in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, zijn opgenomen.

Onder de voorwaarden die zijn opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, staat het Vlaams Datanutsbedrijf in voor de mededeling van gegevens die overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, beheren, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 13, §1 en voor het ontvangen van gegevens door overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 21, §1.

§3. De Vlaamse Regering kan het Vlaams Datanutsbedrijf machtigen om, in voorkomend geval onder de bijzondere voorwaarden die ze bepaalt, een rechtspersoon waarin het Vlaams Datanutsbedrijf deelneemt, te betrekken bij de uitvoering van zijn beleidsuitvoerende taken.

§4. Behoudens uitdrukkelijke afwijking laat het Vlaams Datanutsbedrijf bestaande toepassingen inzake het opslaan en meedelen van gegevens van de burger onverlet.

Hoofdstuk 4. Samenwerkingsovereenkomst

Art. 6. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf sluit een samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Die samenwerkingsovereenkomst bepaalt ten minste de volgende zaken:

- 1° de nadere modaliteiten van de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, §1;
- 2° de nadere modaliteiten van de informatieplicht en de rapportageverplichting over de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, §1, en de financiële situatie;
- 3° de nadere voorwaarden voor het beheer van, het toezicht op en de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf;
- 4° de nadere voorwaarden om personeelsleden, middelen en infrastructuur ter beschikking te stellen;
- 5° de duur, de opzeggings- en verlengingsmogelijkheden van de samenwerkingsovereenkomst;
- 6° de maatregelen die worden genomen als een partij haar verbintenissen die voortvloeien uit de samenwerkingsovereenkomst, niet naleeft;
- 7° het uitbrengen van een jaarlijks rapport, met een afzonderlijk hoofdstuk over de naleving van de bescherming van persoonsgegevens, voor 1 juni van het volgende

jaar over de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst gedurende het afgelopen kalenderjaar, en het uitbrengen van andere documenten die jaarlijks, al dan niet ter goedkeuring door de Vlaamse Regering, moeten worden voorgelegd.

Elke wijziging van de samenwerkingsovereenkomst wordt geformaliseerd via een addendum bij de samenwerkingsovereenkomst.

Hoofdstuk 5. Aandelen

Art. 7. Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap beschikken altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Hoofdstuk 6. Werkingstoelage

Art. 8. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om het Vlaams Datanutsbedrijf jaarlijks, binnen de perken van de begrotingskredieten, een werkingstoelage toe te kennen ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 7. Terbeschikkingstelling van personeel

Art. 9. De Vlaamse Regering en de rechtspersonen die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, worden gemachtigd om personeel ter beschikking te stellen om de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf te ondersteunen.

De voorwaarden en de nadere regels voor de terbeschikkingstelling, vermeld in het eerste lid, worden bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6.

Hoofdstuk 8. Het adviescomité

Art. 10. §1. Bij het Vlaams Datanutsbedrijf wordt een adviescomité opgericht met drie vaste leden en drie plaatsvervangende leden. Het adviescomité beschikt over een grondige deskundigheid op het vlak van bescherming van persoonsgegevens van burgers, datatechnologieën en informatieveiligheid. Bij iedere beraadslaging door het adviescomité hebben de aanwezige leden samen de voormelde deskundigheid. De leden worden benoemd door de Vlaamse Regering na een openbare oproep tot kandidaatstelling en op basis van een vergelijkende selectie. De Vlaamse Regering duidt onder de leden een voorzitter aan.

De openbare oproep tot kandidaatstelling vermeldt het aantal vacante plaatsen, de aanstellingsvoorwaarden en de nadere regels inzake de indiening van de kandidaatstelling.

De leden worden aangesteld op grond van hun kwalificaties, ervaring en vaardigheden op het gebied van de deskundigheden, vermeld in het eerste lid.

- Het mandaat van de leden van het adviescomité is onverenigbaar met:
- 1° het lidmaatschap van een wetgevende, decreetgevende of ordonnantiegevende vergadering;
 - 2° het ambt van minister of staatssecretaris;
 - 3° het ambt van provinciegouverneur;

- 4° het lidmaatschap van de bestendige deputatie;
- 5° het ambt van leidend ambtenaar van een overheidsinstantie;
- 6° het ambt van lid van een ministerieel kabinet;
- 7° het ambt van burgemeester, schepen of voorzitter van het OCMW.
- 8° het lidmaatschap van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf of een personeelslid van het Vlaams Datanutsbedrijf;
- 9° een functie of mandaat van vast of contractueel personeel van een dienstenintegrator;
- 10° het lidmaatschap van een toezichthoudende autoriteit inzake gegevensbescherming.

Alle leden ondertekenen een verklaring over belangenconflicten en vertrouwelijkheid. Als in een dossier een belangenconflict bij een lid, dat voortkomt uit zijn activiteiten of functie, een onpartijdig oordeel onmogelijk maakt, mag dat lid niet deelnemen aan de besluitvorming in dat dossier. Het lid brengt de voorzitter of, als hij zelf de voorzitter is, de plaatsvervangende voorzitter op de hoogte van het belangenconflict en de onthouding van deelname aan de besluitvorming.

De leden van het adviescomité hebben recht op presentiegeld. Dat bedrag wordt bepaald door de Vlaamse Regering. Dat bedrag is gekoppeld aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen. De algemene vergadering van het Vlaams Datanutsbedrijf kan het bedrag wijzigen. Alle leden hebben recht op een vergoeding van de reis- en verblijfskosten conform de bepalingen die gelden voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid.

In de statuten van het Vlaams Datanutsbedrijf, vermeld in artikel 3, derde lid, wordt de nadere samenstelling en werking van het adviescomité bepaald.

§2. Het adviescomité adviseert de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over de volgende punten telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger:

- 1° het ontwerp van beleid voor het gebruikers- en toegangsbeheer voor de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld;
- 2° het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf;
- 3° het ontwerp van procedure, in het bijzonder de vereiste inhoud van het aanvraagdossier en de criteria om de aanvraag voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de vraag tot toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft, te beoordelen;
- 4° de aanvragen, de nadere voorwaarden en de nodige afspraken voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de aanvraag tot de toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft. Het adviescomité verleent het advies op basis van het aanvraagdossier en, in voorkomend geval, op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die de aanvrager heeft opgesteld.

In het advies, vermeld in het eerste lid, komen alle aspecten met betrekking tot alle deskundigheden, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, aan bod.

De functionaris voor gegevensbescherming kan, na ontvangst van het advies van het adviescomité, vermeld in het eerste lid, op verzoek van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf adviseren over de punten, vermeld in het eerste lid.

De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf wint het advies in van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, vermeld in artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, over het punt, vermeld in het eerste lid, 1°.

De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf beslist vervolgens over de punten, vermeld in het eerste lid.

Als de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf het advies van het adviescomité of van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf niet volgt, motiveert de raad van bestuur in de inleidende bepalingen van zijn beslissing waarom hij het advies niet volgt.

Hoofdstuk 9. Toezicht

Art. 11. §1. De Vlaamse Regering wijst bij het Vlaams Datanutsbedrijf twee regeringscommissarissen aan.

Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de digitalisering, wijst de Vlaamse Regering bij het Vlaams Datanutsbedrijf een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat de taken, vermeld in artikel 5, door het Vlaams Datanutsbedrijf worden uitgeoefend conform de wetten en de decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6. Deze regeringscommissaris ziet er ook op toe dat bij het verlenen van toegang door de raad van bestuur, de bepaling van artikel 10, §2, door de raad van bestuur wordt nageleefd.

Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begroting, duidt de Vlaamse Regering een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat alle beslissingen van het Datanutsbedrijf met een budgettaire of financiële weerslag worden genomen conform de wetten, de decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6.

§2. De Vlaamse Regering stelt de bezoldiging van de regeringscommissarissen vast, die ten laste komt van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Ter ondersteuning van hun controletaak kan de Vlaamse Regering de regeringscommissarissen het nodige personeel ter beschikking stellen.

De Vlaamse Regering kan de rechtspositionele voorwaarden waaronder de regeringscommissarissen worden aangesteld, nader bepalen.

§3. De regeringscommissarissen wonen met raadgevende stem de vergaderingen bij van de organen van het Vlaams Datanutsbedrijf. De regeringscommissarissen ontvangen, behalve in gemotiveerde gevallen van hoogdringendheid, de volledige dagorde van de vergaderingen van die organen, en ook alle documenten daarover, ten minste vijf werkdagen voor de datum van die vergaderingen.

§4. De regeringscommissarissen kunnen altijd, op eenvoudig verzoek, inzage nemen in alle documenten en geschriften van het Vlaams Datanutsbedrijf. De regeringscommissarissen kunnen van de leden van de organen en van de personeelsleden van het Vlaams Datanutsbedrijf alle inlichtingen en ophelderingen vorderen en hij kunnen alle verificaties verrichten die zij nodig achten voor de uitoefening van hun opdracht.

§5. Binnen een termijn van vijf werkdagen vanaf de dag waarop de regeringscommissarissen kennis nemen van de beslissing in kwestie of de beslissing in kwestie ontvangen, kunnen ze een gemotiveerd beroep instellen bij de Vlaamse Regering tegen elke beslissing van de organen van het Vlaams Datanutsbedrijf of van de personen aan wie ze in voorkomend geval hun bevoegdheid hebben gedelegeerd, als de regeringscommissarissen menen dat de beslissing in kwestie niet strookt met de wetten en de decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan, en de statuten of de samenwerkingsovereenkomst en de beslissing in kwestie betrekking heeft op een van de taken, vermeld in artikel 5. Het beroep schort de beslissing op.

Als de Vlaamse Regering binnen twintig werkdagen, die ingaat op dezelfde dag als de termijn waarover de regeringscommissarissen beschikken om een beroep in te stellen, vermeld in het eerste lid, het Vlaams Datanutsbedrijf niet op de hoogte heeft gebracht van de nietigverklaring van de beslissing, wordt de beslissing definitief.

Hoofdstuk 10. Verwerking van gegevens

Afdeling 1. Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 12. Deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 13. §1. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, delen de Vlaamse instanties de specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, aan het Vlaams Datanutsbedrijf als minstens een van de volgende voorwaarden is vervuld:

- 1° de betrokken burger verzoekt om die gegevens en de betrokken burger heeft het Vlaams Datanutsbedrijf verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven;
- 2° de Vlaamse instantie is gemachtigd tot gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger heeft het Vlaams Datanutsbedrijf verzocht om aan die gegevensdeling gevolg te geven.

§2. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, kan het Vlaams Datanutsbedrijf met overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, in voorkomend geval en als dat nodig is, akkoorden sluiten zodat specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, die ze verwerken, kunnen worden meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf, als minstens één van de volgende voorwaarden is vervuld:

- 1° de betrokken burger verzoekt om die gegevens en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven;
- 2° de overheidsinstantie die geen Vlaamse instantie is, gemachtigd is tot gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan die gegevensdeling gevolg te geven.

§3. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, kan een entiteit die geen overheidsinstantie is als, vermeld in paragraaf 1 en 2, specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, die ze verwerkt, meedelen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, op voorwaarde dat de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven.

Art. 14. §1. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, delen alleen die gegevens mee aan het Vlaams Datanutsbedrijf die noodzakelijk zijn om aan het verzoek van de burger tegemoet te komen, of voor de aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 en §2, alleen die gegevens die noodzakelijk zijn om de gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm uit te voeren.

§2. De aanleverende entiteiten, vermeld artikel 13, §1, zorgen voor een permanente actualisering van de meegedeelde gegevens zolang de voorwaarden, vermeld in artikel 13, §1, vervuld zijn.

§3. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §2 en §3, zorgen voor een permanente actualisering van de meegedeelde gegevens op verzoek van de burger.

Art. 15. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, bezorgen de gegevens in kwestie via elektronische weg ter beschikking aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden en modaliteiten vastleggen over de gegevensmededeling tussen de Vlaamse instanties, vermeld in artikel 13, §1, en het Vlaams Datanutsbedrijf.

Art. 16. In geval van verwerking van persoonsgegevens, is het verzoek van de burger, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, en artikel 14, §3, onderworpen aan de voorwaarden van de toestemming, vermeld in artikel 29.

Afdeling 2. Verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 17. Deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 18. §1. De gegevens die conform artikel 13 worden meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf, worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op zijn doelstellingen, vermeld in artikel 4 en beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5.

§2. Met behoud van de toepassing van de bepalingen van artikel 23 tot en met 30 van dit decreet, kan het Vlaams Datanutsbedrijf de volgende gegevens verwerken:

- 1° gegevens die betrekking hebben op natuurlijke personen als vermeld in artikel 24, §1, van dit decreet;
- 2° gegevens die betrekking hebben op een onroerend goed of een onroerend recht;
- 3° gegevens die betrekking hebben op een rechtspersoon of iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid;
- 4° geografische gegevens als vermeld in artikel 3, 3°, van het GDI-decreet van 20 februari 2009.

§3. Met behoud van de toepassing van de bepalingen van artikel 23 tot en met 30 van dit decreet, worden bij de verwerking van gegevens met toepassing van dit decreet de volgende identificatiemiddelen gebruikt:

- 1° het identificatienummer van het Rijksregister, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister opgenomen is;
- 2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijk persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen;
- 3° het ondernemingsnummer, als de gegevens betrekking hebben op een onderneming die is opgenomen in de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 4° de identicator, vermeld in artikel 2, 9°, van het CRAB-decreet van 8 mei 2009, als de gegevens betrekking hebben op adressen als vermeld in artikel 6 van het voormelde decreet;
- 5° het kadastraal perceelsnummer, als de gegevens betrekking hebben op percelen;
- 6° de identificatoren van de geografische objecten van het Grootchalig Referentie Bestand, vermeld in de bijlage bij het ministerieel besluit van 11 maart 2005 houdende goedkeuring van de GRB-specificaties in uitvoering van het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootchalig Referentie Bestand, als de gegevens betrekking hebben op of verwijzen naar exemplaren van het GRB.

§4. Voor de gegevens die niet onder de toepassing van paragraaf 2 vallen, kan de Vlaamse Regering het gebruik van andere identificatiemiddelen opleggen.

Art. 19. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf voert geen andere verwerkingen uit dan de verwerkingen die noodzakelijk zijn om de doelstellingen, vermeld in artikel 4, en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, te bereiken.

§2. Persoonsgegevens worden verwerkt met inachtneming van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens.

§3. Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt passende maatregelen met het oog op de veiligheid, vertrouwelijkheid en integriteit van de toepassingen en van de gegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt. Het adviescomité, vermeld in artikel 11, §1, verstrekt daarover advies conform artikel 10, §2, als dat nodig is.

Afdeling 3. Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 20. Deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 21. §1. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, deelt het Vlaams Datanutsbedrijf specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee aan de ontvangende entiteit die de burger aanwijst, op voorwaarde dat de betrokken burger vraagt om die gegevens aan een bepaalde ontvangende entiteit mee te delen via het platform, vermeld in artikel 5, §1, 2°.

§2. In het geval, vermeld in paragraaf 1, krijgen de ontvangende entiteiten alleen toegang tot de gegevens die noodzakelijk zijn om hun respectieve taken uit te oefenen.

§3. Het Vlaams Datanutsbedrijf bezorgt de gevraagde gegevens, vermeld in paragraaf 1, via elektronische weg aan de ontvangende entiteit.

Als de ontvangende entiteit een overheidsinstantie is, deelt het Vlaams Datanutsbedrijf de gegevens mee via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Art. 22. Als het verzoek van de burger, vermeld in artikel 21, §1, een verwerking van persoonsgegevens betreft, is dat verzoek onderworpen aan de voorwaarden van de toestemming, vermeld in artikel 29.

Hoofdstuk 11. Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens

Art. 23. Dit hoofdstuk geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 24. §1. De gegevens die worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten:

- 1° contact- en identificatiegegevens;
- 2° gegevens over gezinssamenstelling
- 3° beroep- en opleidingsgegevens;
- 4° financiële gegevens;
- 5° het identificatienummer van het Rijksregister;
- 6° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
- 7° het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 8° kadastrale gegevens.

§2. De persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, hebben betrekking op de natuurlijke personen die hun datakluis, vermeld in artikel 5, §1, 2°, hebben geactiveerd.

Art. 25. De persoonsgegevens, vermeld in artikel 24, worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op de doelstellingen, vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5.

Art. 26. §1. In dit artikel wordt verstaan onder verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de eigen verwerkingsactiviteiten, vermeld in artikel 25.

§2. De aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

§3. De ontvangende entiteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens die ze ontvangt conform artikel 21, §1.

Art. 27. De persoonsgegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is om de doeleinden, vermeld in artikel 25 van dit decreet, te bereiken en conform artikel III.87, §1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot de betrokkene vraagt om de persoonsgegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming.

In het eerste lid wordt verstaan onder betrokkene: een betrokkene als vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Art. 28. Het Vlaams Datanutsbedrijf voert geen geautomatiseerde besluitvorming, waaronder profiling, uit op de persoonsgegevens die worden verwerkt.

Art. 29. §1. Een toestemming van een burger wordt altijd uitdrukkelijk verleend waarbij de burger voorafgaand wordt geïnformeerd over de verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. Die toestemming kan worden ingetrokken conform artikel 7, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. De toestemming van een burger wordt gevraagd voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. De toestemming geldt altijd voor een beperkte termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld. Gedurende die termijn wordt aan de burger op regelmatige tijdstippen gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van die termijn wordt aan de burger gevraagd of hij zijn toestemming wenst te vernieuwen, waarna opnieuw op regelmatige tijdstippen aan de burger wordt gevraagd of zijn toestemming nog geldt.

De inhoud van de toestemming van de burger blijft ongewijzigd in de loop van de tijd als de burger zijn toestemming niet wijzigt.

§3. De toestemming, vermeld in §1, geldt met behoud van de toepassing van de andere verwerkingsgronden van de aanleverende of ontvangende entiteiten, vermeld in artikel 6 van de algemene verordening gegevensbescherming.

Art. 30. §1. Er geldt een principieel kopieerverbod voor de ontvangende entiteit van persoonsgegevens. Als dat nodig is, kan de raad van bestuur, in overleg met de aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, na advies van het adviescomité, ermee instemmen dat de ontvangende entiteit een kopie maakt van de persoonsgegevens, louter met de bedoeling de latere terbeschikkingstelling van die persoonsgegevens efficiënter te doen verlopen, op voorwaarde dat de ontvangende entiteit:

- 1° de persoonsgegevens niet wijzigt;
- 2° de persoonsgegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken aanleverende entiteit;
- 3° onmiddellijk de verwerkte persoonsgegevens verwijderd of de toegang ertoe onmogelijk maakt in een van de volgende gevallen:
 - a) zodra de ontvangende entiteit er daadwerkelijk kennis van heeft:
 - 1) dat de persoonsgegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden;
 - 2) dat de toegang tot die persoonsgegevens onmogelijk is gemaakt;
 - b) zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken;
- 4° de verwerkte persoonsgegevens niet in de handel brengt zonder daartoe over een rechtvaardigingsgrond te beschikken.

§2. Bij een schending van de bepalingen van paragraaf 1, kan de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf, na advies van het adviescomité of de functionaris voor gegevensbescherming, een van de volgende maatregelen treffen:

- 1° de ontvangende entiteit in kwestie bevelen om de ontvangen persoonsgegevens onmiddellijk te verwijderen;
- 2° de mededeling van persoonsgegevens aan de ontvangende entiteit in kwestie tijdelijk of permanent stopzetten.

§3. Elke burger heeft het recht om te weten welke ontvangende entiteiten gedurende de laatste zes maanden persoonsgegevens over hem via het Vlaams Datanutsbedrijf hebben geraadpleegd of bijgewerkt. Het Vlaams Datanutsbedrijf voorziet daarvoor in de gepaste middelen conform de voorwaarden en regels waarover het adviescomité, vermeld in artikel 10, §1, advies heeft gegeven conform artikel 10, §2.

Hoofdstuk 12. Wijzigingen van het KLIP-decreet van 14 maart 2008

Art. 31. In artikel 2, §1, van het KLIP-decreet van 14 maart 2008, gewijzigd bij de decreten van 17 januari 2014, 10 november 2017 en 2 april 2021, wordt punt 14 ° vervangen door wat volgt:

“14° het agentschap: het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf, opgericht krachtens het decreet van [datum] houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap;”.

Art. 32. In artikel 5, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 17 januari 2014 en 2 april 2021, wordt de zinsnede “het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 7 van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen” vervangen door de woorden “het agentschap”.

Hoofdstuk 13. Wijzigingen van het GIPOD-decreet van 4 april 2014

Art. 33. In artikel 3 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014, gewijzigd bij de decreten van 10 november 2017, 2 april 2021 en 17 december 2021, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° agentschap: het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf, opgericht krachtens het decreet van [datum] houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap;”.

Art. 34. In artikel 6 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 17 december 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt het eerste lid opgeheven;

2° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het agentschap ontvangt voor zijn taken ter uitvoering van dit decreet van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen de werkmiddelen om de kosten voor het onderhoud, de exploitatie, het operationele beheer en de verdere evolutie te dekken.”;

3° in paragraaf 3, zevende lid, wordt het woord “agentschap” telkens vervangen door de woorden “agentschap Digitaal Vlaanderen”.

Hoofdstuk 14. Wijzigingen van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen

Art. 35. Aan artikel 7, tweede lid, van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, gewijzigd bij het decreet van 2 april 2021, wordt een punt 6° toegevoegd dat luidt als volgt:

“6° werkmiddelen toe te kennen aan het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf voor de taken van dat agentschap in het kader van het GIPOD-decreet van 4 april 2014.”.

Art. 36. Aan artikel 8, 3°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “en ook de middelen die nodig zijn om de taak, vermeld in artikel 7, tweede lid, 6°, uit te voeren” toegevoegd.

Hoofdstuk 15. Slotbepalingen

Art. 37. De Vlaamse Regering bepaalt de lijst van de rechten en plichten van de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 7 van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, die betrekking hebben op de taken, vermeld in artikel 5 van dit decreet, en die worden overgedragen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

De bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit, vermeld in het eerste lid, brengt van rechtswege de overdracht aan het Vlaams Datanutsbedrijf mee van de rechten en plichten die in het vermelde besluit zijn opgenomen. De overdracht is tegenstelbaar aan derden vanaf de dag van de bekendmaking van de lijst in het Belgisch Staatsblad.

Art. 38. De Vlaamse Regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetsbepalingen te wijzigen, te vervangen of op te heffen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die inwerkingtredingsdatum.

De bevoegdheid, vermeld in dit artikel, die aan de Vlaamse Regering wordt opgedragen, vervalt twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens dit artikel zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij decreet worden gewijzigd, vervangen of opgeheven.

Art. 39. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken,
Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 71.602/3
van 15 juli 2022

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en
het Vlaamse Gewest ‘houdende machtiging tot oprichting van
het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd
agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een
naamloze vennootschap’

Op 30 mei 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ‘houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 21 en 28 juni 2022. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het voorontwerp werd op 28 juni 2022 toegelicht door Jan SMEDTS, adjunct-kabinetchef van de minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, Björn DE VIDTS, afdelinghoofd in het agentschap Digitaal Vlaanderen, Nathalie DE JAEGER, juridisch adviseur in het agentschap Digitaal Vlaanderen en Erik VALGAEREN, advocaat.

Het verslag is uitgebracht door Katrien DIDDEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 15 juli 2022.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest strekt ertoe de Vlaamse Regering (hierna: de regering) te machtigen de naamloze vennootschap Vlaams Datanutsbedrijf op te richten onder de vorm van een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap als vermeld in artikel III.14 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (artikel 3 van het voorontwerp). Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal ook de ontwikkeling van nieuwe toepassingen op vlak van gegevensdeling ondersteunen en een veilige gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem mogelijk maken. In het kader van deze doelstellingen wordt het Vlaams Datanutsbedrijf met een aantal beleidsuitvoerende taken belast. Daarnaast fungeert het Vlaams Datanutsbedrijf als hefboom om de data-economie aan te wakkeren (artikelen 4 en 5).

Hoofdstuk 1 van het voorontwerp bevat een aantal algemene bepalingen, waaronder definities (artikel 2).

In hoofdstuk 2 van het voorontwerp wordt de oprichting, vorm en benaming van het Vlaams Datanutsbedrijf geregeld (artikel 3).

In hoofdstuk 3 van het voorontwerp worden de doelstellingen en de beleidsuitvoerende taken van het Vlaams Datanutsbedrijf bepaald (artikelen 4 en 5).

Hoofdstuk 4 van het voorontwerp voorziet in een samenwerkingsakkoord tussen het Vlaams Datanutsbedrijf, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, waarin onder meer de nadere modaliteiten (lees: regels) van de beleidsuitvoerende taken worden bepaald (artikel 6).

In hoofdstuk 5 van het voorontwerp wordt bepaald dat het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap altijd direct of indirect beschikken over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf (artikel 7) en in de hoofdstukken 6 en 7 van het voorontwerp wordt de regering gemachtigd om het Vlaams Datanutsbedrijf jaarlijks een werkingstoelage toe te kennen (artikel 8) en om personeel ter beschikking te stellen van het bedrijf (artikel 9).

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

In de hoofdstukken 8 en 9 van het voorontwerp wordt het bij het Vlaams Datanutsbedrijf opgerichte adviescomité (artikel 10) en het toezicht op het bedrijf (artikel 11) geregeld.

In de hoofdstukken 10 en 11 van het voorontwerp wordt de verwerking van gegevens (artikelen 12 tot 22), en inzonderheid van persoonsgegevens (artikelen 23 tot 30), geregeld.

De hoofdstukken 12, 13 en 14 van het voorontwerp strekken tot wijziging van het KLIP-decreet van 14 maart 2008 (artikelen 31 en 32), het GIPOD-decreet van 4 april 2014 (artikelen 33 en 34) en het decreet van 15 januari 2016 ‘houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen’ (artikelen 35 en 36).

In hoofdstuk 15 van het ontwerp wordt de regering gemachtigd om de lijst te bepalen van de rechten en plichten van de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen die worden overgedragen aan het Vlaams Datanutsbedrijf (artikel 37), om bestaande wets- en decreetsbepalingen te wijzigen, te vervangen of op te heffen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van het aan te nemen decreet (artikel 38), en om de datum van inwerkingtreding van het aan te nemen decreet te bepalen (artikel 39).

BEVOEGDHEID

3.1. Luidens artikel 4, § 1, eerste lid, van het voorontwerp heeft het Vlaams Datanutsbedrijf als doelstelling “de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten”.

Die doelstelling vertaalt zich in een aantal beleidsuitvoerende taken, waaronder het ontwikkelen en beheren van een platform voor datakluisen voor burgers. Een burger kan, op basis van vrijwilligheid, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van die gegevens beheren op zijn verzoek, en in geval van mededeling van persoonsgegevens, op voorwaarde dat de burger zijn toestemming verleent.

Mede gelet op de definitie van het begrip “gegevens” in artikel 2, 7°, van het voorontwerp, namelijk “de gegevens in een gegevensbron die informatie bevatten over een burger, inclusief persoonsgegevens, metagegevens of gegevens van een elektronische dienst”, lijkt de burger om het even welk gegeven in de datakluis te kunnen opslaan en mee te kunnen delen aan derden.

3.2. Gevraagd naar de bevoegdheidsrechtelijke grondslag voor een dergelijke regeling, zette de gemachtigde het volgende uiteen:

“Op grond van artikel 9, eerste lid, van de BWHI van 8 augustus 1980 kunnen de gemeenschappen en gewesten in de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen oprichten. Het komt m.a.w. de decreetgever toe om instellingen als het Vlaams Datanutsbedrijf op te richten met taken en

doelstellingen inzake aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten.

De taken van het Vlaams Datanutsbedrijf kaderen in de digitalisering en betere uitwisseling van de data, zowel tussen de burger en de overheidsinstanties als tussen burgers onderling.

Een aanzienlijk deel van die data die het voorwerp zal zijn van de datadeling is afkomstig van de Vlaamse overheid: het Vlaamse Datanutsbedrijf zal die gegevens beter vindbaar en interoperabel beschikbaar maken. Dankzij onder meer de taken inzake de datakluizen zal ook de burger (die een natuurlijke persoon of bedrijf kan zijn) een eenvoudig en veilig bijkomend kanaal hebben om data (waaronder persoonsgebonden gegevens) die gehouden wordt bij de Vlaamse overheid op te vragen en beschikbaar te doen stellen aan partijen die de burger aanwijst. Daarnaast bieden de datakluizen aan de burger de mogelijkheid om – uiteraard onverminderd andere specifieke regelgeving – data te delen met de Vlaamse overheid. Aldus kadert het decreet in de eigen digitale transformatie van de Vlaamse overheid en dienstverlening, dit evident in nauwe relatie met de burger: zowel als dataverstrekker en als afnemer van data telkens op verzoek van de burger. Die datadeling kan daarbij betrekking hebben op het geheel van de materiële bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest en het ontwerpdecreet kan daarop dan ook worden gesteund. Bovendien die inpassing in het geheel van de materiële bevoegdheden van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap, behoort het aannemen van deze bepalingen inzake de uitwisseling van gegevens naar en vanuit de Vlaamse overheid eveneens tot de bevoegdheid van de decreetgever op grond van artikel 8 BWHI.

Daarnaast zal het Vlaams Datanutsbedrijf via zijn taken en initiatieven het vertrouwen van de burger in en de ervaring met de digitale informatie-uitwisselingen versterken en verder ondersteunen. Zo zal het Vlaams Datanutsbedrijf bijdragen aan de digitale geletterdheid en vorming van de burger hetgeen in de huidige data-gedreven economie ook een wezenlijk belang kent voor o.m. de arbeidsmogelijkheden van de burger en zijn culturele en sociale ontplooiing.

De taken van het Vlaams Datanutsbedrijf inzake datadeling en in het bijzonder ook de uitbouw van digitale infrastructuur die zowel communicatie met de overheid als tussen burgers onderling faciliteert, zoals de datakluizen, vinden daarnaast ook steun in de gewestelijke bevoegdheid inzake het economisch beleid. De Vlaamse overheid zet volop in op de data-economie en ondersteunt daarom de digitalisering van de burger en bedrijven om dat doel te bereiken. De activiteiten van het Vlaams Datanutsbedrijf beogen data beter te laten stromen en datagedreven ecosystemen te faciliteren en daarbij ook de burger (ook de bedrijven) te ondersteunen. De datakluizen kaderen duidelijk binnen die doelstelling en bevoegdheid: door de burger regie te geven over diens gegevens kan hij er zelf met vertrouwen mee aan de slag, hetgeen de data-economie nodig heeft om de transformatie waar te maken. De taken van het Vlaams Datanutsbedrijf vormen in die zin een belangrijke hefboom voor de evolutie naar de beoogde data-economie. Het voorontwerp kadert aldus ook in bevoegdheid van het Vlaamse Gewest wat de economie betreft in de zin van artikel 6, §1, VI, BWHI 8 augustus 1980.

Tot slot is te benadrukken dat het voorontwerp van decreet geen regelgevende bevoegdheden toekent aan het Vlaams Datanutsbedrijf en evenmin regelgeving beoogt uit te vaardigen voor data-uitwisselingen tussen burgers. Daarentegen wordt de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf ingepast in de bestaande regelgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens – mede rekening houdend met de adviezen van de GBA en de VTC zijn de bepalingen van het voorontwerp er net op gericht de gegevensverwerking in te

passen in dat kader. Tevens is erover gewaakt dat er voor burgers en andere overheden dan Vlaamse instanties ook geen sprake zal zijn van enige verplichting om via het Vlaams Datanutsbedrijf aan gegevensdeling te doen. Enkel voor de Vlaamse instanties is onder bepaalde voorwaarde een verplichting opgelegd om – indien de burger daarom verzoekt – te werken via het Vlaams Datanutsbedrijf (artikel 5, §2, samen te lezen met artikel 13, §1, en artikel 21, §1, van het voorontwerp van decreet).”

3.3. Naar luid van artikel 9, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, kunnen de gemeenschappen en de gewesten in de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen oprichten of kapitaalsparticipaties nemen.

Ofschoon op grond van die bepaling de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest in beginsel een openbare instelling, zoals het Vlaams Datanutsbedrijf, kunnen oprichten, vloeit uit de woorden “[i]n de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren” voort dat de activiteiten van die openbare instelling een aangelegenheid moeten betreffen die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoort.

Hetzelfde geldt overigens ook voor de in artikel 8 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vermelde bevoegdheid om bepalingen en andere maatregelen aan te nemen betreffende de infrastructuur, vermits het moet gaan om infrastructuur die noodzakelijk is voor de uitoefening van de materiële bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten.

3.4. Ter verantwoording van de ontworpen regeling volstaat het niet zich te beroepen op de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten om, overeenkomstig artikel 22, tweede lid, van de Grondwet, in een aangelegenheid die tot hun bevoegdheid behoort, het recht op eerbiediging van het privéleven nader te regelen.

Op grond van de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof over artikel 22 van de Grondwet heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, immers geoordeeld dat de federale wetgever bevoegd is voor de algemene regels inzake de beperking van het recht op eerbiediging van het privéleven en dat de gemeenschappen en de gewesten *in een aangelegenheid die tot hun bevoegdheid behoort*, het recht op eerbiediging van het privéleven nader kunnen regelen, rekening houdend met de door de federale wetgever vastgestelde regels.²

In zoverre met de ontworpen regeling beoogd wordt de bescherming van de persoonsgegevens van de burger te versterken, moet die bescherming gekaderd kunnen worden in een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

3.5. Gevraagd in het kader van welke materiële bevoegdheid de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf kan worden gesitueerd, lijkt de gemachtigde zich vooral te beroepen op de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest inzake het economisch beleid (artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980).

² Zie adv.RvS 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’, opmerkingen 4.1 tot 6, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 110-115.

Zo voerde de gemachtigde onder meer het volgende aan:

“De oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf, zijn doelstelling en taken kunnen vooreerst al volledig steun vinden in de gewestelijke bevoegdheid inzake economisch beleid, zoals vervat in artikel 6, §1, VI, BWHI 8 augustus 1980 (d.w.z. het geheel van maatregelen die de overheid kan nemen om het economisch weefsel te bestendigen, te versterken en te moderniseren)³, waaronder ook het innovatiebeleid valt⁴.

De diverse taken van het Vlaams Datanutsbedrijf zijn immers essentieel gericht op economische ontwikkeling en innovatie, dit door gegevensuitwisseling en datagedreven ecosystemen mogelijk te maken en te ondersteunen en sluiten dan ook aan bij eerdere voorbeelden van het economisch overheidsinitiatief. De evolutie naar de data-economie is cruciaal om het economisch weefsel te bestendigen, te versterken en te moderniseren. Via de oprichting van het datanutsbedrijf beoogt de Vlaamse overheid dus de nodige instrumenten aan te reiken opdat de Vlaamse economie koploper blijft op het vlak van de digitale transformatie, hetgeen noodzakelijk is voor innovatie, flexibiliteit, groei en dus meer algemeen de economie. De digitale transformatie die het Vlaams Datanutsbedrijf mee zal operationaliseren, zal niet enkel bestaande economische sectoren ondersteunen, maar ook leiden tot verdere innovatie op dat vlak en tot de ontwikkeling van nieuwe diensten en producten.

Het opzet en de taken van het Vlaams Datanutsbedrijf moeten en kunnen – binnen die materiële bevoegdheidsgrond – dan ook geenszins beperkt worden tot de uitwisseling van ‘Vlaamse’ data en datagedreven systemen. Data kan immers niet als louter ‘Vlaams’, Gewestelijk, federaal, Europees, privaat, ... worden gelabeld. Het gaat zelden tot nooit over een set van gegevens die uit slechts één originele bron komt en door de herwerkingen en aanvullingen van die data vanuit verschillende hoeken zou – indien dit al mogelijk zou zijn – die “aard” van data ook voortdurend wijzigen.

Als we het voorbeeld van een sollicitatie nemen, zien we dat burgers niet alleen telkens dezelfde gegevens moeten delen maar dat aan de andere kant bedrijven heel zeker willen zijn van de juistheid van de gegevens. Het gaat dan over een geheel van data afkomstig uit erg diverse bronnen, waarbij een label als ‘gewestelijk’, ‘gemeenschap’ of ‘federaal’ onzinnig zou zijn: diploma’s (die zowel ‘Vlaams’ kunnen zijn, maar evengoed afgeleverd kunnen zijn door buitenlandse instanties en door private organisaties), vorige werkgevers (bv. RSZ-data), een motivatiebrief (komt van de burger zelf), contactgegevens, referenties (data van vorige bedrijven of data via LinkedIn), ... Het opzet van het Datanutsbedrijf is net dat met het oog op de economische ontwikkeling en innovatie, de gebruikerservaring van de burger met het geheel van die relevante data zo vlot mogelijk loopt, waarbij het niet relevant kan zijn wat de oorsprong van de data is.

De verkoop van een woning of bedrijfsgebouw is een totaal ander voorbeeld maar een heel gelijkaardige behoefte. Een verkoper moet in staat zijn om de relevante gegevens met een potentiële koper te kunnen delen, ongeacht waar die gegevens zich bevinden of vanwaar ze oorspronkelijk afkomstig zijn. Hierbij kan het dan gaan over kadastrale gegevens, EPC-gegevens, vergunningsgegevens, eigen plannen van de burger, ...

Dergelijke processen en data kunnen dus niet beperkt of afgesloten worden tot een afzonderlijke Vlaamse, federale of zelfs interfederale context (bv. indien men in meerdere

³ Voetnoot in het aangehaalde antwoord: Zie B. SEUTIN en G. VAN HAEGENDOREN, *De bevoegdheden van de Gewesten*, 2016, p. 158.

⁴ Voetnoot in het aangehaalde antwoord: *Parl.St.* Kamer 1988, nr. 516/1, 8.

internationale bedrijven heeft gewerkt, een eigendom heeft in Wallonië of het buitenland, ...).

De taken en doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf moeten dus betrekking hebben op het geheel van data die burgers onderling en met overheden willen en kunnen uitwisselen, ongeacht van welke bron die data afkomstig is en ongeacht met welke persoon of instantie die uitwisseling gebeurt. Enkel op die manier kan het Vlaams Datanutsbedrijf bijdragen tot de verhoging van de beschikbaarheid en de toegevoegde waarde van data en tot de beoogde ontwikkeling en ondersteuning van het Vlaamse economisch beleid. Een partiële datakluis opzetten voor de burger afhankelijk van de bron waaruit de gegevens afkomstig zijn is bijgevolg geen oplossing die de doelstellingen zoals beschreven in het ontwerp van decreet binnen bereik kan brengen. Als tussenpersoon zal het Vlaams Datanutsbedrijf ervoor zorgen dat meer data, op een veilige en vlotte wijze, stroomt tussen de diverse actoren in de data-economie (bedrijven, burgers in de enge zin, verenigingen, overheden, ...).

Daarbij werd er ook over gewaakt de bevoegdheden van andere overheden (zoals de federale overheid en de overige Gemeenschappen en Gewesten) niet te betreden of onevenredig aan te tasten. Daarom bepaalt artikel 13, §2, van het voorontwerp dat de deling van persoonsgegevens moet gebeuren binnen de perken van de federale regels ter zake. Voor zover de deling betrekking zou hebben op gegevens afkomstig van overheden die geen Vlaamse instanties zijn, is in hetzelfde artikel bovendien bepaald dat die uitwisseling indien nodig moet worden voorafgegaan door een akkoord met de betrokken overheden (naast het akkoord van de betrokken burger dat steeds vereist zal zijn).

Dat taken en doelstellingen zoals voorzien voor het Vlaams Datanutsbedrijf perfect inpasbaar zijn binnen de gewestelijke bevoegdheid inzake economisch beleid, is trouwens reeds eerder door de Raad van State aanvaard. Zo kan bijv. verwezen worden naar het advies 28.320/4 dd. 23 november 1998 betreffende het voorontwerp van decreet 'créant l'Agence wallonne des télécommunications' (dat later nog werd herdoopt tot het Waalse 'Agence du Numérique' en daarbij een nog uitgebreider takenpakket meekreeg). De ruime doelstelling van deze Waalse vennootschap luidde als volgt

'§ 1. Doel van het Agentschap is enerzijds de bevordering van de algehele toegang tot de informatietechnologie en tot de communicatie, en anderzijds het aanmoedigen tot het algemeen verspreide gebruik daarvan om zo een impuls te geven aan de economische ontwikkeling in het Waals Gewest.' (art. 2, §1, 2^e lid, decreet).

In uitvoering van die doelstelling, kreeg het Agentschap in dezelfde decretale bepaling o.m. volgende taken mee:

- Het treffen van maatregelen waardoor informatietechnologie en communicatie in het Waals Gewest bevorderd worden, zowel inzake productie en commercialisering als inzake gebruik.
- Het Agentschap heeft tevens de mogelijkheid om tegen vergoeding zijn diensten te verlenen, inzonderheid inzake consultancy en adviesverlening.

Dienaangaande werd door Uw Raad geoordeeld dat zulks perfect in te passen valt in de gewestelijke bevoegdheid:

'La Région n'a aucune compétence normative en matière de télécommunications (1). L'avant-projet entend toutefois se fonder sur l'article 6, § 1er, VI, alinéa 1er, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, qui attribue aux Régions la compétence en matière de politique économique.'

Si l'on se réfère aux travaux préparatoires de la loi spéciale du 8 août 1988, la compétence attribuée aux Régions en cette matière est définie très largement. Elle couvre ainsi la politique d'expansion économique, d'innovation et de restructuration (2).

La promotion de l'utilisation des technologies de l'information et de la communication, dans un objectif de développement économique, peut donc être considérée comme relevant de la compétence des Régions.'

Ook in de navolgende decretale initiatieven betreffende het (herdoopte) Agence du Numérique werd de gewestelijke bevoegdheid zonder nadere opmerkingen vanwege de Raad van State aanvaard (zie onder meer voorontwerp van decreet 'portant création de l'Agence pour l'Entreprise et l'Innovation, en abrégé A.E.I.', advies 53.940/2/V dd. 11 septembre 2013 alsook voorontwerp van decreet 'modifiant le décret du 28 novembre 2013 portant création de l'agence pour l'entreprise et l'innovation, en abrégé : A.E.I. et portant abrogation de la loi du 3 décembre 2005 instaurant une indemnité compensatoire de pertes de revenus en faveur des travailleurs indépendants victimes de nuisances dues à la réalisation de travaux sur le domaine public', advies nr. 58.4222 dd. 2 december 2015)."

3.6.1. In arrest nr. 52/1992 van 9 juli 1992 heeft het Grondwettelijk Hof de bevoegdheid van de gewesten inzake economisch beleid als volgt samengevat:

"B.1. Krachtens artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, is het Gewest bevoegd voor 'het economisch beleid'.

Uit de parlementaire voorbereiding van die bepaling en uit artikel 6, § 1, VI, van de bijzondere wet in haar geheel beschouwd, blijkt dat de term 'economisch beleid' in ieder geval omvat:

1° het economisch expansiebeleid.

Artikel 6, § 1, VI, tweede lid, 1°, bepaalt evenwel dat 'iedere door het Gewest uitgevaardigde reglementering met betrekking tot fiscale voordelen die in het kader van de nationale fiscaliteit en met toepassing van de wetten op de economische expansie worden verleend, voor akkoord (worden) voorgelegd aan de bevoegde nationale overheid', wat impliceert, zoals tijdens de parlementaire behandeling werd gepreciseerd dat 'de Gewesten (...) uiteraard de belastingen (mogen) gebruiken waarover zij de volledige bevoegdheid hebben, om een economische expansiepolitiek te bevorderen' (memorie van toelichting van het ontwerp van wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1988, nr. 516/1, p. 8).

Ter beveiliging van de economische en monetaire unie heeft krachtens artikel 6, § 1, VI, vierde lid, 4°, van de bijzondere wet de nationale overheid de bevoegdheid om de algemene regels vast te stellen betreffende de maxima voor hulp aan ondernemingen op het gebied van de economische expansie, die slechts gewijzigd kunnen worden met het akkoord van de Gewesten.

2° Het innovatiebeleid, onverminderd de bevoegdheidsverdeling doorgevoerd inzake wetenschappelijk onderzoek bij artikel 6*bis* van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen.

3° Het herstructureringsbeleid.

4° Het openbaar industrieel initiatief, met uitzondering van de Nationale Investeringsmaatschappij, die tot de nationale bevoegdheid blijft behoren krachtens artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 11°, van de bijzondere wet.”

3.6.2. In zoverre het Vlaams Datanutsbedrijf als doelstelling heeft de ontwikkeling van nieuwe toepassingen te ondersteunen op het vlak van gegevensdeling en een veilige gegevensdeling tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken en het fungeert “als hefboom om de data-economie aan te wakkeren” (artikel 4, § 1, tweede en derde lid, van het voorontwerp) kan de oprichting van dat bedrijf inderdaad gekaderd worden in de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest voor het economisch beleid, en inzonderheid het innovatiebeleid.

In zoverre echter met de datakluis beoogd wordt “de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren” (artikel 4, § 1, eerste lid, van het voorontwerp), kan die kluis bezwaarlijk als een instrument van economisch beleid worden beschouwd. Uit de definitie van het begrip “burger” in artikel 2, 4°, van het voorontwerp blijkt weliswaar dat hierin ook rechtspersonen, en derhalve ondernemingen, zijn begrepen.⁵ De datakluis wordt echter ter beschikking gesteld aan burgers in het algemeen, met inbegrip van burgers die geen economische activiteit uitoefenen in de zin van artikel 6, § 1, VI, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, en mogelijk ook met het oog op gegevensdeling die geen uitstaans heeft met dergelijke economische activiteiten. De datakluis lijkt dan ook veeleer een instrument voor die burgers, meer dan voor ondernemingen die actief zijn in de data-economie. Dat wordt bevestigd in de memorie van toelichting, waarin wordt gesteld dat met de ontworpen regeling wordt beoogd “de bescherming van de persoonsgegevens van de burgers [te] versterken en zowel de publieke als de private sector van de nodige gegevensdeling [te] voorzien om zo volledig mogelijk geautomatiseerde en gepersonaliseerde diensten voor de burger te kunnen realiseren”.

3.7.1. Daarnaast doet de gemachtigde voor de ontworpen regeling ook een beroep op andere bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Zij verklaarde:

“Bovenop de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest inzake economie, kan het ontwerp ook steun vinden in de overige materiële bevoegdheden eigen aan het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap, dit in de mate het ertoe strekt de data-economie verder te introduceren en te versterken in deze materiële bevoegdheidsdomeinen. De taken en opdrachten die het Vlaams Datanutsbedrijf zal verrichten (o.a. de datakluisen, het uitbouwen van data-platformen, ...) zullen de digitale transformatie in diverse bevoegdheidsdomeinen (energie, gezondheids- en gezinsbeleid, bijstand aan personen, onderwijs, mobiliteit, huisvesting, ...) mogelijk maken en ondersteunen. Het digitale opereren is inherent inbegrepen in de uitoefening van die diverse materiële bevoegdheden van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap. De taken en bevoegdheden van het Vlaams Datanutsbedrijf zijn m.a.w. nodig en minstens nuttig – en iedere dag meer – voor de uitoefening van de eigen bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest in een meer en meer digitale wereld. In die zin zijn de opdrachten die het

⁵ Artikel 2, 4°, van het voorontwerp verwijst naar artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, naar luid waarvan onder “burgers” wordt verstaan “alle natuurlijke personen, groeperingen van natuurlijke personen, rechtspersonen of groeperingen van rechtspersonen”. In de memorie van toelichting wordt dienaangaande gesteld dat “[e]en burger (...) zowel een natuurlijke persoon als een bedrijf [kan] zijn.”

Vlaams Datanutsbedrijf worden toevertrouwd dus bovendien – als inherente bevoegdheid⁶ – begrepen in en te steunen op het geheel van de materiële bevoegdheden in hoofde van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.”

3.7.2.1. In zoverre de datakluis wordt gebruikt om gegevens te delen tussen, enerzijds, burgers en, anderzijds, overheidsinstanties die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest behoren, vindt de ontworpen regeling een bevoegdheidsrechtelijke grondslag in de materiële bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest op grond waarvan die overheidsinstanties worden geregeld.

3.7.2.2. Uit artikel 2, 13°, van het voorontwerp blijkt dat onder overheidsinstanties ook externe overheden in de zin van artikel I.3, 8°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 zijn begrepen.⁷ Hiermee worden de overheden bedoeld die tot het federale, supranationale of internationale niveau behoren, de overheden van andere gemeenschappen en gewesten en de lokale overheden van de andere gewesten.

In artikel 5, § 2, vierde lid, van het voorontwerp wordt evenwel bepaald dat het Vlaams Datanutsbedrijf instaat voor *de mededeling van gegevens* beheerd door overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, “conform de voorwaarden, vermeld in artikel 13, § 1 (lees: artikel 13, § 2)”. Uit dat artikel 13, § 2, vloeit voort dat het Vlaams Datanutsbedrijf “met overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, in voorkomend geval en als dat nodig is, akkoorden kan sluiten zodat specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, die ze verwerken, kunnen worden meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf”. De gegevensmededeling door de in artikel I.3, 8°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 bedoelde overheidsinstanties gebeurt derhalve op basis van vrijwilligheid en enkel voor zover die overheidsinstanties, die niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest behoren, daarmee instemmen. Bijgevolg doet die regeling geen bevoegdheidsrechtelijke bezwaren rijzen.

Anders is het evenwel voor *het ontvangen van gegevens* door overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, hetgeen volgens artikel 5, § 2, vierde lid, van het voorontwerp gebeurt “conform de voorwaarden, vermeld in artikel 21, § 1”. Luidens die bepaling deelt het Vlaams Datanutsbedrijf specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee aan de ontvangende entiteit⁸ die de burger aanwijst, op voorwaarde dat de betrokken burger vraagt om die gegevens aan een bepaalde ontvangende entiteit mee te delen via het platform voor datakluisen. In zoverre de ontworpen regeling impliceert dat overheidsinstanties die niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoren verplicht worden gegevens te ontvangen via het platform voor datakluisen, gaat ze de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest te buiten. Het ontvangen van gegevens door die instanties moet, net zoals de mededeling ervan, mits hun instemming gebeuren.

⁶ Voetnoot in het aangehaalde antwoord van de gemachtigde: Zie hierover o.m. J. VELAERS, De Grondwet. Een artikelsgewijze commentaar, deel II, art. 35, nr. 17, p. 46; D. REYBROUCK en S. SOTTIAUX, De federale bevoegdheden, p. 13 en de aldaar aangehaalde rechtspraak en rechtsleer.

⁷ Zie artikel 2, 13°, van het voorontwerp, waarin wordt verwezen naar artikel I.3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

⁸ Zijnde burgers of overheidsinstanties: zie artikel 2, 15°, van het voorontwerp.

3.7.3. In zoverre de datakluis wordt gebruikt om gegevens te delen tussen burgers onderling, waarin – zoals vermeld – ook rechtspersonen zijn begrepen, lijkt in de volgende gevallen een beroep te kunnen worden gedaan op de materiële bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Vooreerst kunnen de te delen gegevens afkomstig zijn van, of bestemd zijn voor, “burgers” waarvan de activiteiten tot de materiële bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoren. Bij wijze van voorbeeld kan gedacht worden aan onderwijsinstellingen die diploma’s of getuigschriften aan hun leerlingen of studenten verstrekken of opvragen. Op grond van haar bevoegdheid inzake onderwijs kan de Vlaamse Gemeenschap in een openbare instelling voorzien via dewelke die gegevensdeling verloopt, mede teneinde de bescherming van de persoonsgegevens bij die gegevensdeling te waarborgen.

Vervolgens kunnen de gegevens zelf betrekking hebben op een aangelegenheid die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoort, zoals het geval is voor het hiervoor vermelde diploma of getuigschrift.

Ten slotte kan de gegevensdeling zelf verband houden met de materiële bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest. Bij wijze van voorbeeld kan verwezen worden naar de verplichting waarin artikel 11.2.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 voorziet om bij de verkoop van een gebouw of het aangaan van een nieuwe huurovereenkomst, een nieuwe opstalovereenkomst, bij erfpacht of bij de vestiging van een ander zakelijk recht een geldig energieprestatiecertificaat ter beschikking te stellen of over te dragen. Op grond van zijn bevoegdheid inzake energie kan het Vlaamse Gewest in een openbare instelling voorzien via dewelke die gegevensdeling verloopt, mede teneinde de bescherming van de persoonsgegevens bij die gegevensdeling te waarborgen.

3.8.1. Er valt evenwel niet uit te sluiten dat de datakluis wordt gebruikt om gegevens te delen die een aangelegenheid betreft die niet tot een van de in opmerking 3.7.3 vermelde gevallen behoort en waarvoor de federale overheid derhalve bevoegd is, hetzij op grond van haar residuaire bevoegdheid, hetzij op grond van een toegewezen bevoegdheid. Zo haalde de gemachtigde het voorbeeld aan van het vakantieattest dat een persoon normalerwijs ontvangt van zijn vorige werkgever en die hij moet bezorgen aan zijn nieuwe werkgever opdat die zou kunnen berekenen hoeveel vakantiedagen hij hem moet toekennen. In dat geval lijkt het om een gegevensdeling te gaan in een aangelegenheid die tot bevoegdheid van de federale overheid behoort, namelijk het arbeidsrecht (artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 12°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980).

3.8.2. In zoverre de datakluis wordt gebruikt voor een gegevensdeling in een aangelegenheid die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort, moet voor de ontworpen regeling een beroep worden gedaan op de impliciete bevoegdheden waarover de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest beschikken op grond van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Opdat die bijzondere wetsbepaling van toepassing kan zijn, is vereist dat de ontworpen regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, dat de aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en dat de weerslag van de in het geding zijnde bepalingen op de aangelegenheid slechts marginaal is.⁹

3.8.3. Luidens artikel 5, § 1, 2°, van het voorontwerp is het gebruik van een datakluis niet verplicht voor burgers. Uit die bepaling vloeit eveneens voort dat een burger zijn datakluis te allen tijde kan activeren en deactiveren. Op grond hiervan kan worden aangenomen dat de aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde aangelegenheid leent en dat de weerslag op de bevoegdheden van de federale overheid marginaal is. De ontworpen regeling kan immers volledig naast een gelijkaardig initiatief bestaan dat de federale overheid op grond van haar bevoegdheden zou nemen. Dat blijkt ook uit artikel 5, § 4, van het voorontwerp naar luid waarvan “[b]ehoudens uitdrukkelijke afwijking” het Vlaams Datanutsbedrijf bestaande toepassingen inzake het opslaan en meedelen van gegevens van de burger onverlet laat.

Evenwel zullen de stellers van het voorontwerp ook moeten kunnen aantonen dat de ontworpen regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Thans wordt in de memorie van toelichting dienaangaande niets uiteengezet.

ALGEMENE OPMERKINGEN

A. Conformiteit met het EU-recht

4.1. De ontworpen regeling roept *prima facie* enkele vragen op vanuit het mededingingsrecht en de regels op het gebied van staatssteun. Het gegeven dat het voorontwerp enkel een machtiging inhoudt tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf en dat pas na de oprichting ervan volledig uitsluitel zal kunnen worden gegeven omtrent de verenigbaarheid met het EU-recht, neemt niet weg dat de Raad van State meent nu reeds te moeten wijzen op een aantal knelpunten.

Ook al is het Vlaams Datanutsbedrijf geconcipieerd als een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap¹⁰ en is het Vlaams Datanutsbedrijf voor de commerciële activiteiten die het, desgevallend via dochterondernemingen, kan ontwikkelen ten volle onderworpen aan de regels op het gebied van vrije mededinging en staatssteun, toch staat het, als openbare instelling, onder het toezicht van de regering¹¹ en moeten het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf beschikken.¹² Bovendien wordt het Vlaams

⁹ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie o.m. GwH 12 november 2020, nr. 145/2020, B.6.2.

¹⁰ Artikel 3, eerste lid, van het voorontwerp.

¹¹ Zie artikel 11 van het voorontwerp.

¹² Artikel 7 van het voorontwerp.

Datanutsbedrijf belast met een aantal beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, § 1, van het voorontwerp, ter uitvoering van de doelstellingen bepaald in artikel 4, § 1, eerste en tweede lid.

In het licht hiervan moet het volgende worden opgemerkt.

4.2. In de eerste plaats valt niet uit te sluiten dat de commerciële activiteiten die het Vlaams Datanutsbedrijf zal ontplooien, problematisch kunnen zijn vanuit het oogpunt van de regels betreffende de mededinging. Er kan immers niet worden uitgesloten dat het Vlaams Datanutsbedrijf, doordat de Vlaamse overheid zelf beschikt over een groot aantal gegevens die in de datakuis kunnen worden opgeslagen en die via de datakuis aan derden kunnen worden meegedeeld, in zijn commerciële activiteiten een machtspositie verwerft in de zin van artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU). Dat is des te meer het geval nu uit artikel 5, § 2, eerste en tweede lid, van het voorontwerp voortvloeit dat de Vlaamse (overheids)instanties verplicht worden om de gegevens die ze beheren via de datakuis mee te delen en om voor het ontvangen van gegevens de datakuis te gebruiken. Het Vlaams Datanutsbedrijf zou derhalve haar commerciële activiteiten kunnen betrekken op gegevens waarover andere ondernemingen niet kunnen beschikken.

Ook al kan er in deze stand van zaken geen nader, laat staan een definitief oordeel worden geveld omtrent de verenigbaarheid van deze situatie met de regels betreffende de mededinging, toch meent de Raad van State erop te moeten wijzen dat, hoewel de artikelen 101 en 102 VWEU in beginsel enkel betrekking hebben op ondernemingen, overheden wel degelijk deze bepalingen, alsook artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: VEU) schenden wanneer ze “maatregelen, zelfs [...] van wettelijke of bestuursrechtelijke aard, nemen of handhaven die het nuttig effect van de op ondernemingen toepasselijke mededingingsregels ongedaan kunnen maken”.¹³

Bovendien moet tevens rekening worden gehouden met artikel 106, lid 1, VWEU, dat voorschrijft dat de lidstaten “met betrekking tot de openbare bedrijven en de ondernemingen waaraan zij bijzondere of uitsluitende rechten verlenen, geen enkele maatregel [nemen of handhaven] welke in strijd is met de regels van de Verdragen, met name die bedoeld in de artikelen 18 en 101 tot en met 109 [VWEU]”. Dit impliceert dat de Vlaamse overheid erover moet waken dat het Vlaams Datanutsbedrijf haar taken ten volle in overeenstemming met de mededingingsregels uitvoert.

Voor zover de in artikel 5, § 1, van het voorontwerp vermelde beleidsuitvoerende taken als diensten van algemeen economisch belang kunnen worden beschouwd, moet eveneens rekening worden gehouden met artikel 106, lid 2, VWEU, dat weliswaar bepaalde afwijkingen van het mededingingsrecht (en de regels op het gebied van staatssteun) toelaat, maar onder zeer strikte voorwaarden. Vooralsnog kan uit de ontworpen regeling evenwel niet worden afgeleid dat er op dit punt een strijdigheid met de aangehaalde bepaling zou voorliggen.

4.3.1. Het voorontwerp doet ook vragen rijzen op het vlak van de regels op het gebied van staatssteun (artikelen 107 en 108 van het VWEU).

¹³ HvJ 5 december 2006, *Cipolla en Macrino*, C-94/04 en C-202/04, ECLI:EU:C:2006:758, § 46.

4.3.2. Uit de nota aan de Vlaamse Regering kan worden opgemaakt dat de ontworpen regeling niet als staatssteun wordt beschouwd en dat ze op grond daarvan niet is aangemeld bij de Europese Commissie overeenkomstig artikel 108, lid 3, van het VWEU. Dienaangaande wordt in de voormelde nota het volgende gesteld:

“Volgens het Hof van Justitie behoort het verzamelen van gegevens betreffende ondernemingen op grond van een aan deze ondernemingen wettelijk opgelegde meldingsplicht, de daaraan gekoppelde handhavingsbevoegdheden, en het voor het publiek toegankelijk maken en houden van de aldus verzamelde gegevens, tot de uitoefening van bevoegdheden van openbaar gezag. Dezelfde redenering is per analogie van toepassing op gegevens betreffende particulieren.

Hieruit volgt dat de diensten en oplossingen die het Vlaams Datanutsbedrijf zal ontwikkelen die gebruik maken van persoonlijke datakluisen, die tot het verzamelen van gegevens, de daaraan gekoppelde handhavingsbevoegdheden, en het voor het publiek toegankelijk daarvan maken beperkt zijn, geen economische activiteiten vormen en de publieke financiering ervan dus niet kan worden beschouwd als staatssteun.

Bij de implementatie van de specifieke ‘use cases’ zal er steeds over worden gewaakt dat zij geen economische activiteiten vormen.”

De gemachtigde voegde daar nog het volgende aan toe:

“Voor een belangrijk deel van de activiteiten en infrastructuur van het Datanutsbedrijf geldt dat het geen economische activiteiten betreft, waarvoor de staatssteunproblematiek dus niet speelt (o.m. omdat het infrastructuur of activiteiten betreft die niet of bijna uitsluitend bedoeld zijn om niet-commercieel te worden geëxploiteerd of omdat deze niet met directe concurrentie te maken heeft, er geen particuliere financiering is en deze niet ontworpen is om een specifieke onderneming of sector selectief te begunstigen, maar voordelen oplevert voor de samenleving als geheel).

Het klopt evenwel dat het Datanutsbedrijf daarnaast (desgevallend via dochterondernemingen en/of participaties) ook commerciële activiteiten zal kunnen ontwikkelen, voor zover die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5 van het ontwerpdecreet (zie artikel 4, §5 van het ontwerpdecreet). Voor zover van die mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, zal er vooreerst over gewaakt worden dat er geen sprake kan zijn van kruissubsidiëring naar de economische activiteiten (o.m. door voor die activiteiten een aparte boekhouding bij te houden en erover te waken dat indien bepaalde infrastructuur gebruikt wordt voor de economische activiteiten in een passende vergoeding te voorzien hiervoor binnen die boekhoudingen en over die activiteiten heen).

In de mate er in de toekomst voor de ontwikkeling van die commerciële activiteiten toch bepaalde steun zou nodig zijn, zal er vooraf geval per geval nagegaan worden of deze verenigbaar kan worden geacht met de Europese staatssteunregels. Daarbij zal bv. kunnen nagegaan worden of die financiering niet als dienst van algemeen economisch belang kan vallen onder de Altmark criteria (Hof van Justitie, C-280/00, 24 juli 2003) om niet als staatssteun beschouwd te worden of - indien er niet voldaan is aan de vier Altmark criteria – of er niet gesteund kan worden op de DAEB-beschikking van de Commissie (Besluit van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen)

zodat de steun als niet aanmeldbare staatssteun kan worden beschouwd, of de EU kaderregeling inzake staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst (Mededeling van de Commissie — EU-kaderregeling inzake staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst (2011)) zodat de steun als aanmeldbare verenigbare steun kan worden beschouwd. Indien hierop niet teruggevallen kan worden, zal desgevallend steeds tot een voorafgaande aanmelding bij de Europese Commissie moeten worden overgegaan die dan over de verenigbaarheid zal moeten oordelen.”

Dienaangaande moet het volgende worden opgemerkt.

4.3.3. Luidens artikel 4, § 1, derde lid, van het voorontwerp “fungeert het Vlaams Datanutsbedrijf als hefboom om de data-economie aan te wakkeren”. Luidens het tweede lid van die bepaling heeft het Vlaams Datanutsbedrijf als doelstelling de ontwikkeling van nieuwe toepassingen te ondersteunen op het vlak van gegevensdeling en een veilige gegevensdeling tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken. In de memorie van toelichting wordt daar nog het volgende aan toegevoegd:

“Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt een ondersteunende en faciliterende rol op ten aanzien van het vlotter laten stromen van gegevens in de private sector en de gegevensgedreven interacties die de private sector heeft met de overheden in Vlaanderen.”

De vraag zou kunnen rijzen of de investeringen in infrastructuur en elektronische diensten die het Vlaams Datanutsbedrijf ter uitvoering van die doelstellingen onderneemt niet kunnen worden beschouwd als steun in natura aan de sector in kwestie.

Om hieromtrent uitsluitsel te verwerven zou de Europese Commissie moeten worden geraadpleegd over het voorontwerp.

4.3.4. Voorts valt te betwijfelen of, zoals in de nota aan de regering wordt aangenomen, een aantal beleidsuitvoerende taken die het Vlaams Datanutsbedrijf overeenkomstig artikel 5, § 1, van het voorontwerp heeft, niet als economische activiteiten kunnen worden beschouwd die zouden kunnen worden verricht door dienstverleners. Zo betreft de ontwikkeling en het beheer van een platform van datakluizen een activiteit die mogelijk ook door andere, ook commerciële, aanbieders kan worden verricht. In de memorie van toelichting wordt overigens gewag gemaakt van een aantal initiatieven die in het verleden reeds zijn genomen, onder andere in de telecomsector en de nutssector.

Weliswaar zouden die beleidsuitvoerende taken kunnen worden beschouwd als diensten van algemeen economisch belang, in welk geval de financiering ervan door de regering overeenkomstig artikel 8 van het voorontwerp niet als staatssteun zou worden beschouwd voor zover is voldaan aan voorwaarden die daartoe zijn gesteld bij besluit 2012/21/EU van de Europese Commissie van 20 december 2011 ‘betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen’, dat zelf ingegeven is door het arrest *Altmark* van het Hof van Justitie.¹⁴ Thans lijken die voorwaarden evenwel niet vervuld te zijn. Zo

¹⁴ HvJ 24 juli 2003, C-280/00, *Altmark Trans GmbH*, ECLI:EU:C:2003:415.

is onder meer vereist dat het Vlaams Datanutsbedrijf wordt belast met de uitvoering van openbardienstverplichtingen en dat deze verplichtingen duidelijk zijn omschreven, hetgeen in het voorontwerp niet gebeurt. Ook zijn de parameters op basis waarvan de compensatie voor de openbare dienst wordt berekend, niet op objectieve en doorzichtige wijze vastgesteld, en wordt niet gewaarborgd dat de compensatie niet hoger is dan nodig om de kosten van de uitvoering van openbardienstverplichtingen geheel of gedeeltelijk te dekken.

Zolang niet aan de voornoemde voorwaarden is voldaan en de tekst van het voorontwerp daartoe niet wordt aangepast, lijkt ervan moeten te worden uitgegaan dat de ontworpen regeling staatssteun uitmaakt en moet worden aangemeld bij de Europese Commissie.

B. Bestaanbaarheid met artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980

5.1. Zoals de Raad van State reeds meermaals heeft opgemerkt, dienen bepalingen die ertoe strekken instellingen met rechtspersoonlijkheid op te richten, te worden getoetst aan het voorschrift van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Luidens die bepaling moet het decreet de “oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht” van de beoogde instelling regelen.

Dienaangaande moet omtrent het voorontwerp het volgende worden opgemerkt.

5.2. Wat de bevoegdheid van het Vlaams Datanutsbedrijf betreft, worden in de artikelen 4, § 1, en 5 van het voorontwerp weliswaar de doelstellingen van het bedrijf bepaald, evenals de beleidsuitvoerende taken die het heeft. Die doelstellingen en beleidsuitvoerende taken worden evenwel in dergelijke ruime, vage en abstracte bewoordingen geformuleerd dat ze niet toelaten een duidelijk inzicht te krijgen in de concrete activiteiten die het Vlaams Datanutsbedrijf kan ontwikkelen. Inzonderheid de doelstellingen “in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren” (artikel 4, § 1, eerste lid), “de ontwikkeling van nieuwe toepassingen te ondersteunen op het vlak van gegevensdeling” en “een veilige gegevensdeling tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken” (artikel 4, § 1, tweede lid), zijn weinig precies, en laten de regering, die overeenkomstig artikel 4, § 3, van het voorontwerp de in paragraaf 1 vermelde doelstellingen nader kan bepalen, een zeer ruime appreciatiemarge over wat die doelstellingen *in concreto* moeten inhouden. Ook is niet duidelijk wat dient te worden verstaan onder het fungeren “als hefboom om de data-economie aan te wakkeren”. Die vaagheid werkt door tot de beleidsuitvoerende taken vermeld in artikel 5, § 1, van het voorontwerp vermits luidens punt 8° van die bepaling een van die taken bestaat uit de uitvoering van “bijzondere opdrachten (...) die aansluiten bij de doelstellingen, vermeld in artikel 4, § 1, van dit decreet”.

Bovendien beschikt het Vlaams Datanutsbedrijf over een grote autonomie om alle activiteiten, taken en bedrijvigheden te verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de in de artikelen 4, § 1, en 5 bepaalde doelstellingen en beleidsuitvoerende taken.

Gelet hierop dreigt de ontworpen regeling op gespannen voet te staan met artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, dat onder meer vereist dat de decreetgever de bevoegdheid van de op te richten instelling bepaalt.

5.3. Het voorgaande klemmt des te meer nu in 6 van het voorontwerp wordt bepaald dat, onder meer, “de nadere modaliteiten [lees: regels] van de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, §1”, in een samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Datanutsbedrijf en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest worden bepaald.

Indien in die te sluiten overeenkomst essentiële elementen van de bevoegdheid van het Vlaams Datanutsbedrijf zouden worden geregeld, dreigt dat in strijd te komen met het in artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vervatte legaliteitsbeginsel.

C. Het wettigheidsbeginsel in artikel 22 van de Grondwet

6.1. Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke inmenging in het recht op het privéleven, dat het formeel legaliteitsbeginsel dient te worden nageleefd. Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de “essentiële elementen” voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.¹⁵

Bijgevolg moeten de ‘essentiële elementen’ van de verwerking van persoonsgegevens in het decreet zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel ‘essentiële elementen’ uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.¹⁶

6.2. Luidens artikel 25 van het voorontwerp worden de persoonsgegevens vermeld in artikel 24 verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op de doelstellingen vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken vermeld in artikel 5. Ogenscheinlijk worden aldus de met de gegevensverwerking nagestreefde doelstellingen bepaald.

¹⁵ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

¹⁶ Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 14 augustus 2021 ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119, opmerking 101. Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1.

Zoals hiervoor evenwel is opgemerkt (opmerking 5.2) worden de doelstellingen en beleidsuitvoerende taken van het Vlaams Datanutsbedrijf evenwel in dergelijke ruime, vage en abstracte bewoordingen geformuleerd dat ze niet toelaten een duidelijk inzicht te krijgen in de concrete activiteiten die het Vlaams Datanutsbedrijf kan ontwikkelen. Bijgevolg kunnen ook de doelstellingen waarvoor het Vlaams Datanutsbedrijf persoonsgegevens verwerkt niet met zekerheid worden bepaald.

Uit wat voorafgaat vloeit voort dat, onverminderd hetgeen hiervoor omtrent artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is opgemerkt, artikel 22 van de Grondwet vereist dat, vermits de doelstellingen van de gegevensverwerking door het Vlaams Datanutsbedrijf worden bepaald door middel van een verwijzing naar de artikelen 4 en 5 van het voorontwerp, de omschrijving van de doelstellingen en beleidsuitvoerende taken van het Vlaams Datanutsbedrijf in die bepalingen moet worden verduidelijkt.

6.3.1. Wat de maximumtermijn voor het bewaren van gegevens betreft, wordt in artikel 27 van het voorontwerp bepaald dat de persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is om de doeleinden vermeld in artikel 25 te bereiken of tot de betrokkene vraagt om de persoonsgegevens te verwijderen.

De gemachtigde gaf dienaangaande de volgende toelichting:

“Wat de bewaartermijn betreft, worden de persoonsgegevens niet langer bewaard dan noodzakelijk is om hogerstaande doeleinden te bereiken en conform artikel III.87, §1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, met name in de selectieregels die het administratieve of juridische nut van de gegevens bevatten, alsook een bewaartermijn met bijhorende motivering. Daarnaast zullen persoonsgegevens verwijderd worden wanneer de betrokkene het Vlaams Datanutsbedrijf daarom verzoekt overeenkomstig de daartoe geldende voorwaarden zoals bepaald in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (zie artikel 27 van het ontwerpdecreet).

Ook hier geldt dat voor elke use case de gehele dataflow in kaart zal moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkingsverantwoordelijke, verwerker, ...). Bewaringstermijnen en modaliteiten kunnen op dat moment vastgelegd worden (conform richtlijnen in artikel 27 van het ontwerpdecreet). De maximale bewaartermijn(en) zijn dus afhankelijk van de gegevens en de use case en niet van een algemene regel.”

6.3.2. Artikel 27 van het voorontwerp is evenwel niet meer dan een parafrase van het in artikel 5, lid 1, c), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’ bepaalde vereiste dat persoonsgegevens worden beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (“minimale gegevensverwerking”). Aldus wordt de maximumtermijn voor het bewaren van gegevens op onvoldoende wijze door de decreetgever bepaald.

Het gegeven dat voor specifieke toepassingsgevallen thans de precieze bewaartermijn nog niet kan worden bepaald, verandert niets aan het voorgaande. De decreetgever kan wel voor bepaalde categorieën van gegevensverwerking in een maximale bewaartermijn voorzien, die desgevallend kan oplopen tot de levensloop van de betrokken persoon, en de regering machtigen om dan voor specifieke gevallen een precieze – kortere - bewaartermijn vast te stellen,¹⁷ rekening houdend met wat noodzakelijk is voor het doeleinde waarvoor die gegevens worden verwerkt. De decreetgever kan ook meer precieze criteria bepalen die de regering in acht zal moeten nemen bij het bepalen van de bewaartermijn.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 6

7.1. Luidens artikel 6, § 1,¹⁸ eerste lid, van het voorontwerp sluit het Vlaams Datanutsbedrijf een samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest waarin onder meer de nadere modaliteiten (lees: regels) worden geregeld van de beleidsuitvoerende taken vermeld in artikel 5, § 1, en van de (niet nader in het voorontwerp omschreven) informatieplicht en rapportageverplichting over de beleidsuitvoerende taken en de financiële situatie van het Vlaams Datanutsbedrijf, de nadere voorwaarden voor het beheer van, het toezicht op en de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf, en de nadere voorwaarden om personeelsleden, middelen en infrastructuur ter beschikking te stellen. In artikel 9, tweede lid, van het voorontwerp, dat overlapt met artikel 6, 4°, ervan, wordt bepaald dat de “nadere regels” van de terbeschikkingstelling van personeelsleden door de regering en de rechtspersonen die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, worden bepaald in diezelfde samenwerkingsovereenkomst.

7.2. Gelet op de beginselen die de uitoefening van de normatieve functie beheersen, dient zo een samenwerkingsovereenkomst evenwel beperkt te blijven tot de concrete uitwerking, op praktisch vlak, van het decretale en reglementaire kader, maar mag ze er niet in de plaats van komen. Bovendien vloeit uit het in het reeds aangehaalde artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 opgenomen legaliteitsbeginsel voort dat de essentiële regels betreffende (onder meer) de werking en het toezicht op het agentschap bij decreet dienen te worden bepaald.

¹⁷ Zie adv.RvS 71.287/3 van 17 mei 2022 over een voorstel van decreet ‘tot wijziging van artikel 23 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, van artikel 1 van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen, van artikel 16 van het decreet van 20 april 2001 betreffende de organisatie van het personenvervoer over de weg en van artikel 44 van het decreet van 26 april 2019 betreffende de basisbereikbaarheid’, *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1156/3, opmerking 4.4, waar de Raad van State ten aanzien van een maximale bewaartermijn gedurende de levensloop heeft beklemtoond dat de regering geval per geval moet nagaan of voor de persoonsgegevens in kwestie een bewaartermijn gedurende de levensloop van de betrokken persoon noodzakelijk is, dan wel of niet in een kortere bewaartermijn moet worden voorzien.

¹⁸ Vermits artikel 6 van het voorontwerp slechts een paragraaf telt, moet de indeling in paragrafen worden weggelaten.

Uit wat voorafgaat vloeit voort dat de genoemde aangelegenheden dienen te worden geregeld in het voorontwerp zelf, of eventueel, binnen de grenzen waarbinnen delegaties toelaatbaar zijn, in uitvoeringsbesluiten.

Artikel 7

8. Luidens artikel 7 van het voorontwerp beschikken het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Gevraagd hoe erover wordt gewaakt dat het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap niet alleen de meerderheid hebben van de aandelen maar ook de meerderheid over de stemmen in de algemene vergadering van aandeelhouders van het Vlaams Datanutsbedrijf, verklaarde de gemachtigde:

“Het voorstel van decretale bepaling werd opgesteld naar het voorbeeld van andere privaatrechtelijk vormgegeven EVA’s maar kan verder nog als volgt worden verfijnd:

Art. 7. Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap beschikken altijd, direct of indirect, over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf *en over de meerderheid van het totale aantal stemrechten dat verbonden is aan de aandelen.*”

Hiermee kan worden ingestemd.

Artikel 10

9. Artikel 10, § 1, tweede lid, van het voorontwerp voorziet in een aantal onverenigbaarheden voor de leden van het adviescomité dat bij het Vlaams Datanutsbedrijf wordt opgericht.

Gevraagd of leden van ontvangende entiteiten, van dochterondernemingen of ondernemingen waarin het Vlaams Datanutsbedrijf een participatie heeft, in het adviescomité kunnen zetelen, antwoordde de gemachtigde:

“Artikel 10 sluit niet uit dat leden van ontvangende entiteiten lid kunnen worden van het adviescomité.

Het is op het tijdstip van de benoeming door de Vlaamse Regering van de leden van het adviescomité moeilijk in te schatten of een kandidaat-lid ooit zelf connecties zou kunnen hebben met een mogelijks ontvangende entiteit, bv. als personeelslid of verantwoordelijke of raadgever van een mogelijks ontvangende entiteit.

De categorie van ontvangende entiteiten is immers niet een afgebakende groep, het is een onbepaalde onbeperkte groep van mogelijks ontvangende entiteiten, al dan niet overheidsinstanties.

Vandaar dat in artikel 10, §1, vijfde lid, uitdrukkelijk is voorzien dat als in een dossier een belangenconflict bij een lid, dat voortkomt uit zijn activiteiten of functie, een onpartijdig oordeel onmogelijk maakt, dat lid niet mag deelnemen aan de besluitvorming in dat dossier. Het lid brengt de voorzitter of, als hij zelf de voorzitter is, de plaatsvervangende voorzitter op de hoogte van het belangenconflict en de onthouding van deelname aan de besluitvorming.

Wat betreft de leden van dochterondernemingen of ondernemingen waarin het Vlaams Datanutsbedrijf participaties neemt, dat is wel een afgebakende groep en er kan dan ook worden toegevoegd, naar analogie met artikel 10, §1, vierde lid, 8°, dat ook leden van de raad van bestuur en personeelsleden van een dochteronderneming of onderneming waarin het Vlaams Datanutsbedrijf participaties neemt, evenmin lid kunnen worden van het adviescomité. Zo kan er geen indruk worden gecreëerd dat het Vlaams Datanutsbedrijf via bv. een dochteronderneming toch invloed zou uitoefenen op het adviescomité. De onafhankelijkheid van de leden moet inderdaad maximaal worden gewaarborgd.”

Zoals de gemachtigde suggereert, moet artikel 10, § 1, tweede lid, van het voorontwerp worden aangevuld zodat ook leden van de raad van bestuur en personeelsleden van een dochteronderneming of onderneming waarin het Datanutsbedrijf participaties neemt, evenmin lid kunnen worden van het adviescomité. Hiertoe zou het toepassingsgebied van artikel 10, § 1, tweede lid, 9°, van het voorontwerp kunnen worden uitgebreid tot dochterondernemingen van het Vlaams Datanutsbedrijf of ondernemingen waarin het Vlaams Datanutsbedrijf een participatie heeft.

Artikel 11

10.1. Artikel 11, § 1, eerste lid, van het voorontwerp, is overbodig vermits in het tweede lid van die bepaling ook wordt bepaald dat de regering een regeringscommissaris aanwijst bij het Vlaams Datanutsbedrijf, maar met de toevoeging dat dit op voordracht van de Vlaamse minister bevoegd voor digitalisering gebeurt, en met een precisering van zijn opdrachten.

10.2. In artikel 9, § 1, tweede lid, van het voorontwerp kan beter gewag worden gemaakt van de beleidsuitvoerende taken vermeld in artikel 5, § 1 (in plaats van “de taken, vermeld in artikel 5”).

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Wilfried VAN VAERENBERGH

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° agentschap Digitaal Vlaanderen: het agentschap Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2016 houdende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Digitaal Vlaanderen en de vaststelling van de werking, het beheer en de boekhouding van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen;
- 2° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 3° Vlaams Datanutsbedrijf: het agentschap, vermeld in artikel 3;
- 4° burger: een burger als vermeld in artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 5° metagegevens: de documentatie die beschrijft wat de inhoud en de frequentie van actualisering van een gegevensbron is, en op welke technische wijze die bron benaderd en ontsloten kan worden;
- 6° elektronische dienst: de verwerking van de gegevens die zich in gegevensbronnen bevinden of de verwerking van de aanverwante metagegevens met een computertoepassing;
- 7° gegevens: de gegevens in een gegevensbron die informatie bevatten over een burger, inclusief persoonsgegevens, metagegevens of gegevens van een elektronische dienst;
- 8° persoonsgegevens: de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 9° verwerking: een verwerking als vermeld in artikel 4, 2), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 10° toestemming: een toestemming als vermeld in artikel 4, 11), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 11° datagedreven ecosysteem: een systeem dat bestaat uit de interacties tussen gegevensbronnen, de toepassingen voor gegevensverwerking en -deling en de gegevensafnemers en de governance daarop, op voorwaarde dat de interactie niet gericht is op overheidsinstanties onderling;
- 12° datakluis: een platform waarin gegevens van burgers worden opgeslagen dat tot doel heeft burgers in staat te stellen controle te hebben over hun gegevens en die veilig te delen met andere burgers of overheidsinstanties;
- 13° overheidsinstanties: een overheidsinstantie als vermeld in artikel I.3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;

14° Vlaamse instantie: elk van de volgende overheidsinstanties:

- a) de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- b) de instellingen met een publieke taak, vermeld in artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die afhangen van de Vlaamse overheid of van een of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid;

15° entiteit: burgers of overheidsinstanties.

Hoofdstuk 2. Oprichting, vorm en benaming

Art. 3. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, de naamloze vennootschap Vlaams Datanutsbedrijf op te richten. Het Vlaams Datanutsbedrijf is een privaatrechtelijk vormgegeven extern zelfstandig agentschap als vermeld in artikel III.14 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Het agentschap, vermeld in het eerste lid, draagt als naam 'Vlaams Datanutsbedrijf', afgekort 'DNB'. Het agentschap, vermeld in het eerste lid, kan een of meer commerciële namen gebruiken.

De statuten van het Vlaams Datanutsbedrijf, en elke wijziging van die statuten, worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering en meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

De Vlaamse Regering bepaalt tot welk beleidsveld het Vlaams Datanutsbedrijf behoort.

Hoofdstuk 3. Doelstellingen en beleidsuitvoerende taken

Art. 4. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten.

Naast de doelstellingen, vermeld in het eerste lid, heeft het Vlaams Datanutsbedrijf als doelstelling de ontwikkeling van nieuwe toepassingen te ondersteunen op het vlak van gegevensdeling en een veilige gegevensdeling tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken.

In het kader van die doelstellingen, vermeld in het eerste en tweede lid, is het Vlaams Datanutsbedrijf belast met beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, §1, en streeft het, naast het verstrekken van vermogensvoordelen aan zijn aandeelhouders, ook de facilitering van de verzoeken van de burgers na. Daarnaast fungeert het Vlaams Datanutsbedrijf als hefboom om de data-economie aan te wakkeren.

§2. Het Vlaams Datanutsbedrijf werkt, als dat nodig is, samen met andere dienstverleners, in het bijzonder het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

§3. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in het kader van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden oprichten of eraan deelnemen, al dan niet met een meerderheidsdeelneming, onder voorbehoud van artikel 12 tot en met 30.

§4. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan alle activiteiten, taken en bedrijvigheden verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5.

Art. 5. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft de volgende beleidsuitvoerende taken:

- 1° haalbaarheidsstudies uitvoeren over de ontwikkeling en het beheer van toepassingen die de gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem ondersteunen;
- 2° een platform voor datakluisen voor burgers ontwikkelen en beheren. De datakluisen worden ter beschikking gesteld aan burgers. Het gebruik van een datakluis is voor burgers niet verplicht. Een burger kan uitsluitend op zijn uitdrukkelijk verzoek zijn datakluis activeren en in voorkomend geval deactiveren, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van die gegevens beheren op zijn verzoek, en in geval van mededeling van persoonsgegevens, op voorwaarde dat de burger zijn toestemming verleent als vermeld in artikel 29 van dit decreet;
- 3° een platform ontwikkelen en beheren om metagegevens van overheidsinstanties geïntegreerd te delen en te raadplegen;
- 4° een platform ontwikkelen en beheren om metagegevens van burgers geïntegreerd te delen en te raadplegen;
- 5° een platform ontwikkelen en beheren dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen, vermeld in deze paragraaf;
- 6° de taken, vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 14 maart 2008, uitvoeren;
- 7° de taken, vermeld in artikel 5 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014, uitvoeren;
- 8° bijzondere opdrachten uitvoeren die aansluiten bij de doelstellingen, vermeld in artikel 4, §1, van dit decreet, of bij de beleidsuitvoerende taken, vermeld in punt 1° tot en met 7°, en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

§2. In geval de Vlaamse instanties instemmen met een specifieke gegevensmededeling en daartoe de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf hebben gevraagd, gebruiken de Vlaamse instanties het platform, vermeld in paragraaf 1, 2°, om gegevens mee te delen die de Vlaamse instanties beheren, conform artikel 13, §1, 1° en 2°.

De Vlaamse instanties gebruiken het platform, vermeld in paragraaf 1, 2°, voor het ontvangen van gegevens, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 21, §1.

Het Vlaams Datanutsbedrijf biedt aan de Vlaamse instanties de nodige ondersteuning onder de voorwaarden die in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, zijn opgenomen.

Onder de voorwaarden die zijn opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, staat het Vlaams Datanutsbedrijf in voor de mededeling van gegevens die overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, beheren, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 13, §1, en voor het ontvangen van gegevens door overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, mits hun instemming, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 21, §1.

§3. De Vlaamse Regering kan het Vlaams Datanutsbedrijf machtigen om, in voorkomend geval onder de bijzondere voorwaarden die ze bepaalt, een rechtspersoon

waarin het Vlaams Datanutsbedrijf deelneemt, te betrekken bij de uitvoering van zijn beleidsuitvoerende taken.

§4. Behoudens uitdrukkelijke afwijking laat het Vlaams Datanutsbedrijf bestaande toepassingen inzake het opslaan en meedelen van gegevens van de burger onverlet.

Hoofdstuk 4. Samenwerkingsovereenkomst

Art. 6. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf sluit een samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Die samenwerkingsovereenkomst bepaalt ten minste de volgende zaken:

- 1° de nadere modaliteiten van de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, §1;
- 2° de nadere modaliteiten van de informatieplicht en de rapportageverplichting over de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, §1, en de financiële situatie;
- 3° de nadere voorwaarden voor het beheer van, het toezicht op en de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf;
- 4° de nadere voorwaarden om personeelsleden, middelen en infrastructuur ter beschikking te stellen;
- 5° de duur, de opzeggings- en de verlengingsmogelijkheden van de samenwerkingsovereenkomst;
- 6° de maatregelen die worden genomen als een partij haar verbintenissen die voortvloeien uit de samenwerkingsovereenkomst, niet naleeft;
- 7° het uitbrengen van een jaarlijks rapport, met een afzonderlijk hoofdstuk over de naleving van de bescherming van persoonsgegevens, voor 1 juni van het volgende jaar over de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst gedurende het afgelopen kalenderjaar, en het uitbrengen van andere documenten die jaarlijks, al dan niet ter goedkeuring door de Vlaamse Regering, moeten worden voorgelegd.

Elke wijziging van de samenwerkingsovereenkomst wordt geformaliseerd via een addendum bij de samenwerkingsovereenkomst.

Hoofdstuk 5. Aandelen

Art. 7. Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap beschikken altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf en over de meerderheid van het totale aantal stemrechten dat verbonden is aan de aandelen.

Hoofdstuk 6. Werkingstoelage

Art. 8. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om het Vlaams Datanutsbedrijf jaarlijks, binnen de perken van de begrotingskredieten, een werkingstoelage toe te kennen ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 7. Terbeschikkingstelling van personeel

Art. 9. De Vlaamse Regering en de rechtspersonen die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, worden gemachtigd om personeel ter beschikking te stellen om de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf te ondersteunen.

De voorwaarden en de nadere regels voor de terbeschikkingstelling, vermeld in het eerste lid, worden bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6.

Hoofdstuk 8. Het adviescomité

Art. 10. §1. Bij het Vlaams Datanutsbedrijf wordt een adviescomité opgericht met drie vaste leden en drie plaatsvervangende leden. Het adviescomité beschikt over een grondige deskundigheid op het vlak van bescherming van persoonsgegevens van burgers, datatechnologieën en informatieveiligheid. Bij iedere beraadslaging door het adviescomité hebben de aanwezige leden samen de voormelde deskundigheid. De leden worden voor een termijn van zes jaar benoemd door de Vlaamse Regering na een openbare oproep tot kandidaatstelling en op basis van een vergelijkende selectie. De Vlaamse Regering duidt onder de leden een voorzitter aan.

De openbare oproep tot kandidaatstelling vermeldt het aantal vacante plaatsen, de aanstellingsvoorwaarden en de nadere regels inzake de indiening van de kandidaatstelling.

De leden worden aangesteld op grond van hun kwalificaties, ervaring en vaardigheden op het gebied van de deskundigheden, vermeld in het eerste lid.

Het mandaat van de leden van het adviescomité is onverenigbaar met:

- 1° het lidmaatschap van een wetgevende, decreetgevende of ordonnantiegevende vergadering;
- 2° het ambt van minister of staatssecretaris;
- 3° het ambt van provinciegouverneur;
- 4° het lidmaatschap van de bestendige deputatie;
- 5° het ambt van leidend ambtenaar van een overheidsinstantie;
- 6° het ambt van lid van een ministerieel kabinet;
- 7° het ambt van burgemeester, schepen of voorzitter van het OCMW;
- 8° het lidmaatschap van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf of een onderneming waarin het Vlaams Datanutsbedrijf een participatie heeft;
- 9° een functie of mandaat van vast of contractueel personeel van het Vlaams Datanutsbedrijf of van een onderneming waarin het Vlaams Datanutsbedrijf een participatie heeft;
- 10° een functie of mandaat van vast of contractueel personeel van een diensten-integrator;
- 11° het lidmaatschap van een toezichthoudende autoriteit inzake gegevensbescherming.

Alle leden ondertekenen een verklaring over belangenconflicten en vertrouwelijkheid. Als in een dossier een belangenconflict bij een lid, dat voortkomt uit zijn activiteiten of functie, een onpartijdig oordeel onmogelijk maakt, mag dat lid niet deelnemen aan de besluitvorming in dat dossier. Het lid brengt de voorzitter of, als hij zelf de voorzitter is, de plaatsvervangende voorzitter op de hoogte van het belangenconflict en de onthouding van deelname aan de besluitvorming.

De leden van het adviescomité hebben recht op presentiegeld. Dat bedrag wordt bepaald door de Vlaamse Regering. Dat bedrag is gekoppeld aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen. De algemene vergadering van het Vlaams Datanutsbedrijf kan het bedrag wijzigen. Alle leden hebben recht op een vergoeding van de reis- en verblijfskosten conform de bepalingen die gelden voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering kan de nadere samenstelling en werking van het adviescomité bepalen.

§2. Het adviescomité adviseert de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over de volgende punten telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger:

- 1° het ontwerp van beleid voor het gebruikers- en toegangsbeheer voor de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld;
- 2° het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf;
- 3° het ontwerp van procedure, in het bijzonder de vereiste inhoud van het aanvraagdossier en de criteria om de aanvraag voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de vraag tot toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft, te beoordelen;
- 4° de aanvragen, de nadere voorwaarden en de nodige afspraken voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de aanvraag tot de toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft. Het adviescomité verleent het advies op basis van het aanvraagdossier en, in voorkomend geval, op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die de aanvrager heeft opgesteld.

In het advies, vermeld in het eerste lid, komen alle aspecten met betrekking tot alle deskundigheden, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, aan bod.

De functionaris voor gegevensbescherming kan, na ontvangst van het advies van het adviescomité, vermeld in het eerste lid, op verzoek van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf adviseren over de punten, vermeld in het eerste lid.

De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf wint het advies in van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, vermeld in artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, over het punt, vermeld in het eerste lid, 1°.

De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf beslist vervolgens over de punten, vermeld in het eerste lid.

Als de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf het advies van het adviescomité of van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf niet volgt, motiveert de raad van bestuur in de inleidende bepalingen van zijn beslissing waarom hij het advies niet volgt.

Hoofdstuk 9. Toezicht

Art. 11. §1. Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de digitalisering, wijst de Vlaamse Regering bij het Vlaams Datanutsbedrijf een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, §1, door het Vlaams Datanutsbedrijf worden uitgeoefend conform de wetten en de decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6. Deze regeringscommissaris ziet er ook op toe dat bij het verlenen van toegang door de raad van bestuur, de bepaling van artikel 10, §2, door de raad van bestuur wordt nageleefd.

Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begroting, duidt de Vlaamse Regering een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat alle beslissingen van het Datanutsbedrijf met een budgettaire of financiële weerslag worden genomen conform de wetten, de decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6.

§2. De Vlaamse Regering stelt de bezoldiging van de regeringscommissarissen vast, die ten laste komt van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Ter

ondersteuning van hun controletaak kan de Vlaamse Regering de regeringscommissarissen het nodige personeel ter beschikking stellen.

De Vlaamse Regering kan de rechtspositionele voorwaarden waaronder de regeringscommissarissen worden aangesteld, nader bepalen.

§3. De regeringscommissarissen wonen met raadgevende stem de vergaderingen bij van de organen van het Vlaams Datanutsbedrijf. De regeringscommissarissen ontvangen, behalve in gemotiveerde gevallen van hoogdringendheid, de volledige dagorde van de vergaderingen van die organen, en ook alle documenten daarover, ten minste vijf werkdagen voor de datum van die vergaderingen.

§4. De regeringscommissarissen kunnen altijd, op eenvoudig verzoek, inzage nemen in alle documenten en geschriften van het Vlaams Datanutsbedrijf. De regeringscommissarissen kunnen van de leden van de organen en van de personeelsleden van het Vlaams Datanutsbedrijf alle inlichtingen en ophelderingen vorderen en kunnen alle verificaties verrichten die zij nodig achten voor de uitoefening van hun opdracht.

§5. Binnen een termijn van vijf werkdagen vanaf de dag waarop de regeringscommissarissen kennis nemen van de beslissing in kwestie of de beslissing in kwestie ontvangen, kunnen ze een gemotiveerd beroep instellen bij de Vlaamse Regering tegen elke beslissing van de organen van het Vlaams Datanutsbedrijf of van de personen aan wie ze in voorkomend geval hun bevoegdheid hebben gedelegeerd, als de regeringscommissarissen menen dat de beslissing in kwestie niet strookt met de wetten en de decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan, en de statuten of de samenwerkingsovereenkomst en de beslissing in kwestie betrekking heeft op een van de taken, vermeld in artikel 5. Het beroep schort de beslissing op.

Als de Vlaamse Regering binnen een termijn van twintig werkdagen, die ingaat op dezelfde dag als de termijn waarover de regeringscommissarissen beschikken om een beroep in te stellen, vermeld in het eerste lid, het Vlaams Datanutsbedrijf niet op de hoogte heeft gebracht van de nietigverklaring van de beslissing, wordt de beslissing definitief.

Hoofdstuk 10. Verwerking van gegevens

Afdeling 1. Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 12. Deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 13. §1. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, delen de Vlaamse instanties de specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, aan het Vlaams Datanutsbedrijf, als minstens een van de volgende voorwaarden is vervuld:

- 1° de betrokken burger verzoekt om die gegevens en de betrokken burger heeft het Vlaams Datanutsbedrijf verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven;
- 2° de Vlaamse instantie is gemachtigd tot gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger heeft het Vlaams Datanutsbedrijf verzocht om aan die gegevensdeling gevolg te geven.

§2. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, kan het Vlaams Datanutsbedrijf met overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, in voorkomend geval en als dat nodig is, akkoorden sluiten zodat specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, die ze verwerken, kunnen worden meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf, als minstens één van de volgende voorwaarden is vervuld:

- 1° de betrokken burger verzoekt om die gegevens, en de betrokken burger heeft het Vlaams Datanutsbedrijf verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven;
- 2° de overheidsinstantie die geen Vlaamse instantie is, is gemachtigd tot gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger heeft het Vlaams Datanutsbedrijf verzocht om aan die gegevensdeling gevolg te geven.

§3. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, kan een entiteit die geen overheidsinstantie is als vermeld in paragraaf 1 en 2, specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, die ze verwerkt, mededelen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, op voorwaarde dat de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven.

Art. 14. §1. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, delen alleen die gegevens mee aan het Vlaams Datanutsbedrijf die noodzakelijk zijn om aan het verzoek van de burger tegemoet te komen, of voor de aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 en §2, alleen die gegevens die noodzakelijk zijn om de gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm uit te voeren.

§2. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1, zorgen voor een permanente actualisering van de meegedeelde gegevens zolang de voorwaarden, vermeld in artikel 13, §1, vervuld zijn.

§3. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §2 en §3, zorgen voor een permanente actualisering van de meegedeelde gegevens op verzoek van de burger.

Art. 15. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, bezorgen de gegevens in kwestie via elektronische weg ter beschikking aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden en modaliteiten vastleggen over de gegevensmededeling tussen de Vlaamse instanties, vermeld in artikel 13, §1, en het Vlaams Datanutsbedrijf.

Art. 16. In geval van verwerking van persoonsgegevens, is het verzoek van de burger, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, en artikel 14, §3, onderworpen aan de voorwaarden van de toestemming, vermeld in artikel 29.

Afdeling 2. Verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 17. Deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 18. §1. De gegevens die conform artikel 13 worden meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf, worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op zijn doelstellingen, vermeld in artikel 4 en beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5.

§2. Met behoud van de toepassing van de bepalingen van artikel 23 tot en met 30 van dit decreet, kan het Vlaams Datanutsbedrijf de volgende gegevens verwerken:

- 1° gegevens die betrekking hebben op natuurlijke personen als vermeld in artikel 24, §1, van dit decreet;
- 2° gegevens die betrekking hebben op een onroerend goed of een onroerend recht;
- 3° gegevens die betrekking hebben op een rechtspersoon of iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid;
- 4° geografische gegevens als vermeld in artikel 3, 3°, van het GDI-decreet van 20 februari 2009.

§3. Met behoud van de toepassing van de bepalingen van artikel 23 tot en met 30 van dit decreet, worden bij de verwerking van gegevens met toepassing van dit decreet de volgende identificatiemiddelen gebruikt:

- 1° het identificatienummer van het Rijksregister, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister opgenomen is;
- 2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijk persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen;
- 3° het ondernemingsnummer, als de gegevens betrekking hebben op een onderneming die is opgenomen in de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 4° de identifier, vermeld in artikel 2, 9°, van het CRAB-decreet van 8 mei 2009, als de gegevens betrekking hebben op adressen als vermeld in artikel 6 van het voormelde decreet;
- 5° het kadastraal perceelsnummer, als de gegevens betrekking hebben op percelen;
- 6° de identificatoren van de geografische objecten van het Grootchalig Referentie Bestand, vermeld in de bijlage bij het ministerieel besluit van 11 maart 2005 houdende goedkeuring van de GRB-specificaties in uitvoering van het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootchalig Referentie Bestand, als de gegevens betrekking hebben op of verwijzen naar exemplaren van het GRB.

§4. Voor de gegevens die niet onder de toepassing van paragraaf 2 vallen, kan de Vlaamse Regering het gebruik van andere identificatiemiddelen opleggen.

Art. 19. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf voert geen andere verwerkingen uit dan de verwerkingen die noodzakelijk zijn om de doelstellingen, vermeld in artikel 4, en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, te bereiken.

§2. Persoonsgegevens worden verwerkt met inachtneming van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens.

§3. Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt passende maatregelen met het oog op de veiligheid, vertrouwelijkheid en integriteit van de toepassingen en van de gegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt. Het adviescomité, vermeld in artikel 11, §1, verstrekt daarover advies conform artikel 10, §2, als dat nodig is.

Afdeling 3. Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 20. Deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 21. §1. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, deelt het Vlaams Datanutsbedrijf specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee aan de ontvangende entiteit die de burger aanwijst, op voorwaarde dat de betrokken burger vraagt om die gegevens aan een bepaalde ontvangende entiteit mee te delen via het platform, vermeld in artikel 5, §1, 2°.

§2. In het geval, vermeld in paragraaf 1, krijgen de ontvangende entiteiten alleen toegang tot de gegevens die noodzakelijk zijn om hun respectieve taken uit te oefenen.

§3. Het Vlaams Datanutsbedrijf bezorgt de gevraagde gegevens, vermeld in paragraaf 1, via elektronische weg aan de ontvangende entiteit.

Als de ontvangende entiteit een overheidsinstantie is, deelt het Vlaams Datanutsbedrijf de gegevens mee via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Art. 22. Als het verzoek van de burger, vermeld in artikel 21, §1, een verwerking van persoonsgegevens betreft, is dat verzoek onderworpen aan de voorwaarden van de toestemming, vermeld in artikel 29.

Hoofdstuk 11. Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens

Art. 23. Dit hoofdstuk geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 24. §1. De gegevens die worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten:

- 1° contact- en identificatiegegevens;
- 2° gegevens over gezinssamenstelling;
- 3° beroeps- en opleidingsgegevens;
- 4° financiële gegevens;
- 5° het identificatienummer van het Rijksregister;
- 6° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
- 7° het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 8° kadastrale gegevens.

§2. De persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, hebben betrekking op de natuurlijke personen die hun datakluis, vermeld in artikel 5, §1, 2°, hebben geactiveerd.

Art. 25. De persoonsgegevens, vermeld in artikel 24, worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op de doelstellingen, vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5.

Art. 26. §1. In dit artikel wordt verstaan onder verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de eigen verwerkingsactiviteiten, vermeld in artikel 25.

§2. De aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

§3. De ontvangende entiteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens die ze ontvangt conform artikel 21, §1.

Art. 27. De persoonsgegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is om de doeleinden, vermeld in artikel 25 van dit decreet, te bereiken, conform artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of ze worden bewaard tot de betrokkene vraagt om die persoonsgegevens te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming.

In het eerste lid wordt verstaan onder betrokkene: een betrokkene als vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Voor verwerkingen van persoonsgegevens wordt geval per geval de bewaartermijn bepaald. Daarbij wordt in het bijzonder rekening gehouden met de volgende elementen:

- 1° het doeleinde van de verwerking van de persoonsgegevens;
- 2° de mate waarin een bewaartermijn van gegevens bij of krachtens een wet of decreet is bepaald, of de mate waarin er een voldoende substantieel verband bestaat met wettelijke, decretale of reglementaire termijnen;
- 3° de mate waarin de betrokkene zijn toestemming tot verwerking hernieuwt conform artikel 29 van dit decreet;
- 4° de mate waarin kan worden voorzien in maatregelen die de identificatie van de betrokkene belemmeren.

In elk geval worden de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, niet langer bewaard dan zes maanden na het overlijden van de betrokkene.

Het voorgaande doet geen afbreuk aan het recht van de betrokkene om zijn persoonsgegevens te laten verwijderen als vermeld in het eerste lid.

Art. 28. Het Vlaams Datanutsbedrijf voert geen geautomatiseerde besluitvorming, waaronder profiling, uit op de persoonsgegevens die worden verwerkt.

Art. 29. §1. Een toestemming van een burger wordt altijd uitdrukkelijk verleend waarbij de burger voorafgaand wordt geïnformeerd over de verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. Die toestemming kan worden ingetrokken conform artikel 7, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. De toestemming van een burger wordt gevraagd voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. De toestemming geldt altijd voor een beperkte termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld. Gedurende die termijn wordt aan de burger op regelmatige tijdstippen gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van die termijn wordt aan de burger gevraagd of hij zijn toestemming wenst te vernieuwen, waarna opnieuw op regelmatige tijdstippen aan de burger wordt gevraagd of zijn toestemming nog geldt.

De inhoud van de toestemming van de burger blijft ongewijzigd in de loop van de tijd als de burger zijn toestemming niet wijzigt.

§3. De toestemming, vermeld in paragraaf 1, geldt met behoud van de toepassing van de andere verwerkingsgronden van de aanleverende of ontvangende entiteiten, vermeld in artikel 6 van de algemene verordening gegevensbescherming.

Art. 30. §1. Er geldt een principiële kopieerverbod voor de ontvangende entiteit van persoonsgegevens. Als dat nodig is, kan de raad van bestuur, in overleg met de aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, na advies van het adviescomité, ermee instemmen dat de ontvangende entiteit een kopie maakt van de persoonsgegevens, louter met de bedoeling de latere terbeschikkingstelling van die persoonsgegevens efficiënter te doen verlopen, op voorwaarde dat de ontvangende entiteit:

- 1° de persoonsgegevens niet wijzigt;
- 2° de persoonsgegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken aanleverende entiteit;
- 3° onmiddellijk de verwerkte persoonsgegevens verwijderd of de toegang ertoe onmogelijk maakt in een van de volgende gevallen:
 - a) zodra de ontvangende entiteit er daadwerkelijk kennis van heeft:
 - 1) dat de persoonsgegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden;
 - 2) dat de toegang tot die persoonsgegevens onmogelijk is gemaakt;
 - b) zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken;
- 4° de verwerkte persoonsgegevens niet in de handel brengt zonder daartoe over een rechtvaardigingsgrond te beschikken.

§2. Bij een schending van de bepalingen van paragraaf 1, kan de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf, na advies van het adviescomité of de functionaris voor gegevensbescherming, een van de volgende maatregelen treffen:

- 1° de ontvangende entiteit in kwestie bevelen om de ontvangen persoonsgegevens onmiddellijk te verwijderen;
- 2° de mededeling van persoonsgegevens aan de ontvangende entiteit in kwestie tijdelijk of permanent stopzetten.

§3. Elke burger heeft het recht om te weten welke ontvangende entiteiten gedurende de laatste zes maanden persoonsgegevens over hem via het Vlaams Datanutsbedrijf hebben geraadpleegd of bijgewerkt. Het Vlaams Datanutsbedrijf voorziet daarvoor in de gepaste middelen conform de voorwaarden en regels waarover het adviescomité, vermeld in artikel 10, §1, advies heeft gegeven conform artikel 10, §2.

Hoofdstuk 12. Wijzigingen van het KLIP-decreet van 14 maart 2008

Art. 31. In artikel 2, §1, van het KLIP-decreet van 14 maart 2008, gewijzigd bij de decreten van 17 januari 2014, 10 november 2017 en 2 april 2021, wordt punt 14° vervangen door wat volgt:

“14° het agentschap: het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf, opgericht krachtens het decreet van [...] houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap;”.

Art. 32. In artikel 5, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 17 januari 2014 en 2 april 2021, wordt de zinsnede “het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 7 van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen” vervangen door de woorden “het agentschap”.

Hoofdstuk 13. Wijzigingen van het GIPOD-decreet van 4 april 2014

Art. 33. In artikel 3 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014, gewijzigd bij de decreten van 10 november 2017, 2 april 2021 en 17 december 2021, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° agentschap: het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf, opgericht krachtens het decreet van [...] houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap;”.

Art. 34. In artikel 6 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 17 december 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt het eerste lid opgeheven;

2° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het agentschap ontvangt voor zijn taken ter uitvoering van dit decreet van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen de werkingsmiddelen om de kosten voor het onderhoud, de exploitatie, het operationele beheer en de verdere evolutie te dekken.”;

3° in paragraaf 3, zevende lid, wordt het woord “agentschap” telkens vervangen door de woorden “agentschap Digitaal Vlaanderen”.

Hoofdstuk 14. Wijzigingen van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen

Art. 35. Aan artikel 7, tweede lid, van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, gewijzigd bij het decreet van 2 april 2021, wordt een punt 6° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“6° werkingsmiddelen toe te kennen aan het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf voor de taken van dat agentschap in het kader van het GIPOD-decreet van 4 april 2014.”.

Art. 36. Aan artikel 8, 3°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “en ook de middelen die nodig zijn om de taak, vermeld in artikel 7, tweede lid, 6°, uit te voeren” toegevoegd.

Hoofdstuk 15. Slotbepalingen

Art. 37. De Vlaamse Regering bepaalt de lijst van de rechten en plichten van de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 7 van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, die betrekking hebben op de taken, vermeld in artikel 5 van dit decreet, en die worden overgedragen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

De bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit, vermeld in het eerste lid, brengt van rechtswege de overdracht aan het Vlaams Datanutsbedrijf mee van de rechten en plichten die in het vermelde besluit zijn opgenomen. De overdracht is tegenstelbaar aan derden vanaf de dag van de bekendmaking van de lijst in het Belgisch Staatsblad.

Art. 38. De Vlaamse Regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetsbepalingen te wijzigen, te vervangen of op te heffen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die inwerkingtredingsdatum.

De bevoegdheid, vermeld in dit artikel, die aan de Vlaamse Regering wordt opgedragen, vervalt twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens dit artikel zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij decreet worden gewijzigd, vervangen of opgeheven.

Art. 39. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Brussel, 9 september 2022.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON